

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YKS ÇIKMIS SORULAR

SON **8** YIL

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Tarih-1
- Tarih-2
- Felsefe
- Sosyoloji
- Coğrafya-1
- Coğrafya-2
- Psikoloji
- Mantık

ALAN YETERLİLİK TESTİ
AYT
SÖZ

SÖZEL

2018-2025 ARASI ÇIKMIŞ TÜM SORULAR

KONULARA GÖRE DÜZENLENMİŞ

TAMAMI VİDEO ÇÖZÜMLÜ

MEBİ **OGM**
MATERIAL

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YKS ÇIKMIS SORULAR

SON 8 YIL

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Tarih-1
- Tarih-2
- Felsefe
- Sosyoloji
- Coğrafya-1
- Coğrafya-2
- Psikoloji
- Mantık

ALAN YETERLİLİK TESTİ

AYT
SÖZ

SÖZEL

2018-2025 ARASI ÇIKMIŞ TÜM SORULAR

KONULARA GÖRE DÜZENLENMİŞ

TAMAMI VİDEO ÇÖZÜMLÜ

MEBİ OGM
MATERIAL

YKS ÇIKMIŞ SORULAR

AYT - SÖZEL

ISBN 978-975-11-8528-0

Yazar KOMİSYON

Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98
Bakanlıklar / ANKARA

Tel: 0312 4132680
0312 4132681
0312 4131838
www.meb.gov.tr

Bu yayının tüm yayın hakları Millî Eğitim Bakanlığı'na aittir. Hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz veya kullanıramaz. Bu kitabı ve kitapta yer alan içeriklerin ticari amaçla kullanılması, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'na aykırıdır. Aykırı davranışlar hakkında hukuki ve cezai her türlü başvuru hakkı saklıdır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sözmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üzerinde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çığın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiym, bendimi çığner, aşarım.
Yırtarılm dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbin âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğüm gibi serhaddim var.
Uluslararası korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdemi, dursun bu hayâsizca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastiğın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıkır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fişkiracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânâni, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üzerinde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsı- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşam,
Fişkîrî ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dagalân sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanların hepse helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağının hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Akif ERSOY

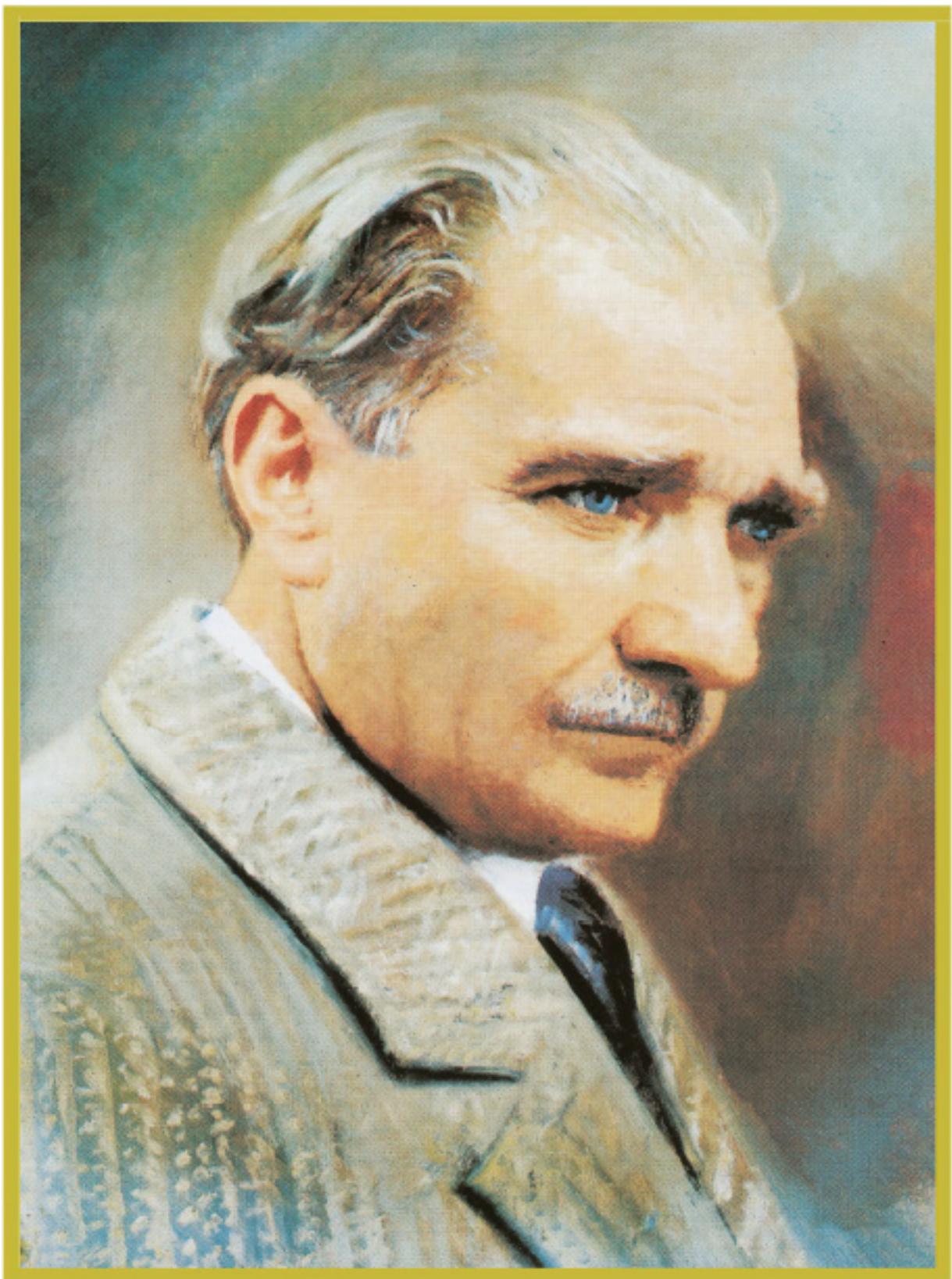
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazineşin. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdi! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	9
TARİH-1	75
COĞRAFYA-1	97
TARİH-2	113
COĞRAFYA-2	139
FELSEFE	163
PSİKOLOJİ	187
SOSYOLOJİ	199
MANTIK	219
CEVAP ANAHTARI	229

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Sözcükte Anlam

- Dünya çapındaki bazı çevre sorunları, ---- ilkesine en açık kanıtları sunuyor. Karadeniz'in öbür tarafında, Kiev civarında kurulan nükleer reaktör, İzmir'deki çay tiryakisini neden ilgilendirdi? Ama ilgilendiriyor. Tropik ormanların tahribi, ozon tabakasının incelmesi ve sera etkisi ---- değil midir?

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) dünyanın değişimi - artık hemen hepimizin bildiği tehditler
- B) doğanın bütünselliği - tüm dünya insanların ortak sorunu
- C) evrenimizin hassaslığı - üzerine konuşulmaya değer konular
- D) kelebek etkisi - Türkiye'de de karşılaştığımız problemler
- E) hassas ayarlar - doğanın sonsuz cömertliğinin sonuçları

2018-AYT

- Yeşil tasarım (zihinde canlandırılan biçim),
I
insan ve çevre üzerindeki zararlı etkileri en aza indirmeyi hedefleyen bir yaklaşımdır. Öncelikle binanın yapımından yıkımına kadar olan zamanı kapsayacak (sınırları içine alacak) şekilde
II
korunmasını hedefleyen genelgeçer (hemen III
herkesçe benimsenen) kurallar koymak gerekiyor.
Enerji kaynaklarını üst seviyede değerlendirmeye
IV
(denetlemeye) olacak sağlayan uygulamalar; doğal, geri dönüşümlü (yeniden değerlendirilebilir nitelikte)
V
ve zararlı olmayan malzeme kullanılmıdır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamaya uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2019-AYT

- Günümüz dünyasında insanların davranışı ---- zamana, duruma ve ortama göre değişmekte; bir durumda gösterilen tepki ile diğer durumdaki arasında ---- fark olabilmektedir. Böyle olunca da tutum ve davranışın her insan için sınırsız örneklerini görmek ----.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) ölçüleri - dağlar kadar - şaşırtıcıdır
- B) kalıpları - bir elin parmakları kadar - mümkündür
- C) sınırları - öngörülemez - sıradanlaşmıştır
- D) biçimleri - geceyle gündüz gibi - kaçınılmazdır
- E) özellikleri - ciddi bir oranda - tartışılmazdır

2020-AYT

4. Freud, histerinin nedenlerine dair yaptığı araştırmaları bulgularını, 21 Nisan 1896'da, Viyana Nöropsikiyatri Birliğinin düzenlediği toplantıda sunmuştur. İlk kez kamuoyunun karşısına çıkan bu çalışma çok tartışılmış ve epeyce olumsuz eleştiri almıştır. Bu eleştirilerden biri çağın otorite hekimlerinden olan Richard Kraft-Ebing'e aittir. Ebing, Freud'un çalışması için bilimsel bir peri masalı ifadesini kullanmıştır.

Bu parçada altı çizili sözle Freud'un çalışmasıyla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisi olamaz?

- A) Kanıtlanması mümkün olmayan tespitler içermesi
- B) Gerçek ile hayalî olanı bir arada sunması
- C) Elde edilen sonuçların beklenentin üzerinde çıkması
- D) İnandırıcılıktan uzak akademik çıkarımlar barındırması
- E) Kesinliğiyle ilgili şüphe uyandıran yargılar taşıması

2021-AYT

5. Edebiyat; gerçek hayatdan ve kitaplardan aldığı bilgiyi, yaratıcılığın merceğiinden geçirdikten sonra ortaya koyduğu yazinsal dünyanın gerçek hayatı doğrulanmasına dair bir kaygı taşımaz. Edebiyat bu yönüyle felsefeye benzeşir. Felsefe de gerçekliği yaratıcılığın merceğiinden geçirdikten sonra kendi düşüncه silsilesini ortaya koyar ama o, hayatla sinanmayı da bekler. Gerçek hayat ile arasındaki köprüleri her zaman korumaya çalışır.

Bu parçada altı çizili sözle, felsefeye ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Geçerliğinin gerçekle ilişkisine bağlı olduğu
- B) Edebî yaratıcılığın ötesinde bir gücü olduğu
- C) Yaratıcılığı hayatın parçası hâline getirdiği
- D) Hayatı olduğu gibi anlamlandırma çabası içерdiği
- E) Hayata bakışının deneyimle ilişkili olduğu

2022-AYT

6. Veriye dayalı çalışan algoritmalar, insanın karar alma mekanizmasına ---- bir araç olmanın yanı sıra doğru kullanıldıklarında uzmanlardan daha ---- öngörülerde bile bulunabiliyor.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) bilgi sunan - verimli
- B) katkı sağlayan - isabetli
- C) zarar veren - gerçekçi
- D) yardım eden - açık
- E) müdahale eden - tutarlı

2023-AYT

7. *Analitik Akılın Eleştirisi* adlı eserinde Kant; öncelikle begeni yargısının ---- başka bir deyişle amaçlı eylemlerden farklı olduğunu, ikinci olarak da ---- yani bir nesnenin güzellikleri hakkında yargıda bulunmanın ortak bir insani özellik olduğunu kanıtlamayı hedefliyordu.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) öznelliğini - sistemini
- B) istemsizliğini - evrensellliğini
- C) güclüğünü - estetiğini
- D) aykırılığını - özgünlüğünü
- E) karmaşıklığını - niteliğini

2024-AYT

8. Türkçede dil ile ilgili çok sayıda deyim bulunmaktadır.

Söz gelimi bir olay veya kimse için kötü söz söylemek anlamında dil uzatmak, gizli tutulması gereken bir husus açığa vurulduğunda dile vermek, bir daha konuşmamak üzere söz vermek anlamında dili durmak, susan kişinin konuşmaya başladığını anlatmak için dili çözülmek ve konuşma sırasında kelimeler yanlış söylendiğinde dili sürçmek deyimleri kullanılır.

Yukarıda numaralanmış deyimlerden hangisi parçadaki açıklamasıyla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2025-AYT

Cümlede Anlam

9. (I) Bir araştırmada kendinden yaşça küçük veya büyük kardeşi olan çocuklar ile yalnızca bir ikiz kardeşi bulunan veya hiç kardeşi olmayan çocukların incelenmiştir. (II) Bu çalışma sonucunda tek çocukların ve yalnızca ikiz kardeşi olan çocukların bazı zihinsel aktivitelerde, küçük veya büyük kardeşi olan çocuklara oranla daha başarısız oldukları görülmüştür. (III) Böylece çocukların kendilerinden yaşça küçük veya büyük kardeşleriyle etkileşiminin, yaşıtlarıyla olan iletişiminden daha önemli olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. (IV) Zihinle ilgili araştırmalarda “kardeş avantajı” olarak adlandırılan bu durumun nedenlerine yönelik çeşitli varsayımlar geliştiriliyor. (V) Farklı yaşlardaki kardeşler arasında kurulan usta çırak ilişkisi, bu önermelerden sadece biri.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede araştırmancın kimler üzerinde yapıldığından söz edilmiştir.
 B) II. cümlede çalışma sonuçları, karşılaşılmaya dayalı olarak ifade edilmiştir.
 C) III. cümlede araştırma bulgularına bağlı olarak bir çıkarım yapılmıştır.
 D) IV. cümlede zihinle ilgili çalışmaların henüz tamamlanmadığı belirtilmiştir.
 E) V. cümlede araştırma sonuçlarına dayalı bir öneride bulunulmuştur.

2018-AYT

10. (I) Ergenlikten sonra büyümeye duran insanların aksine pek çok balık yaşamaları boyunca gelişimini sürdürüyor. (II) Örneğin, bir mersin balığı yüzülden fazla yaşayabiliyor ve iki buçuk metreden uzun olabiliyor.
(III) Ancak dünya genelindeki aşırı avlanma, balıkların uzun bir yaşam süremesini engelliyor. (IV) Bunun sonucunda da dünya, büyük balıklarını yavaş yavaş kaybediyor. (V) Buna rağmen balıkçılığın sınırlandırıldığı ender bölgelerde balıkların büyüklüğüyle ilgili yeni rekorlar kırmaya devam ediyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede insanlarla balıklar, belirli bir özellik üzerinden karşılaştırılmıştır.
- B) II. cümlede bir balık türünün yaşam süresiyle boyu arasında ilişki kurulmuştur.
- C) III. cümlede balıkların yaşam sürelerini uzatan bir faktörden söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede bazı balıkların neslinin tükenme nedenleri üzerinde durulmuştur.
- E) V. cümlede balıkçılığın dünya genelinde kısıtlaması gerekliliği vurgulanmıştır.

11. *Hamlet* zaman zaman tekrar okuyup tepkimizi kâğıda dökmek yaşam öykümüzü yazmak gibi olur çünkü biz yaşamı daha yakından tanıkça Shakespeare, bildiklerimiz üstüne farklı yorumlar getirir.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşam hakkında tecrübe edinmenin en kolay yolunun kitaplardan geçtiği
- B) Bireysel tecrübeler arttıkça okumalardan çıkarılan anımların çeşitlendiği
- C) Okurun her kitapta kendi yaşamından parçalar bulup yazarla bağ kurabildiği
- D) Okurun kültürel birikiminin, okuma ediminden aldığı hazzı yoğunlaştırdığı
- E) Kitapların yeniden yorumlanması modern çağın bekłentilerinin öne çıktığı

2020-AYT

2019-AYT

12. I. İnsan vücudu aslında temel olarak "yaşamak için yemeyi" başka bir anlatımla yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeyi hedefliyor.

- II. İnsanoğlu beslenme kavramını psikolojik veya keyfi bir hâle dönüştürerek "yemek için yaşamayı" önceliyor.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Her ne kadar insanoğlu beslenme kavramını psikolojik veya keyfi bir hâle dönüştürerek "yemek için yaşamayı" ön plana alsa da temelde vücut, hücresel düzeyde enerji üretip yaşamsal işlevlerini yerine getirmeyi yani "yaşamak için yemeyi" amaçlıyor.
- B) İnsan vücudu yaşamaya devam edebilmek için enerjisini hücresel düzeyde üretmeye çalışıyor başka bir ifadeyle "yaşamak için yemeyi" istiyorken insanlar beslenme kavramını psikolojik ve keyfi sandıkları için "yemek için yaşamayı" ön plana alıyor.
- C) İnsanoğlu esasen, beslenme kavramına psikolojik ve keyfi bir anlam yüklediği için "yemek için yaşamayı" amaçlasa da insan vücudu yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeye çalıştığı için "yaşamak için yemeyi" temele alıyor.
- D) İnsanoğlu psikolojik ve keyfi olarak beslendiğini düşünerek "yemek için yaşamayı" temele alsa da sanılanın aksine insan vücudu en temelde "yaşamak için yemeyi" başka bir deyişle yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeyi amaç ediniyor.
- E) Beslenme kavramına insanoğlunun psikolojik ve keyfi anamlar yükleyerek "yemek için yaşamayı" gerekli görmesine rağmen insan vücudu "yaşamak için yemeyi" temele alan yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeyi önemli görüyor.

13. (I) Nikola Tesla'nın neredeyse yüz yıl süren bir umursamazlıktan sonra tekrar hak ettiği yere, bilimin gündemine, yerleşmiş olmasının birçok sebebi var. (II) En önemlisi, daha güzel bir gelecek hayalini gerçeğe dönüştürmek için buluşlarını insanlığa adamış olması. (III) Üstelik bunlar 100'ün üzerinde patente, 700'ün üzerinde icada sahip olmasının yanı sıra hayatı geçirmeyi başaramadığı yüzlerce projeyi içeren sıra dışı buluşlar. (IV) Hatta bu buluşların hiçbiri, çağının basit bilimsel ihtiyaçlarını çözmeye yönelik tasarlanmamıştı. (V) O, bu buluşlarıyla kendisini anlamakta zorlanan çağdaşlarının ne düşündüğünü ve hakkında neler söylediğini umursamadan evrenin sırlarını aydınlatmanın peşinde koştu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde Nikola Tesla ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, keşiflerinin belirli bir dönem görmezden gelindiğine işaret edilmiştir.
- B) II. cümlede, geliştirdiği projeleri hangi amaçla ortaya koyduğundan söz edilmiştir.
- C) III. cümlede, buluş ve çalışmalarıyla ilgili sayısal verilere yer verilmiştir.
- D) IV. cümlede, projelerinin çağdaşlarının projelerinden farklarına degenilmiştir.
- E) V. cümlede, buluşlarını nasıl bir motivasyonla ürettiğine dikkat çekilmiştir.

2022-AYT

2021-AYT

14. (I) Hayatımızı yöneten hormonlardan biri olan oksitosin, beyinde sinir hücrelerinin ve sinyal ileticilerin etkinliğini ve duyarlılığını değiştiren bir hormondur. (II) Oksitosin, beyinde hipotalamusta sentezlenerek arka hipofizden ya kan dolaşımına ya da beynin diğer bölgelerine salınarak oksitosin alıcılarına bağlanır. (III) Yapılan çeşitli araştırmalar; huzurlu anlarda ve stresli durumlarda salgılanan oksitosinin, davranışları ne şekilde etkilediğini açıklamaya çalışıyor. (IV) Nitekim son yıllarda çalışanlar; oksitosinin sanıldığı kadar masum ve mucizevi bir hormon olmadığını, bazı olumsuz etkilerinin de bulunduğuunu gösteriyor. (V) Söz konusu hormon, kişisel özelliklerimize bağlı olarak bazı hatırları olduğundan farklı şekilde anımsamamıza neden oluyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde söz edilen oksitosin hormonuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, beyinde hangi görev ve işlevi yerine getirdiği belirtilmiştir.
- B) II. cümlede, vücuttaki dolaşım süreci hakkında bilgi verilmiştir.
- C) III. cümlede, davranışları olumlu bir şekilde etkilediğine degenilmiştir.
- D) IV. cümlede, bilinenin aksine farklı etkilerinin olduğundan söz edilmiştir.
- E) V. cümlede, oluşturduğu etkinin kişiye göre değişebileceğinden bahsedilmiştir.

15. (I) Yer'in hareket ettiği ve gezegen yörüngelerinin elips olduğu meselesi Johannes Kepler tarafından matematiksel olarak doğrulanınca gök mekânında yeni bir dönem başladı. (II) Bu aşamadan sonra matematiksel olarak ortaya konulanların gözlem verileriyle teyit edilmesine yani olgusal kanıtlarının bulunmasına ihtiyaç duyuluyordu. (III) Uzun zamandır bu gelişmelerden haberdar olan ve Kepler'in çalışmalarını yakından takip eden Galileo da bu görüştü. (IV) O zamanların yeni icadı olan teleskopun, nesneleri görüntüde yaklaştırabilğini duyuncu hemen bir teleskop edindi. (V) Yakınlaştırma gücü çok yetersiz olan bu teleskopu dikkatle inceledikten sonra kendi teleskopunu yapıp döneminin entelektüellerine hediye etti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışdır?

- A) I. cümlede, bilimsel açıdan kayda değer bir gelişmenin ortaya çıktığından söz edilmiştir.
- B) II. cümlede, I. cümlede ortaya konan fikrin doğrulanması gereklüğine işaret edilmiştir.
- C) III. cümlede, I. cümledeki durumun başka bir bilim insanı tarafından da benimsendiği söylenmiştir.
- D) IV. cümlede, yeni icat edilmiş bir nesnenin işlevine dair kısa bilgi verilmiştir.
- E) V. cümlede, bir bilim insanının yaptığı icadın tasarlanma amacıyla degenilmiştir.

2023-AYT

2024-AYT

16. I. Bilgiye erişim imkânlarının bu denli geliştiği günümüzde bile denizcilik-haritacılık alanlarında eşsiz hizmetleri olan Piri Reis'ten pek çoğumuz neredeyse bilinçsiz.

II. Yaşam öyküsünü, kültürel kimliğini, alanına ve toplumsal gelişime katkısını bugün dahi yeteri kadar bilmediğimiz birçok tarihî değer vardır.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede yer verilen düşünceyi eleştiren bir yaklaşım ortaya konmaktadır.
- B) I. cümlede ifade edilen fikrin göreceli olduğuna işaret edilmektedir.
- C) I. cümlede örneği sunulan durumla ilgili bir genelleme yapılmaktadır.
- D) I. cümlede verilen açıklamaya yönelik öneride bulunulmaktadır.
- E) I. cümlede öne sürülen görüşün gerekçesi dile getirilmektedir.

2025-AYT

Paragrafta Anlam

17. Osmanlı coğrafyasına yolu düşen seyahatlerin tamamı; devletin büyülüüğünü, halkın medeni hayat şartlarını, şehirlerin güzellikini, kurum ve kuruluşların intizamını öve öve bitiremezler. Kusursuz işleyen bu sistem; toplamı 15 milyon kilometrekare tutan bir devleti yaşıyor, içinde 12 eyalet barındırıyordu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkilemelere yer verilmiştir.
- B) Açıklama yapılmıştır.
- C) Nicel verilerden yararlanılmıştır.
- D) Öznel ifadeler kullanılmıştır.
- E) Örneklerden yararlanılmıştır.

2018-AYT

18. Hemingway gibi bir yazarın söyledikleri kadar söylemediğikleri de önem taşır. Yazılardaki yoğunluğu hem kelimeleriyle hem de sessizliğiyle sağlar. Hemingway'in kendi deyişiyle buz dağına benzettiği yazıları, ilk bakışta kendisini kolayca ele vermez.

Bu parçaya göre Hemingway'in yazılarındaki en belirgin özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün bir bakış açısı taşıması
- B) Hayal öğelerinden yararlanması
- C) Anlam derinliğine sahip olması
- D) Üretimi için uzun zaman gerektirmesi
- E) Okuyucunun ilgi alanına girmesi

2018-AYT

19. Yahya Kemal'in ilk kez 1913'te Peyam gazetesinde yayımlanan ve İstanbul'un gelecek yüzyillardaki hâlini resmeden bilim kurgu türündeki hikâyesi *Çamlar Altında Musahabe*'yi önemli bulurum. Öncelikle bu hikâye, H. G. Wells'in *Zaman Makinesi*'nden yola çıkılarak kurgulanmış edebî ürünlerden biridir. Ayrıca dönemin en popüler konularından biri olan medeniyet tartışmasında Yahya Kemal'in konumunu açıkça ortaya koyan ilk eserdir.

Bu parçadan hareketle *Çamlar Altında Musahabe* ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Medeniyet tartışmasında öncü nitelik taşıdığına
- B) Döneminde beklenen ilgiyi görmediğine
- C) Toplumsal sorunları göz ardı ettiğine
- D) İçerik olarak bütünüyle özgün olmadığına
- E) Geçmiş ve geleceği birlikte ele aldığına

2019-AYT

20. Eski bir Hint yaratılış mitine göre evren, tanrıların Purusa adlı tarih öncesi devi parçaladıkları zaman yaratılmıştır; devin başı gökyüzü, ayakları yeryüzü, nefesi de rüzgâr olmuştu. Eski Çağ filozofu Aristoteles'e göre evren eş merkezli elli beş kristal küreden oluşmaktadır. En dışındaki küre gökyüzünü temsil ediyor; gezegenleri, Dünya'yı ve onun öğelerini, son olarak da cehennemi temsil eden yediküreyi sarmalıyordu. Yeni Çağ'da Newton'un, hareketi matematiksel olarak kesin ve belirlenimci bir biçimde formüle etmesi sonucunda evrenin tanımı yeniden değişti. Evren çok büyük bir mekanik saate benzetildi; zembereği kurulup başlangıç ayarı yapılmış olan evren, bir andan diğerine tam bir düzenlilik ve öngörülebilirlikle tıkır tıkır ilerliyordu.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilim ilerledikçe evrenin yaratılışına dair yapılan açıklamalar halkın anlatılarından uzaklaşmış ve kesinlik kazanmıştır.
- B) Her dönemin edebiyatçı ve felsefecileri, evrenin yapısı hakkında o dönemin bilim insanlarından farklı açıklamalar sunmuştur.
- C) Evrenin nasıl oluştuğuna ve yapılandığına ilişkin açıklamalar çağlara göre farklılık göstermiştir.
- D) Evrenin sonsuzluğu ve sürekli değişimi, evren konusunda üretilen teorilerin de devamlı yenilenmesini sağlamıştır.
- E) Her uygarlığın özgül inançları, o uygarlığın evrenin yapısı hakkında ürettiği hikâyeleri belirlemiştir.

21. Bilim tarihi, yanlış önermelerin tarihidir. Fakat düşüncenin gelişimine işaret eden bu önermeler, dikkate değer bir üretkenliğe sahiptir. Belirli düzeyde doğruluk payı içeren bu önermeler insan ve doğa hakkında nesnel olarak geçerli bilgiye ulaşmak için ortaya konulan rasyonel görüşlerdir. Bunlar gibi, insana ve topluma dair çok sayıda temel görüş ilk ifadelerini mitlerde, peri masallarında ve birkaç kuşak sonra doğru olmadığı kanıtlanan bilimsel varsayımlarda bulmuştur.

Bu parçaya göre “yanlış önermeler”le ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kişiden kişiye değişkenlik göstermesi benimsenmesini güçleştirmiştir.
- B) İleri sürülen bilgilerin doğruluğunu sınamak için ortaya çıkmıştır.
- C) Sözlü kültür ürünlerinin kalıcılığını sağlamada etkili olmuştur.
- D) Kuşaktan kuşağa aktarılması güvenirliğini ve doğruluğunu artırmıştır.
- E) Fikirlerin olgunlaşıp değer kazanmasında önemli bir rol oynamıştır.

2020-AYT

2020-AYT

22. Bilim kurgu, bilimdeki yeniliklerle birlikte XIX. yüzyılın ortalarından itibaren gelişen bir edebî türdür. Türün iki örnek yazarı, Jules Verne ve H. G. Wells, eserlerinde bilimin yeni yüzyılın başlangıcına kadar imkânsız görüleni, örneğin denizaltıları ve uzay araçlarını, mümkün kılma konusundaki maharetini anlatmışlardır. Sinema, günün şartlarında mümkün görülmeyeni gösterebilme özelliğinden dolayı bu tür için doğal bir mecradır. Ne var ki bilim kurgunun beyaz perdede yer bulması, diğer pek çok türden daha düzensizdir. Sinemanın ilk yıllarda sadece birkaç bilim kurgu filmi yapılmırken bu tür ancak 1950'lerden sonra gelişmiş gösterebilmiştir.

Bu parçadan hareketle bilim kurguya ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Hayal gücü ve bilimsel gelişmelerin birleşimiyle ortaya çıkmıştır.
- B) Türün karakteristik niteliklerine bazı yazarların metinlerinde rastlanmaktadır.
- C) Sınırlılıkları aşımada bilimin bir araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir.
- D) Türün sinema yapımları edebî örneklerinden daha fazla ilgi görmüştür.
- E) Sinemanın sağladığı görsellik imkânı sayesinde sinemada kendine yer bulmuştur.

23. Yeni bir operanın temsili sırasında C. W. Gluck zaman zaman koltuğundan kalkar, yavaşça eğilir, sonra tekrar otururmuş. Yanındaki arkadaşı fısıldamış: "Üstat, neden böyle kalkıp oturuyorsunuz?" Gluck yanıtlamış: "Yapıttı geçen eski tanık melodileri selamlıyorum."

Bu parçaya göre Gluck, davranışıyla aşağıdakilerden hangisini göstermek istemektedir?

- A) Klasikleşen ve sevdigi eserlere duyduğu saygıyı gizlemek
- B) Genç bestekârları daha fazla eser vermeye teşvik etmek
- C) Sanatın sürekliliğini ve gelenekten beslendiğini anlatmak
- D) Yeni eserlerdeki özgün ve modern tarzlara dikkat çekmek
- E) Eserin içeriğinin ve icrasının ayrı şeyler olduğunu göstermek

2020-AYT

2020-AYT

24. Eskiden Mezopotamya'da hayatı işlevler için en gerekli organ olarak görülen karaciğerin falına bakılmıştır. Bu fal sayesinde gelecekte yaşanabilecek kötü olaylar veya kötü ruhların sebep olduğu hastalıklar öğrenilmiştir. Zararsız ve psikolojik yönden etkili bir işlem olan karaciğer falı antik dünyada, acı çeken yüz binlerce hastaya umut vererek yardımcı olmuş. Karaciğer falına bu kadar güvenilmesinin nedeni ise o dönemde karaciğerin duyguların ve heyecanın merkezi, ruhun barınağı olarak kabul edilmesiydi. Anadolu'da halk arasında sıkça kullanılan "ciğerparem", "ciğerimin köşesi", "ciğeri beş para etmez" gibi deyimler de aslında o dönemde inancının bir devamı niteliğindedir. Üstelik bu inanış sadece yakın coğrafayı etkilemekle kalmamış, örneğin Japonlar; birine cesur demek istediklerinde "kimo ga futo" yani karaciğeri kuvvetli, öfkeli demek istediklerinde ise "kan huo" yani yanmakta olan karaciğer ifadelerini kullanmışlardır.

Bu parçada karaciğerle ilgili aşağıdakilerin hangisine degeinilmemiştir?

- A) Üzerine yüklenen anlamanın zamanla değişiklik gösterdiğine
- B) İnsanlar tarafından biyolojik ve duygusal bir önem atfedildiğine
- C) İnsanların kişilik özelliklerini betimlemek için kullanıldığına
- D) Farklı dillerde duygularla ilgili söz kalıplarının içinde yer aldığına
- E) Olumsuz durumların gerçekleşmesiyle ilgili tahminlerde kullanıldığına

25. Yaratıcı yazarlık seminerine katılan bir öğrenciden, kahramanın yaşadığı korkuya konu alan bir öykü yazması istenince öğrenci şu cümleleri yazar: "Ahsen kapıya doğru koşarken ardındanki kişinin onu takip ettiğini istitti. Bütün vücutunu saran bir korkuya ürperdi. Kalbi hızla çarparken korkudan bayılacak gibi oldu." Öğrenciye verilen tavsiye: "----." Semineri veren öykücüünün tavsiyesinden sonra öğrenci aynı cümleleri aşağıdaki gibi değiştirir: "Ahsen kapıya doğru koşarken ardından ayak seslerini duydu. Bütün gövdesi kontrolünü yitirmiş bir yay gibi gerildi. Kalbi göğsüne sığmıyor, güçlükle soluk alabiliyordu."

Bu parçadan hareketle öğrenciye verilen tavsiye aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) Mekân tasvirlerini, kahramanın duygularından daha ön planda tutarsan silik bir kalemden ibaret kalırsın
- B) İnsanların duygularına dokunmak istiyorsan metinlerindeki kahramanların yaşadıkları olaylara her anıyla tanıklık etmelisin
- C) Güçlü bir kalem olmak için ayın parıldığını söylemeden, kırık bir cam parçası üzerindeki ışılıtısını göstermelisin
- D) İnsanın ve insanlığın temel duygularına, dürtülerine odaklanmak seni başarıya götürecek hareket noktalarından biridir
- E) Kahramanının duygularını zaman ve mekânl'a bütünlüğetirmelisin ki o, gerçek dünyada bir yansımaya dönüşsün

2021-AYT

2021-AYT

- 26.** Diderot, güzellik hakkında yazarken “İnsanlar arasında en çok konuşulan şeyler, çoğu zaman en az bilinenlerdir.” der. Yaşanılan tecrübeler Diderot’yu haklı çıkarmaktadır. Çünkü hayatın her alanında güzel kavramını kullanmamıza rağmen bir an durup bizzat “güzel” üzerine derinlemesine düşündüğümüzde afallarız.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Bir kavramı çok dillendirdiğimizde onu daha anlaşılmaz bir hâle getirdiğimizi fark ederiz.
- B) Sık karşılaştığımız gündelik durumlar hakkında başkalarıyla konuşmaktan kaçınırız.
- C) Somut kavamlardan ziyade soyut kavamları açıklamaya çalışırken zorlanırız.
- D) Gündelik hayatı sıkça kullandığımız kavamları tanımlamaya çalıştığımızda bocalarız.
- E) Kendimizi ifade ederken genellikle başvurduğumuz kavamların zamanla sileştiğini düşünürüz.

2021-AYT

- 27.** Brancusi, Romanyalı bir köy çocuğuydı. Craiova ve Bükreş’tे sanat eğitimi aldığı yıllarda insan anatomisi üzerine çalışmıştı. Birçok heykeltıraş gibi, bu sanatın yaşayan en ünlü usta olan Rodin ile tanışmak ve mesleğin inceliklerini öğrenmek istiyordu. 1907’de Rodin’le çalışmaya başladı. Ancak çok geçmeden kendisini hayal kırıklığına uğratacak bir şeyin farkına vardı. Gördüğü kadarıyla bu büyük usta, insan figüründe denenebilecek her şeyi denemiş, bütün yolları tıkamıştı. Bu atölyeden yola çıkıp özgün bir sanat geliştirmesi olanaksızdı. Bu yüzden hayran olduğu bu sanatının yanından birkaç ay sonra ayrıldı ve kendi uzun yolculuğuna çıktı.

Bu parçaya göre Brancusi’nin Rodin’in yanından ayrılmasının nedeni aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Rodin’in kılavuzluğunu hak edecek yetenekte olmadığına inanması
- B) Rodin’in çevresindeki rekabet ortamında kendini engellenmiş hissetmesi
- C) Rodin’in yeni heykeltıraşlık tekniklerine karşı kapalı bir tutum benimsemesi
- D) Rodin’in sanat çevrelerindeki şöhretinin kendisini gölgeleyeceğini düşünmesi
- E) Rodin’in etkisinden kurtulup kendine has bir üslup geliştiremeyeceği endişesi

2021-AYT

28. “Seni ne kadar özlediğimi keşke anlatabilsem.” gibi düz bir cümleyle karşılık bulan özlem, şairin dilinde bir çırpıda “Şurama saplanana özlem demeselerdi, bıçak derdim.” ifadesine dönüşebiliyor. Bu farklılaşma kültürler arasında da görülebiliyor. Kişinin iç sıkıntısının artması ve herhangi bir şey yapma konusunda isteksizlik yaşaması olarak tanımlanan depresyon hâli, Japonlarda “ruhun üşümesi” olarak ifade edilirken Anadolu’da ise “gönlün yorulması” şeklinde niteleniyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Kişilerin duygularını paylaşma arzuları, toplumdan topluma farklılaşır.
- B) Duygulara yüklenilen anımlar, kültürlerde göre derecelendirilir.
- C) İnsanların ruh durumları, kişiler ve olaylara göre değişiklik gösterir.
- D) Duyguların ifadesi, sanatçı ve toplum dikkatiyle sıradanlıktan kurtulur.
- E) Şairler, kelimelerini toplumların hassasiyetine bağlı olarak seçer.

2022-AYT

29. Ergenlik dönemindeki gençler, genç yetişkinler ve yetişkinler olmak üzere üç farklı grupta yürütülen bir araştırmada tüm katılımcılara bir video oyunu oynatıldı. Araba sürme üzerine kurgulanan oyunda katılımcıların hedefi, trafik ışığı kırmızıya dönmeden ve engeller ortaya çıkmadan önce olabildiğince çok mesafe almakti. Katılımcıların sürüs esnasında riskli hareketler göstermesi gereken bu oyunu her bir katılımcı, hem tek başına hem de aynı yaş grubundaki kişilerin kendini izlediği bir sırada oynadı. Araştırma sonucunda ergenlik dönemindeki gençlerin oyunda riskli hareketleri, diğer yaş grubundaki bireylerden çok daha yüksek düzeyde sergiledikleri belirlendi. Aynı zamanda ergenlik dönemindeki gençlerin riskli davranışta bulunma sayılarının, tek başına oynarken çok az olduğu ancak başkaları izlerken çok yüksek olduğu sonucuna ulaşıldı.

Bu parçada söz edilen araştırma sonucunda aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Kendi yaş grubundaki bireylerle etkileşime en kolay giren grup, ergenlik dönemindeki gençlerdir.
- B) Yetişkin bireylerin tek başına olumlu davranış gösterme olasılığı, diğer yaş grubundakilerden yüksektir.
- C) Ergen gençler, akran etkisi altındayken daha riskli davranışlar sergileme eğilimindedir.
- D) Yetişkin bireyler, akranlarının bakış açısına göre davranışlarını şekillendirmektedir.
- E) Ergen gençlerin, kendinden büyük bireylerin görünüşünü göz ardı etme yatkınlığı bulunmaktadır.

2022-AYT

- 30.** Bu kitabın temel sorusu “Edebî eser nasıl bir üsluba sahiptir?” olacak. Bu, üsluba dair her soru gibi, öncelikle sosyolojik bir tartışma konusudur. Sanat söz konusu olduğunda sosyolojik çözümlemenin düştüğü en büyük hata, sanatsal yaratılarda sadece içerikleri önemseyip incelemesi ve bunlara dayalı ekonomik ilişkileri düz bir çizgiyle birbirine bağlamasıdır. Oysa edebiyatta asıl toplumsal olan anlatım biçimidir. Bu sadece toplum üzerinde edimde bulunan ve deneyimleri şekillendiren bir etken olarak değil, kendisi de toplum tarafından şekillendirilen bir kavram olarak işler.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal gerçekliği yansitan, edebî eserin ne anlattığından ziyade nasıl anlattiğidır.
- B) Sosyolojik yaklaşım, bir eserin içeriğinin yorumlanmasında öncelenen yöntemdir.
- C) Biçim, gerçek hayatı sıkı sıkıya bağlı olduğu için metnin içeriğini de belirler.
- D) Edebiyatta toplumsal gerçekliği yakalamak için ekonomik ilişkilerin belirlenmesi gereklidir.
- E) Sanat eserindeki her içerik, hayatı dair bir değerlendirme ve yargıyı içinde barındırır.

2022-AYT

- 31.** Minimalist sanatçıların amacı, geçmişin heykel tarifi ile resim tarifi arasındaki sınırları yıkmaktır. Bu yüzden geleneksel anlayışın resmin görme duyusuna, heykelin ise dokunma duyusuna hitap ettiği görüşünü kabul etmemişlerdir. Heykele öznel biçimler vermek yerine mühendisliğe özgü tasarlama ve üretme adımlarını öne çıkarmış ve heykel yapımını bir proje tasarımını olarak ele almışlardır. Bununla birlikte resimdeki boyama işlemini heykele taşıyarak, yani yaptıkları proje tasarım heykellerini boyayarak, resim ile heykel arasındaki sınırı kaldırıklarını söylemişlerdir. Oysa hem Eski Çağ'da hem Orta Çağ'da heykellerde boyamanın esas olduğu birçok eser, bu yaklaşımın minimalistlerden önce de var olduğunu göstermektedir.

Bu parçada minimalist sanatçılarla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Geleneksel sanatın belirlediği kimi ayrımlara karşı geldiklerine
- B) Heykel sanatına temel bir yöntemsel değişiklik getirdiklerine
- C) Heykel ile resmin farklı duyulara hitap ettiği fikrini reddettiklerine
- D) Geçmişte uygulanmış, bilinen bir tekniği yeniden kullandıklarına
- E) Heykel yapımını, farklı sanatçıların ortak üretimi olarak gördüklerine

2022-AYT

32. Çevresel değişkenler, Mozambik'teki filler üzerinde öylesine ciddi etkiler yarattı ki artık filler dişsiz doğuyor. Aslında Afrika fillerinin dışlarında dişsiz doğum oranı yüzde iki ila dört arasında seyrediyordu ancak artık bu oranın popülasyonun üçte birini kapsadığı görüldü. Araştırmalar dişsiz doğumların sadece Mozambik'e özgü olmadığını, Tanzanya gibi diğer Afrika ülkelerinde de yayılmaya başladığını gösterdi. Aslında fillerin; dişsiz doğmaları sağlık durumları üzerinde hayatı bir etki oluşturmama da dev azı dışları, günlük yaşamda önemli bir yere sahip. Örneğin kimi zaman suya ve yaşamsal minerallere, dev dışlarıyla toprağı kazarak ulaşabildikleri biliniyor. Bu nedenle dişsiz doğum, fillerin vücut yapısından yaşam tarzlarına kadar pek çok şeyi olumsuz yönde etkiliyor.

Bu parçadan dişsiz doğan fillerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Doğum oranlarının bölgeden bölgeye değişiklik gösterdiğine
- B) Ayırt edici özelliklerinin doğal etkenlerle yok olmaya başladığına
- C) Uzuvalardaki eksikliğin yaşamsal faaliyetlerini sınırlar nitelikte olduğuna
- D) Temel ihtiyaçlarını karşılamada dışarıdan desteği ihtiyaç duyduğuna
- E) Hakkında yapılan araştırmaların bölgede farkındalık oluşturduğuna

33. Bu kitabı, her biri kendi içinde bağlam oluşturan bölümler olarak tasarlardım. Her bölümün iç kapağına bilmeyenler için zamanı güncelleyen, bilenler içinse bilgi tazelemeyi amaçlayan açıklama niteliğinde birer kısa yazı yazdım. Bazı okurlar, yazıları roman okuma düzeni içinde baştan sona sayfa sırasıyla okumayı yeğlerken kimileri de ilgilerini çeken başlık ve konulara göre atlaya atlaya okumak ister. Kitabı yazarken kabaca sınıflandırdığım bu iki tür okuru da gözetmeye çalıştım. İlk öbekteki okurlar için izleme kolaylığı sağlayacak bir süreklilik ve bütünlük kurmaya özen gösterdim, diğerleri içinse ilgilenmediği konulardaki yazıları kolay atlamaları için kitabı bölmelere ayırdım.

Bu parçada söz edilen kitapla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yazarının farklı yazılarının bir araya getirildiği kapsamlı bir çalışmadır.
- B) Bölümlerdeki açıklama yazıları okurun isteklerini karşılamaya yönelikir.
- C) Okur özelliklerinin sınıflandırılması yazılmasına kolaylık sağlamıştır.
- D) İçerik planaması yapılrken okurun bekłentileri dikkate alınmıştır.
- E) Okurun ilgisini çekecek konulara yazarı tarafından öncelik verilmiştir.

2023-AYT

2023-AYT

- 34.** Bir Bilim Adamının Romanı, TÜBİTAK'a ait bir proje kapsamında kaleme alınır. Bu projede TÜBİTAK'ın birincil amacı gençlerin, bilimsel araştırmaya özenmesini sağlamaktır. Bunun için de Türkiye'de bir bilim insanının nasıl yetiştigini anlatan bir roman yazılması amaçlanır. Yaşamıyla romana konu olacak bilim insanının seçiminde ise o sırada TÜBİTAK Bilim Kurulu başkanlığı görevini yürüten Cahit Arf'ın tekli etkili olur. İTÜ öğretim üyesi Mustafa İnan'ın bu biyografik romanın ana karakteri olması fikri benimsenir. Kitabın yazarı olarak her ne kadar başka isimler gündeme geldiyse de İnan'ın oğlu, bu kişinin Oğuz Atay olmasını arzu eder.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Romanın yazdırılmasında gözetilen temel toplumsal hedefe
- B) Mustafa İnan'ın romanda ana karakter olarak seçilme nedenine
- C) Romanı yazma fikrinin Mustafa İnan'ın dostu Cahit Arf'ten çıktığına
- D) Romanın fikir aşamasında yurt dışındaki örneklerden faydalandığına
- E) Romanın yazımı esnasında gerçeklere bire bir sadık kalındığına

2023-AYT

- 35.** Baudrillard'a göre modern toplumlarda tüketim alışkanlıklarının doğasında "eksiklik" fikri vardır. Nesneleri tüketiyor olabiliriz ama tükettiğimiz aslında bir nesneye sahip olma fikridir. Bu fikirler, faydanın ziyade iç motivasyon ve güdüllerle bağlantılıdır. Baudrillard nesnelerin, ilk başta onları satın almaya yönelik derin ihtiyaçları gerçekten karşılamadığı ve geçici tatmin sağladığını için bizi zamanla hayal kırıklığına uğrattığını iddia eder. Dolayısıyla tüketim, kapitalizmin her daim köruklediği ama asla tam olarak tatmin edemediği bir psikolojik eksiklik üzerine inşa edilir. Ayrıca nesnelere sahip olmak sadece sahip olmakla değil var olmakla da alakalıdır. Mesela arabamızdan, ayakkabılarımızdan, takılarımızdan bahsetmek; nesneleri kendi sahipliği altına almak aslında olduğumuz kişi olmak için kullandığımız, bizi ayrıcalıklı kıldığını düşündüğümüz nesnelere kendi hislerimizi yansıtmaktır.

Bu parçaya göre tüketim alışkanlıklarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nesnelerle anlık motivasyon sağladığı
- B) Farklı alışkanlıklar ortaya çıkardığı
- C) Nesnelerle ilgili bireysel farkındalığı artırdığı
- D) Toplumsal sınıfların oluşmasına yol açtığı
- E) Ekonomik sistemlere göre çeşitlilik gösterdiği

2023-AYT

36. Bir tiyatro sahnesi gibi gördüğümüz hayatı hepimiz kendi sahnemizin oyuncusuyuz. Duruma göre değişimle birlikte açılış sahnesinde seyirciye ne sunacağımıza kendimiz karar veriyor ve seyircimizin beklenilerle dolu insanlar olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle de bazen istediklerimizi yapmıyor sadece yapıyor gibi görünüyoruz. Böylece tüm hayatımız “gerçekten yapmak” ile “yapıyor gibi görünümek” arasında bir mücadele içinde geçiyor. İşte bu süreç, kişiliğimizi oluşturuyor. Nitekim Latincede kişilik için kullanılan “persona” sözcüğünün maske anlamına gelmesi bir tesadüf değil. Hayat sahnesinde iyi bir açılış yapmak için hepimiz maskelerimizi takarak bazı şeyler yapıyor gibi görünüyoruz, belki de yapıyoruz. Kim bilir?

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumun bıraktığı rolleri doğru bir şekilde oynamak için insanlar kişiliklerinden öden verir.
- B) İnsanlar, içsel çatışma ve sosyal çevre bekentisi arasındaki çelişki içinde kimliğini bulur.
- C) İnsanlar, sosyal çevrelerindeki kişileri rol model olarak onlar gibi davranışa eğilimi sergiler.
- D) Kendi duygularını ve düşüncelerini toplumun bekentileriyle sunan kişiler, başkalarında iyi bir izlenim bırakır.
- E) Bir denge kurma çabası sonucunda ortaya çıkan insan davranışlarının doğruluğunu belirlemek zordur.

37. Fıstık ezmesi testini daha önce hiç duyduğunuz mu? Bir kişide alzaymir olup olmadığına dair ipuçları veren bu düşük maliyetli testi yapmak, o kişiden fistık ezmesini koklamasını istemekten ibaret. Yapılan fistık ezmesi testinde hastaların burun deliklerinden biri kapatılarak bir kaşık fistık ezmesinin kokusunu alabilecekleri uzaklık ölçüldü. Buna göre alzaymir hastalarının sol burun deliğinin koku alma yetisinin, sağdakine oranla daha çok azaldığı tespit edildi. Çünkü koku alma yetisi, bilişsel eksiklik durumunda ilk etkilenenecek duyu arasında yer alıyor. Florida Üniversitesi ekibinin bu keşfi, nörolojik ve ruhsal muayene gerektiren alzaymir hastalığının günümüzde dahi zor olan teşhisinin fistık ezmesi testiyle hayli kolaylaşacağını gösteriyor.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İşlenmiş gıdaların, sinir hastalıklarının tespitindeki rolüne değinmiştir.
- B) Ele aldığı konuya ilgili bazı bilimsel tartışmalara yer vermiştir.
- C) Alzaymir hastalarının özelliklerini detaylı bir şekilde incelemiştir.
- D) Alzaymir teşhisinde bir duyudaki işlev kaybının önemini vurgulamıştır.
- E) Alzaymir tedavisinde alternatif yöntemlerin olduğuna dikkat çekmiştir.

2024-AYT

- 38.** Beyin eğitimi, özellikle de çalışma belleği eğitimi, son yıllarda sık incelenen bir konu. Bu bağlamda tamamen internet üzerinden çalışan bir hafıza geliştirme programı hazırlandı. Program temel olarak çalışma belleğini, bir defada ne kadar bilginin hafızada tutulup yönetilebileceğini, bir oyun yazılımıyla geliştirmeyi hedefliyor. Daha önceki çalışmaların bir kısmı, çalışma belleğinin yoğun kullanımını gerektiren işlemlerin düzenli yapılması sonucunda çeşitli bellek mekanizmalarını çalıştırma ve problem çözme gibi konularda katılımcıların gelişebildiğini gösteriyor. Bu nedenle yapılan çalışma başarılı olursa programın; öğrenme bozukluklarının, yaşılanmaya bağlı hafıza problemlerinin, dikkat eksikliğinin ve hiperaktivite bozukluğunun tedavisinde kullanılabilceği düşünülüyor.

Bu parçada söz edilen hafıza geliştirme programıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Daha önceki araştırmalardan elde edilen sonuçları çürüteceği varsayılmaktadır.
- B) Bilinen birçok internet oyununu güncelleyerek geliştirmeyi hedeflemektedir.
- C) Beyin temelli bazı rahatsızlıkların iyileştirilmesine katkı sağlayacağı öngörmektedir.
- D) Özellikle eğitim tasarımlarının yenilenmesine yönelik hedeflere odaklanmaktadır.
- E) Farklı yaş gruplarının öğrenme becerilerine göre kullanılacak yazılımları geliştirmektedir.

- 39.** Güvercinler, yetiştirdikleri bölgeye taban tabana zıt coğrafi koşullarda bile yaşamalarını sürebilen ve az bir çabaya eğitilebilen kuşlardır. Roma Dönemi'nden beri bilinen eve dönüş yetenekleri sayesinde 700 kilometre uzaklıktan kendi yuvalarına rahatlıkla dönebilirler. Dünya'nın manyetik alanından faydalananma becerileri yolculuklarda kaybolmalarını önler. Bu yetenekleri sayesinde bugün bile mesaj taşıma konusunda güvercinlerden yararlanılır. Onlar sayesinde telefonun çekmediği, ulaşımın saatler süregişi mesafeler arasında üstelik sadece birkaç misir tanesi harcayarak iletişim kurmak mümkündür.

Bu parçada güvercinlerle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Eğitilme süreçlerinin zahmetli olduğuna
- B) Farklı bölgelerde varlıklarını koruyabildiklerine
- C) İletişim kurma amacıyla kullanıldıklarına
- D) Kendi aralarında güçlü sosyal bağlar kurduklarına
- E) Yön bulma konusundaki başarılarının kaynağına

2024-AYT

2024-AYT

40. Modern tıp ve eczacılık uygulamalarında bitkilerin kullanımı, eski uygarlıkların deneyimlerine kadar uzanır. Günümüzde de tıbbi bitki kavramı, modern yaşam tarzının doğaya dönüşü idealleştirmesiyle tüm dünyada popüler hâle gelen bir yönelimin önemli başlıklarından biri olmuştur. ---- Doğanın insanlığa sunduğu bu şifa kaynakları, modern bilim ve teknolojinin katkılarıyla gelecekte de umut kaynağı olmayı südürecekтир.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bugün pek çok salgın hastalığın tedavisinde modern yöntemlerin yanı sıra geleneksel yöntemler de tercih edilmektedir
- B) Geleneksel yaşam biçiminden modern yaşama geçişte insanlar, şifalı bitkileri yeniden yorumlayarak kategorize etmiştir
- C) Bu nedenle dünyada alternatif tıp uygulamalarının, modern tıbbi yöntemlerin önüne geçtiği bir gerçekdir
- D) Yeni bitki türlerinin keşfiyle alternatif tıp alanındaki gelişmeler, modern tıbbın tedavi yöntemlerinin sorgulanmasına yol açmıştır
- E) Geçmişte olduğu gibi bugün de tedavi ve sağlıklı bir yaşam sürdürmek amacıyla bitkisel kaynaklardan yararlanılmaktadır

41. Herhangi bir ülke sinemasına ait filmleri kavrayabilmek için hikâyeyin anlamını inşa eden imgeleri anlamak önemlidir. Söz konusu imgeler ise ulusal sinema kültürünü besleyen ortak tarih, kültür, inanç ve sanat gelenekleri tarafından şekillenmektedir. Dolayısıyla farklı dillerde anlatılan hikâyeleri doğru okumak, o hikâyelere üretildiği toplumun gözüyle bakmayı gerektirir. Coğrafi konumu nedeniyle Alman, Rus ve Leh gibi kültürlerin iç içे geçtiği bir ülke olan Polonya'nın ulusal sineması bu açıdan sinemaseverlere çok yönlü bir keşif olanağı sunar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Çok uluslu toplumlarda, sinema sanatı tematik olarak daha fazla çeşitlilik gösterir.
- B) Kültürel unsurların merkeze alınması, Polonya sinemasının gelişiminde etkin rol oynar.
- C) Ulusal sinema kültürü, bir topluma ait kolektif bilinç unsurları tarafından oluşturulur.
- D) Sinema sanatında, var olunan toplumun değerleri işlendiği sürece evrenselliğe ulaşılır.
- E) Kültürel imgeler ile doğru hikâyeleri birleştirmek zengin bir sinema dili yaratır.

2025-AYT

2025-AYT

42. Mary Shelley'nin; *Frankenstein* ya da *Yeni Bir Prometheus* adlı romanının yayımlanıldığı yıl, bilim dünyasında galvanizm etkisi hâkimdir. Luigi Galvani, ölü bir kurbağaya elektrik verildiğinde bacağının hareket ettiğini tespit etmiş ve bu deney, Shelley'nin kalemine ilham vermiştir. Shelley'nin, adını John Milton'ın "Kayıp Cennet" şiirinden alan roman karakteri Dr. Victor Frankenstein, deneylere meraklı bir gençtir. Üniversitede doğa bilimleri, fizyoloji ve anatomi okurken aynı zamanda simyaya büyük hayranlık duyan Frankenstein, ölümsüzlüğü araştırmaya başlar. Anatomi eğitiminin ardından, bir araya getirdiği vücut parçalarına elektrik vererek Yaratık adında bir canlı meydana getirir. Ancak bu girişimiyle doğaya ve onun kanunlarına meydan okurken kendini, kontrol edilemez bir güçle karşı karşıya bıraktığının farkında değildir.

Bu parçadan Mary Shelley ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Romaniyla döneminin bilimsel gelişmelere ilham vermiştir.
- B) Simyaya meraklı, Frankenstein karakterini oluşturmamasını sağlamıştır.
- C) John Milton'ın "Kayıp Cennet" şiirini farklı türde yeniden kurgulamıştır.
- D) Eserini kurgularken bilimsel bir araştırmadan esinlenmiştir.
- E) Eserinin ana karakteri ölümsüzlüğü bularak kontrol edilemez bir güç kazanmıştır.

2025-AYT

43. Türk Beşleri grubunun müzikal kimliklerinden biri olan ve dönem müziği meraklıları için eşsiz kompozisyonlar sunan Cemal Reşit Rey'in az bilinen yapıtları, bir derleme hâlinde müzikseverlerle buluştu. Bu derleme; yalnızlaşmış insanın sanrılarının, özlemlerinin, kaybediş ve buluşlarının iç içe geçtiği ilginç bestelerden oluşuyor. Yaşadığı coğrafyanın müziğinin makamlarına ve kültürüne dayandırıldığı soyut anlatım, Rey'in bestelerine usta bir şekilde yansıyor. Derlemede yer alan bestelerinde sanatçı, duyguların içinde yüzüşüyle kendine has bir dünya inşa ediyor.

Bu parçada Cemal Reşit Rey ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Türk müzik tarihinde bir oluşumun üyesi olarak yer aldığına
- B) Ün kazanmamış kayıtlarının bir seçkiyle gün yüzüne çıkarıldığına
- C) İnsanın farklı duyuş ve arayışlarını yansıtan besteler ortaya koymuş olduğuna
- D) Bestelerinde, yetiştiği toplumun kültürel değerlerini başarıyla yansittığına
- E) Duyguları harmanlayarak müziğe aktarmada öncülük ettiğine

2025-AYT

 Şiir Bilgisi

44. Bülbülün aşkıdır dalda öttüğü
 Çobanın sütedir koyun güttüğü
 Toprağın Hâbil'i kabul ettiği
 Şüphesiz yüzünün yumşaklığından

Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlışdır?

- A) Telmih sanatına başvurulmuştur.
- B) Sarma kafiye düzende yazılmıştır.
- C) Redife yer verilmiştir.
- D) Yarım kafiye kullanılmıştır.
- E) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

2018-AYT

45. Körfezdeki dalgın suya bir bak, göreceksin:
 Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde;
 Mehtâb... iri güller... ve senin en güzel aksın...
 Velhâsil o rü'yâ duruyor yerli yerinde!

Bu dizeler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirde ahenk unsurlarına yer verilmiştir.
- B) Çapraz kafiye düzende yazılmıştır.
- C) Yaşama sevinci teması işlenmiştir.
- D) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
- E) Görsel öğelere yer verilmiştir.

2018-AYT

46. İş gelmez elinden gitmez bir kâre
 Aslında neslinde giymemiş hâre
 Sandığı gömeksiz duran mekkâre
 Bedestene gelir kaftan beğenmez
Bu dörtlük, içerik açısından aşağıdakilerden hangisine örnek verilebilir?
- A) Epik
 - B) Satirik
 - C) Lirik
 - D) Didaktik
 - E) Pastoral

2019-AYT

47. I. Dedim dilber yanakların kızarmış
 Dedi çiçek taktım gül yarasıdır
 Dedim tane tane olmuş benlerin
 Dedi zülfüm değdi tel yarasıdır

 II. Sabahtan uğradım ben bir güzele
 Dedim mahmur musun söyledi yok yok
 Ak ellerin boğum boğum kınağı
 Dedim bayram mîdir söyledi yok yok

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması
- B) Benzer temaların işlenmesi
- C) Nazım şeklinin koşma olması
- D) Ahenk unsuru olarak redife yer verilmesi
- E) Tecahüllerif sanatından yararlanılması

2019-AYT

48. Ahu gözlü dilber sana ne ettim
 Sevdanın elinden tüketdim bittim
 Her ne ettim ise kendime ettim
 Kerem gibi her gün yandıkça tüttüm
 Dertlerimi sürü eyleyip güttüm

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Pastoral bir şiir türünden alınmıştır.
- B) Ahenk unsuru olarak redif kullanılmıştır.
- C) Düz kafiye şemasından faydalanyanmıştır.
- D) Birden fazla edebî sanattan yararlanılmıştır.
- E) Nazım türü bakımından güzellemedir.

2019-AYT

49. Zannetme ki güldür, ne de lâle,
 Âteş doludur, tutma yanarsın
 Karşında şu gülgün piyâle!
 İçmişti Fuzûlî bu alevden,
 Düşmüştü bu iksir ile Mecnun
 Şîrin sana anlattığı hâle

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Divan şiirinin benzetme öğelerinden yararlanıldığı
- B) İçerik açısından epik şiir nitelikleri taşıdığı
- C) Deneyimlerin eğitileme yoluyla aktarıldığı
- D) Ahenk sağlamak amacıyla iç kafiyeye başvurulduğu
- E) Telmih aracılığıyla kurmaca ve gerçek kişiliklere yer verildiği

2020-AYT

50. Benim yârim bana küsmüş
 Zülfünü gerdana düzmiş
 Muhabbeti benden kesmiş
 Sevilmeyi sevilmeyi
 Çağır Karac'oğlan çağır
 Taş düştüğü yerde ağır
 Yiğit sevdığinden soğur
 Sarılmayı sarılmayı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla kafiye çeşidi içerdiği
- B) İçeriğinin koşma ile benzerlik taşıdığı
- C) 8'li hece ölçüsü ile kaleme alındığı
- D) Çapraz kafiye düzeniyle yazıldığı
- E) İrsalimesel sanatına yer verildiği

2020-AYT

51. I.

Siz “Lim derdiniz” bana, “bir gülümsememe ne verirsin?”

“Canımı” derdim.

“Hayır” diye itiraz ederdiniz, “o zaten benim!”

II.

Âşık oldur kim kılur cânnı fedâ cânânlına
 Meyl-i cânânlı itmesün her kim ki kıymaz cânâna

Aşağıdakilerin hangisi farklı edebî dönemlerden alınmış bu şiir parçalarının ortak özelliğidir?

A) Tema	B) Dil ve üslup
C) Kafiye düzeni	D) Nazım birimi
E) Ölçü	

2021-AYT

52. Bu dünyaya sanki vefa gelmemiş

Gelmişse de bir kimsede kalmamış

Kim var ki dostundan cefa görmemiş

Cihanda bir söze duran mı kaldı

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) 11'li hece ölçüsüyle yazıldığı

B) Satirik şaire örnek olduğu

C) Düz kafiye düzeneinde olduğu

D) Teşbih sanatından yararlanıldığı

E) Redife yer verildiği

54. Aliş'imin kaşları kara

Sen açlığın sineme yara

Bulamadım derdime çara

Görmedin mi ah civan Aliş'imi Tuna boyunda

Sarmadın mı ah aslan Aliş'imi Tuna boyunda

Evleri var hane hane

Benleri var tane tane

Saramadım kane kane

Görmedin mi ah civan Aliş'imi Tuna boyunda

Sarmadın mı ah aslan Aliş'imi Tuna boyunda

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bentlerdenoluştugu

B) Nakaratlara yer verildiği

C) Tekrir sanatına başvurulduğu

D) Kafiye ve rediften yararlanıldığı

E) Satirik şaire örnek olduğu

2021-AYT

53. I.

Gelen aynı Sümmanni'nin başına

Sen de kavrulmuşsun aşk ataşına

Sevda temrenini mermer taşına

Sen de benim gibi vurabildin mi

II.

Karacoğlan söyler sözün başarır

Aşkın deryasını boydan aşırır

Seni her mecliste hacil düşürür

Kötülerle konup göçücü olma

Aşağıdakilerden hangisi bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

A) Ait oldukları şirin son dörtlüğü olma

B) Aynı kafiye düzene sahip olma

C) Güzelleme türünde yazılmış olma

D) Mecazlı bir anlatıma sahip olma

E) 11'li hece ölçüsüyle yazılmış olma

2022-AYT

2022-AYT

55. • Güzelleme türünde kaleme alınmıştır.
 • Klasik aşık ve sevgili tipinin yansımaları görülmektedir.
 • Mübalağa sanatına başvurulmuştur.
 • Tam kafiye kullanılarak ahenk sağlanmıştır.

Verilen özellikler aşağıdaki dörtlüklerin hangisinde bir arada görülmektedir?

- A) Nesin methedeyim bir kaşı kara
 Şu sineme açtı onulmaz yara
 Cümle tabip gelse derdime çara
 Derdimin dermanı Lokman'a kalsın
- B) Ok atılır karasından
 Hak saklasın belasından
 Köroğlu'nun narasından
 Her yan gümbür gümbürlenir
- C) Karşımızdan gelen aceb yar m'ola
 Benim gibi yaralanmış zar m'ola
 Benim sevdığimden güzel var m'ola
 Hakk'ın yarattığı kollar içinde
- D) Boşuna kendimi eyledim helak
 Görünmez gözüme o hürü melek
 Zalim yar giyinmiş sihirli gömlek
 Arkasında geze geze usandım
- E) Âdem'den bu deme neslim getirdi
 Bana türlü türlü meyve yetirdi
 Her gün beni tepesinde götürdü
 Benim sadık yârim kara topraktı

2023-AYT

56. Sen geldin benim deli köşemde durdu
 Bulutlar geldi üzerinde durdu
 Merhametin ta kendisiyi gözlerin
 Merhamet saçlarını ıslatan sessiz bir yağmurdu
 Bulutlar geldi altında durduk

Ve güldün rengârenk yağmurlar yağıdı
 İnsanı ağlatan yağmurlar yağıdı
 Yaralı bir ceylan gözleri kadar sıcak
 Yaralı bir ceylan kalbi gibi
 İçli bir sesin vardı

Bu dizerelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest şiir tarzında kaleme alınmıştır.
 B) Sevgiliye duyulan sitem dile getirilmiştir.
 C) Birden fazla edebî sanata yer verilmiştir.
 D) Aşk teması ele alınmıştır.
 E) Tekrarlar yoluyla anlatıma ahenk kazandırılmıştır.

2023-AYT

57. Dolandım el gibi bir gönül gibi
 Sarardım dal gibi solgun gül gibi
 Çığnendim yol gibi şaşkınlık çöl gibi
 Sofraya tuzunu verenler bilir

Bu yollar yar gibi gönlüm dar gibi
 Bu sevda zor gibi sinem sırları gibi
 Bu gönlüm kar gibi içim nar gibi
 Meydanda kozunu sürenler bilir

Bu dörtlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsüyle kaleme alındığı
 B) Ahenk unsuru olarak redif kullanıldığı
 C) Düz uyak düzeniyle kafiyelendiği
 D) Yalın bir anlatımın benimsendiği
 E) Semai nazım biçimiyle yazıldığı

2024-AYT

58. Kilsa güneş yüzüne nazar kendüden gider
Elbetde gün görünse kamer kendüden gider

Bu beyitle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelime hâlinde redif kullanılmıştır.
- B) Mübalağa sanatına başvurulmuştur.
- C) Sevgilinin güzelliği övülmüştür.
- D) Bir tabiat olayından söz edilmiştir.
- E) Sevgilinin yüzü aya benzetilmiştir.

2025-AYT

59. Şu karşıki dağda yanar bir ışık
Aldırmış sevdığın ağlar bir âşık
Bir ceren bakışı zülfü dolaşık
Sende bir gümanım var Çiçek Dağı

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sevgiliden ayrı düşme durumu anlatılmıştır.
- B) Pişmanlık duygusu vurgulanmıştır.
- C) Zengin kafife kullanılmıştır.
- D) Koşma nazım biçiminde kaleme alınmıştır.
- E) Sevgili ile ceren arasında benzerlik kurulmuştur.

2025-AYT

60. Aşağıdaki dörtlüklerin hangisi yay ayraç () içinde verilen kavramı örneklemmez?

- A) Cebimde kara üzüm
Sevdiğim iki gözüm
Senden başka seversem
Kör olsun iki gözüm (Sadakat)
- B) Eli elekli yârim
Atlas yelekli yârim
On yiğide bedeldir
Aslan yürekli yârim (Övgü)
- C) Sunam sese mi geldin
Kadem basa mı geldin
Sağlığında gelmedin
Öldüm yasa mı geldin (Sitem)
- D) Tabakta portakalsın
Sözümüz burda kalsın
Yılda bir kabrime gel
Toprağım kokun alsın (İnanç)
- E) Ayna attım çayırı
Şavkı vurdum bayıra
Gökte Mevla'm çiftlemiş
Yerde kimler ayıra (Kader)

2025-AYT

Söz Sanatları

61. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayraç içinde verilen edebî sanat yoktur?

- A) Aramazdık gece mehtâbı yüzün parlarken
Bir uzak yıldızla benzerdi güneş, sen varken
(Tenasüp)
- B) Gül gülse dâim ağlasa bülbül acep değil
Zîrâ kimine ayla demişler kimine gül
(Tezat)
- C) Yûsuf'u gerçi görenler ellerin kestiler
Gün yüzün gördü senin şakk oldu bedrin ayası
(Telmih)
- D) Sen akşamalar kadar büyülü, sıcak
Rüyâlarım kadar sâde güzeldin
(Teşbih)
- E) Senin yanındayken, avuçlarında
Suda sabun gibi eriyor zaman
(Teşhis)

2018-AYT

62. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde ırsalimesel sanatına yer verilmemiştir?

- A) Ziyaretten murâd olan duâdır
Bugün bana ise yarın sanadır
- B) Kardaşına kuyu kazarsa kişi
Kuyuya düşmek olur anın işi
- C) Ne siyâh eylemiş bu nâsiyeyi
Saçımı bembezay eden bahtım
- D) Balık baştan kokar bunu bilmemek
Seyrânî gafilin ahmaklığından
- E) Ahde vefâyı va'd-i tehî sanmasın ki dost
Gözden ıraq olunca gönülden ıraq olur

2019-AYT

**63. Vermez selâm o serv-i hîrâmân gelir geçer
Yollarda ömr-i âşık-ı nâlân gelir geçer**

Bu beyitte altı çizili söyle yapılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstiare
- B) Tevriye
- C) Mecazîmürsel
- D) Teşhis
- E) İntak

2020-AYT

64. Sen olasan diyü yir yir asılıup âyineler

Gelene gidene eyler nazarı done done

Bu beyit için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Sen zamiriyle sevgili kastedilmiştir.
- B) Aynalar sevgiliye âşık kişiler olarak düşünülmüştür.
- C) Aynaların dizi dizi asılması güzel bir nedene bağlanmıştır.
- D) Âşığın ızdırabının aynalara yansması tasvir edilmiştir.
- E) Ahengi sağlamak için bazı ifadeler tekrar edilmiştir.

2021-AYT

65. I.

Beni ağlan beni kim üstüme gelmez ölicek
Bir avuç toprak atar bâd-ı sabâdan gayri
(Necati)

II.

Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne açar kimse kapum bâd-ı sabâdan gayri
(Fuzuli)

Bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki beyitte de yalnızlık teması işlenmiştir.
- B) İki beyitte de sabah rüzgârı, vefali bir dost olarak gösterilmiştir.
- C) İlkinci beyitte tevriye sanatına yer verilmiştir.
- D) İki beytin de kafije düzeni aynıdır.
- E) Birinci beyitte teşhis sanatına başvurulmuştur.

2022-AYT

66. **Aşağıdakilerin hangisinde bir varlık veya durum, olduğundan az veya çok gösterilmemiştir?**

- A) Bâğ-ı cennetdür yüzün gûyâ dehânun selsebil
Ka'bedür gûyâ cemâlün nûridur rûşen delîl
- B) Seyl-i firâk gönlüm evin durmayup yıkar
Dünyâya gözlerüm yaşı deryâ olup akar
- C) Göklerde irişdi feryâd ile efgânum meded
Kuluna zulm eyleme devletlü sultânnum meded
- D) Kul itdün kâinâtı kendüne sultân-ı âlemsin
Güzellerde nazîrün yok perî-veş şeklär-i âdemsin
- E) Bu hicrâni işitsün ağlasun derd ehli âh itsün
Sen olmayınca sohbetde gözüm kime nigâh
itsün

2022-AYT

67. XIII. yüzyılda şairler benzetme yaparken “sevgilinin servi gibi uzun boyu” veya “sevgilinin gonca gibi küçük ağızı” şeklinde ifadeler kullanırdı. Bir sonraki yüzyılda “sevgilinin servi boyu”, “sevgilinin gonca ağızı” demek yeterli geliyordu. XV ve XVI. yüzyıllara gelindiğinde ise benzetme yapılrken sadece “servi” veya “gonca” sözcüğünü kullanmak yeterliydi çünkü servinin sevgilinin uzun boyunu, goncanın da küçük ağını karşısadığı biliniyordu.

Bu parçaya göre XV. yüzyıldan itibaren aşağıdaki edebî sanatların hangisinin kullanımında bir artış görüldüğü söylenebilir?

- A) Tecahülüarif
- B) Telmih
- C) Hüsnütalıl
- D) Tenasüp
- E) İstiare

2023-AYT

68. Gül üzülsün gonca açılsın bana sen gül yeter
Ağlasın bülbüllerin ey gonca tek sen gül yeter

Bu beyit için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gül, iki anlamı da kastedilerek kullanılmıştır.
- B) Tekrar eden sözcüklerle yer verilerek ahenk sağlanmıştır.
- C) İnsana ait özellikler doğadaki varlıklara aktarılmıştır.
- D) Karşılıklı anlamlı sözcüklerle bir arada yer verilmiştir.
- E) Bülbülün ağlaması güzel bir nedene bağlanmıştır.

2023-AYT

69. Ben hele şol denlüce bildüm ki hüsne içre o yâr
Göz terâzüsüyla Mîsr'un Yûsuf-ı Ken'ân'ıdur

Bu beyitte aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine başvurulmuştur?

- A) Tezat
- B) Tekrir
- C) Telmih
- D) Teşhis
- E) Tevriye

2024-AYT

70. Aşk derdiyle hoşem el çek ilâcumdan tabîb
Kılma dermân kim helâküm zehri dermânundadur
Bu beyitte aşağıda tanımları verilmiş edebî sanatlardan hangisinin örneği vardır?
- A) Bir sözü, benzetme amacı gütmenden başka bir sözün yerine kullanma
 - B) Gerçek anlamı da düşünülecek bir sözü mecaz anlamıyla kullanma
 - C) Anlam bakımından aralarında karşılık bulunan kavramları bir arada verme
 - D) İnsan dışındaki varlık ve kavumlara insana ait duyuş ve davranış Özellikleri yükleme
 - E) Bir kişiyi veya olayı eleştirmek amacıyla bir sözü, söylenenin tersini kastedecek şekilde kullanma

2025-AYT

Nesir Bilgisi

71. Gözle konuşu hakkını dinle beni
İster isen Hak seve dâ'im seni

Kırma gönlün hoş geçin mü'min isen
Dü cihânda olmak istersen esen

Konuşsunu kim ederse bî-huzûr
Dü cihânda Hak anı ede kusûr

İçerik özelliklerinden hareketle bu beyitlerin aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alındığı söyleylenebilir?

- A) Surnâme
- B) Pendnâme
- C) Kıyafetnâme
- D) Seyahatnâme
- E) Gazavatnâme

2018-AYT

72. Uyumasından yararlanıp onun hakkında sessizce bilgi verelim. Özel hayatlarında hareketsiz ve başarısız olan Çehov kahramanları gibi kederliydi hep. Keder konusuna daha sonra çok döneceğiz. Kendisine adının ilk harfleriyle Ka denmesini tercih ettiğini, bu kitapta da öyle yapacağımı hemen söyleyeyim. Şimdi Erzurum garajından ayrıldıktan sonra yolculara iyi seyahatler dileyen şoför gibi ben de ekleyeyim: Yolun açık olsun Ka... Ama sizi kandırmak istemem; Ka'nın eski bir arkadaşım ve Kars'ta başına gelecekleri daha bu hikâyeyi anlatmaya başlamadan biliyorum ben.

Bu parçadan hareketle postmodern romanla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Romanın kurmaca olduğu okura hissettirilir.
- B) Romanın yazılma süreci metne konu edilir.
- C) Anlatıcı, kurmacanın etkin bir figürü hâline getirilir.
- D) Kurmaca ile gerçeklik arasındaki sınır belirginleştirilir.
- E) Doğrudan veya dolaylı biçimde okurla iletişim kurulur

2018-AYT

73. Anadolu'da XVI. yüzyılda oluşmaya başlayan biyografi geleneğinin ilk ürünleri, Ali Şir Nevâî'nin *Mecâlisü'n-Nefâis* adlı eseri örnek alınarak yazılmıştır. 1538 yılında Sehî Bey'in kaleme aldığı; şairler hakkında bilgiler içeren *Heşt Behîşt* adlı eseri bu türün Anadolu sahasındaki ilk örneğidir.

Bu parçada sözü edilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mecmua B) Tezkire
 C) Surnâme D) Mersiye
 E) Menâkıbnâme

2019-AYT

74. O gün insanları sevebilmek arzusuyla otelin kapısını açtığım zaman karşıma ilk çıkan insan, bir kükfeci çocuğu oldu. Kirli, soluk yanaklarına, çıplak ayaklarına merhametle değil, sevgi ile baktım. Zaten otelin kapısından bu niyetle çıkmamış mıydım? Onu kucaklamak, köşedeki kunduracıdan ona bir lastik ayakkabı, biraz ilerideki dükkandan beyaz bir keten pantolon almak arzusuyla durdum.

— Ne bakıyorsun efendi, dedi, hamal mı lazımdır?
 — Yok çocuğum, dedim.
 “Gel sana bir pantolon, bir ayakkabı alayım.” demek üzereydim. Fakat gözlerini görünce vazgeçtim. Yirmi beş kuruş çıkarıp verdim, yürüdüm. Arkamdan koşup iade etti. Yüzünü görmedim fakat elleri kararlı idi.
 — Her sakallıyı baban zannetme, anladın mı?
 Yirmi beşi aldım. Cevap vermeden yoluma devam etmek istedim. Birden bütün neşemin bir camın kırılışı kadar şangırtı çıkararak düşüp kırıldığını gördüm.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olaylar hâkim bakış açısından anlatılmıştır.
 B) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
 C) Anlatımında betimleyici unsurlardan faydalanyılmıştır.
 D) Anlatıcının psikolojik durumuna değinilmiştir.
 E) Gündelik hayattan bir kesite yer verilmiştir

2019-AYT

75. Bilinç akışı; romanda figürlerin iç dünyalarını kendi zihinlerinden, bütün karmaşasıyla aracısız bir şekilde aktarmayı amaçlar. Bu, çağrısına dayalı olarak birbirini izleyen düzensiz yapıdaki cümle ve sözcüklerle ortaya konan bir tekniktir. Bu teknikte kahramanın zihni ve iç dünyası; düşünceler, dağınık sözler, imaglar ve sembollerin çağrışım silsileleri hâlinde verilmesiyle aktarılır. Bu yönyle kahramanın iç sesinin anlatıldığı ancak tamamen yazarın kontrolünde olan iç monolog tekniğinden ayrıılır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi bilinç akışı tekniğine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Bugün sokağa çıkmaya karar verdim. Günseli'ye gitmek istiyordum. Birkaç gündür izinli olduğunu biliyordum. Evden çıktım, yavaş yürüyerek caddeye ulaştım. Kalabalık birden şaşırttı beni, başım döndü. İnsanlar, bana çarparak yanından geçiyorlardı.
 B) Gözlerini açtıktan sonra da bir süre rüyayı kafasında yaşadı, gerçeği hemen kabul edemiyordu. Gördüğü rüyaya hayalinden eklemeler yaptı, aklının gözlerinde sürdürdü rüyayı. Sonra görüntüler bütünüyle silindi, yerini, bir rüya boyunca unuttuğu düşüncelere, meselelere bıraktı.
 C) Ahmet telefonu, bastırmaya çalıştığı bir öfkeyle kapadı. Parmaklarıyla masanın üzerine sınırlı sınırlı vurarak önce Cevdet Bey'in resmine, sonra Osman'a baktı. “Evet Cevdet Bey'in resmini yapmalı!” diye düşündü.
 D) İster istemez bir yabancının horladığı bir odada geceleyecektin. Daha sonraları birçok kişinin horladığı odalarda kaldı. Ve misıl misıl uyudun. Güzel rüyalar gördün. O gece, bir yandan bir yana dönmüş, doğru dürüst uyuyamamışın.
 E) Mutlak birisini çiğnedi, bu herifi hapse tıktılar. Ne kadar münasebetsizlik!.. On altı yaş ölmek için pek erkendir. Ah! Artık vapura gidemem... Yazık... Hey terbiyesiz dağ adamı! Bu küfür doğrusu unutulmaz... Arabacı! Sür be herif! Şu Andon'un yaptığı işi de görüyor musun?

2019-AYT

76. Beyazıt Havuzu'nun kenarındaki kanepelerden birine oturmuş, sizi bekliyorum. Yaşını almış bir adamın yirmi yaşındaki çocuk kederlerini, sevinçlerini yaşaması ne demektir, diye düşünüyorum: Belki bir geç olma hadisesi... Belki de bir çeşit hazırları, kederleri, çocuklukları uzatma temayülü... Ama bu uzayan yaz, kışın gelmeyeceğine alamet değil. Kış müthiş olacak, kar yolları kapayacak, bembeyaz ovada ölüük uzayıp gidecek... Sizi bekliyorum. Sizi göreceğim, içimde bir şey koşacak. Siz görmeden gececeksiniz. Ben kederle sevinci duyup dalacağım istedigim âleme. Dünyayı yeniden kederlerle kuracağım. Sonra çarpılardan çarpılara, insan sesleri arasında, her şeyi sizinle kurulmuş bir şehirde dolaşacağım. Herkes geçti, siz geçmediniz. Yüzünüzü göremedim. Bayramım, çocukluk bayramım salıncaksız geçmiş gibi gözüme yaşı doldu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öykü kişisinin hayal kırıklığından bahsedildiği
- B) Anlatımda yer yer betimlemelere başvurulduğu
- C) Düşüncelerin, bilinc akışı tekniğiyle aktarıldığı
- D) Gerçekle hayalin iç içe geçtiği bir anlatıma sahip olduğu
- E) Durum hikâyesine özgü nitelikler taşıdığı

2020-AYT

78. Bu "yaban" lafi, beni, önce çok kızdırdı. Fakat sonra anladım ki Anadolulular, Anadolu köylüler, tipki eski Yunanların kendilerinden başkasına "barbar" lâkabını vermesi gibi, her yabancıya yaban diyorlar. Bir gün... bir gün onlara, ispat edebilecek miyim ki ben bir "yaban" değilim? Benim damarlarımındaki kan onların damarlarında işleyen kandır. Aynı dili söylemekteyiz. Aynı tarihî ve coğrafi yollardan, hep birlikte gelmişizdir. İspat edebilecek miyim ki aynı Allah'ın kuluyuz! Aynı siyasi mukadderât, aynı sosyal bağlar, bizi kardeşlik, evlâtlık, analık babalık üzerinde bir yakınlıkla birbirimize bağlamıştır. Lâkin hangi sözlerle, hangi seslerle? Gündelik hayatın ufak tefek ihtiyaçlarını bileanca ifadeye güç bulabiliyorum. Nerde kalmış ki onlara, bu kadar genel konular üzerinde konuşacağım!.. Gün geçtikçe daha iyi anlıyorum: Türk "entelektüel"i, Türk aydını, Türk ülkesi denilen bu engin ve issız dünya içinde bir garip yalnız kişidir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kahraman bakış açısı kullanılmaktadır.
- B) Aydın ile halk arasındaki uçurum ele alınmaktadır.
- C) Olay hikâyesine özgü bir anlatım sergilenmektedir.
- D) Anlatıcının düşünceleri iç konuşmalarla verilmektedir.
- E) Yaşananların anlatıcı üzerindeki etkisi işlenmektedir.

2021-AYT

77. "Esnaftandır. Ayakkabıcı olduğu için ona 'Huffî' şeklinde seslenmişlerdir. Tahsil ile kazanılmış ilimlerden mahrum ve halk arasında ümmîliği ile meşhur idi. Ama zâtında kabiliyet ve tabiatında selâkat (güzel söz söyleme yeteneği) olduğu için bütün söz ve ibâreleri fasih ve sahîh idi. Mürettep Divan'ı ve şiirleriyle hayli şöhreti vardı. Şiir sanatlarından cinasa mâyıldır."

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Seyahatname
- B) Tezkire
- C) Şehrengiz
- D) Pendname
- E) Surname

2021-AYT

79. Türk edebiyatında ordunun akınlarını, savaşlarını, kahramanlıklarını, zaferlerini; manzum ve mensur biçimde anlatan eserlere verilen addır. Belli bir döneme ilişkin olayları ayrıntılı biçimde anlattıkları için tarihsel önem taşıyan bu eserler, tarihçilerin çalışmalarına da ışık tutmuştur.

Bu parçada söz edilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazavatname B) Menakıbname
C) Seyahatname D) İskendername
E) Sefaretname

2022-AYT

80. Birinci çadırda dört sofra kuruldu. İlk sofraya sadrazam hazretleri başkanlık etti. İkinci sofrada sağ yanda Silâhdar İbrahim Paşa ve sol yanda Nişancı Mustafa Paşa ile kapıcıbaşılardan beş ağa birlikte oturdular. Üçüncü sofrada defterdar efendi, küçük ruznameci ve dokuz kapıcıbaşı ağa bir araya geldiler. Dördüncü sofrada ise yedi kapıcıbaşı, çasnigirbaşı, çavuşlar kâtibi ve çavuş emini oturdu. Arta kalan yiyecekler vezirlerin ve ağaların yardımcılarına ikram olundu.

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu parçanın aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Pendname B) Surname
C) Şehrengiz D) Sefaretname
E) Tezkire

2023-AYT

81. Gece hafif yağmur çiseliyordu. Asfalt yolda yürüken yeni rugan iskarpları nemli nemli parlıyor ve siyah çizgili pantolonu bunların üzerine tatlı bir akışla dökülüyordu. Paltosunun geniş yakasını kaldırmış, kalın eldivenli ellerini arkasına bağlamıştı. Dalgın dalgın yürüyor ve boş gözlerle ayaklarına, ıslak asfalttan biraz yukarıya doğru kalkıp sonra kolayca ileri uzanan ve yine ıslak asfalta dokunan iskarplarına bakıyordu. "Hayat, bu rugan iskarplarına ne kadar benzıyor." dedi. "Tıpkı bunlar gibi biz de günler geçtikçe aşınmaya, bir tarafa kayılmaya, çırキンleşmeye ve nihayet işe yaramamaya başlayacağız." Hayat ne güzel fakat ne can sıkıcı şeydi. Gündüz daire... Akşamüzerleri güzel bir yemek, bazen sinema... Sonra uyku... Bunların hepsi güzeldi fakat bütün günü dolduran bu eğlendirici işlerin içinde insan boşluk hissi duymaktan kurtulamıyordu. Bir şey eksik gibiydı, hayatın bütün ömrünce işlemeyen bir yeri varmış gibiydı.

Bu parçaya ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açık ve yalın bir üslupla kaleme alınmıştır.
B) Öykü kişisinin sorgulamaları yansıtılmıştır.
C) Gündelik hayattan bir kesite yer verilmiştir.
D) Benzetme ve betimlemeden faydalansılmıştır.
E) Sosyal eleştiri mizahi bir üslupla dile getirilmiştir.

2023-AYT

- 82.** Osmanlı Devleti’nde XVII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren diğer ülkelere gönderilen elçilerin yolculuklarını rapor etmeleri istenmiştir. Önem verilen bu raporlar, daha sonra yazılan resmi tarihlerde belge olarak da kullanılmıştır. Kaleme alınan ve takrir adı verilen bu raporların bir kısmı meraklı, zeki ve üslup sahibi elçiler tarafından esere dönüştürülmüştür. Bunların bazıları bizzat elçiler tarafından yazılırken bazıları da elçilerin yanında bulunan edip veya şairlerce kaleme alınmıştır.

Bu parçada söz edilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Surname
- B) Ruzname
- C) Fütüvvetname
- D) Seyahatname
- E) Sefaretname

2024-AYT

- 83.** Ağ gibi örülmüş bostanları fazla olup kavunu, karpuzu, lahana ve badıncı çok olur. Çevresi geniş, fiyatı ucuz dedikleri yer tam burasıdır. Arzı mahsuldârdır. Geniş vilâyeti mâmur, buğdayı ve sâir erzakı meşhûr; nafakası güzel, mezraası bol, berekâti çok, nimetleri çeşitli, nice bin kaynak ve nehirleri akmakta olan mâmur bir yerdir. O kadar ucuzluktur ki en iyisinden, deve dişi gibi buğdayın beş eşek yükü bir gurusadır.

İçerik özellikleri dikkate alındığında bu parçanın aşağıdaki türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Tezkire
- B) Surname
- C) Fütüvvetname
- D) Sefaretname
- E) Seyahatname

2025-AYT

- 84.** İç çözümleme tekniği, anlatıcının okuyucu ile roman kahramanı arasına girerek kahramanın duyu ve düşüncelerini okuyucuya aktarması demektir. Bu teknikte anlatıcı, kişisel duygularını içeriğe katmamaya özen gösterir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi iç çözümleme tekniğine örnek gösterilebilir?

- A) Gürültünün geldiği yer, Değirmenoluk suyunun gözündür. Bir kayanın dibinden köpükler saçarak kaynar. İçine bir ağaç parçası atılırsa bir gün, iki gün hatta bir hafta suyun üzerinde oynadığı görülür. Bazıları iddia ederler ki kaynayan su, üzerinde taşı bile oynatır, batırmaz. Hâlbuki suyun gözü burası değildir.
- B) Halit Ayarçı’yı tanımadan evvelki hayatım, dedim. Fakat gerçekten buna bir hayat denebilir mi? Eğer yaşamak kelimesinin manası her şeyden mahrum olmak ve istirap çekmekse ve bunu nefsinde her lahzâ duymaksa, bir türlü aşamayacağı bir çemberin içinde durmadan çırpmaksa, şüphesiz ben de benimkiler de en derin şekilde yaşıyorduk.
- C) Yusuf, bu Çınarlıçeşme seyahatlerine çok kere Muazzez’i de alırdı. Kendisi Ali ile konuşurken Muazzez, Yusuf’un elini sımsıkı tutar; sesini çıkarmadan taştan taşa sekerdi. Yusuf ara sıra ona doğru bakınca o da başını kaldırır, güler fakat ayağını bir taşa çarparak derhâl yüzünü buruşturur, böylece Yusuf'u güldürdü.
- D) Meral caddeye çıktığı zaman dalgındı. Ve mahzun. Mahzun da değil belki birbirine düşman birçok arzunun çarpışmasından doğan arzusuzluğun verdiği o istikamet buhranı, o kararsızlık, o sıkıntı gittikçe içini karartmaya başlamıştı. Hiçbir şey istemiyordu: Ne babasını görmek ne piyano çalmak ne Samim’le konuşmak...
- E) Sabahın sekizine doğru, içtikleri çayların parasını verip çayhaneden çıktılar. Masmavi göğün altında ıslak tahtalar tütüyor, çevre kuvvetli güneşle cam gibi parlıyordu. İflahsızın Yusuf, başını güneşe kaldırdı.
Üst üste hapşırıktan sonra:
— Hak şükür, dedi.

2025-AYT

İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı / Geçiş Dönemi Türk Edebiyatı

Eser Adı	Eser Özelliği
I. <i>Divân-ı Hikmet</i>	• Ahmet Yesevi ve dervişleri tarafından öne çıkarılan bir türe ait şiirlerin toplandığı eser olarak bilinir.
II. <i>Muhakemetü'l Lugateyn</i>	• Kaşgarlı Mahmud tarafından yazılan bu eser, Türkçe-Arapça sözlük niteliğindedir.
III. <i>Atabetü'l Hakayık</i>	• Birçok hikâyeden oluşan bu eser, Oğuzların sosyokültürel hayatını kurgusal bir anlatımla ele alır.
IV. <i>Dede Korkut Kitabı</i>	
V. <i>Divânu Lugâti't-Türk</i>	

Yukarıdaki eser adları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangi iki eser adı dışta kalır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
 D) III ve V E) IV ve V

2020-AYT

86. ---- Anadolu'da Dinî Tasavvufi Türk Edebiyatı'nın temsilcilerinden olan Yunus Emre'nin önemli eserlerinden biridir. Bir mesnevi ile başlayan eser, mensur bölümle devam eder. Didaktik özellikler taşıyan bu eserde insanıkâmil olma yolunda yaşanan manevi yolculuk anlatılır. Eserin daha sonraki bölümlerinde ise akıl ve iman hakkında bilgi verilir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Divân-ı Hikmet* B) *Kutadgu Bilig*
 C) *Atabetü'l-Hakayık* D) *Risaletü'n-Nushiye*
 E) *Vesiletü'n Necât*

2023-AYT

87. *Kutadgu Bilig*, kendilerine sembolik isimler verilen dört temel kavram arasında olağanüstü bir soyutlama ve kişileştirme tekniğiyle hazırlanmıştır. Bu dört kavram: adalet, saadet, akıl ve akibet. Eserde adalet, hakan rolündedir ve ---- adıyla yer alır. Saadet, vezir rolündedir ve ona ---- adı verilmiştir. Akılı temsil eden ve saadetten türeyen ---- ise bir bilge danışman rolündedir. ---- adı verilen akibet, resmî görev alması konusunda hakanın ısrarlı tekliflerini sürekli geri çevirir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kün Togdı - Odgurmış - Ay Toldı - Ögdülmüş
 B) Kün Togdı - Ay Toldı - Ögdülmüş - Odgurmış
 C) Odgurmış - Ögdülmüş - Ay Toldı - Kün Togdı
 D) Odgurmış - Ögdülmüş - Kün Togdı - Ay Toldı
 E) Kün Togdı - Ay Toldı - Odgurmış - Ögdülmüş

2024-AYT

88. Eser, XII. yüzyılda kaleme alınan manzum bir ahlak kitabıdır. Allah'a, Hz. Muhammed'e, dört halifeye, eserin sunulduğu devlet büyüğüne övgü ve yazılış sürecinin anlatımı ile başlar. Giriş kısmı beyitlerden, asıl bölüm dörtlüklerden oluşan eserde zamanın bozukluğu, ilmin faydaları, cömertlik, alçak gönüllülük gibi konular ve değerler üzerinde durulur.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Atabetü'l Hakayık*
 B) *Divân-ı Hikmet*
 C) *Divânu Lugâti't-Türk*
 D) *Mukaddimetü'l-Edep*
 E) *Kutadgu Bilig*

2025-AYT

Halk Edebiyatı

89. Edeblü ol cân isen

Hakk'ı bil insan isen

Müştâk-ı Sultân isen

Var edeb öğren edeb

Bu dörtlüğün nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nutuk	B) Devriye
C) Şathiye	D) Güzelleme
E) Münacaat	

2020-AYT

90. I. Ayrılır dosta gider

II. Sağ gelen hasta gider

III. Su gelir deste gider

IV. Gurbet yansın yıkılsın

Mâni nazım şeklinin biçim ve içerik özellikleri dikkate alınarak bir mâni oluşturulmak istense bu dizelerin sıralaması aşağıdakilerin hangisi olur?

A) I - II - IV - III	B) I - III - II - IV
C) III - I - IV - II	D) III - II - I - IV
E) IV - II - I - III	

2021-AYT

91. Ne bende kaldı sevda

Ne sen eski o yarsın

Bu dizelerin başına aşağıdakilerden hangisi getirilirse cinası mâni oluşur?

A) Oyarsın	Şirin'e Ferhat isen
	Varır dağı oyarsın
B) Düşümdeki o yarsın	Ferhat gibi âşiksan
	Sözlerime uyarsın
C) Benim ile yar sevda	Dumanlı kara sevda
	Ne sende var bir vefa
D) Ne sevdalıklar kalsın	Ne hasretlikler olsun
	Ne dünya dönedursun
E) Sevda	Başıma bela sevda
	Kederler beni sarsın

2023-AYT

92. Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin bir varsayıdan alınmış olduğu söylenebilir?

- A) Şol salınıp giden dilber
Boyuna kurban olduğum
Eğlen burda tanışalım
Diline kurban olduğum
- B) Dağlarda gezer oldum
Okuyup yazar oldum
Ben bir güzel uğruna
Kuruyup gazel oldum
- C) Yürü bire yalan dünya
Sana konan göçer bir gün
İnsan bir ekine misal
Seni eken biçer bir gün
- D) Kimsenin aybına sen olma nazır
Cümplenin Halık'ı her yerde hazırlar
Belki meclisinde bulunur Hızır
Kalp gözüyle dört yanına iyice bak
- E) Düşman geldi tabur tabur dizildi
Alnímiza kara yazı yazıldı
Tüfek icâd oldu mertlik bozuldu
Eğri kılıç kında paslanmalıdır

93. Halk şiirinde sıkça işlenen “felekten şikâyet” temasında genellikle “felek” kişileştirilir ve âşığın başına gelen dertlerin sebebi kabul edilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya uygun bir örnek değildir?

- A) Neler geldi girdi benim düşüme
Felek bu dertleri taktı peşime
Bir yazı yazın ki mezar taşıma
Ferrahî dünyada gülmemiş deyin
- B) Felek senden kime feryat edeyim
Bir müctehil yâre düşürdün beni
Başım alup ne diyare gideyim
İl içinde are düşürdün beni
- C) Bak şu kaşa bak şu göze
Ciğer kebab oldu köze
Yakasız gömlekler bize
Felek biçer demedim mi
- D) Bana yüklediğin çile reva mı
Bekledim vermedin bir gün devamı
Sımsıcacık olan mutlu yuvamı
Buz etmeye gerek var mı ah felek
- E) Düşünce gönlüme o güzel melek
Ahımdan sarsılır kubbe-i felek
Mecnun gibi sahra sahra gezerek
İnleyen sazımı çalıp ağlarım

2023-AYT

2024-AYT

94. İsfahan'da yaşayan bir hükümdarın ve Keşiş adlı hazinedarın çocuğu olmamaktadır. Keşiş'in karısı ve Hanım Sultan bir gün yolda bir ihtiyarla karşılaşır. İhtiyar, Hanım Sultan'a bir elma fidanı verir. Fidan önce meyve vermez. Bu duruma üzülen Hanım Sultan'ın rüyasına ihtiyar girer ve fidanın meyve verdiği müjdeler. Hanım Sultan ile Keşiş'in karşı elma fidanının meyvesini ikiye bölgerek yer. Çocukları olursa birbirleriyle evlendireceklerine dair sözleşirlər. Bir zaman sonra Keşiş'in kızı, hükümdarın ise oğlu olur. Oğlana Ahmet Mirza, kızı ise Kara Sultan adı verilir.

Bu parçada söz edilen halk hikâyesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ferhat ile Şirin B) Kerem ile Aslı
 C) Leyla ile Mecnun D) Arzu ile Kamber
 E) Tahir ile Zühre

96. Her beyti başlı başına bağımsız bir şiir olmakla birlikte bütün beyitleri arasında bir duyu ve düşünce birliği bulunan şiirlere Divan edebiyatında ---- denir. Örneğin Fuzûlî'nın gerek *Divan'ında* gerekse ---- mesnevisinde bu türden şiirlerin sayısı oldukça fazladır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) yek-ahenk gazel - *Leyla vü Mecnun*
 B) rindane gazel - *Şikâyetname*
 C) âşıkane gazel - *Rind ü Zâhid*
 D) yek-avaz gazel - *Hadîkatü's-Süeda*
 E) beytü'l gazel - *Beng ü Bade*

2018-AYT

Divan Edebiyatı

95. Bir gazele ait üç beyit şu şekildedir:

- I. Ne denlü ağlasa zâr olsa âşık
 Açılısa gülse gül-zâr olsa dilber
 II. Cefâyî az kilsa Hayretî'ye
 Sözüm bu kim vefâ-dâr olsa dilber
 III. Öpülse yâr ile yâr olsa dilber
 Koculsa râm-ı dil-dâr olsa dilber

Bu beyitlerin şirde yer alma sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - III - II B) II - I - III C) II - III - I
 D) III - II - I E) III - I - II

2024-AYT

97. "Kuşların dili" anlamına gelen ve mesnevi nazım şeklinde yazılmış olan ---- adlı eser, İranlı şair Feridüddin Attar tarafından kaleme alınmıştır. İçinde tasavvufi hikâyeler bulunan eserin Türkçe uyarlaması, yazıldığı dönemin dil özelliklerini göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Makâlât* B) *Garibnâme*
 C) *Mantiku't-Tayr* D) *Dânişmendnâme*
 E) *Atebetü'l-Hakâyik*

2018-AYT

- 98.** XVIII. yılında yaşamış Klasik Türk edebiyatı şairidir. Sebk-i Hindî'nin önemli temsilcileri arasında gösterilir. Genç yaşta divan sahibi olmuştur. Divan şiir geleneğinin son büyük temsilcilerinden biri olarak kabul edilir. Mesnevi yazma gücünü alegorik bir eser olan *Hüsün ü Aşk* adlı eseriyle ispat etmiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nâbî B) Nedîm
 C) Şeyh Gâlip D) Şeyhüllâslam Yahyâ
 E) Hayâlî

2018-AYT

- 100.** Gündelik yaşamın önemli bir parçası olan mutfak kültürü, divan şirine de yansımıştır. Osmanlı mutfağının zenginliğini yansitan baklava, güllaç, işkembe çorbası, biryan, musakka, yahni gibi geleneksel yemekler ve tatlılar, divan şairlerinin hayal dünyasında çeşitli anlamlar kazanmıştır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı mutfak kültürünü temsil eden bir örnek olamaz?

- A) Giceyle uyhuda mekteb hâcesinin gözine
 Sahan böreği ile baklava gelir görünür
 B) Yahni ile turşî-i şalgam verir insâna ferah
 Girde balık çorbası hem virdi zarifâne ferah
 C) N'ola kılsam leb-i dildâr için âh
 Kanı âlemde bir bî-dûd helvâ
 D) Dün tabibe derd-i dilden bir devâ sordum didi
 Gam yemeden özge bu derdün devâsin bilmedüm
 E) İderse ehl-i meclis n'ola ikrâm
 Begayet pühtedir yahni degül hâm

99.

Yazar	Yüzyıl	Eser
I	14. yüzyıl	İskendername
Nâbî	II	Hayrâbâd
Şeyh Gâlip	18. yüzyıl	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Âşık Paşa	15. yüzyıl	<i>Ferhad u Şîrîn</i>
B)	Zâtî	16. yüzyıl	<i>Hadîkatü's-Süedâ</i>
C)	Ahmedî	17. yüzyıl	<i>Hüsün ü Aşk</i>
D)	Ahmed Paşa	18. yüzyıl	<i>Hüsün ü Aşk</i>
E)	Hayretî	17. yüzyıl	<i>Çengnâme</i>

2019-AYT

- 101.** Denizde balığa rızkın virüsün
 Hakîm-ü razîk-u rahman Hudâyâ

Bu cümle mahlûkatun rızkı senden
 Kılursun daima ihsan Hudâyâ
 Kimisi renc ile daim iniler
 Kiminin derdine derman Hudâyâ
 Kimisi ağlamakdan gözsüz olmuş
 Gice gündüz işi efgan Hudâyâ

Bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Mübalağa sanatına başvurulduğu
 B) Naat türüne örnek olduğu
 C) İlahi ile konu olarak benzeştigi
 D) Kafifiye ve redifin kullanıldığı
 E) Tezat sanatına yer verildiği

2019-AYT

102. Bâtil isteyü hakdan ayrıldum
Boynuz umdum kulakdan ayrıldum
Ne yüküm bir nefes giderici var
Ne biraz çekmeğine yarıcı var
Ger tonuzlara olmaya buyruk
Âh gitti kulağ ile kuyruk

Bu beyitler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) *Harnâme*
- B) *Harnâme*
- C) *Mantiku't-Tayr*
- D) *İskendernâme*
- E) *Sihâm-ı Kaza*

2020-AYT

103. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içinde verilen terimle yuşmamaktadır?

- A) Bir kimseyi yermek amacıyla abartılı bir üslup kullanılarak yazılan şiirlere denir. (**Hicviye**)
- B) Dört dizeden oluşan bu nazım şekli yalnızca Türk edebiyatında görülür. (**Tuyuğ**)
- C) Ahenk sağlamak amacıyla bir gazelin her dizesine kısa bir dize eklenerek oluşturulan nazım şeklidir. (**Müstezat**)
- D) Hemen hemen her kasideye yer alan bu bölümde şairler kendilerini ve şiirlerini mübalağalı bir şekilde överler. (**Fahriye**)
- E) Her beytinin dizeleri kendi arasında kafiyeli olan bu nazım şekli, divan edebiyatının en uzun nazım şeklidir. (**Murabba**)

2020-AYT

104. ----, Kanuni'ye sunduğu şirlerle onun himayesini kazanmıştır. Padışahn ölümü üzerine edebiyatımızın en güzel mersiyelerinden birini yazmıştır. Şairler sultانı olarak tanınan şair, gazellerindeki güçlü ifade kudretiyle dikkati çeker.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hayâlî
- B) Taşlıcalı Yahyâ
- C) Fuzûlî
- D) Bâkî
- E) Necâtî

2020-AYT

105. Divan şiirinde “hikemî tarz”ın kurucusu kabul edilen şair, sosyal ve siyasal huzursuzlukların yaşadığı XVII. yüzyılda yetişmiştir. Gerek döneminin gereksesi kendi mizacının etkisiyle, hikmet ve darbimesel ağırlıklı şiirler yazmıştır. Şiirlerinde duygusal, hayal ve kelime oyunlarından çok, tecrübeli bir devlet adamının sosyal eleştirileri ve yol gösterici öğretüleri yer alır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Neşâtî
- B) Şeyhülislam Yahyâ
- C) Nefî
- D) Nâ'ilî
- E) Nâbî

2020-AYT

106. Aşağıdaki beyitlerin hangisi ayraç içinde verilen ifadeyi örneklemmez?

- A) Yok sende kanâat gözün aç olduğu oldur
Rızkin erişir yoksa eğer subh eğer şâm
(var olanla yetinmeme)
- B) Bir nâ-halefi cübbe vü destâr ile görsen
Eylersin anın cübbe vü destârına ikrâm
(dış görünüşe önem verme)
- C) Yazık sana kim eyleyesin hırs u tama'dan
Bir habbe için kendini âlemlere bed-nâm
(küçük duruma düşme)
- D) Gör zahidi kim sâhib-i işâd olayın der
Dün mektebe vardı bugün üstâd olayın der
(haddini bilmeme)
- E) Hâlin kime açsan sana der hikmeti vardır
Öldürdü bizi âh bilinmez mi bu hikmet
(bilgisiyle övünme)

107. Ey serv-i sehi sen geleli seyr ile bağa
Baş çekmedi ar'ar
Çok ali-nesebler özünü saldı ayağa
Kulböldü sanavber

**BİCİM VE İÇERİK ÖZELLİKLERİ DİKKATE ALINDIĞINDA
BU ŞİİRİN NAZIM ŞEKLİNİN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGISİ
OLDUĞU SÖYLENEBİLİR?**

- A) Müstezat B) Kit'a
- C) Şarkı D) Terkibent
- E) Rubai

2021-AYT

108. Fatih Sultan Mehmet ve II. Bayezid zamanında şiirler yazmıştır. Şiirleri, o daha hayattayken, bütün Anadolu ve Rumeli'ye yayıldığı gibi Hüseyin Baykara'nın Herat'taki sarayında dahi okunur olmuş, kendisinden sonraki şairleri de etkilemiştir. Türk edebiyatı tarihinde Şeyhi ile Necati arasında yetişen şairlerin en tanınmışlarındandır. Onun "kerem", "benefše" ve "âb" redifli kasideleri, bilinen eserleri arasındadır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?

A) Süleyman Çelebi	B) Ahmet Paşa
C) Sehi Bey	D) Taşlıcalı Yahya
E) Âşık Paşa	

2021-AYT

109. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin "fahriye" bölümünden alınmış olabilir?

- A) Lâle-hadler yine gülşende neler itmediler
Servi yürütmediler gonceyi söyletmekler
- B) Ayagi yer mi basar zülfüne ber-dâr olanun
Zevk ü şevk ile virür cân u seri done döne
- C) Yok bu şehr içre senin vasf ettiğin dil-ber Nedîm
Bir perî-sûret görünmüştür bir hayâl olmuş sana
- D) Görüp bu hâli gül-istanda dondu cedvel-i âb
Bahâra dek duramaz korkarım kenâr çizer
- E) Arab u Rûm'da üstâd-i sühendir Vehbî
Acemî oldu yanında şuârası Acem'in

2021-AYT

- 110.** Kaynağını kutsal kitaplardan alan bu mesnevinin olay örgüsünde asıl kahramanın kıskanılarak kardeşleri tarafından kuyuya atılması, köle pazarında satılması, rüya tabirlerinde bulunması, güzelliğiyle beğenilmesi, tüm sıkıntırlara karşı sabır ve sadakat göstermesi hikâyenin önemli noktalarını oluşturur. Bu hikâyedeki gömlek, kuyu, büğday ve rüya tabirleri simgesel değerleriyle anlatımı zenginleştiren unsurlardandır.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Leylâ vü Mecnûn B) Yûsuf u Züleyhâ
C) Hüsrev ü Şîrîn D) Şem ü Pervâne
E) Vâmîk u Azrâ

2022-AYT

2022-AYT

- 112.** Klasik Türk şiirinde kaside ustası olarak bilinen şair, özellikle fahriye bölümlerinde gösterdiği sanatlı anlatımla adından söz ettirir. Kasidelerindeki mübalağalı ifadeler ve özgün hayallerle bu dönem şairleri arasında dikkat çekerken zengin ve ahenkli anlatımıyla Türkçenin ses zenginliğini başarıyla yansıtır. Övgü ve yergilerinde üç noktalarda gezinen şairin Türkçe ve Farsça olmak üzere iki divanı vardır. Ölümünden sonra adı, hiciv alanında dönemini asan bir eseriyle özdeşleşir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedim
 - B) Nabi
 - C) Ahmedi
 - D) Baki
 - E) Nef'i

2022-AYT

- 113.** Anadolu sahası şairlerinden olan ---- XV. yüzyılın önemli isimlerindendir. Onun başarısı; şiirlerinde halk söyleyişlerini, deyim ve atasözlerini kullanmakta gösterdiği ustalığa dayanır. Şairin ustaca kaleme aldığı şiirlerine pek çok şair tarafından nazire yazılmıştır. Özellikle “döne done” redifli gazeliyle tanınan şair, yaşadığı devirde Anadolu şairlerinin sultani anlamında “Hüsrev-i Rûm” olarak anılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

2022-AYT

114. Divan edebiyatında öyküleyici niteliğe sahip eserler üzerine çalışmalar yaparken şairlerin özellikle bir nazım şekline ağırlık verdiği fark ettim. Bu nedenle söz konusu nazım şeklinde eserler veren şairlere odaklandım. Araştırmama öncelikle bu nazım şekliyle kaleme alınan ve Türk edebiyatındaki ilk siyasetname örneği olan eserle başladım. Sonrasında ise Anadolu sahasındaki Türk edebiyatına yönelik Aşık Paşa, Nâbi ve Şeyh Galip'in bu nazım şekliyle kaleme aldığı eserlerini inceledim. Bununla birlikte hamse sahibi şairlerden bahsetmeyi de ihmäl etmedim. Araştırmamanın kapsamlı olabilmesi için Türk edebiyatındaki birçok şairi etkileyen farklı eserlere bakmam gerekiyordu. Bu nedenle Doğu edebiyatının Türk edebiyatına ilham veren eserlerini de araştırmama kattım.

Bu araştırmaya ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Odaklanılan nazım şekli Türk edebiyatına İran edebiyatından geçmiştir.
- B) Araştırmada Lâmî Çelebi ve Ali Şir Nevâî gibi hamse sahibi şairlerden söz edilmiştir.
- C) Araştırmamanın başında incelenen eser Yusuf Has Hâcip tarafından kaleme alınmıştır.
- D) Anadolu sahası Türk şairleri arasında *İskendernâme*'yi yazan şaire yer verilmiştir.
- E) *Şehname* ve *Mantiku't Tayr* gibi klasikler araştırmaya dâhil edilmiştir.

2023-AYT

115. Sevgioğulları kabileinden bir kız ve bir erkek çocuk; aynı okula gider, arkadaş olur ve birbirlerini severler. Kabile büyükleri, ikisinin evlenebilmesi için bir şart koşar: Erkek kahraman, Kalp ülkesine gidecek ve orada kimyayı bulup getirecektir. Kahraman, yolda türlü zorluklarla karşılaşır; kuyuya düşer, bir dev tarafındanhapsolunur, sonrasında bir cadının eline düşer ve Çin padişahının kızı tarafından kandırılır. Bütün bu zorluklardan onu kurtaran Sûhan adlı bir ihtiyardır. Kalp ülkesine ulaştıklarında Sûhan, ona gizli sırrı açıklar ve o da anlar ki aradığı şey kendi içindedir, ondan ayrı değildir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Leylâ vü Mecnûn*
- B) *Hüsrev ü Aşk*
- C) *Hüsrev ü Şîrîn*
- D) *Cemşîd ü Hurşîd*
- E) *Şem ü Pervâne*

2023-AYT

116. Bağdat'ın fethi sırasında tanıtıtiği ----, *Leylâ vü Mecnûn* mesnevisini yazması konusunda Fuzûli'yi teşvik etmiştir. Bu önemli rolüyle birlikte şair, Türk edebiyatındaki asıl ayırcılıklı konumunu hamse sahibi olmasına kazanmıştır. Hamsesinde *Yûsuf u Züleyhâ* mesneviyle klasik bir çizgide ilerlerken *Şâh u Gedâ* ile özgün konulara yönelmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakı şairlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hayâli Bey
- B) Bâki
- C) Taşlıcalı Yahya
- D) Şeyhi
- E) Ahmedî

2023-AYT

117. Cihâni hiçe satmakdur adı aşk
 Döküp varlığı gitmekdür adı aşk
 Elinden şekkeri ayruğa sunup
 Ağayı kendi yutmakdur adı aşk
 (...)
 Var Eşrefoğlu Rûmî bil hakîkat
 Vücûdü fânî itmekdür adı aşk

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu beyitlerin aşağıdaki nazım şekillerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Mesnevi
- B) Gazel
- C) Murabba
- D) Kit'a
- E) Müstezat

2024-AYT

118. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez () içinde verilen terimle uyuşmamaktadır?

- A) Kaside içinde şairin kendini övdüğü bölümdür; şair, kendini büyük şairlerle karşılaştırarak şairinin ve şairlik gücünün onlardan üstün olduğunu abartılı bir şekilde dile getirir. (**Methiye**)
- B) Bir kimsenin ölümünden duyulan üzüntü ve acayı anlatmak için kaleme alınan şiirlerdir, genellikle terkibent nazım biçiminde yazılmıştır. (**Mersiye**)
- C) Allah'a karşı yalvarış ve yakarışlarda bulunulan şiirlerdir, genellikle divanların baş kışımlarında yer alan bu şiirler daha çok kaside biçiminde yazılmıştır. (**Münacaat**)
- D) Bir kimseyi yermek amacıyla yazılan şiirlerdir, yerilen kişinin özellikleri abartılı ifadelerle eleştirilir. (**Hicviye**)
- E) Allah'ın birliğini, kuvvet ve kudretini anlatan dinî şiirlerdir; kutsal bir konuyu içерdiği için genellikle divanların başında yer verilir, kaside biçiminde yazılmıştır. (**Tevhit**)

2024-AYT

119. Karamanoğlu Mehmed Bey'in kamusal alanda ve sosyal hayatı Türkçe konuşmayı ve yazmayı önceleyen fermanı, şairleri Türkçe yazmaya teşvik etmiştir. ---- önce Farsça *Feleknâme* adlı eserini yazmış daha sonra Fars edebiyatında meşhur olan ---- adlı eseri Türkçeye tercüme etmiştir. Eserde tasavvuf yoluna yeni girenlerin yolculuğu, otuz kuş vasıtıyla anlatılmıştır. Hüdhûd kuşu da Allah'ın varlığına ve birligine ulaşma yolunda onların manevi rehberi olmuştur. Eser, hem bu sembolik içeriği hem de şairin Türkçe dil bilincini vurgulamasıyla Türk edebiyatı tarihinde önemli bir yere sahiptir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yunus Emre - *Risaletü'n-Nushîyye*
- B) Ahmedî - *İskendernâme*
- C) Şeyh Galip - *Hüsîn ü Aşk*
- D) Mevlana - *Mesnevî*
- E) Gülşehri - *Mantiku't-Tayr*

2024-AYT

120. Genç yaşlarında eğitimini ilerletmek üzere İran'a giden sanatçı, burada tasavvuf ve tip eğitimi görür. Hacı Bayram Veli'ye tabi olarak ---- mahlasını alır. Çelebi Sultan Mehmed'i tedavi ettiği için kendisine Tokuzlu köyü timar olarak verilir. Şair, Tokuzlu köyünde giderken timarın eski sahiplerince yolu kesilir ve tartaklanır. O da bu durumu ironik bir dille kaleme alarak Türk mizah ve yergi edebiyatının önemli bir örneği olan ---- adlı manzum bir hikâyeye ile sultana bildirir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nabi - *Hayriyye*
- B) Şeyhi - *Harnâme*
- C) Nef'i - *Sihâm-ı Kaza*
- D) Âşık Paşa - *Garibnâme*
- E) Fuzuli - *Şikâyetnâme*

2024-AYT

121. XVI. yüzyıl şairlerinden Fuzuli'nin manzum ve mensur olmak üzere Türkçe, Farsça ve Arapça kaleme aldığı birçok eseri vardır. Mensur olan Türkçe eserlerinden ----, Hz. Hüseyin'in şehit edilişini anlatırken mektup şeklinde kaleme aldığı ----, onun kişisel yaşamına ışık tutar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Hadikatü's-Süeda - Şikâyetnâme*
- B) *Beng ü Bâde - Leylâ vü Mecnûn*
- C) *Rind ü Zâhid - Şikâyetnâme*
- D) *Leylâ vü Mecnûn - Rind ü Zâhid*
- E) *Hadikatü's-Süeda - Beng ü Bâde*

2025-AYT

122. Anadolu sahasının hamse sahibi ilk şairidir. En tanınmış eseri, Yûsuf u Zûleyhâ'dır. Molla Camî'nin etkisinde kalarak kaleme aldığı eserini özgün bir şekilde, millî ve mahallî ögelerle yeniden kurgulamıştır. Eser, yazıldığı dönemin yalnız ve akıcı Türkçesini yansıtması bakımından ayrı bir önem taşımaktadır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyhi
- B) Hamdullah Hamdi
- C) Necati
- D) Ahmet Paşa
- E) Taşlıcalı Yahya

2025-AYT

123. Cümle mahlükun görüşün dâ'imâ ahvâlini On sekiz bin âlemîn rizkin verirsin bî-suâl

Cümle eşyâ birliğine şâhid olupdur senin
Cümle varlık varlığına âlem içre oldu dâl

Zâtının mâhiyetine eremez fehm ü ukûl
Hikmetinin kudretine eremez vehm ü hayâl

İçerik özellikleri dikkate alındığında bu beyitlerin aşağıdakî türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Naat
- B) Tevhit
- C) Methiye
- D) Münacat
- E) Mersiye

2025-AYT

✓ Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı

124. Şinasi'nın *Şair Evlenmesi* adlı eseriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişiler, eğitim düzeylerine göre konuşulmuştur.
- B) Gülmece yoluyla toplumsal eleştiri yapılmıştır.
- C) Kişilerin adlarıyla sosyal ve kişisel özellikleri arasında bağ vardır.
- D) Batılılaşmanın olumsuz yönlerini yerme amacıyla yazılmıştır.
- E) Tipleştirmeye dayalı bir tiyatro anlayışını yansımaktadır.

2018-AYT

125. Yazar, bu romanda kıskançlık konusunu ele alır. Eser, yazarın ölümünden sonra arkadaşı Mahmud Sadık tarafından *Servet-i Fünûn* dergisinde yayımlanmıştır. Edebiyatımızda naturalizm akımının etkilerinin görüldüğü ilk roman olarak kabul edilir. Romanın başlangıcında iki aile vardır: Eşini kaybetmiş, kızıyla beraber oturan Şevket Efendi'nin ailesi ve babasını birkaç sene evvel kaybetmiş, annesi Münire Hanım'la birlikte oturan Suphi'nin ailesi.

Bu parçada söz edilen yazar ve eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal - *İntibah*
- B) Recaiçade Mahmut Ekrem - *Araba Sevdası*
- C) Ahmet Mithat Efendi - *Felâtun Bey ile Râkim Efendi*
- D) Sami Paşazade Sezai - *Sergüzeş*
- E) Nabızade Nazım - *Zehra*

2018-AYT

126. Türk tiyatosunun gelişimine önemli katkısı bulunan, tiyatro kurup bazı oyunlarda rol alan ----; başta *Cimri* olmak üzere Molière'in hemen hemen bütün eserlerini Türkçeye aktarmıştır. Tanzimat Dönemi'nin önemli kültür adamlarından biri olan yazar, kendine has yöntemlerle tiyatro çevirileri ve uyarlamaları yapmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Recaiçade Mahmut Ekrem
- B) Ahmet Mithat Efendi
- C) Namık Kemal
- D) Ahmet Vefik Paşa
- E) Direktör Ali Bey

2019-AYT

127. Namık Kemal'in tiyatosu, bir dava tiyatosudur. Yazar; vatanperverlik, İslam birliği, insan hakları gibi inandığı değerleri, toplumun kalkınmasına yönelik fikirlerini ve geleneğe ilişkin tenkitlerini tiyatro türünde verdiği eserlerinde de işler. XIX. yüzyılın başında bir Rumeli şehrindeki yöneticinin zulmüne karşı başlayan isyanı *Gülnîhal* adlı oyунunda; kuşatma altında bulunan bir kalenin fedakârlıklarla kurtuluşunu da ---- adlı oyунunda anlatır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kara Bela	B) Zavallı Çocuk
C) Akif Bey	D) Vatan yahut Silistre
E) Celâlettin Harzemşah	

2019-AYT

128. Aşağıdaki dizelerin hangisinde *Felâtun Bey ile Râkim Efendi* adlı eserde de dile getirilen dönemin yaygın sosyal sorunu eleştirilmektedir?

- A) Ey vatan ver elini bir şikayetim!
Elimizden gidiyorsun adiyö...
Çeşm-i şefkat ile baktıkça sana
Beni mahzun ediyorsun adiyö.
- B) Yorgan döşek demez satar
Tiyatroda loca tutar
Gider evde yerde yatar
Şık beylerde olan hâlet
Kabul olunmaz rezalet
- C) Hür olmak ister isen olma cihanın
Zevkinde safasında gamında kederinde
Canan gide rindan dağıla mey ola rîzan
Böyle gecenin hayr umulur mu seherinde
- D) En ummadığın keşfeder esrar-ı derunun
Sen herkesi kör âlemi sersem mi sanırsın
Bir gün gelecek sen de perişan olacaksın
Ey gonca bu cemiyeti her-dem mi sanırsın
- E) Bir damla inciydi kirpiklerinde,
Aşkın ıztırabla dolu rüyası
Bir başka güzellik var kederinde
Bir başka âlem ki ruhunun yaşı,
Sessiz incileşir kirpiklerinde.

2020-AYT

129. Dilber, küçük yaşta Asaf Paşa'nın konağına esir olarak verilmiştir. Asaf Paşa'nın Paris'teki resim tahsilinden dönen oğlu Celal Bey, onu tabloları için model olarak kullanır. Celal Bey'in kendisini bir araç gibi görmesinden derin ızdırıp duyan Dilber'in yapabildiği tek şey ağlamaktır. Celal Bey, bu gözyaşları karşısında onun bir esir olarak neler hissedebileceğini anlamaya başlar. Dilber'in ağlaması iki gencin hayatında bir dönüm noktası olur. Sadece sanatına âşık olduğunu tekrarlayan Celal Bey'in nazarında Dilber, artık bir "oyuncak" değil, bir sevgilidir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerin hangisidir?

- A) *Müşahedat*
- B) *Esaret*
- C) *Zehra*
- D) *Sergüzeş*
- E) *Gülnihal*

2021-AYT

130. Tanzimat sanatçıları arasında daha çok şairleriyle tanınmıştır. Manzum hatta mensur tiyatro eserlerinde bile şairane bir üslubu vardır. Çoğu uzun şiir olan şiir kitapları ile manzum tiyatrolarında aynı şairane üslubu kullanmıştır. Şiirlerindeki kelime kadrosu, söz ve anlam sanatları, ifade çeşitleri nesirlerinde de görülür. *Nazife*, *Tezer*, *Eşber*, *Sardanapal*, *İlhan*, *Turhan* aruz vezniyle yazılmış oyunlarıdır. Edebiyat çevrelerinde bu eserlerle ilgili sahnelenmek için değil, okunmak için yazıldığı kanaati yaygındır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal
- B) Recaiزاده Mahmut Ekrem
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Abdülhak Hamit Tarhan
- E) Şemsettin Sami

2022-AYT

131. *Tercüman-ı Ahvâl*’in birinci sayısındaki “Mukaddime”inde; gazetenin sosyal ve edebî hayatı ne denli gerekli olduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte halka seslenme ve ona ulaşma yolunda önemli bir vasıta olarak gördüğü gazetenin halkın anlayabileceği bir dile sahip olması gerektiğini savunmuştur. 1862’de çıkardığı *Tasvir-i Efkâr* gazetesi de hem bu fikirlerin gelişmesine hizmet etmiş hem de birçok başarılı genç sanatçının yetişmesine vesile olmuştur.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbrahim Şinasi
- B) Ahmet Mithat Efendi
- C) Ziya Paşa
- D) Namık Kemal
- E) Şemsettin Sami

2023-AYT

132. Mekteb-i Mülkiyede başlayan hocalığı ile edebiyat çevrelerinde “üstat” olarak tanınan sanatçı, edebiyat üzerine değerlendirmeler yaparken Batılı yazarlardan büyük ölçüde etkilenir. Sanat eserinin olgunluğunda tek unsur olarak “güzellik”i görür. Ona göre edebiyatta ve özellikle şiirde bu güzellik unsuru ortaya çıkaracak olan da üslup ve muhtevadır. Eski şiir tarzının daha çok şekil üzerindeki değişimlerine örnek olabilecek nitelikteki şiirlerinden oluşan *Nağme-i Seher*’den sonra *Yâdigâr-ı Şebâb* ile muhtevada bir yeniliğe yönelikmiş gibidir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal
- B) Muallim Naci
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Recaiزادe Mahmut Ekrem
- E) Samipaşazade Sezai

2024-AYT

133. “Evvâh! Ne yer ne yâr kaldı / Gönlüm dolu âh u zâr kaldı” dizeleriyle başlayan “----”, ölümün doğurduğu acayı, öfkeyi, başkaldırımı, şaşkınlığı, umutsuzluğu, özlemi, korkuyu ve yakarısı konu alır. ----, bu eserinde ölümün getirdiği çağrımlarla varlık, ölümsüzlük, ahiret, ruh, bilgi gibi problemleri derdeler.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sahra - Abdülhak Hamit Tarhan
- B) Ah Nijad - Recaiزادe Mahmut Ekrem
- C) Hürriyet Kasidesi - Namık Kemal
- D) Vaveyla - Namık Kemal
- E) Makber - Abdülhak Hamit Tarhan

2025-AYT

Servetifünun Dönemi Türk Edebiyatı/ Fecriâti Dönemi Türk Edebiyatı

- 134.** • Servetifünun Dönemi bağımsız yazarlarındanandır.
- Roman ve öykülerinde ince bir mizah vardır.
 - Eserlerinde eski yeni çatışması, yüzeysel Batılılaşma ve aile geçimsizliklerini işlemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bazı özellikleri verilen yazara ait eserlerden biridir?

- A) *Şık*
- B) *Kırık Hayatlar*
- C) *Sözde Kızlar*
- D) *İstanbul'un İç Yüzü*
- E) *Çalıkuşu*

2018-AYT

135. II. Meşrutiyet sonrası edebiyat sahnesine çıkan ve genç edebiyatçılardan oluşan bu topluluk, ferdiyetçi bir sanat görüşünü esas alır. Türk edebiyatı tarihinde ilk kez bir bildirgeyle ortaya çıkan bu edebî topluluk, devrin sosyal ve politik ortamından dolayı, amaçladıkları pek çok şeyi başaramadan dağılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen edebî topluluğun üyesi değildir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- B) Refik Halit Karay
- C) Ahmet Haşim
- D) Celal Sahir Erozan
- E) Cenap Şahabettin

2019-AYT

136. Servetfünun Dönemi'nin az tercih edilen türleri hakkında bir çalışma yapmak öteden beri aklımdaydı. Dönem ve sanatçılara dair tüm çalışmalarında şiir, roman, öykü üçlüsünün mutlak hâkimiyetine karşı ben araştırmamı sadece öteki türler üzerine yaptım. Yine de Servetfünun şair ve yazarlarında yazılan tüm şiir, roman ve öykü kitaplarını da okudum. Aslında Recaizâde'nin ve Abdülhak Hamit'in sağladığı hazırlığı, o edebî etkiyi dikkate almam ve onları okuyarak başlamam gerekiirdi ancak bunun için yeterli zamanım yoktu. Bir araştırmacı olarak kabul etmeliyim ki Servetfünun Dönemi'nin portresi, bu iki sanatçının eserlerini okumadığım ve değerlendiremediğim için biraz eksik kaldı. Sonuçta çalışmamda Servetfünun'un şimdije deðin pek çizilmemiþ bir edebî türler portresini çizdim. Servetfünun'dan şiir, roman ve öyküyü çıkardığınızda geriye ne kalır sorusuna yanıt aradım.

Bu parçada söz edilen araştırmacı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) *Rübab-ı Şikeste* ve *Kırık Hayatları* çalışmasına katılmış fakat okumuþtur.
- B) Tanzimat'ın II. dönemi ile Servetfünun arasında bir geçiş olduğunu düşünür.
- C) *Talim-i Edebiyat*, *Çok Bilen Çok Yanılır* ve *Sahra* adlı eserleri okumuþtur.
- D) *Kirk Yıl, Saray ve Ötesi*, *Kavgalarım* adlı eserleri değerlendirmiþtir.
- E) Hüseyin Cahit, çalışmasında yer verdiği sanatçılardandır.

2020-AYT

137. Şiirde konunun genişletildiği, yeni imgelerle beraber Arapça, Farsça sözcük ve tamamlamalarla dolu ağır bir dilin tercih edildiği görülür. Sanatçılar içinde yaşadıkları siyasi ve sosyal yapıdan kaçış uzaklaşma isteğiyle hayale yönelirler. Bunları bizzat yaşayan bir yazar, *Kırk Yıl* adlı kitabında şöyle demektedir: "Günden güne temas edilemeyecek mevzuların ve kalemin ucuna geldikçe atılacak kelimelerin, hele ne türden olursa olsun idareye, ahvale telmih denilebilecek sözlerin adedi, arta arta öyle bir yekûna çıkmıştı ki matbuatin sahası artık hareket edilemeyecek kadar daralmış, kullanılabilecek kelimelerin lehçesi, ilkel bir kavmin lisanı kadar küçülmüştü.".

Bu parçada söz edilen edebî dönem/topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat
- B) Servetfünun
- C) Millî Edebiyat
- D) Fecriati
- E) Cumhuriyet

2022-AYT

138. *Servet-i Fünun*'da akıl ve mantık oyularına dayanan tenkit yazıları yazar ve büyük kalem kavgalarında yer alır. Bunların en önemlileri dekadanlık meselesi ve Ali Kemal'le çatışmasıdır. Hem basın hayatını hem de edebiyat tecrübelerini *Kavgalarım*, *Matbuat Hatıraları* ve *Edebî Hatıralar* adlı eserlerinde yayımlamıştır. Bu eserlerde basın tarihinin iç yüzünü ve devrin şartlarını ayrıntılılarıyla anlatır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın
- B) Ahmet Rasim
- C) Tevfik Fikret
- D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- E) Refik Halit Karay

2023-AYT

139. - Oh benim oğlum, gel etme kırma sakın!

Ne istedin küfeden yavrum? Ağzı yok, dili yok, Baban sekiz sene kullandı... Hem de derdi ki: "Çok Uğurlu bir küfedir, kalmadım hemen yüksüz..." Baban gidince demek kaldı âdetâ öksüz! Onunla besleyeceksin ananla kardeşimi, Bebek misin daha öğrenmedin mi sen işini? Dedim ki ben de:

- Ayol dinle annenin sözünü!

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiirin aşağıdakilerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Cenap Şahabettin
- B) Ahmet Haşim
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Mehmet Akif Ersoy
- E) Ziya Paşa

2023-AYT

140. Hüseyin: İstanbul'u anlatmak Türk edebiyatçıları için bir mihenk taşı olsa gerek. Hemen aklına Nedim'in "Bu şehr-i Sîtanbul ki bî-misl ü bahâdîr / Bir sengine yekpâre acem mülkü fedâdîr." beyti geliyor.

Şeyma: Gerçekten de İstanbul, hem tarihi hem de tabiatıyla paha biçilemez bir şehir. Peki, İstanbul her zaman böyle güzel mi anılır Türk edebiyatında?

Hüseyin: Hayır, bazıları İstanbul'un büyülüğünden ve azametinden etkilenderek yalnızlık, korku ve acılarını bu şehirle özdeşleştirmiştir. Mesela "Sis" şiirinde ----, İstanbul'a kendi ruh hâlinden kaynaklanan karamsar bir perspektifle yaklaşır. İstanbul onun şiirinde pek çok olumsuz imgeyle yer alır.

Bu diyalogda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tevfik Fikret
- B) Yahya Kemal
- C) Cenap Şahabettin
- D) Ahmet Haşim
- E) Abdülhak Hamit

2024-AYT

141. Edebiyat hayatı “Sanat, şahsi ve muhteremdir.” düşüncesiyle adım atan sanatçı, Türk toplumunun maruz kaldığı sosyal ve siyasi şartların etkisiyle bu görüşünü değiştirir. İlk döneminde tiyatro, hikâye ve mensur şiir türünde eserler verdikten sonra roman ve hatırlarını yayımlar. Romanlarında Türk toplumunun 1908'den 1950'lere kadarki sosyal ve siyasal değişimini farklı boyutlarıyla ele alır. *Anamın Kitabı*, *Gençlik ve Edebiyat Hatıraları* gibi kitaplarında ise kişisel hayatında etki bırakmış şahıs ve hatırları anlatmıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Halide Edip Adıvar
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Reşat Nuri Güntekin
- E) Memduh Şevket Esenbal

2024-AYT

142. Şiire Recaizade Mahmut Ekrem ve Abdülhak Hamit Tarhan etkisinde başlayan ----, genç yaşta *Tâmât* adlı şiir kitabı yayımlar. Dekadanlık adıyla anılan edebî tartışmada Ahmet Mithat Efendi'nin, şiir anlayışlarına yönelik eleştirilerine cevap veren şair, sembolistlerden etkilenderek şiirlerinde ses ve ahenk unsurlarına önem verir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki şairlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tevfik Fikret
- B) Süleyman Nazif
- C) Ahmet Haşim
- D) Cenap Şahabettin
- E) Muallim Naci

2025-AYT

Millî Edebiyat Dönemi Türk Edebiyatı

- 143.** • Sanatlı, süslü bir dil ve anlatımdan kaçınılmıştır.
- Söyleyişte ve anlatımda hitabet tonu egemendir.
 - Şiirlerde lirik bir söyleyişten ziyade didaktik bir yaklaşım tercih edilmiştir.
 - Halk şiiri nazım şekilleri ve hece vezni kullanılmıştır.

Bazı özellikleri verilen edebî dönem veya topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat
- B) Servetifünun
- C) Garip Hareketi
- D) Tanzimat
- E) Fecriati

2018-AYT

144. XIX. yüzyılın sonlarına doğru Türk şiiri millî kaygıların öne çıktığı yeni bir zeminde yol alır. Aynı süreçte ---- milliyetçi bir çıkış yaparak döneminin bireyci ve biçimci şiir anlayışına tarihî ve romantik bir alternatif geliştirir. Hemen sonrasında Genç Kalemler hareketi içerisinde şiir ve millî şuuru birleştiren, II. Meşrutiyet Dönemi boyunca egemen olacak biçim ve içerik anlayışının temellerini Türkçü bir düşünsel tutumla atan ---- kendini gösterir. Bu arada Servetifünün şiirinin öncülerinden biri olan ve parnasizmden etkilenederek yazdığı bireysel şiirlerin ardından sosyal konulara ilgi duyan ---- başlangıçtaki sanat anlayışından oldukça uzaklaşarak toplumsal faydacı bir çizgiye varır. Bu dönemde kendine özgü bireysel tutumuyla ortaya çıkan ---- dışındaki Fecriaticiler de millî zemine geçip toplumcu bir hassasiyetin ağır bastığı, şırselliğin millî şuur ve kaygılarının gerisinde kaldığı bir görüş benimsenir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki şairlerden hangisi getirilemez?

- A) Tevfik Fikret
- B) Mehmet Emin Yurdakul
- C) Ziya Gökalp
- D) Mehmet Akif Ersoy
- E) Ahmet Haşim

2020-AYT

145. XIX. yılının ikinci yarısından sonra Türk edebiyatında Batılılaşma çabasındaki züppe tipiyle karşılaşırız. Bunların en meşhurlarından biri olan ----, roman boyunca kendini bilmez tavırlarıyla Periveş'in peşinden koşarken çevresindekiler tarafından kandırılıp dolandırılır. ---- ise II. Meşrutiyet sonrasında siyasi belirsizlik ortamında kurnazca yükselmeye çabalayan bir tiptir. Bu bakımdan ilki kendini bilmezlikle gülünç duruma düşerken diğerii II. Meşrutiyet ilanının puslu havasından yararlanmaya çalışan bir kurnazdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Bihruz Bey - Efruz Bey
- B) Bihruz Bey - Ali Bey
- C) Ali Bey - Rakım Efendi
- D) Rakım Efendi - Efruz Bey
- E) Felatun Bey - Efruz Bey

2021-AYT

146. ----, Tanzimat'tan Birinci Dünya Savaşı'na kadar olan dönemde Batılılaşma sürecinde bireyi, kurum ve toplum hayatındaki yozlaşmayı konakta yaşayan insanların hayatları çerçevesinde romanlaştırır. Bir başka romanında ise bu yozlaşma sürecinin bir tekdedeki görünümünü dikkatlere sunar. Aynı dönemde ---- ise İstanbul ve Bursa çevresinden izler taşıyan romanında özellikle aşk ve sosyal meseleleri iç içe işler. Yazarın bu romanının en bilindik tarafı, bir genç kızın Anadolu kasabasında öğretmen olarak karşılaştığı zorluklara karşı verdiği amansız mücadelelerdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Halide Edip - Refik Halit
- B) Yakup Kadri - Reşat Nuri
- C) Reşat Nuri - Aka Gündüz
- D) Refik Halit - Yakup Kadri
- E) Aka Gündüz - Halide Edip

2022-AYT

147. Millî Mücadele Dönemi'ni ele alan önemli romanlardan ----, Sakarya Ordusu'na adanmıştır. Peyami'nin hatırları ve Ayşe'nin mektuplarıyla anlatılan eserde bireysel aşkları ile millet ve memleket aşkı arasında kalan roman kişileri, idealist bir tutumla hem bireysel aşklarını hem de hayatlarını millet ve memleketleri uğruna feda eder. ---- ise Millî Mücadele günlerini daha gerçekçi ama aynı zamanda karamsar bir yaklaşımla ele alır. Anlatım, Birinci Dünya Savaşı gazisi olan Ahmet Celâl'in günlükleri üzerinden gerçekleştirilir. O, İstanbul'un işgaline üzerine Porsuk Çayı yöresindeki köye gelir fakat burada umduyu yakınılığı bulamayarak hayal kırıklığına uğrar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ateşten Gömlek - Yaban
- B) Yeşil Gece - Yaban
- C) Küçük Ağa - Yorgun Savaşçı
- D) Yeşil Gece - Küçük Ağa
- E) Ateşten Gömlek - Yorgun Savaşçı

2025-AYT

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı

148. "Yeni yapılmış büyük bir apartmanın dokuz odalı bir bölümünde oturuyoruz. Bu bölüm Ayaşlı İbrahim Efendi adında biri tutmuş, isteyenlere oda oda kiraya veriyor." cümleleriyle başlayan romanın yazarı, bu odalarda oturan insanları anlatarak bize Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki Ankara'dan toplumsal bir kesit sunuyor. Romanda bir yandan dönemin alt ve orta kesiminin günlük yaşantısı ve değer yargılarındaki değişimler sergilenirken öte yandan bürokrasiye yönelik eleştiriler dile getiriliyor.

Bu parçada söz edilen romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peyami Safa
- B) Mithat Cemal Kuntay
- C) Memduh Şevket Esenadal
- D) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- E) Refik Halit Karay

2018-AYT

149. Toplumsal gerçekçilik akımının sanatkâr hikâyecisidir. Halk şiri geleneğini sürdürün ürünlerle edebiyat dünyasına giren yazar, sonradan hikâyeye geçmiştir. *Değirmen, Kağıńı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk* adlı kitaplarda hikâyelerini toplayan yazarın üç de romani vardır. Edebiyat ve sanatın bir nevi propaganda olduğunu belirten yazara göre sanatın bir tek ve açık maksadı vardır: "İnsanları daha iyiye, daha doğruya, daha güzele yükseltmek ve insanlarda bu yükselseme arzusunu uyandırmak."

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Ali
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) Haldun Taner
- D) Kemal Tahir
- E) Tarık Buğra

2018-AYT

150. Kuşak çatışması, Millî Edebiyat Dönemi Türk romanında yaygın olarak görülen temalardan biridir. Dönem romanlarında kuşaklar arasındaki görüş, duygusal ve yaşayış ayrınlıkları üzerinde durulmuş; bu ayrınlardan kaynaklanan toplumsal çözümler ele alınmıştır.

Bu parçada söz edilen durum, aşağıdaki roman kişilerinin hangileri arasında vardır?

- A) Naim Efendi ile Seniha
- B) Nur Baba ile Celile Bacı
- C) Ahmet Celâl ile Emine
- D) Vehbi Dede ile Rabia
- E) İhsan ile Ayşe

2018-AYT

151. ---- hayatının sonuna doğru şiir kitaplarının adlarından içinde yer alacak şirlerin sırasına kadar bütün ayrıntılarla ilgilenmişse de şirleri ancak ölümünden sonra kitaplaşabilmiştir. 1961'de yayımlanan ---- adlı kitabı, şairin en tanınmış eseridir. Adını, kitabı ilk şiiri olan "Süleymaniye'de Bayram Sabah"ının üçüncü dizesinden alan bu eser, şairin şiir anlayışını anlamada anahtar bir işlevde sahiptir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Ahmet Haşim - *Piyale*
- B) Yahya Kemal Beyatlı - *Kendi Gök Kubbemiz*
- C) Necip Fazıl Kısakürek - *Çile*
- D) Mehmet Âkif Ersoy - *Safahat*
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel - *Han Duvarları*

2018-AYT

152. Toplumcu gerçekçi bakış açısıyla yazılan ve “Tütün Üçlemesi” olarak adlandırılan seri içinde yer alan *Açı Tütün* romanında, Batı Anadolu'nun (İzmir-Urla) toprak ve tarımla uğraşan insanların dramları, birer toplumsal sorun olarak kendini gösterir. GÜCÜN etkili olduğu bir hayat içinde yaşam kavgası veren insanların acısıdır bu. Arabacı Yusuf, Ferit Taşçı ve ötekiler hayattan çok şey beklemeyen insanlardır. Biri arabasının borcunu ödemek, diğeri evlenebilmek için mücadele eder. Fakat birtakım “eller” kendi mutluluklarını, bu insanların emeklerini ellerinden alma düşüncesi üzerine kurmuşlardır.

Bu parçada söz edilen romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necati Cumalı
- B) Yaşa Kemal
- C) Oktay Akbal
- D) Haldun Taner
- E) Orhan Kemal

2018-AYT

153. Hikâyelerinde tam bir gözlemci gibi davranış. Kaleminden çok silgisi çalışır; gereksiz sözden olabildiğince kaçınır. Zaten büyük trajik olayların ve kahramanların öykülerinden çok gündelik olanın ve devlet dairesindeki, sokaktaki, evdeki insanın mütevazı dünyasını anlatan yazar; öykü çerçevesini kıscık ve sade cümlelerle çizer: “Ağustos, Cuma günü. Sicil müdürü Cavit Bey, yemekten sonra minderin üstüne uzanmış, uyumak istiyor.” diye başlayan *Mendil Altında* öyküsünde olduğu gibi... Köyün, köylünün sorunları, büyük toplumsal çatışmalar veya tarihimizin şanlı sayfaları ve kahramanları yoktur onun öykülerinde. Açıkça hedeflenmiş bir mizah tonu veya sıvri bir eleştirellik de yoktur ama gündelik olanın içerdiği komik ayrıntılar pek çok hikâyede okuyucuya güldürür. Onun hikâyeleri, gündelik yaşamın sıradanlığının içinde sileklenen insanların yaşadığı duygusal ve zihinsel çelişkileri aktarır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Orhan Kemal
- C) Sabahattin Ali
- D) Aziz Nesin
- E) Memduh Şevket Esenadal

2019-AYT

154. Millî Edebiyat Dönemi'nde eser veren yazarların romanları üzerine birçok çalışma yapılmış ancak bu romanlarla aynı dönemde yazılan hikâye kitapları pek ilgi görmemiştir. Pek çok okur, Millî Edebiyat hareketinin nesirde "yıldız üçlüsü" olarak bilinen yazarlarımızın nispeten başarısız olan *Miskinler Tekkesi*, *Tatarcık* veya *Hep O Şarkı* gibi romanlarını dahi bilir ama *Sönmüş Yıldızlar*, *Dağa Çıkan Kurt* veya *Millî Savaş Hikâyeleri* gibi başarılı hikâye kitaplarını çok az duymuştur.

Bu parçada sözü edilen eserlerin yazarları aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Ömer Seyfettin - Aka Gündüz - Müfide Ferit Tek
- B) Reşat Nuri Güntekin - Halide Edip Adıvar - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Ömer Seyfettin - Refik Halit Karay
- D) Mithat Cemal Kuntay - Halide Edip Adıvar - Aka Gündüz
- E) Refik Halit Karay - Reşat Nuri Güntekin - Falih Rıfkı Atay

2019-AYT

155. 1940'ların şiirindeki değişime genel hatlarıyla bakarsak şunu göreceğiz: Konu alanı genişleyen şiir; fil dişi kuleden uzaklaşarak deniz kıyılara, ağaç altlarına, dış mahallelere doğru uzanmıştır. Yeni olanaklar denenirken mutlak değerler yitip gitmiş, biçimde şire sonsuz bir özgürlük alanı tanınmıştır. Bu dönem şairleri; şiiri insan içine çıkarmış, şire kasket giydirmiş, şiirin kahramanının nasırından, vuran kundurasından bahsetmiştir. Sokaktaki adamın şiirine yönelmişlerdir.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aralarında Melih Cevdet Anday ve Oktay Rıfat Horozcu'nun bulunduğu bir topluluğun şiirde gerçekleştirdiği yeniliklerden bahsedilmektedir.
- B) 1940'lı yıllarda şiirin; nazım birimi, ölçü ve kafife gibi şekilsel unsurların sınırlamalarından kurtarıldığı ifade edilmektedir.
- C) 1940'larda şiirde gerçekleşen değişimin, şiirin estetik değerinde bir düşüşe neden olduğu savunulmaktadır.
- D) 1940'lara gelinceye degen Cumhuriyet şiirinde, sıradan insana ve gündelik konulara pek yer verilmediği ileri sürülmektedir.
- E) Şiirde yaşanan değişimi örneklendirmek için Orhan Veli Kanık'ın yazmış olduğu bir şiirine gönderme yapılmaktadır

2019-AYT

156. Yazar, 1980 sonrası Türk edebiyatının yenilikçi isimlerinden biridir. İlk dönem eserlerinde köy gerçekliğini, köyden kente göçü, çarpık kent ilişkilerini, bu çarpıklığın meydana getirdiği yabancılasmayı; yabancılakan bireylerin içsel yolculuklarını ve onların yoksul hayatlarını işledi. Daha önceleri toplumcu gerçekçi bir bakış açısıyla işlenen bu konuları gerçeküstü bir yaklaşımla ele aldı. *Sevgili Arsız Ölüm, Berci Kristin Çöp Masalları, Gece Dersleri, Aşk İşaretleri, Unutma Bahçesi* adlı romanlarında hayatın gerçeklerini gözleme dayalı bir anlayışla halk ürünlerinin anlatım tarzlarından yararlanarak aktardı.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Leylâ Erbil
- B) Sevgi Soysal
- C) Latife Tekin
- D) Nazlı Eray
- E) Pınar Kür

2019-AYT

157. Yazar:

— Ahmet Hamdi Tanpınar'ın yarımla kalan son romanı dâhil tüm romanlarını okudum. Utanarak söylemeliyim ki romanları dışında yazdığı hiçbir şeyi okumadım.

Eleştirmen:

— En beğendiğiniz ve en az beğendiğiniz romanlarını sorabilir miyim?

Yazar:

— Türk modernleşmesini bir parodiye dönüştürdüğü ve Türk romanının en ilginç üç karakterini -Hayri İrdal, Halit Ayarcı ve Doktor Ramiz- yarattığı romanı bir şaheserdir. Kurtuluş mücadeleşine odaklandığı romanı ise benim gözümde, biraz zayıf kalmıştır ve bu yüzden en az "Tanpınar romanı" olan metnidir.

Eleştirmen:

— Size katılıyorum. Edebiyat tarihlerinde geçmese, kitabın kapağında Tanpınar adını görmesem bu romanı onun yazdığını asla düşünmezdim. Şiirleri için de aynı şeyi düşünüyorum. Fakat zaten benim için Tanpınar, bir şairden ziyade muhteşem bir romancı, edebiyat tarihçisi ve araştırmacısıdır.

Bu diyalogdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yazar, *Abdullah Efendi'nin Rüyaları* kitabı henüz okumamıştır.
- B) Eleştirmene göre *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi* Tanpınar'ın başyapıtıdır.
- C) Yazarın en az beğendiği Tanpınar romanı *Sahnenin Dişindakiler*'dir.
- D) Eleştirmen için *Bursa'da Zaman* Tanpınar'ın gerçek gücünü yansıtma yetersizdir.
- E) Yazarın en beğentiği Tanpınar romanı *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*'dür.

2019-AYT

158. Ahmet Haşim ve Orhan Veli'nin şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir tartışma tasarılar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayali bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **A. Haşim:** Azizim nazımdan ritim ve şekli atarsanız geriye bir şey kalmaz!
O. Veli: Anlam kalır, doğal bir söyleyiş kalır ki mirim, gerçek şiir de budur!
- B) **O. Veli:** Mana kadar müzikaliteye önem verseydiniz şiiriniz daha iyi olurdu!
A. Haşim: Şiirde yalnızlık aradım ben; süs ve gösteriş değil efendim!
- C) **O. Veli:** Divan nazminin şekillerini, serbest müstezata kurban edemezsınız!
A. Haşim: Halk şiirinin imkânları ve hece iyi bir şiir yaratmak için yeterlidir!
- D) **O. Veli:** Şiirimi parnasyen biçimciliğle değil sembollerle ördüm bendeniz!
A. Haşim: Saf şiirin peşinde koşarken şiir kuşunu öldürdünüz siz!
- E) **A. Haşim:** Muhterem, nazmı belirsizliğe ve anlaşılmazlığa hapsettiniz!
O. Veli: Hayır efendim, söz dizimini değiştirirken şiiri yeniden icat ettik!

159. Aşağıdakilerden hangisi Garip şiirine örnek olarak gösterilemez?

- A) Deli eder insanı bu dünya;
Bu gece, bu yıldızlar, bu koku,
Bu tepeden tırnağa çiçek açmış ağaç.
- B) Bir misafirliğe gitsem
Bana temiz bir yatak yapsalar
Her şeyi, adımı bile unutup
Uyusam...
- C) Kuşçu amca!
Bizim kuşumuz da var,
Ağacımız da.
Sen bize bulut ver sade
Yüz paralık.
- D) Ona bir kitap vereceğim
Rahatını kaçırırmak için
Bir öğrenegörsün aşkı
Ağacı o vakit seyredin.
- E) İkiz hayaletler gibi yürüdük
Puslu aydınlıkta o bahar günü
Gece, bir tepeden seyrettik, büyük
Yıldızların suya döküldüğünü.

2020-AYT

2020-AYT

160. Eserlerinde yüksek zümreye ait kişilerden seçtiği kahramanların çoğu Boğaziçi, Beyoğlu, Adalar gibi zengin ve modern semtlerde yaşar. Ekmek ve iş kaygıları yoktur. Sadece aşkı, giyim kuşamı, eğlenmeyi düşünürler. Çalışmayı küçümseyen, bazen bir kusur sayan, hiç olmazsa üzüntü konusu yapan görüşleri vardır. Hemen hepsi okumuş ve gelir düzeyi yüksek olan bu kahramanlar; yabancı dil bilir, dönemin şiirsel ve karmaşık üslubuya konuşur. Çocuklar yabancı müreibbiyeler elinde büyür; evlerde piyano, keman çalınır ve alafranga sofralar kurulur. Yetişkinler ile çocuklar arasında yadırgatıcı bir resmiyet vardır. Yazarın geçim sıkıntısı çeken yegâne kahramanı hülyalı şair, yılda ancak “iki çift ayakkabı ve iki kravat” alabildiği (!) ve çalışmak zorunda olduğu için acinası bir yoksulluk içinde çizilir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
- B) Hüseyin Cahit Yalçın
- C) Recaiçade Mahmut Ekrem
- D) Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) Abdülhak Şinasi Hisar

161. Troya'da siz sözü güzeldi eskiden
Baktım öpusündü duran baktım bungun.
Benim şimdi Hitit çağrı benim yorgun
Benim ey gök çılğın uzaklığın hep ben.

Büyük sularıma sen o hep geç gelen
Beni çıktığınız gecelere tutun.
Beyaz, kâğıtlarca gittiniz ya uzun
Güzelliğimde bir yarı geceler sen.

Ellerin bir daha sarı ovalarım.
Sesini dönmeyim bütün yalnızlığım
Bütün gök gök gök, o akşamımlara kadar.

Güzel yalnızlığım işte dünya kadar.
Ne denizler gördüm hiç anmamışdım
Bir sesim ben git git o binlerce yıldır.

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Cahit Külebi
- B) İlhan Berk
- C) Orhan Veli
- D) Attilâ İlhan
- E) Nâzım Hikmet

2021-AYT

2021-AYT

162. ----; Batı'nın yalnızca maddeye ve teknik güçe olan inancının değil, akla verdiği önemin de eleştirilmesinden yanadır. 1935'te yazdığı ilk oyunu *Tohum'da* görüşünü "her şeyin ve her hadisenin anahtarını ruhta ve göze görünmeyende bulan prensip" olarak tanımlamıştır. *Nam-ı Diğer Parmaksız Salih* te yüce gönüllülükle düzenbazlığının toplumda yan yana yaşadığını gösterir. *Para'da* ise maddi çıkarlar için her türlü ahlaksızlığı mübah gören bir bankacının kendi hayat felsefesinin kurbanı oluşunu anlatmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Cevat Fehmi Başkut B) Ahmet Kutsi Tacer
- C) Orhan Asena D) Necip Fazıl Kısakürek
- E) Sabahattin Kudret Aksal

2021-AYT

163. Çağdaşı pek çok şair gibi başlangıçta şiirlerini aruzla yazdıktan sonra tecrübelerini heceye aktarıp dizelererdeki duraklarda yaptığı değişikliklerle kuvvetli bir ahenk sağlar. İlk şiirlerini *Miras* adıyla yayımlayan şair, gür sesli kahramanlık şiirleriyle şöhret kazanır. Daha sonra kaleme aldığı mistik şiirlerini *Varidat-ı Süleyman Çelebi* adıyla kitaplaştırır. Şiirimizde efsaneleri heyecanlı bir üslupla işleyen şair, özellikle korsanlıkla ilgili şiirleriyle sevilmiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) Orhan Seyfi Orhon
- C) Enis Behiç Koryürek
- D) Yusuf Ziya Ortaç
- E) Halit Fahri Ozansoy

2022-AYT

164. "Gölgesinde Oturduğum Ağaç ve Ben" adlı ilk şiiri, 1921'de *Dergâh*'ta yayımlanır. Başlangıçta romantizm, aşk, ölüm, yalnızlık, üzüm gibi bireysel temaları işleyen şair; halk kültürünün zengin kaynaklarıyla tanıştıktan sonra ülke ve toplum sorunlarına yönelir. Geleneksel Türk tiyatrosundan etkilenerek yazdığı *Köşebaşı* ve mensur destan piyes şeklindeki *Koçyiğit Köroğlu* adlı eserleriyle de tanınır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Behçet Kemal Çağlar
- B) Ahmet Kutsi Tacer
- C) Kemalettin Kamu
- D) Necati Cumalı
- E) Bedri Rahmi Eyuboğlu

2022-AYT

165. Adalet Ağaoğlu, romanlarının gölgesinde kalan oyunları ve öyküleriyle modern Türk anlatısının en önemli isimlerindendir. Aslında sadece diğer türlerde yazdıkları değil, kimi zaman çok iyi romanları da başka romanlarının gölgesinde kalmıştır. Bugün herkes onu Türkiye'nin yakın tarihine aydınının ve kadının gözünden bakan *Dar Zamanlar Üçlemesi*'nın yazarı olarak bilir olsa olsa olayı pek çok farklı kişinin bakışından tekrar tekrar anlattığı romanı *Üç Beş Kişi* veya bir gurbetinin Almanya'dan köyüne otomobiliyle dönüşünü anlatan *Fikrimin İnce Gülü* romanı da çok iyi anlatıldır. Bence bu iki roman, üclemektedeki kitaplar kadar, mesela *Bir Düğün Gecesi* veya ---- kadar önemlidir, başarılıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Yaşamın Ucuna Yolculuk*
- B) *Korsan Çıkmazı*
- C) *Yenişehir'de Bir Öğle Vakti*
- D) *Ölmeye Yatmak*
- E) *Sevgili Arsız Ölüm*

2022-AYT

166. Millî edebiyatın gelişme dönemlerinde yetişen şair, aruzdan ayrılp hece vezniyle şiirler yazmaya başlar. *Fırtına ve Kar* adlı eserini aruzla kaleme alırken *Gönülden Sesler, O Beyaz Bir Kuştu, Kervan* adlı eserlerinde hece vezniyle kaleme aldığı şıirlere yer verir. Manzum masal tarzının ilk örneklerini *Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi* adlı kitabında bir araya getirir. Mizahi yazılarında "Fiske" imzasını kullanan şair; *Akbaba, Papağan, Güneş, Resimli Dünya* gibi mizahi ve edebî dergilerde yazılar yazar.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) Behçet Kemal Çağlar
- C) Yusuf Ziya Ortaç
- D) Halit Fahri Ozansoy
- E) Orhan Seyfi Orhon

2023-AYT

167. 1940 sonrası Türk edebiyatında düzyazı, öykü ve tiyatro türünde eserler vermiş bir yazardır. Eserlerinde toplumsal yapıyı bütüncül bir biçimde ve gerçekçi bir üslupla sunmuştur. Eleştirel anlatımı, sosyal sorunları daha ilgi çekici biçimde sunmasına zemin hazırlamıştır. *Şışhane'ye Yağmur Yağıyordu, Ayışığında Çalışkur* gibi öykülerinde de yazarın söz konusu eğilimini açıkça görebilmek mümkündür.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Kemal
- B) Halikarnas Balıkçısı
- C) Haldun Taner
- D) Memduh Şevket Esenadal
- E) Sabahattin Ali

2023-AYT

168. Mahalleinizde

Senden başka ağaç olsaydı
Seni bu kadar sevmezdim.
Fakat eğer sen
Bizimle beraber
Kaydırak oynamasını bilseydin
Seni daha çok severdim.

Güzel ağacım!
Sen kuruduğun zaman
Biz de inşallah
Başka mahalleye taşınmış oluruz.

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

A) Ece Ayhan	B) İsmet Özel
C) Özdemir Asaf	D) Orhan Veli Kanık
E) Sezai Karakoç	

2024-AYT

169. Roman türü genellikle deneyimlenmiş hayatın yansımalarını gösterir. Yazar, geçmiş zamanı bir şekilde yeniden kaleme alarak okurlarına sunar. Bunu bazen tarihte yaşamış kahramanlar ile onları kuşatan gerçek veya hayalî kişilerin hayat ve maceralarını işleyerek, bazen de toplumların devir ve hayat tarzı farklılıklarını romana konu ederek yapar. Türk edebiyatında özellikle ilk tarz romanlar; tarihî ve millî doku ile kahramanın aşk, fazilet ve yiğitlik motifleriyle süslenen kaleme alınır. Bunu yaparken roman yazarının tarih yazıcılarıyla aynı hassasiyette olmasına gerek yoktur. Dilerse yaşamış kişilerin arasına hayalî kişiler ve varlıklar da katar yahut son derece silik şahsiyetleri, birinci dereceye çıkararak tarihin yıldızlı kapısından geçemeyen bu kişileri edebiyat tarihinin baş köşesinde ağırlar.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada söz edilen roman türünde yazılmamıştır?

- A) Küçük Ağa
- B) Devlet Ana
- C) Sahnenin Dışındakiler
- D) Yeni Turan
- E) Yaprak Dökümü

2024-AYT

170. Uzun sanat yaşamı boyunca deneyici yaklaşımıyla Türk dili ve şiirine pek çok yeni öğe kazandırmayı başaran sanatçı, kendini sürekli yenilemesini bilmiştir. Millî romantik duyuş tarzından çocukların dünyasına, bireyin içsel çatışmalarından toplum sorunlarına kadar her konuyu ele almıştır. *Havaya Çizilen Dünya*, *Çakır'ın Destanı* ve *Üç Şehitler Destanı* gibi ilk dönem şiir kitaplarında çoğunlukla dörtlükler, ölçülu ve uyaklı söyleyişlere yer veren sanatçı; *Toprak Ana* kitabından itibaren daha çok bezlik ve altılık bentlere başvurur.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arif Nihat Asya
- B) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- C) Ahmet Kutsi Tecer
- D) Faruk Nafiz Çamlıbel
- E) Bedri Rahmi Eyüboğlu

2024-AYT

171. Defne: Hakiki şiir, beyaz bir kâğıda bilinçaltı otomatizmiyle birçok duyguya ve hayali püskürtmek gibidir. Bu anlayıştaki şairler, geleneğin kuralcı yapısından sıyrılarak kendilerine özgü bir dil ve anlatım geliştirmeyi başarır.

Çınar: Haklısan! Halk edebiyatından uzaklaşmak isteyen bu şairler; gelenekle birlikte folklorik unsurlara da kapılarını kapatır.

Defne: Ayrıca onlar popüler meselelerden uzak durarak daha çok kültürel donanıma sahip kişilerin zevkine hitap etmeyi amaçlamışlardır.

Bu diyalogda söz edilen görüşlerin tümünü benimseyen edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Garip
- B) Beş Hececiler
- C) İkinci Yeni
- D) Yedi Meşale
- E) Hisar

2025-AYT

172. Eleştirmen: Romanlarınızın devamlılığı hakkında özel bir çabanız olduğu görülmüyor. Bu durumu nasıl açıklıyorsunuz?

Yazar: Kurtlar Sofrası'nın dokuması, sanırım, üzerine oturtmayı planladığım Aynanın İçindekiler'in geniş kadrosunu taşıyabilmesi amacıyla onca geniş tutulmuş; Türk toplumunun son elli yıllık sorunları orada ele alınmıştır. Aynanın İçindekiler'de ise kökenleri Birinci Dünya Savaşı ve İstiklal Harbi'ne dayanan tiplerle Cumhuriyet kuşağı tiplerinin sergilenip bu sorunların tartışılacığı belli gibidir.

Bu diyalogda görüşlerine yer verilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Attila İlhan
- B) Tarık Buğra
- C) Kemal Tahir
- D) Yaşar Kemal
- E) Sabahattin Ali

2025-AYT

Geleneksel Türk Tiyatrosu

173. (I) Genellikle "gölge oyunu" olarak nitelendirilen Karagöz; çira, mum, lamba gibi bir aydınlatma kaynağı ile yarı saydam bir perdeden yarananılarak oynanır. (II) Karagöz ile Hacivat'ın başından geçen olayların anlatıldığı oyunda Çelebi, Bebe Ruhi, Tuzsuz Deli Bekir gibi yardımcı tipler de vardır. (III) Karagöz oyunu; giriş, muhâvere, fasıl ve bitiş olarak adlandırılan dört bölümden meydana gelir. (IV) Karagöz şakacı, nüktedan, meraklı ve patavatsız bir tipi canlandıırken Hacivat medrese kültüryle yetişmiş eğitimsiz bir tiptir. (V) Toplumun aksayan yönlerinin eleştirildiği oyunda Karagöz mendil, baston, sandalye gibi aksesuarları kullanırken Hacivat bu aksesuarları kullanmaz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2019-AYT

174. (I) Karagöz ve orta oyunu geleneksel Türk tiyatrosunun belli başlı türlerindendir. (II) Bunlar, önceden yazılmış ve ezberlenmiş metinlere dayanmakta ziyade gösteriyi ön plana alır. (III) Orta oyununda asıl konunun işlendiği bölümme "fasıl" adı verilirken Karagöz'de bu bölümün adı "muhavere"dir. (IV) Zaman zaman her iki oyuna da müzik eşlik eder. (V) Kişiler açısından bir karşılaştırma yapılrsa Karagöz'deki Hacivat'ın orta oyunundaki karşılığı Pişekâr, Karagöz'ün karşılığı ise Kavuklu'dur.

Bu parça numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2021-AYT

175. Zurnacı, Pişekâr havasını çalar. Pişekâr meydana gelip iki eliyle seyirciyi selamladıktan sonra zurnacıyla söyle konuşur:

Pişekâr: Amma benim pehlivanım!

Zurnacı: Buyur benim pehlivanım!

Pişekâr: Bu da hesap değildir.

Zurnacı: Nedir hesabın?

Pişekâr: Borcu sıkıyor kasabın?

"Yazıcı oyuncunun taklidini aldım, çal da oyunumuz başlasın, tenezzülün teşrif buyurun zevât-ı kirâm zevk-yâb olsunlar." der.

İçerik özellikleri dikkate alındığında bu parça, orta oyununun hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Muhabere
- B) Tekerleme
- C) Fasıl
- D) Bitiş
- E) Giriş

2022-AYT

176. Geleneksel Türk tiyatrosu türlerinden Karagöz ile ilgili aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) Kişi kadrosu, belirli bir özelliği ön plana çıkarılmış tiplerden oluşur.
- B) Oyunda tef çalıp şarkı söyleyen, tasvirleri hayalîye veren bir yardımcı bulunur.
- C) Güldürü unsuru genellikle yöresel konuşmalar ve yanlış anlamalarla sağlanır.
- D) Gündelik hayatın aksayan yönlerini ele alan konulara yer verilir.
- E) Hayalî, oyun bölümlerinin sırasını değiştirmekle özgünlüğünü ortaya koyar.

2025-AYT

Masal/Fabl/Destan/Halk Hikâyesi

177. Zühre'nin annesi sihirbazı çağrııp durumu anlattı: "Padişah, Zühre'yi Tahir'e verecek, ben buna razi değilim. Tahir, vezir oğlu; benim kızım padişahlara layıktır. Bir ilaç ile padişahı Tahir'den soğut..." dedi. Padişah, sihirbazın hazırladığı şerbeti içince Tahir'den soğudu ve onu saraydan kovdu. Tahir ile Zühre birbirinden ayrılmışa gece gündüz ağladılar. Zühre'nin aşından deliye dönen Tahir, eline sazını alıp bağırlara ve bahçelere gidip türküler söylemeye başladı:

"Yârden ayrılmaklığım figândır
Dîdelerim pûrnem, kaddim kemândır
Tan etmeyin dostlar âh u zârima
Dostu görmeyeli hayli zamandır"

diyerek gönlünü avutmaya çalışıyordu. Bazen de aklına gelen türkülerini yazıyor ve geçtiği yerlerde bırakıp gitdiyordu. Bu şiirler başkalarının eline geçince aşkları bütün şehrde yayıldı. Yaşılı kadınlar bu şiirlerden bazılarını Zühre'ye de götürüyorlardı.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir halk hikâyesinden alınmıştır.
- B) Mensur ve manzum parçalar içerir.
- C) Ait olduğu dönemin dil özelliklerini yansıtır.
- D) Nesil çatışması üzerine kurulmuştur.
- E) Olağanüstü ögeye yer verilmiştir.

2018-AYT

178. Aşağıdakilerden hangisinin bir masalın döşeme bölümünden alındığı söylenebilir?

- A) Pireler berber iken develer tellal iken...
- B) Onlar ermiş muradına, biz çıkışım kerevetine.
- C) Uzak memleketin birinde bir padişah yaşarmış.
- D) Padişah işini göredursun, biz gelelim Keloğlan'a.
- E) Sislerin arasından ansızın tek gözlü bir dev belirivermiş.

2019-AYT

179. ...

Yine günlerden bir gün Ay Kağan'ın gözü parladı. Doğum sancıları başladı ve bir erkek çocuğu oldu. Bu çocuğun yüzü gök, ağızı ateş gibi kırmızı, gözleri elma, saçları ve kaşları kara idi. Perilerden daha güzeldi. Bu çocuk anasının göğüsünden ilk sütyü emdi ve bir daha emmedi. Çiğ et ve çorba istedi. Dile gelmeye başladı. Kırk gün sonra büydü, yürüdü ve oynadı. Ayağı öküz ayağı gibi, beli kurt beli gibi...

...

Oğuz Kağan Destanı'ndan alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanı ruhsal derinlikleriyle tasvir edilmiştir.
- B) Gerçek ve hayalî unsurlar bir arada verilmiştir.
- C) Tasvirlerde tabiat unsurlarına başvurulmuştur.
- D) Zamanla ilgili unsurlar gerçeküstüdür.
- E) Kahramanı olağanüstü özellikler taşımaktadır.

2019-AYT

180. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk destanlarından biridir?

- A) *Cengiz Han Destanı*
- B) *Köroğlu Destanı*
- C) *Satuk Buğra Han Destanı*
- D) *Danişmend Gazi Destanı*
- E) *Bozkurt Destanı*

2020-AYT

181. Türk kültür tarihinin sözlü ve yazılı kaynaklarından bir bölümünü de masallar oluşturmaktadır. Bu masallardan bazıları eski Türk metinlerinden veya başka dillerden günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Bu çerçevede Türk edebiyatında Uygur Dönemi eseri olan ---- masal özelliği gösteren ilk eserlerdendir. Arap ve İran kaynaklı ---- adlı eser ise Türk edebiyatının farklı dönemlerinde birçok şair ve yazara ilham vermiştir.

Bu parça boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Kalyanamkara ve Papamkara - Binbir Gece Masalları*
- B) *Kelile ve Dimne - Billur Köşk*
- C) *Kalyanamkara ve Papamkara - Pançatantra*
- D) *Kelile ve Dimne - Pançatantra*
- E) *Billur Köşk - Binbir Gece Masalları*

2021-AYT

182. Günlerden bir gün Çinliler kendi arasında konuştular. "Hatun Dağı'nın tüm varlığı, bütün mutluluğu Kutlu Dağ denilen bir kaya parçasına bağlıdır. Eğer Türkleri zayıflatarak yıkmak istiyorsak bu kayayı onların elinden almamız gereklidir. Bu konuşmadan kısa süre sonra bir Çin prenesini Uygur hakanıyla evlendirdiler ve bunun karşılığında o kayanın kendilerine verilmesini istediler. Genç Uygur hakanı bu isteği düşünmeden kabul etti. İşte ne olduysa o zamandan sonra oldu. Halk bir daha hiç rahat yüzü görmedi. Nehirler kurudu, göllerin suları buharlaşıp gitti. Topraklar çoraklaştı, ürün vermez oldu. Aradan günler geçti. Sonunda bütün yurta canlı cansız, evcil yaban, çoluk çocuk kim varsa hepsi bir ağızdan "Göç! Göç!" diye bağırmaya başladı. Yollara koyularak yuvalarını geride bıraktılar. Hiç bilmeyikleri ülkelere doğru göç etmeye başladılar. Uygurların başlarına gelen bu hadisenin acısı dilden dile dolaştı. Yeri geldi ozanların kopuzunda hayat buldu, yeri geldi kalemler kimselerin kitaplarında silinmemek üzere kâğıda işlendi.

Bu parçada destanın oluşumuyla ilgili aşağıdaki "gerekli şart ve safhalardan" hangisi hakkında bilgi yoktur?

- A) Çekirdek dönem
- B) Sözlü gelenek
- C) Kahramanın ortaya çıkışı
- D) Destan anlatıcısı
- E) Yazıyla geçirilme

2022-AYT

183. Masallarda okuyucunun/dinleyicinin ilgisini çekmek amacıyla taşıyan tekerlemeler ve kafiyeli kalıp sözlerden oluşan bölümdür. Anlatıcının, sazi eline aldığınu duyuran söz başı da denilebilir. "Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde, develer tellal iken pireler berber iken ben babamın beşiğini tingir mingir sallar iken..." gibi bir söz dizisi, okuyucuları/dinleyicileri birazdan başlayacak masalın olağanüstünlüklerle dolu atmosferine hazırlamak amacıyla yöneliktir.

Bu parçada söz edilen masal bölümü aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Döşeme
- B) Serim
- C) Düğüm
- D) Çözüm
- E) Dilek

2024-AYT

184. İnanış odur ki bahçesinde ekmek pişiren bir kadın, perişan bir ihtiyar kılığındaki Hızır'ın, kendisinden ekmek istemesi üzerine onu kovar. Hızır, imtihamı kaybeden ve cimrilığını ortaya koyan bu kadına "Ekmek yaptığı tahta, yatağın; hamur yoğurduğun tekne, yorganın olsun. Kıyamete kadar bunları taşıyasın, doymak bilmeyesin!" der. Bunun üzerine kadın, kaplumbağa dönüşür. Kaplumbağanın ne kadar yerse yesin doymayışının nedeni budur.

İçerik özellikleri dikkate alındığında bu parçanın aşağıdaki türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Masal
- B) Destan
- C) Fabl
- D) Efsane
- E) Menkibe

2025-AYT

Edebi Akımlar

185. Roman yazarı, bilimsel metotları uygulayan bir deneycidir. O, sadece gözlem yapılarak öğrenilemeyecek şartları kaydetmez, bireyin çevre şartlarıyla mücadeleini sebep sonuç ilişkisi içinde vererek başlangıçta oluşturduğu hipotezi ispatlamak zorundadır. Onun için en önemli şey, insan tabiatını objektif bir biçimde gözlemlemek, belli biyolojik kalıtlımla doğan bir kişinin belli sosyoekonomik şartlar içinde kaderinin ne olacağını incelemektir.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romantizm
- B) Realizm
- C) Natüralizm
- D) Sembolizm
- E) Surrealizm

2018-AYT

186. Mantığın egemenliğinden kurtulmadık daha. Uygarlık, bilimsellik ve ilerleme uğruna, insan psikolojisinin ve zihninin açıklanamaz karmaşaklığını görmezden gelindi. Mantığa uygun olmayan ve belli bir amaca hizmet etmeyen tüm yöntemler afrozoz edildi. Düşüncenin çıkar gözetmez oyuna, rüyanın ve çağrışının sınırsız gücüne bugüne dekin önem verilmedi; insan ruhunu ve gerçekliğini anlamak için bunlara yönelmenin zamanı geldi. Bugüne kadar şiirin görmezden geldiği bilinç dışı bütün alanları şiirin içine çekmek için buradayız.

Bu parçada dile getirilen düşünceler, aşağıdakilerden edebî akımlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Fütürizm
- B) Dadaizm
- C) Surrealizm
- D) Sembolizm
- E) Egzistansiyalizm

2019-AYT

187. ---- akımında yüreğimize kitabı sayfalarından ulaşılmak istenir. Bize duyurulan her heyecanın eski, çok eski bir yazardan yapılan alıntıyla doğrulanması gerekiyor gibidir. ---- akımında ise doğrudan doğruya yüreğimize, yükselik duygumuza seslenilir. İşte aradaki büyük fark bence budur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Klasizizm - Romantizm
- B) Realizm - Romantizm
- C) Realizm - Sembolizm
- D) Natüralizm - Sembolizm
- E) Klasizizm - Natüralizm

2020-AYT

188. Bu akımın “gerçek” anlayışı bizi nesneleri olduğu gibi değil olması gereği gibi, nesnenin kendisini değil manalarını vermeye çalışan bir gerçekçilikle yüz yüze getirir. Bu da doğal olarak soyutlama ve simgelemenin kapısını aralar. Zira dışarıdan görünen gerçek, özgün olamaz. Gerçek bizim tarafımızdan yaratılmalıdır. Nesnenin anlamı onun görüntüsünün arkasında saklıdır. Bir olaya inanarak, onu düşleyerek veya belgeleyerek doyuma eremeyiz. Gerçek sanatkârin iç dünyasında bulan ve bu sebeple iç gözlem üzerinde yoğunlaşan bu sanat akımı, doğal olarak bütünüyle ferdiyetecdir. Bu noktada insanı içinde yaşadığı toplumdan hatta kendinden bile soyutlar. Geriye sadece iç ben/ruh kalır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Ekspresyonizm
- B) Realizm
- C) Natüralizm
- D) Klasizizm
- E) Egzistansiyalizm

2021-AYT

189. XX. yüzyılın toplumlarda yarattığı travma ve güvensizlik hislerinin bir neticesi olarak ortaya çıkan bu akım, aklı reddederek hayal ve ötesini işlemeyi amaçlar. Sanatın pek çok alanında özellikle şiirde etkili olan bu akımın savunucularına göre akıl yoluyla kurulmuş sistemler ve düşünce biçimleriyle, bilincaltının ortaya çıkması mümkün değildir. Bu yüzden akıl perdelemesinden kurtulup içinden geldiği gibi anlatmak, her türlü estetik ve ahlaki kaygından sıyrılp düşüncelerini sağaltmak bu akımı benimseyen sanatçıların en önemli dayanağıdır. Sanatçılar bunu yaparken de rüyanın gücünden, daha önce ihmali edilen çağrılmış biçimleri ve çıkışsız düşünceden yaranarak tarif edilmesi ve anlaşılması zor imge, dil ve biçimlere başvurur.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Egzistansiyalizm B) Dadaizm
- C) Sembolizm D) Sürrealizm
- E) Empresyonizm

2022-AYT

190. ---- akımında sanatkâr; hayat, insan ve tabiat karşısında objektiftir. Onlar bireyin duyu ve hayallerinin esas olduğu lirik ve romantik şiirin yerine nesnel bir şiir isterler. Bu bakımdan dış dünyanın güzelliklerini açık bir nesnellik içinde anlatmayı tercih ederler. ---- akımında ise sanatkâr görülenin ve algılananın dışına çıkar. Onlara göre tabiatta duyularımızla algıladığımız her nesne, bir varlık özünün dış görüntüsünden başka bir şey değildir. Asıl gerçek ise söz konusu görüntünün arkasında gizlidir. Sanatkârın görevi de gizli manayı eserinde vermesi, en azından sezdirmesidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Natüralizm - Romantizm
- B) Realizm - Sürrealizm
- C) Parnasizm - Sembolizm
- D) Realizm - Romantizm
- E) Parnasizm - Natüralizm

2023-AYT

191. Geçmişin bütün sanat kuralları bir yana bırakılarak hayatın sürekli hareketine uygun yeni biçimler ve yeni anlatım yolları bulmak; sanatın her dalına dinamizmi, makineyi ve hızı sokarak geleceğe yönelik amacını güden sanat akımıdır. Bu akıma göre şiirde geleneğe bağlı ölçü ve nazım biçimleri atılmıştır. Üslup, yeni hayatı egemen olan sanayı ve makinenin dinamizmine ve hızın güzelliğine uygun olmalıdır. Durağan bir güzelliğin anlatım aracı olan geleneksel dil bilgisi ve söz dizimi kuralları kırlarak şiirde sözcükler özgür bırakılmıştır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm B) Egzistansiyalizm
- C) Fütürizm D) Parnasizm
- E) Empresyonizm

2024-AYT

192. Eserim eleştirmenlerce hoyrat bir sesle karşılandı. Ancak bundan şikayetçi değilim. Görülüyör ki eserimi eleştirmenlere benim tanıtımam gerekiyor. Therese Raquin'de karakterleri değil mizaçları, tabiatları incelemek istedim. Kitabımın kahramanları olarak sınırlarına köprü köprüne esir olan, irade den yoksun kişiler çizdim. İçğüdünün itişlerini, bir sınır krizi sonunda ortaya çıkan ruhsal bozuklukları adım adım kovalamaya çalıştım. Ruh, katieten yoktur çünkü bunun böyle olmasını ben istedim. Roman dikkatle okununca görülecektir ki her bölüm, meraklı bir fizyoloji olayının incelenişidir.

Bu parçadaki görüşler aşağıdakilerden hangisini yansıtmaktadır?

- A) Romantizm B) Natüralizm
- C) Dadaizm D) Klasisizm
- E) Fütürizm

2025-AYT

TARIH-1

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU	TOPLAM					
			2018	2019	2020	2021	2022	2023
78	TARİH VE ZAMAN	İnsanlığın Hafızası Tarih İlk Çağ'da Başlıca Medeniyet Hayzaları	1	-	-	-	-	-
78	İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ	Kanunlar Doğuyor	-	-	-	-	-	-
79	İLK VE ORTA ÇAĞLARDА TÜRK DÜNYASI	Coğrafya ile Oluşan Yaşam Tarzı Boylardan Devlete	-	-	-	-	-	-
81	İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞuşU	İslamiyet Yayılıyor	-	-	-	-	-	-
83	TÜRKLERİN İSLAMIYETİ KABULÜ VE İLK TÜRK İSLAM DEVLETLERİ	Abbasî Devleti ve Türkler İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi Büyük Selçuklu Devleti (1040-1157) Büyük Selçuklu Devleti'nde Yönetim ve Toplum Yapısı	1	-	-	-	-	-
84	YERLESME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ	Anadolu'nun İlk Siyasi Teşekkülerİ Hilal ve Haç Mücadelesi	-	-	-	-	-	-
84	BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SIYASETİ (1302-1453)	Devletleşme Sürecinde Osmanlı-Bizans ilişkileri Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki İskân ve İstimâlet Politikası	-	-	-	-	-	-
85	DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER	Osmanlı Devleti'nde Timar Sistemi Devşirme Sistemi ve Yeniçeri Ocağı	1	-	-	-	-	-
86	DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453-1595)	Istanbul'un Fethi ve Fethin Sonuçları	1	-	-	-	-	-
86	SULTAN VE OSMANLI MERKEZ TEŞKİLATI	Tek Hanedan Anlayışı ve Gelenekler İşliğinde Devlet İdareciSİ	-	-	-	-	-	-
86	DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI	Osmanlı Devleti'nde İsayanlar ve Düzeni Koruma Çabaları	-	-	-	-	-	-

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU	TOPLAM
87	DEVRİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET-TOPLUM İLİŞKİLERİ	Osmanlı Devleti'nde Modern Orduya Geçiş	- - - - - 1 - 1
87	ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DENGЕ STRATEJİSİ (1774-1914)	Osmanlı Devleti'ne Yönelik Tehditler Osmanlı Devleti'nde Demokratikleşme Hareketleri	- - - 1 - - - - 1
88	XIX VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN SOSYOEKONOMİK HAYAT	Osmanlı Devleti'nde Sanayileşme Çabaları Mustafa Kemal'in Lider Olarak Yetişmesinde Etkili Koşullar	- 1 1 - - - - 2
88	20. YÜZYIL BAŞLARIÐA OSMANLI DEVLETI VE DÜNYA	I. Dünya Savaşı'ndaki Sonuçları I. Dünya Savaşı'ının Sonuçları Millî Mücadeleye Hazırlık Dönemi Doğu ve Güney Cepheleri ile Bu Cephelerde Öne Çıkan Şahsiyetler Batı Cephesi ve Bu Cephede Öne Çıkan Şahsiyetler	- 1 1 - - - - 1 5
90	MİLLÎ MÜCADELE	Millî Mücadele'nin Sona Ermesi ve Lozan Barış Antlaşması Atatürk İlkeleri Siyasi Alandağı Gelişmeler Toplumsal Alandağı İlkeler	- - - 1 - - - - 1 8
94	ATATÜRKÜLK VE TÜRK İNKILABI	İki Savaş Arasındaki DÖNEMDE TÜRKİYE VE DÜNYA	- - - - - 2 - 2
95	İKİ SAVAŞ ARASINDAKI DÖNEMDE TÜRKİYE VE DÜNYA	Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası	- - - - - 1 1
96	II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA	II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye	- - - 1 - - 1

Tarih ve Zaman

1. Tarih araştırmalarında yazılı kaynakların doğruluk derecesinin ve güvenirlüğünün araştırıldığı aşama aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarama B) Tasnif C) Tahsil
D) Tenkit E) Terkip

2018-AYT

İnsanlığın İlk Dönemleri

2. Aşağıdakilerden hangisi Mısır Uygarlığı'nın özelliklerinden biri değildir?

A) Hiyeroglif adı verilen resim yazısını kullanmışlardır.
B) Nom adı verilen şehir devletleri kurmuşlardır.
C) Hititlerle Kadeş Antlaşması'ni yapmışlardır.
D) Sınıfsız bir toplum yapısı oluşturmuşlardır.
E) Ölümden sonraki yaşama inanmışlardır.

2019-AYT

3. Aşağıdakilerden hangisi, uygarlığın kültürel etkileşimlerle gelişliğini gösteren örneklerden biri değildir?

A) Sümerlere ait kanunların, Babilliler tarafından geliştirilmesi
B) Anadolu'ya yazının Asur ticaret kolonileri tarafından getirilmesi
C) Eski Yunan eserlerinin Arapçaya çevrilmesi
D) Ateşin aynı dönemde dünyanın farklı yerlerinde bulunması
E) Akdeniz'deki denizcilerin birbirlerinin haritalarından faydallanması

2020-AYT

4. İlk Çağ Anadolu uygarlıklarının dünya ortak mirasına katkıları hakkında araştırma yapan Serhat'in aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşması beklenir?

A) Çivi yazısının icat edilmesi
B) Paranın ticaret hayatında görülmesi
C) Tek tanrı anlayışının ortaya çıkması
D) Alfabenin oluşturulması
E) Güneş takviminin hazırlanması

2021-AYT

5. İlk Çağ Uygarlıkları konusunu işleyen Dilek Öğretmen, öğrencilere şu bilgileri vermiştir:

- Batı Anadolu'da Gediz ve Küçük Menderes çevresine yerleşmişlerdir.
- Kral Giges zamanında bağımsız bir devlet hâline gelmişlerdir.
- Kendilerine has bir alfabeleri ve dilleri vardır.
- Başkentleri Sardes, zenginliği ve güzelliğiyle meşhurdur.
- Altın ve gümüş işlemeciliğinde gelişmişlerdir.

Öğretmenin, hakkında bu bilgileri verdiği İlk Çağ toplumu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Frigler B) Lidyalılar C) Urartular
D) Hititler E) İyonyalılar

2022-AYT

6. İlk Çağ medeniyetlerinde farklı isimlerle anılan şehir devletleri kurulmuştur. Bu şehir devletlerine Misiriler "nom", Sümerler "site", Yunanlar ise "polis" adı vermişlerdir.

Buna göre haritada numaralandırılan yerlerin hangisinde "site" adı verilen şehir devletleri kurulmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2023-AYT

7. Patricilerin uygulamalarına karşı çıkan pleplerin ayaklanmalarını bastırmak amacıyla gündeme gelen, patriciler ile plepler arasındaki eşitsizliği gidermeye yönelik düzenlemeleri içeren ve yazılı hâle getirilen kanunlar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 12 Levha Kanunları
B) Cengiz Han Yasası
C) Hammurabi Kanunları
D) Urukagina Kanunları
E) Hitit Kanunları

2024-AYT

8. İlk Çağ'da Mezopotamya'da "ziggurat" adı verilen yapılar

- I. gök cisimlerinin izlenmesi,
II. ibadetlerin yerine getirilmesi,
III. kral mezarları olarak kullanılması

gibi işlevlerin hangileri için kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2025-AYT

İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası

9. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk devletlerinde geçerli olan egemenlik simbol ve göstergelerinden biri değildir?

- A) Hutbe okutmak
B) Siyasi antlaşmalar yapmak
C) Para bastırmak
D) Kurultaya başkanlık yapmak
E) Yabancı elçileri kabul etmek

2018-AYT

10. Birinci Göktürk Devleti Dönemi'nde Budizm'i kabul ederek bu dinin halk arasında yayılmasını sağlamaya çalıştığı için tepki çeken hükümdar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bumin Kağan B) İstemci Yabgu
C) Tapo Kağan D) Mukan Kağan
E) İşbara Kağan

2019-AYT

11. Oğuz Kağan altı oğlu ile birlikte dünyayı fethedip cihangir olduktan sonra ana yurduna döndü. Büyüük bir kurultay topladı ve halka şolen verdi. Üç büyük oğlu "Bozoklar" sağda, üç küçük oğlu "Üçoklar" solda oturdu. Oğuz Kağan oğullarına şöyle seslendi: "Ey oğullarım, ben çok savaştım, artık çok yaşılandım. Düşmanlarımı ağıltım; dostlarımı sevindirdim." Daha sonra Oğuz Kağan yurdunu oğulları arasında taksim etti. Ok-yay münasebetine göre Üçokların Bozoklara bağlı olduğunu bildirdi. Töreye ve birliğe bağlı kalmalarını vasiyet etti.

Oğuz Kağan Destanı'ndaki bu ifadelere göre Oğuzlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) İkili teşkilat yapısına sahip oldukları
- B) Önemli olayları kutladıkları
- C) Boyaların yönetimde eşit hakkı sahip olduğu
- D) Yerleşik kanun ve kuralları bulunduğu
- E) Etkili bir askerî teşkilat meydana getirdikleri

2020-AYT

12. "Yüceileri ve yirmi altı kavmi; gögün yardımı, subaylarının muharipliği, atalarının kudretilye yendim ve hâkimiyetim altına aldım. Yay çekebilen tüm kavimler tek bir aile gibi birleştiler. Kuzeydeki memleketlerde asayışi kurdum. Sonunda herkes barış içinde yaşayabilecektir. Çin İmparatoru Hunlarının Çin Seddi'ne yaklaşmasını istemiyorsa elçimin oraya gelişine kadar geri çekilmesi lazımdır."

Çin İmparatoruna bu mektubu yazan Mete (Maotun) ile ilgili;

- I. teşkilatçı bir karaktere sahip olduğu,
- II. milletinin mücadele gücüne inandığı,
- III. Çin devletini ortadan kaldırmak istediği

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

2021-AYT

13. Enes Öğretmen, öğrencilere İslamiyet öncesi eski Türk topluluklarının yaşadıkları coğrafyalarda yazıtlara rastlanıldığını ayrıca tabak, çanak, yüzük, küpe, kemer tokası ve kemik eşyalar gibi günlük kullanılan malzemelerde yazıların bulunduğu belirtmiştir.

Öğretmenin bu ifadesinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Merkeziyetçi yönetimi benimsedikleri
- B) Yazıyı bildikleri ve kullandıkları
- C) Farklı bölgelerde bulundukları
- D) El işleriyle uğraştıkları
- E) Süs eşyaları kullandıkları

2022-AYT

14. "Babam (İlteriş) on yedi er ile harekete geçti. Haberi işten ormandakiler, ovadakiler toplanıp geldiler; yetmiş kişi, sonra yedi yüz kişi oldular. Kağanlığı atalarının törelerinde kurdular." **İfadeleri İslamiyet öncesinde kurulan aşağıdakı Türk devletlerinden hangisiyle ilgilidir?**

- A) Asya Hun
- B) II. Göktürk
- C) Uygur
- D) Kırgız
- E) Hazar

2023-AYT

15. Kök Türklerde doğudaki kağana bağlı olarak devletin batı kanadının yöneticisi olan İstemî Yabgu “Atalarımızdan işittik ki Roma İmparatorluğu elçileri geldiği zaman bu bizim için artık yeryüzünü fethedeceğimize delalet eder.” demiştir.

Buna göre Kök Türklerle ilgili

- I. Bizans'a karşı iktisadi ve ticari üstünlük sağladıkları,
- II. cihanşümül bir devlet olma gücüne ulaştıkları,
- III. devleti ikili yönetim anlayışıyla idare ettikleri

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

2024-AYT

16. Türklerin Kızıl Elma ülküsü, belirli bir coğrafya ile sınırlı kalmayan sürekli bir idealdid. Bu anlayışa göre, belirlenen hedefe ulaşıldıkta sonra başka bir yeri fethetmek amaçlanır ve Kızıl Elma daima ulaşılması gereken bir amaç olarak kalındı.

Bu ülkenin İslamiyet öncesi Türk devlet anlayışında görülen aşağıdaki unsurlardan hangisinin bir yansımıası olduğu söylenebilir?

- A) İkili teşkilatlanma
- B) Cihan hâkimiyeti
- C) Onlu sistem
- D) Kut inancı
- E) Kurultay

2025-AYT

✓ İslam Medeniyetinin Doğuşu

17. Hz. Ömer Dönemi, yapılan fetihlerin yanı sıra devlet teşkilatı ve kurumların oluşturulmasında da önemli bir dönem olarak kabul edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde yapılan çalışmalardan biri değildir?

- A) Mahkemelerin oluşturulması
- B) Beytü'l-Hikme adlı ilim merkezinin kurulması
- C) Askerî posta teşkilatının kurulması
- D) Vergilerin sistemli hâle getirilmesi
- E) Ordugâh şehirlerin kurulması

2018-AYT

18. Aşağıdakilerden hangisi İslam dünyasının ilk dönemlerinde siyasi ve dinî bölünmeliye neden olan olaylardan biri değildir?

- A) Cemel Vakası B) Siffin Savaşı
- C) Mute Savaşı D) Hakem Olayı
- E) Kerbela Olayı

2019-AYT

19. Medine şehri “Yesrib” olarak anılırken sonrasında bu şehrle “Peygamber Şehri” anlamında “Medinetü'n-Nebi” denilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hicret
- B) Cemel Vakası
- C) Hakem Olayı
- D) I. Akabe Biatı
- E) Kerbela Olayı

2020-AYT

20. "Hz. Ebubekir Dönemi'nin ilk zamanlarında İslam Devleti içerisinde karışıklıklar yaşanmıştır." ifadesini kullanan bir tarihçinin;

- I. Ridde Savaşları,
- II. Cemel Vakası,
- III. Haricilerin ortaya çıkması

durumlarından hangilerini örnek göstermesi beklenir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2021-AYT

21. Başlangıçta Zengilere bağlı olarak faaliyet gösterirken daha sonra Mısır'ı ele geçirerek bağımsız olan, Selçuklu devlet geleneğinin Mısır'da yerleşmesini sağlayan, Mısır'da Şii Fâtîmî Hilafetini sonlandırmayan yanı sıra Haçlılara karşı da başarılı bir mücadele yürüten devlet, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tolunoğulları
- B) Samaniler
- C) Eyyubiler
- D) Memlükler
- E) İhşidiler

2021-AYT

22. Hilafetin Abbasilere geçmesinden sonra orduda Türklerin sayısının ve etkinliğinin artması, İran kökenlilerin yönetimde yüksek makamlara getirilmesi dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Emevi Dönemi mevâlı politikasından vazgeçildiğine
- B) Gayrimüslimlerin de asker ve memur olabildiğine
- C) Türkçe ve Farsçanın devlet dili olduğuna
- D) Şiiliğin resmî mezhep hâline geldiğine
- E) Halifenin yetkisinin dinî alanla sınırlandırıldığına

2022-AYT

23. İslamiyet'in ilk yıllarda Hz. Muhammet'in açıktan davete başlaması üzerine Mekke müşriklerinin Müslümanlar üzerindeki baskısı ve işkencelerinin artması sonucunda Müslümanlar, Hz. Muhammet'in izniyle ilk olarak aşağıdakilerden hangisine göç etmişlerdir?

- A) Yemen
- B) Mısır
- C) Habeşistan
- D) Basra
- E) Şam

2023-AYT

24. Mısır'da hüküm süren Tolunoğulları, İhşidiler gibi Türk-İslam devletlerinin kurucuları aşağıdakilerden hangisinin hizmetinde iken bu devletin merkezî otoritesinin zayıflamasıyla bağımsızlığını ilan etmişlerdir?

- A) Emevîler
- B) Fatîmîler
- C) Abbasîler
- D) Eyyubîler
- E) Memlükler

2023-AYT

25. Aşağıdaki devletlerden hangisinin Arabistan'a büyük bir sefer düzenleyeceği haberleri üzerine Hz. Muhammed, ordusuyla Tebük Seferi'ne çıkmıştır?

- A) Akhun
- B) Sasani
- C) Bizans
- D) Emevi
- E) Hazar

2024-AYT

- 26.** Mekkeli müşriklerin baskısı artırınca Hz. Muhammed ve ona inananlar Medine'ye hicret etmiştir. Hicret'ten sonra Hz. Muhammed hem Medine'de yaşayanlarla hem de Mekkelilerle barış içinde yaşamaya çalışmıştır. Ancak müşriklerin Müslümanlara karşı baskı ve saldıruları sürmüştür, bazen çatışma bazen de antlaşmalarla ikili ilişkiler devam etmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Müslümanlar ile müşrikler arasında gerçekleşen gelişmelerden biri değildir?

- A) Bedir Savaşı
- B) Hudeybiye Antlaşması
- C) Mekke'nin Fethi
- D) Hendek Savaşı
- E) Hayber'in Fethi

- 28.** Büyük Selçuklu Devleti'nde hanedan üyeleri ve valilerin, hüküm sürdükleri bölgelerde kendilerine bağlı askerî birlikleri vardı.

Bu uygulama aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) İktidar mücadeleleriyle
- B) Egemenlik anlayışıyla
- C) İcta sistemiyle
- D) Atabeyliklerin oluşmasıyla
- E) Merkezî otoritenin güçlenmesiyle

2020-AYT

2025-AYT

- 29.** Temeli İslam devletlerine dayanan, Gazneli ve Selçuklu gibi Türk-İslam devletlerinde de görülen “gulâm sistemi” aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A) Savaşta ele geçirilen esirlerin veya satın alınan kölelerin askerî ve idari hizmetlerde kullanılmasını
- B) Türkmen kuvvetlerinin devlet yönetiminde ve ekonomik hayatı etkili olmalarını
- C) Şeyh ve dervişler tarafından cihat fikriyle üç kuvvetlerinin organize edilmesini
- D) Anadolu'nun Türkleşmesi için konargöçer gruplarının aksınlarda bulunmasını
- E) Ahilik geleneğinin sosyal ve ekonomik hayatın canlandırılmasında rol oynamasını

2024-AYT

Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri

- 27.** Karahanlı Devleti'nde, devletin iki ana kısma ayrılarak yönetilmesi uygulaması bulunmaktadır. Bu; Arslan Han, Buğra Han, İlek Han vb. unvanlarla hanedana mensup hükümdarların hükmü sürmesinden de anlaşılmaktadır.

Bu uygulamanın bir benzeri Karahanlılardan önce, aşağıdakilerin hangisinde görülmüştür?

- A) Göktürkler
- B) İhşidiler
- C) Gazneliler
- D) Selçuklular
- E) Hârizmşahlar

2018-AYT

**Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu
Türkyesi**

30. Haçlı Seferleri sırasında birçok soylunun ölmesi Avrupa'daki toprakların sahipsiz kalmasına neden olmuştur. İstanbul 1204'te Latinlerin egemenliğine girmiştir. Hristiyanlarca kutsal kabul edilen yerler Türklerin mücadeleleri sayesinde Müslümanların egemenliğinde kalmıştır.

Buna göre, Haçlı Seferleri'nin sonuçlarının aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Feodal düzenin zayıflamasında
- B) Ruhban sınıfının halk üzerindeki inandırıcılığının azalmasında
- C) Bizans İmparatorluğu'nun zayıflamasında
- D) Türklerin İslam dünyasındaki saygınlıklarının artmasında
- E) Avrupa'da mezhep birliğinin sağlanması

2019-AYT

31. Aşağıdakilerden hangisi donanma kurarak Batı Anadolu'da denizcilik yapan Türk beyliklerinden biri değildir?

- A) Karesi
- B) Menteşe
- C) Saruhan
- D) Karaman
- E) Aydın

2022-AYT

32. 1071 yılında Malazgirt Savaşı'ndan Selçuklu egemenliğinin sarsıldığı 1243'teki Kösedağ Savaşı'na kadar olan dönemde, Anadolu'da aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştiği söylenemez?

- A) Şehirleşme ve imar faaliyetlerinde gelişmeler yaşandığı
- B) Demografik yapının Türkler lehine değiştiği
- C) Selçukluların, Bizans ve Haçlılara karşı mücadele ettiği
- D) Karamanoğulları Beyliği'nin Konya'da yönetimi ele geçirdiği
- E) İzmir ve çevresinde denizci bir Türk beyliği kurulduğu

2025-AYT

(✓) Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453)

33. Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinin konu edildiği derste Mert Öğretmen, öğrencilerine aşağıdakileri verir:

- Çimpe Kalesi onun zamanında alınmıştır.
- "Gaziler Sultanı" unvanını kullanmıştır.
- Devletin ilk medresesini İznik'te yaptırmıştır.

Mert Öğretmen'in, hakkında bilgi verdiği Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Bey
- B) I. Murat
- C) Yıldırım Bayezit
- D) Çelebi Mehmet
- E) II. Murat

2020-AYT

34. II. Mehmet'in küçük yaşta tahta geçmesinden yararlanmak isteyen Avrupa devletlerinin, Edirne-Segedin Antlaşması'na uymayarak Macarlar ve Lehliilerin onderliğinde kurdukları Haçlı ordusunun ilerlemesi nedeniyle II. Murat'ın ordunun başına geçtiği savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varna Savaşı
- B) Birinci Kosova Savaşı
- C) Çirmen Savaşı
- D) İkinci Kosova Savaşı
- E) Niğbolu Savaşı

2022-AYT

35. Aşağıdakilerden hangisi bir uç beyliği olarak tarih sahnesine çıkan Osmanlı Devleti'nin, merkezî otoritesini güçlendirme faaliyetleri kapsamında değerlendirilemez?

- A) Fethedilen yerlere Türk-İslam kurum ve uygulamalarını yerlestirmesi
- B) Türkmen aşiretlerinin konargöçer faaliyetlerini desteklemesi
- C) Anadolu ve Rumeli'de sistemli bir göç ve iskân politikası izlemesi
- D) Timar sistemi sayesinde yerel beylerin güçlenmesini önlemesi
- E) Devşirme usulüyle padişaha bağlı kapıkulu ocaklarını kurması

2024-AYT

36. "Bu savaş, Doğu Roma İmparatoru III. Andronikos ile Türkmen beyi Orhan Bey'in doğrudan karşı karşıya geldikleri ilk muharebe idi." ifadesini kullanan bir tarihçi aşağıdaki savaşların hangisinden bahsetmektedir?

- A) Niğbolu Savaşı
- B) Birinci Kosova Savaşı
- C) Çirmen Savaşı
- D) Pelekanon Savaşı
- E) Varna Savaşı

2025-AYT

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler

37. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde idari birimlerden biri değildir?

- A) Kaza
- B) Eyalet
- C) Sancak
- D) Avarız
- E) Köy

2018-AYT

38. Osmanlı Devleti'nde; 1560 civarında yaklaşık 40 bin kapıkuluna yılda 1200 yük akçe kadar ulufe verilirken 1620 civarında 100 bin kapıkuluna 4000 yük akçelik ulufe verilmiştir.

Bu bilgiyle Osmanlı Devleti'nde,

- I. Kapıkulu askerleri önem kazanmıştır.
- II. Hazine giderleri artmıştır.
- III. Timarlı sipahi sayısı artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2019-AYT

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595)

39. Aşağıdakilerden hangisi Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde gerçekleşen olaylardan biridir?

- A) Mısır'ın alınması
- B) Belgrat'ın alınması
- C) Mora'nın alınması
- D) Girit'in fethedilmesi
- E) Kıbrıs'ın fethedilmesi

2018-AYT

40. Osmanlı Devleti'nde, Sultan II. Mehmet aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesiyle "Kayser-i Rum" ve "Sultânül-Berreyn ve Hakanül-Bahreyn" ünvanlarını kullanmaya başlamıştır?

- A) İstanbul'un fethedilerek Doğu Roma'ya son verilmesi
- B) Katolik-Ortodoks birliğinin sağlanmasına engel olunması
- C) Rodos'un fethiyle Rodos Şövalyelerinin bertaraf edilmesi
- D) Gedik Ahmet Paşa komutasında Otranto'ya çıkışma yapılması
- E) Preveze Deniz Savaşı'nda Haçlı donanmasının mağlup edilmesi

2023-AYT

Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı

41. Osmanlı Devleti'nde görülen;

- I. şehzadelerin lalaları gözetiminde sancaja çıkarılması,
- II. hanedanın erkek üyelerinin tahta çıkma hakkı olması,
- III. en büyük hanedan üyesinin tahta çıkma kuralının getirilmesi

uygulamalarından hangilerinin taht kavgalarını önlemeyi amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2022-AYT

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı

42. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda baş gösteren İstanbul Ayaklanması'nın nedenlerinden biri değildir?

- A) Yeniçerilerin ulufelerinin ayarı düşük akçe ile ödenmesi
- B) Taht değişiklikleri yüzünden cülaus bahışı sorununun ortaya çıkması
- C) Kapıkulu Ocaklarına usulsüz ve gereğinden çok asker alınması
- D) Devlet adamlarının kendi çıkarları için Kapıkullarını kıskırtması
- E) Sancağa gönderilen şehzadeler arasında taht kavgaları yaşanması

2021-AYT

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri

43. Osmanlı tarihine “Vaka-i Hayriye” olarak geçen ve padişah II. Mahmut tarafından çıkarılan bir fermanla halka duyurulan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hünkar İskelesi Antlaşması'nın imzalanması
- B) Mekteb-i Harbiyenin açılması
- C) Kabakçı Mustafa İsyani'nın bastırılması
- D) Yeniçeri Ocağının kaldırılması
- E) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi

2024-AYT

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)

44. Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın isyanı üzerine, Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1833 yılında imzalanan Hünkar İskelesi Antlaşması'ndan tedirgin olan İngiltere, aşağıdakilerden hangisiyle iş birliğine yönelmiştir?

- A) Almanya
- B) Avusturya
- C) İtalya
- D) Fransa
- E) İsveç

2021-AYT

45. 12 bölüm ve 119 maddeden oluşan Kanunuesesi'de “Yaptıklarıyla halkın güvenini kazanmış, devlet hizmetinde bulunmuş ve kırk yaşın üzerindeki kimselerden Padişah tarafından atanır.” şeklinde yer alan hüküm aşağıdakilerin hangisiyle ilgilidir?

- A) Meclis-i Âyan
- B) Meclis-i Mebusan
- C) Heyet-i Vükela
- D) Divan-ı Hümayun
- E) Meclis-i Meşveret

2023-AYT

46. XIX. yüzyılın başlarından XX. yüzyılın başlarına kadar geçen yüz yıllık dönemde, Osmanlı Devleti'nde yaşanmış gelişmeler ve bu gelişmelerin sonuçlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sened-i İttifak'ın imzalanmasıyla ayanlara birtakım hak ve imtiyazlar verilmiştir.
- B) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesiyle ülkede yeni siyasi partiler kurulmuştur.
- C) İslahat Fermanı'nın ilan edilmesiyle gayrimüslimlere verilen haklar genişletilmiştir.
- D) Birinci Meşrutiyet'in ilan edilmesiyle anayasal ve parlamentolu rejime geçilmiştir.
- E) 1909'da Kanunuesesi'de değişiklik yapılmasıyla Mebusan Meclisinin yetkileri artırılmıştır.

2025-AYT

XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Sosyoekonomik Hayat

47. İngiltere ve Fransa'nın Mısır'da kurduğu "Borçlar Sandığı İdaresi", Avrupa devletlerine olan borçların tasfiyesi için demir yolları, telgraf, gümrük hizmetleri, vilayetin vergi gelirleri ile Mısır hidivinin kişisel mülklerinin gelirlerini denetim altına almıştır.

Bu bilgilerden hareketle Mısır'daki Borçlar Sandığı İdaresi'nin Osmanlı Devleti'ndeki benzeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düyun-ı Umumiye
- B) Hilal-i Ahmer
- C) Bank-ı Osmani-i Şahane
- D) Teşkilat-ı Mahsusा
- E) Şirket-i Hayriye

2019-AYT

48. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde;

- I. Osmanlı Bankasının kurulması,
- II. Düyun-ı Umumiye Teşkilatının faaliyete geçmesi,
- III. Kapitülasyonların genişletilerek devam etmesi

uygulamalarından hangilerinin Osmanlı ekonomisindeki yabancı etkisini gösterdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2020-AYT

20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya

49. Aşağıda Mustafa Kemal Atatürk'ün okuduğu okullar karışık sırada verilmiştir.

- I. İstanbul Harp Akademisi
- II. Selanik Şemsi Efendi Mektebi
- III. Selanik Askerî Rüştiyesi
- IV. İstanbul Harp Okulu
- V. Manastır Askerî İdadisi

Mustafa Kemal Atatürk'ün okuduğu bu okullar aşağıdakilerin hangisinde kronolojik olarak doğru sıralanmıştır?

- A) I - II - III - IV - V
- B) I - III - II - IV - V
- C) II - III - IV - I - V
- D) II - III - V - IV - I
- E) V - IV - I - II - III

2018-AYT

50. Birinci Dünya Savaşı sırasında, 1915-1917 yılları arasında Osmanlı topraklarının savaş sonunda paylaşılmasına yönelik gizli antlaşmalar yapılmıştır.

Aşağıdaki devletlerden hangisi, bu gizli antlaşmaların taraflarından biri değildir?

- A) İngiltere
- B) Fransa
- C) Rusya
- D) İtalya
- E) Yunanistan

2019-AYT

51. Mustafa Kemal Paşa, Birinci Dünya Savaşı başladığında aşağıdaki görevlerden hangisini yapmaktadır?

- A) Hareket Ordusu Kurmay Başkanlığı
- B) Dokuzuncu Ordu Mütfettişliği
- C) Sofya Ataşemiliterliği
- D) Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı
- E) Anafartalar Grup Komutanlığı

2020-AYT

53. Çanakkale Cephesi'ni denizden geçmeye çalışan İtilaf donanmasının 18 Mart 1915'te büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kalması üzerine, İtilaf Devletleri aşağıdakilerden hangisini uygulamaya koymustur?

- A) Gizli antlaşmaları dünya kamuoyuna açıklamayı
- B) ABD'nin savaşa girmesini teşvik etmeyi
- C) Gelibolu Yarımadası'na asker çıkarmayı
- D) Rusya'daki Bolşevik Devrimi'ni desteklemeyi
- E) Kanal Cephesi'nin açılmasını hızlandırmayı

2023-AYT

52. Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasının ardından Mustafa Kemal Paşa, 6 Kasım 1918 tarihinde İstanbul'a Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'ya gönderdiği telgrafında "Orduları terhis edecek ve İngilizlerin her dediğine boyun eğecek olursak ihtaraların önüne geçmeye imkân olmayacaktır." demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal Paşa;

- I. Mütareke şartlarının uygulanmaması,
- II. Wilson İlkeleri'nin reddedilmesi,
- III. teslimiyetçi politikalardan vazgeçilmesi

taleplerinden hangilerini dile getirmiştir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2021-AYT

54. Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşı sırasında İngiliz ve Fransız kuvvetleri ile sömürgelerinden getirilen birliklere karşı yapılan mücadeleyi anlatırken "Karşılıklı siperler arasında mesafe 8 metre. Yani ölüm muhakkak. (...) Fakat ne kadar imrenilecek soğukkanlılık ve tevekkül ki (...) en ufak sarsılma, çekilme, korku ve endişe belirtisi yok." ifadelerini kullanmıştır.

Mustafa Kemal'in Anafartalar Grup Komutanı olarak görev aldığı ve yapılan mücadeleyi bu sözlerle ifade ettiği cephe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Irak
- B) Kafkas
- C) Çanakkale
- D) Kanal
- E) Yemen

2024-AYT

55. Kaleme aldığı tarihî romanına “Yavuz, Odesa ve Sivastopol” başlığını veren bir yazarın, kitabının konusunu aşağıdakilerden hangisi üzerine inşa ettiği söylenebilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılması
- B) Osmanlı donanmasının Navarin'de imha edilmesi
- C) Balkan Savaşları sırasında deniz muharebeleri
- D) İtalyanların On İki Ada ve Çanakkale Boğazı'ndaki faaliyetleri
- E) 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'nın son safhası

2025-AYT

Millî Mücadele

56. Yunan ordusu, aşağıdakilerin hangisinde alınan karardan sonra, 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal etmiştir?

- A) Paris Barış Konferansı
- B) Brest-Litowsk Antlaşması
- C) San Remo Konferansı
- D) Sevr Antlaşması
- E) Londra Konferansı

2018-AYT

57. Kurtuluş Savaşı sırasında ve sonrasında kurulan iyi ilişkiler sebebiyle aralarında Şevket Süreyya Aydemir, Hüsrev Tokin, Vâlâ Nurettin'in de bulunduğu gençlerin öğrenim görmek üzere gitmelerine izin verilen ülke, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sovyet Rusya
- B) İngiltere
- C) İtalya
- D) Fransa
- E) ABD

2018-AYT

58. 7 Şubat 1920 tarihinde Urfa Kuvayimillîyesi tarafından, Fransız işgal kuvvetleri komutanlığına; 24 saat içinde şehrin boşaltılmasına, aksi hâlde Wilson Prensipleri çerçevesinde silahlı mücadeleye girişileceğine ve savaştan doğacak bütün kayiplardan Fransızların sorumlu tutulacağına dair bir nota verilmiştir.

Bu notada Wilson Prensipleri'ne atıfta bulunulmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransız işgal hareketine karşı Amerikan yardımını sağlamak
- B) Bölgedeki İngiliz-Fransız anlaşmazlığını körüklemek
- C) Direniş hareketinin uluslararası meşruiyetini vurgulamak
- D) Fransız işgalini yavaşlatmak için zaman kazanmak
- E) Kuvayimillîye birliklerinden düzenli orduya geçmek

2019-AYT

59. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın 7-8 Ağustos 1921'de yayımladığı Tekâlîf-i Millîye Emirleri'nde Türk ordusunun hangi alandaki ihtiyacından bahsedilmemiştir?

- A) Motorlu taşit
- B) Silah ve cephane
- C) Kılık kıyafet
- D) İnsan gücü
- E) Haberleşme aracı

2019-AYT

60. Aşağıdakilerden hangisi Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'daki millî hareketin, halkın desteğini almak amacıyla gerçekleştirdiği faaliyetlerden biri değildir?

- A) Hâkimiyet-i Millîye gazetesinin çıkarılması
- B) Anadolu Ajansının faaliyete geçmesi
- C) Sivas Kongresi'nin toplanması
- D) İşgalleri protesto için mitingler düzenlenmesi
- E) Kuvayı İnzibatiyenin oluşturulması

2020-AYT

61. Millî Mücadele yıllarında 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa, "Antlaşma şartı olarak Ankara'nın istediği gibi 2 bin tüfek, 3 batarya, 12 dağ topu, 40 makineli tüfek aldım. Doğu Cephesi'nin ilk armağanı olarak Batı Cephesi'ne ulaşırılmak üzere yola çıktım." ifadelerini kullanmıştır.

Kazım Karabekir Paşa'nın bahsettiği antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara
- B) Gümrü
- C) Kars
- D) Moskova
- E) Brest-Litowsk

2020-AYT

62. Aşağıdakilerden hangisi Millî Mücadele yıllarında Karadeniz bölgesindeki asayişsizliği önleyip TBMM'nin otoritesini sağlamak amacıyla kurulmuştur?

- A) Kuvay-ı Seyyare
- B) Kuvay-ı İnzibatiye
- C) Merkez Ordusu
- D) Yeşil Ordu
- E) Teşkilat-ı Mahsusa

2021-AYT

63. Aşağıdakilerden hangisi Sakarya Zaferi'nin ardından itilaf Devletleri'nin kendi çıkarları doğrultusunda fikir ayrılıkları yaşayarak almış oldukları kararlar sonrasında ortaya çıkan durumlardan biri değildir?

- A) Ankara Antlaşması'nın imzalanması
- B) Güneybatı Anadolu'daki işgalin sona ermesi
- C) Malta'daki Türk esirlerin serbest bırakılması
- D) Yunan ordusunun Afyon'da savunma hattı kurması
- E) Kars Antlaşması'nın imzalanması

2021-AYT

64. Sivas Kongresi’nde alınan,

- I. Her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı ve Osmanlı Devleti dağılması hâlinde millet, birlikte müdafaa ve mukavemet edecektir.
- II. Millî Meclisin derhal toplanması ve hükümet icraatının meclisin denetimine konulması için çalışılacaktır.
- III. Hristiyan unsurlara siyasi hakkimiyetimizi ve içtiâmâ muvazenemizi bozucu imtiyazlar verilemez.

kararlarından hangileri Anadolu hareketini halka mal etmeye yönelik?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2022-AYT

65. Rumların Doğu Karadeniz’de Pontus devleti kurmaya yönelik faaliyetleri, Türklerin silahlanarak savunmaya geçmelerine neden olmuştur. Bu gelişmelerin Avrupa basınına Türklerin Rumları katettiği şeklinde yansımışı üzerine İngiliz Hükümeti, Osmanlı Devleti’ni uyarmıştır. Bu olayları araştırmak ve sorunları çözmek amacıyla Mustafa Kemal Paşa IX. Ordu Mütfettişi olarak bölgeye gönderilmiştir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türkler, Rumlara karşı kendilerini korumak amacıyla silahlanmışlardır.
- B) Mustafa Kemal Paşa, Doğu Karadeniz’de süküneti sağlamakla görevlendirilmiştir.
- C) Rumlar, Doğu Karadeniz’de bir devlet kurmak için faaliyet göstermişlerdir.
- D) Mustafa Kemal Paşa, İstanbul Hükümetinin bekłentileri doğrultusunda görev yapmıştır.
- E) Avrupa basını, Anadolu’daki olayları tek taraflı olarak aktarmıştır.

2022-AYT

66. Aşağıdakilerden hangisi, Millî Mücadele yıllarında Fransa'nın İngiltere ile görüş ayrılığına düştüğünü göstermektedir?

- A) Ankara Antlaşması’nın imzalanması
- B) Sevr Antlaşması’nın imzalanması
- C) San Remo Görüşmeleri’nin yapılması
- D) Malta sürgünlerinin serbest bırakılması
- E) İstanbul'un resmen işgal edilmesi

2022-AYT

67. Millî Mücadele’nin başlarında 22 Haziran 1919’da yayımlanan Amasya Genelgesi’nde yer alan “Osmanlı Hükümeti, üzerine aldığı sorumluluğun gereklerini yerine getirememektedir.” ifadesinin kullanılmasında aşağıdaki gelişmelerin hangisi etkili olmuştur?

- A) Mondros Mütarekesi sonrasında işgallerin başlaması
- B) Mustafa Kemal Paşa’nın görevinden azledilmesi
- C) Sevr Antlaşması’nın imzalanması
- D) Kuvay-ı İnzibatiyenin kurulması
- E) Felah-ı Vatan Grubunun oluşturulması

2023-AYT

68. TBMM'nin; "Türkler barışa yanaşmıyorlar, savaşçı uzatıyorlar." şeklindeki propagadayı önlemek, haklı davasını ve Misakımillî'yi dünya kamuoyuna duyurmak amacıyla Birinci İnönü Savaşı sonrasında attığı adım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu ve Rumeli'deki millî cemiyetleri tek çatı altında toplaması
- B) Ankara'da Hâkimiyet-i Millîye adıyla bir gazete yayımıaması
- C) İtilaf Devletlerinin düzenlediği Londra Konferansı'na katılması
- D) İşgalleri protesto eden gösteri ve mitingler düzenlemesi
- E) İstanbul Hükümeti ile resmî haberleşmeyi kesmesi

2023-AYT

69. Yıldırım Ordularının kaldırılmasıyla 13 Kasım 1918'de İstanbul'a dönen Mustafa Kemal Paşa, aynı gün İtilaf Devletleri donanmasına ait gemilerin İstanbul Boğazı'na demir atması üzerine Yaveri Cevat Abbas Bey'e "Geldikleri gibi giderler." demiştir.

- Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal Paşa'nın bu sözünün gerçekleştiğini gösteren gelişmelerden biri değildir?**
- A) Yunan ordusunun Batı Anadolu'dan çekilmek zorunda bırakılması
 - B) İtilaf Devletleri kuvvetlerinin İstanbul ve Boğazları boşaltması
 - C) Ankara Antlaşması sonrasında Fransa'nın Çukurova'dan çekilmesi
 - D) Güneybatı Anadolu'daki İtalyan kuvvetlerinin işgalinin son bulması
 - E) Rusya'nın Kars, Ardahan ve Batum'u Osmanlı Devleti'ne geri vermesi

2023-AYT

70. Mustafa Kemal Paşa, IX. Ordu Mütettişi olarak Samsun'a çıktıktan sonra, 28 Mayıs 1919'da askerî ve mülki yetkililere gönderdiği Havza Genelgesi'nde aşağıdakilerin hangisini dile getirmiştir?

- A) İşgallerin haksızlığını protesto eden mitingler düzenlenmesini
- B) Sivas'ta millî bir kongre toplanmasını
- C) Felah-i Vatan Grubunun kurulmasını
- D) Heyet-i Temsiliyeden ulusal bir nitelik kazanmasını
- E) Tekâlif-i Millîye Emirleri'nin çıkarılmasını

2024-AYT

71. Millî Mücadele'de, Büyük Taarruz ile Batı Anadolu'nun Yunan ordusundan arındırılması sonrasında, aşağıdakilerden hangisinin kurtarılması için Türk birliklerinin harekâta devam etmesi yönünde karar alınmıştır?

- A) Hatay ve İskenderun
- B) Kars, Ardahan ve Batum
- C) Ege Adaları
- D) Musul ve Kerkük
- E) Boğazlar ve Doğu Trakya

2024-AYT

72. Millî Mücadele Dönemi’nde bazı azınlık unsurlar tarafından kurulan cemiyetler kuruldukları bölgelerde kendi devletlerini kurmak istemiştir.

Azınlıklar bu isteklerini gerçekleştirmek için aşağıdakilerden hangisini gündeme getirerek nüfusça çoğunlukta olduklarını iddia etmiştir?

- A) Misakimillî
- B) General Harbord Raporu
- C) Wilson İlkeleri
- D) Amiral Bristol Raporu
- E) Kanunuesası

2025-AYT

73. "... harekâtımız Afyonkarahisar-Altuntaş-Dumlupınar arasında büyük bir meydan muharebesi hâlinde beş gün, beş gece devam etti. Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının şecatı, şiddeti, süratli kurtuluşa vesile oldu..."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Başkumandanı Mustafa Kemal

Mustafa Kemal Paşa bu açıklamada aşağıdakilerin hangisinden bahsetmektedir?

- A) Büyük Taarruz’dâ Türk kuvvetlerinin elde ettiği başarıdan
- B) Doğu Cephesi’nde Türk birliklerinin kazandığı zaferden
- C) Kuvayımillîye’nin düşmana karşı yürüttüğü mücadeleden
- D) Halkın, Tekalif-i Millîye Emirleri’ne uygun davranışından
- E) Halkın, kurulmakta olan düzenli orduya katılımının öneminden

2025-AYT

Atatürkçülük ve Türk İnkılâbı

74. Cumhuriyetin ilk yıllarda Türkiye'nin ekonomik gelişimini araştıran Esra, bir gazetede "Millî Sanayinin Temelini On Yılda Attık" manşetini okumuştur.

Bu gazete manşeti aşağıdakî ilkelerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Cumhuriyetçilik	B) Laiklik
C) Halkçılık	D) Devletçilik
E) İnkılâpcılık	

2018-AYT

75. Cumhuriyet'in ilanından sonra demokratik sistemin temelini oluşturan egemenliğin bütün vatandaşlar tarafından eşit olarak kullanımını sağlamak adına atılan adımlardan biri de çok partili hayatı geçiş denemeleridir.

Bu bilgiden hareketle birbirini tamamlayan ilkeler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletçilik - Laiklik
- B) Laiklik - Millîyetçilik
- C) İnkılâpcılık - Halkçılık
- D) Halkçılık - Cumhuriyetçilik
- E) Cumhuriyetçilik - Devletçilik

2019-AYT

76. Aşağıdakilerden hangisi 3 Mart 1924'te Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Vekâletinin kaldırılarak yerine Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Riyasetinin kurulmasının sonuçlarından biridir?

- A) Kuvvetler birliği ilkesinin hayatı geçirilmesi
- B) Azınlıklara askerlikle ilgili muafiyet getirilmesi
- C) Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması
- D) Ordunun gündelik siyaset dışında tutulması
- E) Zorunlu askerlik uygulamasına geçilmesi

2020-AYT

77. Aşağıdakilerden hangisinin, 1 Kasım 1922'de Saltanatın kaldırılmasına giden süreçte etkili olduğu söylenemez?

- A) TBMM'de Ankara'nın resmen başkent olarak kabul edilmesi
- B) 1921 Anayasası'nda egemenliğin millete ait olduğuna dair hükmün bulunması
- C) Osmanlı Hükümetinin Lozan Konferansı'na katılmak için çalışmalar yapması
- D) TBMM'nin üzerinde hiçbir gücün bulunmadığına dair karar alınması
- E) Osmanlı Hükümetinin Anadolu'da kazanılan zaferde sahip çıkmaya çalışması

2021-AYT

78. Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleşen aşağıdaki düzenlemelerden hangisinin, Atatürk'ün halkçılık ilkesinin bir gereği olarak 21 Haziran 1934 tarihinde kabul edilen Soyadı Kanunu'nu tamamlayıcı nitelikte olduğu söylenebilir?

- A) Lakap ve ünvanlarının kaldırılması
- B) Eğitim ve öğretimin birleştirilmesi
- C) Tekke, zaviye ve turbelerin kapatılması
- D) Millet Mekteplerinin kurulması
- E) Misak-ı İktisadi'nin kabul edilmesi

2024-AYT

İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya

79. Mustafa Kemal Atatürk "Daima kendisiyle dostluğa çok ehemmiyet verdiğimiz Fransa ile aramızda tek ve büyük mesele budur. Bu işin hakikatini bilenler ve hakkı sevenler alakamızın şiddetini ve samimiyetini iyi anlar ve tabii görürler." sözü ile aşağıdaki sorulardan hangisinin çözümüne verdiği önemi göstermektedir?

- A) Ege Adaları
- B) Hatay
- C) Etablı
- D) Boğazlar
- E) Musul

2025-AYT

II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya

80. İngiltere ve Fransa ile 1939 yılında Karşılıklı Yardım Antlaşması imzalayan Türkiye, aşağıdakilerin hangisiyle silahlı bir çatışmaya girmeme konusunun antlaşmada yer almasını sağlamıştır?
- A) Sovyetler Birliği B) Almanya
C) İran D) İtalya
E) Yunanistan

2022-AYT

COĞRAFYA-1

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU	TOPLAM				
			2018	2019	2020	2021	2022
99	DOĞAL SİSTEMLER	Ekosistemlerin Özellikleri ve İşleyişi	-	-	-	-	1
		Ekstrem Doğa Olayları	1	1	-	1	1
		Küresel İklim Değişikliği ve Doğa Olaylarının Geleceği	-	-	-	1	-
		Nüfus Politikaları ve Projeksiyonları	-	-	1	-	1
		Şehirler ve Kırsal Yerleşmeler	-	-	1	1	1
		Dünyada Doğal Kaynak ve Ekonomi	-	1	-	-	-
		Türkiye'de Tarım, Sanayi, Maden ve Enerji Kaynakları	1	1	-	-	1
		Ekonomi, Şehirlleşme ve Göç	1	1	-	-	1
		İşlevsel Bölge ve Kalkınma Projeleri	-	-	1	-	-
		Hizmet Sektorünün Ekonomideki Yeri ve Ulaşım	-	-	-	1	-
101	BEŞERİ SİSTEMLER	Türkiye'de ve Dünyada Ticaret	1	-	-	-	-
		Türkiye'de Turizm	1	-	1	-	1
		Kültür Bölgeleri ve Türk Kültürü	-	-	1	-	1
		Küreselleşen Dünya	-	-	1	-	-
		BÖLGELER VE ÜLKELER	-	1	1	-	1
		Uluslararası Örgütler	-	-	1	-	-
		Ülkeler Arası Etkileşim	-	-	1	1	-
		Jeopolitik Konum	-	-	-	-	1-
		Çevre Sorunları ve Geri Dönüşüm	1	1	1	-	2
		Çevre Sorunlarının Çözüümüne Yönelik Yaklaşımlar	-	-	-	1	-
106	KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	ÇEVRE VE TOPLUM	110	-	-	-	1

Ekosistemlerin Özellikleri ve İşleyışı

1. Genel olarak engebenin fazla olduğu alanlarda yağış, sıcaklık, nem gibi iklim elementleri kısa mesafelerde değişiklik gösterdiği için bu alanlarda engebenin az olduğu alanlara göre biyoçeşitliliğin daha zengin olması beklenir.

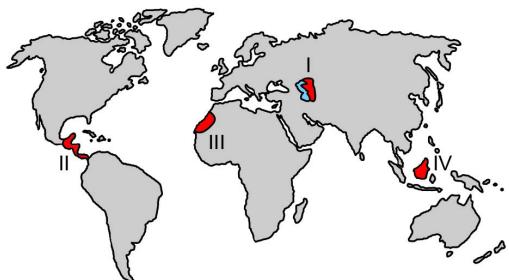
Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu nedene bağlı olarak biyoçeşitliliğin daha zengin olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2020-AYT

2. Yeryüzünde, sıcak ve nemli iklim koşullarına sahip alanlar ile biyoçeşitliliğin fazla olduğu alanların dağılışı arasında yakın bir ilişki vardır.

Buna göre haritada numaralandırılan alanların hangilerinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2023-AYT

3. I. Buzullaşma sonucu deniz seviyesindeki alçalmalara bağlı olarak bazı karaların genişlemesi
II. Levha hareketlerine bağlı olarak canlıların yayılış alanlarının değişiklik göstermesi
III. Engebeli bölgelerin düz bölgelere göre daha zengin bitki ve hayvan türlerine sahip olması
IV. Rüzgar hızına bağlı olarak polen ve tohum taşımımında değişim gerçekleşmesi

Biyoçeşitliliğin değişmesine neden olan yukarıdaki olaylardan hangileri paleocoğrafya kökenlidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2025-AYT

Ekstrem Doğa Olayları

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

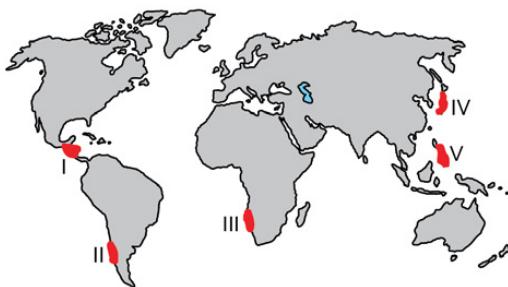
Bu alanların hangilerinde kuraklık, ekstrem bir doğa olayı olarak değerlendirilemez?

- A) I ve II B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

2018-AYT

5. Dünya üzerinde özellikle depremlerin ve volkanik etkinliklerin yaşanma sıklığı ve etkisi bazı alanlarda daha fazladır.

Haritada numaralandırılan yerlerden hangisi bu alanlar arasında gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2019-AYT

6. Volkanik faaliyetler; dar bir alanı etkileyebileceği gibi dünyanın tamamını etkileyebilecek boyutta, doğal ve beserî yaşamda doğrudan veya dolaylı önemli değişimler meydana getirebilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu faaliyetlerin yaşanmasıyla doğrudan meydana gelebilecek olaylardan biri değildir?

- A) Göçe neden olabilmeleri
B) Deprem oluşturabilmeleri
C) Tsunami oluşturabilmeleri
D) Erozyona neden olabilmeleri
E) Heyelan meydana getirebilmeleri

2021-AYT

7. Ekstrem doğa olaylarının büyük çoğunluğu Dünya'nın doğal sistemleri ile ilişkilidir. Ancak Dünya için astronomik kökenli etkenler de büyük tehlikelere neden olabilmektedir. Örneğin atmosfere giren büyük gök taşları veya dev asteroitler yer kabuğuna çarptıklarında onlarca atom bombası şiddetinde patlamalara neden olabilir.

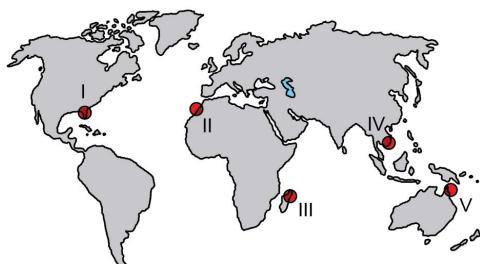
Bu ekstrem doğa olayının yaşanması durumunda aşağıdaki olaylardan hangisinin gerçekleşmesi beklenmez?

- A) Yeryüzünde krater oluşumu
B) Mega tsunami oluşumu
C) Güneş'teki patlamaların artması
D) İklim değişikliği
E) Kıtlesel yok oluş

2022-AYT

8. Tropikal kuşaktaki okyanuslarda kendi etrafında dönerek çok şiddetli esen rüzgârlara tropikal siklon adı verilmektedir.

Buna göre haritada numaralandırılan alanların hangisinde tropikal siklonların etkili olması beklenmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2023-AYT

Küresel İklim Değişikliği ve Doğa Olaylarının Geleceği

9. İnsan faaliyetlerine bağlı olarak atmosfere büyük miktarda sera gazları ve çeşitli partiküllerin salınması küresel ısınma ve iklim değişikliğine yol açmıştır.

Bu faaliyetlerin iklim değişikliği üzerindeki etkisini azaltabilmek için;

- kömür ve petrol kullanımını kısıtlama,
- sanayi tesislerini kırsal alanlara taşıma,
- rüzgâr ve güneş enerjisi kullanımını artırma

önlemlerinden hangilerinin alınması gereklidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) I ve III

2022-AYT

Nüfus Politikaları ve Projeksiyonları

10. K ülkesi nüfus artış hızını artırıcı, L ülkesi ise nüfus artış hızını azaltıcı politikalar izlemiştir. Her iki ülke de uzunca bir dönem uyguladıkları bu politikalarda başarıya ulaşmıştır.

Bu ülkelerle ilgili olarak,

- K ülkesinde genç nüfus oranı artmıştır.
- K ülkesinde yaşlı nüfus miktarı azalmıştır.
- L ülkesinde doğum oranı azalmıştır.
- L ülkesinin genç nüfus oranı artmıştır.

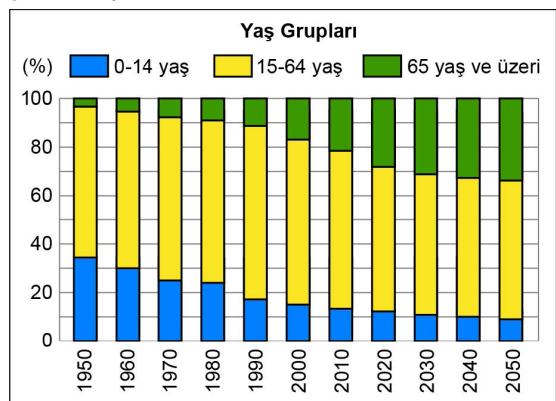
yargılardan hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

2020-AYT

11. Aşağıdaki grafikte, bir ülke nüfusunun yaş gruplarına göre 1950-2020 yılları arasındaki oranları ve bu oranların 2050 yılına kadar öngörülən değerleri gösterilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında bu ülke nüfusuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenebilir?

- 1950 yılından itibaren yaşlı nüfus oranı sürekli olarak azalmaktadır.
- 2020 yılı itibarıyla genel nüfusta en büyük pay çocuklara aittir.
- Tüm yıllarda 15-64 yaş grubu nüfus oranı diğerlerinden daha fazladır.
- 2030 yılı sonrasında çocuk nüfus oranı %20'nin üzerinde olacaktır.
- Ortaça yaşı, tüm dönemlerde sürekli azalma eğilimindedir.

2024-AYT

Şehirler ve Kırsal Yerleşmeler

12. Dünya ekonomisinde önemli bir yere sahip olan ve sermayenin küresel dolaşımını kontrol eden şehirler küresel bir etkiye sahiptir. Bunlar aynı zamanda mal, hizmet, bilgi ve kültür alanlarında küresel ölçekte birer üretim ve dağıtım merkezleridir.

Bu nitelikler aşağıdaki şehirlerin hangisinde daha azdır?

- A) Lizbon B) Paris C) New York
D) Tokyo E) Londra

2020-AYT

13. İlliman iklim koşulları, toprak yapısının elverişli olması ve su kaynaklarının bolluğu gibi faktörlerin etkisiyle Mezopotamya, Mısır, Hindistan, Çin ve Orta Amerika'da tarımsal faaliyetlere bağlı olarak şehirlerin temelleri oluşmaya başlamıştır. İlk kurulan bu şehirlerde zamanla üretimin artması sonucu ortaya çıkan üretim fazlası ürünler, insanlar arasında değişim toksu yöntemiyle el değiştirmeye başlamış ve başka alanlardan insanların da buralara gelmesiyle şehirlerin nüfusu giderek artmıştır.

Bu durum ilk kurulan şehirlerde tarımdan sonra aşağıdaki hangi ekonomik faaliyetin gelişmesine daha fazla katkı sağlamıştır?

- A) Sanayi B) Ticaret C) Ulaşım
D) Turizm E) Madencilik

2021-AYT

14. Aşağıda bir yerleşme tipinin bazı özellikleri verilmiştir:

- Ekonominin yapıları çoğunlukla tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır.
- Sağlık ve eğitim olanakları bakımından bazı yetersizlikler görülebilir.
- İnsanlar arasında sosyal ilişkiler genellikle güclüdür.
- Türkiye'deki en küçük idari yerleşme birimini oluşturur.

Bu yerleşme tipinin aşağıdakilerden hangisi olması beklenir?

- A) Kom B) Köy C) Ağıl
D) Oba E) Dam

2022-AYT

15. Türkiye'deki kır yerleşmeleriyle ilgili,

- Kır yerleşmelerinin fonksiyonu zaman içinde değişiklik gösterebilir.
- Köy yerleşmelerinde ikincil ekonomik faaliyetler yaygındır.
- Bazı köyler birden fazla yerleşme biriminden oluşur.
- Kır yerleşmelerinin tümü daimî yerleşme şeklindedir.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2023-AYT

16. Bazı şehirler, dünyadaki birçok insanın inanç sisteminde önemli bir yere sahiptir. Milyonlarca insan bu nitelikteki şehirleri ziyaret ederek inançlarının gereğini yapmaya çalışmaktadır. Bu şehirler dinî özellikleriyle ön plana çıkmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu niteliğiyle ön plana çıkan şehirlerden biri değildir?

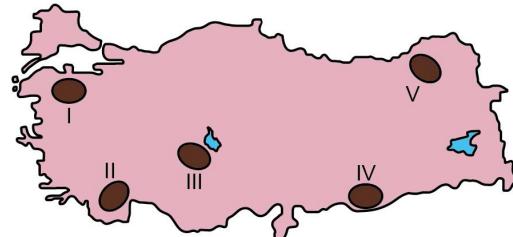
- A) Kudüs B) Mekke C) Lhasa
 D) Roma E) Kahire

2025-AYT

Türkiye'de Tarım, Sanayi, Maden ve Enerji Kaynakları

18. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde arazinin dağlık ve engebeli olması tarla tarımının yapılmasını daha fazla kısıtlamaktadır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) II ve V E) IV ve V

2018-AYT

19. I. Tarımda makineleşme artmıştır.

II. Çayır ve mera arazilerinin payı artmıştır.

III. Tarımsal üretimde katma değer yükselmiştir.

Türkiye'de, 1950'den günümüze kadar olan süreçte yukarıdakilerden hangileri tarım sektöründeki gelişmeler arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

2019-AYT

Dünyada Doğal Kaynak ve Ekonomi

17. Dünyada pek çok ülkede doğal gaz rezervi bulunmakta ve çıkarılmaktadır. Yüksek doğal gaz rezervi ve üretimi olan ülkelerin dünya pazarındaki etkisi de fazla olmaktadır.

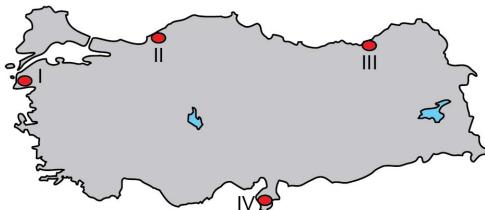
Bu enerji kaynağının üretimi ve pazarlanmasında aşağıdaki ülkelerden hangisinin küresel etkisi daha fazladır?

- A) Japonya B) Çin C) Nijerya
 D) Rusya E) Meksika

2019-AYT

20. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde rüzgâr enerjisi potansiyeli daha düşüktür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2023-AYT

21. I. Geniş deltaların varlığı
II. Batıdan doğuya doğru yükseltinin artması
III. Kuzey Yarımküre'de ılıman kuşakta yer alması
IV. Dağların genellikle doğu-batı yönünde uzanması
- Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'deki tarımsal faaliyetlerin gelişmesinde daha fazla etkiye sahiptir?**
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2025-AYT

Ekonomi, Şehirleşme ve Göç

22. I. Sağlık hizmetlerinin yetersizliği
II. Barınma olanaklarının yetersizliği
III. Kültürel faaliyetlerin yetersizliği

Yukarıdakilerden hangileri, sanayileşmenin etkisiyle hızla gelişen şehirlere göç eden insanların karşılaşabilecekleri yaşamsal sorunlar arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2018-AYT

23. Sanayi Devrimi süreciyle şehirlerde tarım dışı fonksiyonlar hızla gelişerek çeşitlenmiş buna bağlı olarak, var olan şehirler büyümüş, yeni şehirler kurulmaya başlanmıştır.

Bu şehirlerin sayısının ve nüfusunun artması üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazla olmuştur?

- A) Göçlerin artması
B) Ulaşımın gelişmesi
C) Tüketicimin artması
D) Sağlık olanaklarının daha iyi olması
E) Alışveriş merkezlerinin kurulması

2019-AYT

24. Sanayi ve teknolojinin gelişmesi ile modern tesislerin kurulması, farklı iş alanlarının ortaya çıkmasıyla artan iş gücü ihtiyacı kırsal yerleşmelerde yaşayan insanlar için çekici hâle gelmiş ve şehirlere hızlı bir göç hareketini başlatmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu göç hareketinin olumsuz sonuçlarından biri değildir?

- A) Tarım alanlarında üretim deseninin değişmesi
- B) Yerleşmelerin düzensizleşmesi ve plansızlaşması
- C) Alt yapı hizmetlerinin yetersiz hâle gelmesi
- D) Şehirlerde hava kirliliğinin artması
- E) Tarım ve orman arazilerinin yerleşime açılması

2024-AYT

İşlevsel Bölge ve Kalkınma Projeleri

25. Türkiye'nin önemli kalkınma projelerinden biri de Doğu Karadeniz Projesi'dir. Bu projenin hayatı geçmesiyle bölgede birçok değişimin olması beklenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu projeye bağlı olarak beklenen değişimlerden biri değildir?

- A) Başta yayla alanlarında olmak üzere turizm faaliyetlerinin gelişmesi
- B) Ulaşım hizmetlerinde daha az sorunun yaşanması
- C) Yer altı zenginliği rezervlerinin korunması
- D) Balıkçılık faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması
- E) Orman varlığının daha etkili ve verimli kullanımının sağlanması

2020-AYT

Hizmet Sektörünün Ekonomideki Yeri ve Ulaşım

26. Türkiye'de demir yolu ulaşımını kullanarak gezi yapmak isteyen bir turist, seyahatine İstanbul'dan başlamıştır.

Bu turist yalnızca trenle seyahat ederek aşağıdaki şehirlerden hangisine ulaşamaz?

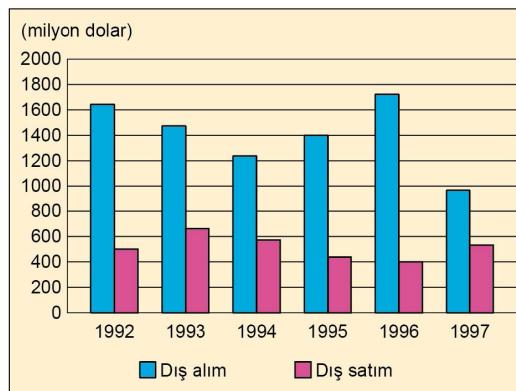
- A) Ankara
- B) Erzurum
- C) Antalya
- D) Adana
- E) Malatya

2022-AYT

Türkiye'de ve Dünyada Ticaret

27. Aşağıdaki grafikte 1992-1997 yılları arasında bir K ülkesinin L ülkesiyle olan dış ticaretine ait değerler gösterilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Dış satımın en fazla olduğu yıl 1993'tür.
- B) Dış alım her dönemde dış satımdan daha fazladır.
- C) Dış alımın en düşük olduğu yıl 1997'dir.
- D) Dış satım 1993-1996 yılları arasında sürekli artmıştır.
- E) Dış ticaret açığının en fazla olduğu yıl 1996'dır.

2018-AYT

Türkiye'de Turizm

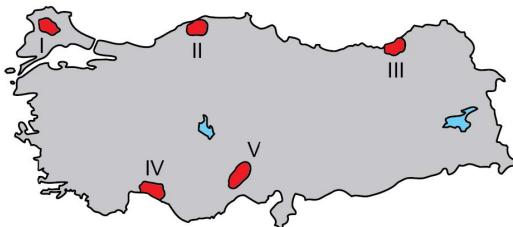
28. Aşağıdakilerden hangisinin, Türkiye'deki kültür turizminin gelişmesine olan katkısı diğerlerine göre daha azdır?

- A) Farklı dinlere ait tarihî değer taşıyan ibadethanelerin restore edilmesi
- B) Kırsal hayatı ilişkin değerlerin görünürlüğünün artırılması
- C) Yeni kayak merkezlerinin açılarak yaygınlaştırılması
- D) Arkeolojik alanlara ziyaretçi erişiminin kolaylaştırılması
- E) Etnoğrafya müzelerinin sayısının artırılması

2018-AYT

29. Son yıllarda ilgi duyulan turizm türlerinden biri de yayla turizmidir. Yayla turizminden atlı doğa gezisi, doğa yürüyüşü, fotosafari, kampçılık gibi etkinliklerin de yapılabilecek olması, bu turizm türüne ilgiyi artırmıştır.

Haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde, günümüzde bu turizm türüne ait alanların daha az olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2021-AYT

30. Aşağıdaki haritada bir alan kırmızı renkle gösterilmiştir.

Haritada gösterilen bu alanda aşağıdaki doğal ve kültürel unsurlardan hangisi bulunmaz?

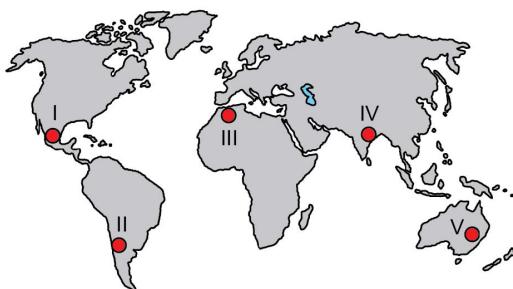
- A) Ani Arkeolojik Alanı
- B) Sümela Manastırı
- C) Erzurum Çifte Minareli Medrese
- D) Kars Kalesi
- E) Palandöken Dağları

2025-AYT

Kültür Bölgeleri ve Türk Kültürü

31. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak gösterilmiştir.

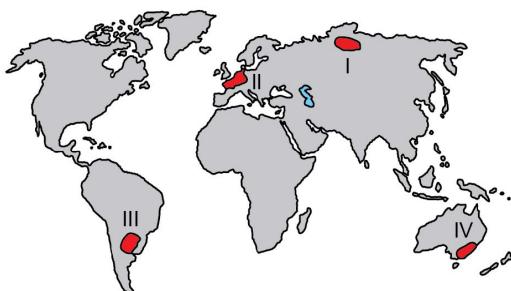
Haritada numaralandırılarak gösterilen alanların kültürel özelliklerinin birbirine daha yakın olması beklenir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

2022-AYT

32. Aşağıdaki haritada büyük kültür bölgeleri içerisinde kalan bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangileri aynı kültür bölgesinde içerisinde yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2024-AYT

33. I. Amazon Havzası'nda avcılık ve balıkçılık yapmışlardır.
II. And Dağları'nın yüksek kesimlerinde şehirler inşa etmişlerdir.
III. Meskenlerini genellikle ahşaptan inşa etmişlerdir.
IV. Temel geçim kaynaklarını patates ve mısır tarımı oluşturur.

Yukarıdakilerden hangileri İnka medeniyetinin özellikleri arasında bulunur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2025-AYT

Küreselleşen Dünya

34. Aşağıda iki farklı ülkenin tarımsal yapısıyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

K Ülkesi: Ülkede genel olarak temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik tarım yapılmaktadır. Bu ülkede genellikle doğa koşullarına bağlı olarak tarım yapıldığından üretimde yıldan yıla dalgalanmalar görülür. Ayrıca tarım ve hayvancılıktan elde edilen verim düzeyi de düşüktür.

L Ülkesi: Ülkede tarımsal üretim, temel ihtiyaçın karşılanması yanında ticari amaçlarla da yapılmaktadır. Bu ülkedeki tarımsal faaliyetlerde modern teknikler kullanıldığından üretimde yıllara göre büyük değişim görülmemekte ve hayvancılıktan elde edilen verim düzeyinin de yüksek olduğu görülmektedir.

Buna göre K ve L ülkelerinde belirtilen farklılıkların ortaya çıkmasındaki temel neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalkınma önceliklerinin farklı olması
B) İklim koşullarının farklılık göstermesi
C) Tarımsal alan miktarının farklı olması
D) Tüketicilerin nüfus miktarının farklı olması
E) Gelişmişlik düzeylerinin farklılık göstermesi

2021-AYT

Uluslararası Örgütler

35. Aşağıda, bir küresel örgütün kuruluş amaçlarından bazıları verilmiştir.

- Üye ülkelere kendi kendine yetecek ekonomik gelişme ve istihdam sağlamak
- Gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmalarına destek sağlamak
- Uluslararası ticaretin gelişmesini desteklemek

Amaçları belirtilen bu örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birleşmiş Milletler (BM)
- B) İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
- C) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)
- D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
- E) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

2019-AYT

36. Bazı ülkeler; siyasi, askerî ve ekonomik açıdan iş birliği yaparak kimi örgütlerin kurulmasını sağlamışlardır. Bu örgütlerin bir kısmının ortak amacı; üye ülkelerin ticari çıkarlarını korumak, ekonomik, bilimsel ve teknolojik iş birliği yapmaktadır.

Bu amaçlar doğrultusunda 1992 yılında İstanbul'da kurulan örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
- B) Gelişen Sekiz Ülke (D-8)
- C) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)
- D) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)
- E) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)

2020-AYT

37. Birleşmiş Milletler; dünya barışını tehlkiye düşürecek durumlara karşı önlem almak, ülkeler arasında barışçıl ilişkiler geliştirerek yine ülkeler arasında ekonomik ve sosyal iş birliğini sağlamak amacıyla kurulmuştur. Tüm bu görevlerin yerine getirilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler'in bazı ana organları bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ana organlardan biri değildir?

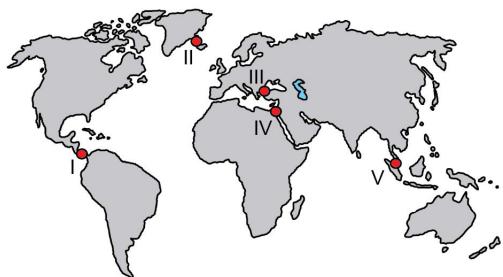
- A) Ekonomik ve Sosyal Konsey
- B) Genel Kurul
- C) Güvenlik Konseyi
- D) Uluslararası Adalet Divanı
- E) Dünya Sağlık Örgütü

2023-AYT

Ülkeler Arası Etkileşim

38. Petrolün çıkarıldığı alanlardan tüketildiği alanlara taşınırken kullanılan deniz yolu güzergâhlarında boğazlar ve kanallar önemli bir konuma sahiptir.

Haritada numaralandırılan boğaz veya kanallardan hangisi önemli petrol taşıma güzergâhları üzerinde yer almaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2021-AYT

39. Aşağıda üç farklı ülkeye ait bebek ölüm, şehirleşme ve *Internet* kullanım oranlarının gösterildiği tablo verilmiştir.

	K ülkesi	L ülkesi	M ülkesi
Bebek ölüm oranı (%)	5,3	2,4	10,4
Şehirleşme oranı (%)	65	88	55
<i>Internet</i> kullanım oranı (%)	70	92	60

Yalnızca tablodaki bilgiler dikkate alındığında bu ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

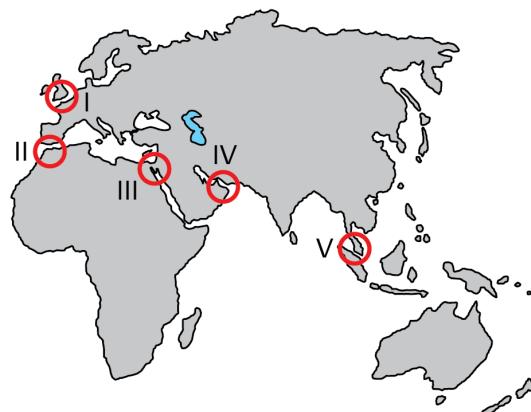
- A) Bu üç ülke arasında en gelişmiş ülke M ülkesidir.
- B) Bu üç ülke arasında en az gelişmiş ülke K ülkesidir.
- C) K ülkesinin gelişmişlik düzeyi, L ülkesinden daha düşüktür.
- D) M ülkesinin gelişmişlik düzeyi, L ülkesinden daha yüksektir.
- E) L ülkesinin gelişmişlik düzeyi, K ve M ülkelereinden daha düşüktür.

2022-AYT

Jeopolitik Konum

40. Orta Çağ boyunca dünya ticaretinde bazı deniz ve okyanuslar gelişen süreçlerle önemlerini kaybetmiş olmasına rağmen daha sonra yapılan su yollarıyla yeniden önem kazanmıştır.

Bu su yollarından biri, haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde bulunmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2025-AYT

Çevre Sorunları ve Geri Dönüşüm

41. Sanayi Devrimi'nden günümüze kadar olan süreçte fosil yakıtların tüketimindeki artış, doğal çevrede büyük bozulmalara neden olmuştur. Fosil yakıtların kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan önemli çevre sorunlarının küresel ölçekte fark edilmesi ile 1970'li yıllarda itibaren doğa koruma bilinci daha sistemli olarak gelişmiş ve çevrenin korunması konusunda bazı önlemler alınmaya başlanmıştır.

Bu önlemlere;

- fabrika bacalarına filtre takılması,
 - doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılması,
 - alternatif enerji kaynakları kullanımının artırılması
- örnekleri verilebilir.

Bu önlemler, aşağıdaki çevre sorunlarından hangisinin azaltılmasına daha fazla katkı sağlamıştır?

A) Su kirliliği	B) Hava kirliliği
C) Gürültü kirliliği	D) Toprak kirliliği
E) Radyoaktif kirlilik	

2018-AYT

42. Atıkların bazı işlemlerden sonra ikincil ham madde özelliği kazanması geri dönüşüm olarak adlandırılmaktadır. Geri dönüşüm sürecinin sağladığı pek çok yarar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yararlardan biri değildir?

- A) Çevre kirliliğinin azalması
- B) Doğal kaynakların korunması
- C) Enerji tasarrufu sağlanması
- D) Ekonomik katkı sağlanması
- E) Yeni doğal kaynak üretilmesi

2019-AYT

43. İnsan ihtiyaçları doğrultusunda kullanılan doğal kaynakların miktarı ve çeşidi sürekli artmaktadır. Bu kaynakların kullanılması sonucu ortaya çıkan atıkların bir kısmının geri dönüştürülmesi çeşitli yararlar sağlamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yararlardan biri değildir?

- A) Çevreye verilen zararın azaltılması
- B) Doğal kaynak kullanımının azaltılması
- C) Enerji tasarrufunun sağlanması
- D) Ülke ekonomisine olan katının artması
- E) Atık depolama alanlarının sayıca artması.

2020-AYT

44. Sülür ve azot oksit gibi kimyasal maddelerin atmosferde su buharı ile bireleşerek aside dönüşmesi ve bu asidin yağış olarak yeryüzüne inmesi asit yağışları olarak adlandırılmaktadır.

Bu yağışların etkili olduğu alanlarda;

- I. kimyasal ve biyolojik özelliklerinin bozulması nedeniyle topraktaki verimin düşmesi,
- II. akarsu ve göl sularının pH değeri değiştiği için su ekosistemlerinin olumsuz etkilenmesi,
- III. akarsu, göl ve yer altı sularına ait rezervlerin önemli oranda azalması

sorunlarından hangileri görülebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2021-AYT

45. Beşerî faaliyetler sonucunda; karbondioksit, metan, kloroflorokarbon gibi gazların atmosferdeki miktarının artması sera etkisine neden olmaktadır. Sera etkisi, Dünya'nın daha fazla ısınmasına ve küresel iklim değişikliğine yol açmaktadır.

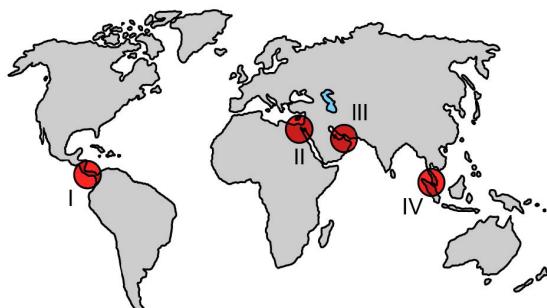
Aşağıdakilerden hangisi bu değişikliğin sonuçlarından biri değildir?

- A) Deniz seviyesinin alçalması
- B) Atmosfer kökenli afetlerin sıklığının artması
- C) Tatlı su kaynaklarının azalması
- D) Tarımsal üretimin olumsuz etkilenmesi
- E) Buzulların hızla erimesi

2023-AYT

46. Petrolün; deniz yolu ile taşınmasında tankerlerin kullanılması, bazı kazalara ve buna bağlı çevre sorunlarının yaşanmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle tanker trafiğinin yoğun olduğu bazı su yollarında kaza ve çevre sorunu oluşma riski de oldukça yüksektir.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu riskin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2024-AYT

47. Özellikle sanayinin çok geliştiği büyük kentler ile çevresinde görülen, "Londra" ve "Los Angeles" gibi tipleri olan kirlilik türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Su kirliliği
- B) Hava kirliliği
- C) Işık kirliliği
- D) Ses kirliliği
- E) Radyoaktif kirlilik

2024-AYT

Çevre Sorunlarının Çözümüne Yönelik Yaklaşımlar

48. Günümüzde giderek büyüyen çevre sorunlarının azaltılması ve önlenmesinde devlet ve sivil toplum kuruluşlarının yanında bireylerin de sorumluluk üstlenmesi beklenir.

Bu sorunların azaltılması ve önlenmesinde aşağıdakilerden hangisi bireysel sorumluluk kapsamında değerlendirilemez?

- A) Su ve enerji tasarrufu yapmak
- B) Çevre dostu teknolojik araçları kullanmak
- C) Atıkları geri dönüşüm için ayırmak
- D) Tıbbi atıkları bertaraf etmek
- E) Yöneticilerden çevreci politikalar talep etmek

2024-AYT

TARIH-2

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	TOPLAM
117	TARİH VE ZAMAN	İnsanlığın Hafızası Tarih Zamanın Taşımı	-	1	1	1	1	1	1	1	6
118	İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ	İnsanlığın İlk İzleri Coğrafya ile Oluşan Yaşam Tarzı	-	-	-	-	-	-	-	1	1
118	İLK VE ORTA ÇAĞLarda TÜRK DÜNYASI	Boylardan Devlete Kavimler Göçü	-	1	-	-	1	-	1	-	3
120	TÜRKLERİN İSLAMIYETİ KABULÜ VE İLK TÜRK İSLAM DEVLETLERİ	İslamiyet'in Türk Devlet ve Toplum Yapısına Etkisi Büyük Selçuklu Devleti (1040-1157)	-	1	-	-	-	-	-	1	2
121	YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ	Büyük Selçuklu Devleti'nde Yönetim ve Toplum Yapısı Anadolu'nun İlk Türk Siyasi Tesekkülerİ	-	1	-	1	-	-	-	1	2
121	BEYLİKten DEVLETİ OSMANLI SIYASETİ (1302-1453)	Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki İskân ve İstîmâlet Politikası Anadolu'da Türk Siyasi Birliğini Sağlama Çabaları	1	1	-	-	-	-	-	-	2
122	DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER	Osmanlı Devleti'nde Timar Sistemi Devşirme Sistemi ve Yeniçeri Ocagi	-	-	-	1	-	-	-	1	3
123	BEYLİKTEN DEVLETİ OSMANLI MEDENİYETİ	Osmanlı Devleti'nde Yönetici Sınıf (Askerî Sınıf) İstanbul'un Fethi ve Fethin Sonuçları	-	-	-	-	-	-	-	1	1
123	DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453-1595)	Türk İslam Dönyasında Birliği Sağlama Çabaları Dünyanın Muhteşem Gücü Osmanlı	-	-	1	-	-	-	-	-	3
124	SULTAN VE OSMANLI MERKEZ TEŞKİLATI	Saray ve Şehir Kültürü	-	-	-	1	-	-	-	1	1
125	KLASİK ÇAĞ'DA OSMANLI TOPLUM DÜZENİ	Osmanlı Devleti'nde Millet Sistemi Osmanlı'da Devletin Toprak Üzerindeki Mülkiyeti ve Çiftçilere Sistemi	-	-	1	-	-	-	-	-	1

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU	2018					TOPLAM
			2019	2020	2021	2022	2023	
125	DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SIYASETİ (1595-1774)	Uzun Savaşlardan Diplomasiye	-	-	-	-	-	1
125	DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI DEVRİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET-TOPLUM İLİŞKİLERİ	Avrupa'da Değişim Çağrı İtilâller Çağrı Osmanlı Devleti'nde Modern Orduya Geçiş Osmanlı Devleti'ne Yönelik Tehditler Osmanlı Devleti'nde Demokratikleşme Hareketleri	-	1	1	-	-	4
126	ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DENGE STRATEJİSİ (1774-1914)	Mustafa Kemal'in Lider Olarak Yetişmesinde Etkili Koşullar	-	-	-	1	-	2
127	20. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ VE DÜNYA	20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı Sürecinde Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nın Sonuçları	1	-	-	-	-	2
128	MİLLÎ MÜCADELE	Millî Mücadele'ye Hazırlık Dönemi Büyük Millet Meclisinin Açılması (23 Nisan 1920) Batı Cephesi ve Bu Cephede Öne Çıkan Şahsiyetler Atatürk İlkeleri Siyasi Alanda Gelişmeler	-	-	-	-	-	1
130	ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI	Hukuk Alanındaki Gelişmeler Toplumsal Alanda İnkılaplar Ekonomi Alanındaki Gelişmeler Sağlık Alanındaki Gelişmeler	-	-	-	1	-	1
134		-	1	-	-	-	-	1

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU						TOPLAM
			2018	2019	2020	2021	2022	
136	II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA	II. Dünya Savaşı	-	-	-	-	-	1
137	II. DÜNYA SAVAŞI SONRASINDA TÜRKİYE VE DÜNYA	II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye	-	-	-	-	1	1
137	TOPLUMSAL DEVRİM ÇAĞINDA DÜNYA VE TÜRKİYE	II. Dünya Savaşı Sonrası Oluşan Güç Dengeleri ve Türkiye	1	-	-	-	-	1
138	21. YÜZYILIN EŞİĞİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA	1960 Sonrasında Türk Dış Politikası	-	-	-	-	-	1
		1990 Sonrasında Türkiye	1	-	-	-	-	1

Tarih ve Zaman

- 1. Tarih bilimi; ferman, berat, vakfiye ve benzeri belgelerin yazılarının okunabilmesi için aşağıdaki bilgi alanlarının hangisinden yararlanır?**

- A) Paleografi B) Nümismatik
 C) Epigrafi D) Antropoloji
 E) Etnografya

2019-AYT

- 2. "Tarih yazmak, tarih yapmak kadar müहimdir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır."**

Mustafa Kemal, bu sözüyle tarihçinin aşağıdaki niteliklerinden hangisine işaret etmemiştir?

- A) Öznellik
 B) Bilimsellik
 C) Tarafsızlık
 D) Belgelere dayanma
 E) Nesnellik

2020-AYT

- 3. Anadolu'daki Neolitik Dönem köy yerleşkelerinden olan Diyarbakır Çayönü ile ilgili araştırma yapan bir bilim insanı, aşağıdaki tarihe yardımcı bilim dallarının hangisinden yararlanabilir?**

- A) Antropoloji B) Nümismatik
 C) Paleografya D) Epigrafi
 E) Diplomatik

2021-AYT

- 4. Mısır'da bulunan ve Rosetta Taşı adı verilen bir kitabede aynı metin; Grek alfabetesi, demotik yazı ve hiyeroglif olarak yazılmıştır. Taşın üç farklı yazı tipi ile yazılması o güne kadar okunamayan hiyerogliflerin sırrının çözülmesini sağlamıştır.**

Buna göre hiyerogliflerin çözümlenmesinde kullanılan tarihe yardımcı bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Heraldik B) Etnografya
 C) Nümismatik D) Kronoloji
 E) Paleografya

2022-AYT

- 5. Tarih araştırmalarında kullanılan kaynaklardan, olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntular "birinci el kaynak"; o döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalananlarak meydana getirilen eserler ise "ikinci el kaynak" olarak nitelendirilir.**

Buna göre aşağıdakilerden hangisi birinci el kaynak olarak nitelendirilemez?

- A) Kadeş Antlaşması metninin yer aldığı tablet
 B) Roma İmparatorluğu Dönemi'ne ait altın sikke
 C) II. Abdülhamit Dönemi'nde çekilen İstanbul fotoğrafları
 D) Balkan savaşlarına katılmış olan bir askerin günlüğü
 E) Tanzimat Dönemi üzerine yazılmış olan makale

2023-AYT

6. Tarihî kaynaklar, birinci ve ikinci el olarak ayrılmasıının yanı sıra yazılı ve sözlü kaynaklar olarak da sınıflandırılmaktadır.

Buna göre tarihî bir olayın aydınlatılmasında yararlanılan

- I. mitler,
- II. destanlar,
- III. kil tabletler

gibi ürünlerden hangileri sözlü kaynaklar arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) II ve III E) I, II ve III

2024-AYT

7. Kadir, takvim yapraklarını incelerken 2025 yılında Ramazan ayının 1 Mart'ta başladığını görmüş ancak bir önceki yılda Ramazan'ın başlangıcının 11 Mart'a denk geldiğini hatırlamış ve bu farkın nedenini merak edip öğretmenine sormuştur.

Öğretmenin hicri takvim hakkında verdiği

- I. bir yılın 354 gün 8 saat olması,
- II. bir yılda 12 ay bulunması,
- III. başlangıç olarak 622 yılının kabul edilmesi

bilgilerinden hangileri bu farkı açıklar?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
 D) II ve III E) I, II ve III

2025-AYT

✓ İnsanlığın İlk Dönemleri

8. • Konya'nın Çumra ilçesinin 10 km güneydoğusunda yer alır.
 • MÖ 7000'li yıllarda kalma bir yerleşim yeridir.
 • Neolitik Çağ'a ait buluntulara rastlanmıştır.
 • Pencesiz ve girişleri çatıldan olan kerpiç evler bulunmaktadır.

Tarih öncesi döneme ait bu yerleşim yeri, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alacahöyük B) Göbeklitepe
 C) İkiztepe D) Çatalhöyük
 E) Alişar

2018-AYT

✓ İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası

9. **Göçebe Türklerde bozkır hayatı içerisinde, taşınabilir mesken ihtiyacına cevap verdiği söylenebilecek unsur aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kurgan B) Tuğ C) Otağ
 D) Balbal E) Ongun

2018-AYT

10. İslamiyet öncesi dönemde Orta Asya'da kurulan Türk devletleri hakkında bilgi almak isteyen bir araştırmacının, aşağıdakilerden hangisinin kaynaklarından faydallanması beklenir?

- A) Babil B) Mısır C) Roma
 D) Çin E) Hitit

2019-AYT

- 11. Kök Türk Devleti'nin yıkılmasının ardından Karadeniz'in kuzeyi ve Kafkaslar Bölgesi'nde kurulan ve yönetici zümresi Musevi olan Türk devleti, aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Avar B) İkinci Kök Türk
 C) Bulgar D) Uygur
 E) Hazar

2020-AYT

- 12. Göktürklere karşı sık sık ayaklanan, Uygurlar Dönemi'nde ugradıkları baskılar üzerine batıya göç eden ve Karahanlı Devleti'nin kuruluşunda rol oynayan Türk topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Avarlar B) Kıpçaklar
 C) Kimekler D) Karluklar
 E) Peçenekler

2021-AYT

- 13. Bögü Kağan'dan (759-779) sonra başa geçen Uygur kağanlarının çoğu, Göktürk hükümdarlarının unvanlarında yer alan "Gök Tengride kut bulmuş" ibaresi yerine, "Ay Tengride kut bulmuş" ibaresini kullanmışlardır.**

Uygur kağanlarının unvanlarında "Ay Tengide kut bulmuş" ibaresinin kullanılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

A) Maniheizm B) Şamanizm
 C) Hristiyanlık D) İslamiyet
 E) Zerdüştlik

2022-AYT

- 14. Tarihçi Jordanes; "Muncuk'un oğlu, bütün kahraman kavimlerin hâkimi, sen tek başına daha önce hiç kimseyin yapamadığı tarzda Hunların ve Cermenlerin ülkesinde hüküm sürdürün. İmparatorluğu korku içinde bıraktın, onların şehirlerini zapt ettin. Onların hepsi senin kölen olmadan önce onların yalvarışlarına acıdin ve onlardan yıllık vergi aldırin." demiştir.**

Bu ifadelerde söz edilen hükümdar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Attila B) Mete C) Teoman
 D) Cengiz E) Bumin

2023-AYT

- 15. Orta Asya'da hakanın çadırında boy beyleri ve hakanın eşinin de bulunduğu bir mecliste, Gök Tengri'nin hakana siyasi ve iktisadi güç bağışladıgı anlayışı dile getirilerek devlet ve toplum hayatıyla ilgili konular görüşülmüştür. Hakan, bir sonraki toplantılarının halkın da katılacağı ve yiyeceği bir şölen şeklinde yapılmasına karar vermiştir.**

Bu parçada İslamiyet öncesi Türklerin devlet yönetimi ve toplumsal yaşayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisinin karşılığı yoktur?

A) Kurgan B) Kurultay C) Kut
 D) Otağ E) Hatun

2024-AYT

16. Emevilerle mücadele ederek onların Orta Asya'da hâkimiyet kurmasını engelleyen Türk topluluğu bulunmakla birlikte, Abbasiler Dönemi'nde Çinliler ile Araplar arasında yapılan Talas Savaşı'nda İslam ordusuna destek veren Türk topluluğu da vardır.

Bu parçada sözü edilen Türk toplulukları sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Avarlar - Peçenekler
- B) Türğüler - Karluklar
- C) Kırgızlar - Uygurlar
- D) Başkırtlar - Hazarlar
- E) Bulgarlar - Kıpçaklar

2025-AYT

Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri

17. Aşağıdakilerden hangisi, Büyük Selçuklu Devleti'nin hüküm sürdüğü yıllarda, ortaya çıkan kollarından biri değildir?

- A) Irak
- B) Kirman
- C) Horasan
- D) Suriye
- E) Türkiye

2018-AYT

18. Karahanlılar düzenli bir posta teşkilatı kurmuş, kervansaraylar ve hastaneler inşa etmişlerdir. Bunların yanında Türk-İslam kültürüne ait yazılı eserler de ortaya koymuşlardır.

Bu bilgiye dayanarak Karahanlılar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Ticareti geliştirmek istediklerine
- B) Haberleşmeye önem verdiklerine
- C) Sosyal kurumlar oluşturduklarına
- D) Türkçenin gelişimine katkı sağladıklarına
- E) İnanç özgürlüğü sağladıklarına

2019-AYT

19. Darüşşifalar konusunu işleyecek olan Öykü Öğretmen, öğrencilere "Darüşşifa deyince aklınıza neler geliyor?" sorusunu yöneltmiştir. Öğrencilerden bazıları aşağıdaki cevapları vermiştir.

- I. Hükümdarlar için hazırlanmış anıt mezarlardır.
- II. Tıp eğitimi veren kurumlardır.
- III. Hastaların müzik ve suyla tedavi edildiği yerlerdir.
- IV. Bir caminin etrafında yer alan medrese, kütüphane, hastane, hamam, türbe gibi yapılar topluluğudur.

Öğrencilerin verdiği bu cevaplardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

2020-AYT

20. Selçuklu veziri Nizamülmülk, ikta dağıtımları yaparken askerlere ülkenin farklı yerlerinden vergi gelirleri tahsis ederdi. Örneğin bir ikta sahibine gelirinin yarısını Rum bölgesinden diğer yarısını ise Horasan bölgesinden aktarırdı.

Nizamülmülk'ün iktaları hisseler hâlinde dağıtmasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezi otoriteyi güçlendirmek
- B) Yeni bölgelerin fethini kolaylaştırmak
- C) Gayrimüslimleri vergiden muaf tutmak
- D) Para ekonomisini geliştirmek
- E) Yaya ordusuna asker toplamak

2022-AYT

21. Oğuz Yabgu Devleti'nde subaşılık görevinde bulunan Selçuk, Oğuz Yabgusu ile sorun yaşaması sonrasında etrafındakilerle birlikte aşağıdaki şehirlerden hangisine gelerek burada İslamiyet'i kabul etmiştir?

A) Semerkant B) Merv C) Nişabur
D) Cend E) İsfahan

2024-AYT

22. Maveraünnehir ve Horasan bölgelerinde kurulan Türk-İslam devletleriyle ilgili

- I. İpek Yolu olarak bilinen ticaret yolu, gelişimlerinde önemli rol oynamıştır.
- II. Kurtuba ve Gırnata şehirleri önemli kültür merkezleridir.
- III. Farabi, Yusuf Has Hacip ve İbn Sina gibi ilim adamlarını yetiştirmiştir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2025-AYT

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye'si

23. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya yapılan Türk akınları sonucunda Selçuklu sultanlarının hizmetindeki Türk komutanlar tarafından kurulan ve özellikle Anadolu'nun doğu ve güneydoğusunun Türkleşmesinde etkili olan ilk dönem Türk beylikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Artuklular B) Danişmentliler
C) Ahlatşahlar D) Eretnalılar
E) Mengücekler

2023-AYT

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453)

24. Osmanlı Devleti'nin Haçlılarla imzaladığı Edirne-Segedin Antlaşması öncesinde Haçlılarla ittifak yaparak Osmanlıları zor durumda bırakan beylik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aydinoğulları B) Ramazanoğulları
C) Dulkadiroğulları D) Karamanoğulları
E) Candaroğulları

2018-AYT

25. Osmanlı Devleti'nin XIV. yüzyılda kısa sürede gelişmesinde;

- I. Ahilerin desteğinin sağlanması,
- II. hoşgörü politikası izlemeleri,
- III. diğer beyliklerin Osmanlı sultanını halife olarak tanımları

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2019-AYT

26. Timur, "han" soyundan gelmediği için "han, hakan, sultan" yerine "emir" ünvanını kullanmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. ülüş,
- II. kut,
- III. töre

kavramlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2021-AYT

27. Osmanlı Devleti’nde Fetret Devri’nin yaşanmasına sebep olan savaş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varna B) Kosova C) Ankara
D) Niğbolu E) Mohaç

2022-AYT

28. Bir tarihçi "Niğbolu zaferinden sonra Osmanlılar tarafından iyice sıkıştırılmış olan Bizans, her an düşmeye mahkumdu. Ancak zaferden kısa bir zaman sonra yaşanan bir gelişme Bizans'a hiç beklemediği yarım asırlık bir yaşama süresi daha veriyordu." ifadelerini kullanmıştır.

Yapılan bu tespitte Osmanlı Devleti’nde yaşanan aşağıdaki gelişmelerden hangisi kastedilmektedir?

- A) Yıldırım Bayezid'in Timur karşısında yenilgiye uğraması
B) Cem Sultan'ın Rodos Şövalyeleri'ne sığınması
C) I. Viyana Kuşatması'nda ordunun başarısız olması
D) I. Murat'ın savaş meydanında şehit edilmesi
E) Anadolu'da Celâli İsyanları'nın çıkışıyla karışıklık yaşanması

2024-AYT

Devletteleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler

29. Timar sisteminin;

- I. tarım üretiminde istikrarın gözetilmesi,
- II. dirlik alanlarında güvenliğin sağlanması,
- III. taşrada nüfuzlu ailelerin desteklenmesi

hedeflerinden hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2022-AYT

30. Osmanlı Devleti'nde Klasik Dönem'in sonunda aşağıdakilerden hangisinin, merkezi hazinenin masraflarını artırdığı söylenebilir?

- A) Konargöçerlerin yerleşik hayatı geçirilmesinin
- B) Taşrada dirliklerin sayısının artırılmasının
- C) Fethedilen bölgelerin tahririnin yapılmasının
- D) Vakıf topraklarının mirî araziye çevrilmesinin
- E) Kapıkulu askerlerinin sayısının çoğalmasının

2023-AYT

✓ Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595)

32. Aşağıdakilerden hangisi Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin, Avrupalılar karşısında üstünlük sağlama sırasında etkili olan gelişmelerden biri değildir?

- A) Osmanlıların Akdeniz'de deneyimli korsanlarla iş birliği yapması
- B) Osmanlı Devleti'nin Fransa'ya kapitülasyonlar vermesi
- C) Osmanlıların, Şarlken'in Avrupa'yı egemenliği altına almasına engel olması
- D) Avrupa'da Reform hareketlerinin etkili olması
- E) Portekizlilerin Hint Okyanusu'ndaki faaliyetlerini artırması

2018-AYT

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti

31. Osmanlı Devleti'nin Klasik Dönemi'nde

- I. eyalet,
- II. sancak,
- III. kaza

yönetim birimlerinden hangilerinin başında ilmiye sınıfına mensup bir yönetici bulunmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2025-AYT

33. Fatih Sultan Mehmet, ikinci kez tahta çıktıktan sonra kuruluş yıllarından beri güçlü olan ailelerin etkisini kırmak üzere kul sistemine dayalı bir düzen oluşturmuş, yeniçerileri kontrol altına almış ve yeniçeri ağasını doğrudan kendisine bağlamıştır.

Fatih Sultan Mehmet bu uygulamalarıyla aşağıdakilerden hangisini hedeflemiştir?

- A) Aristokrat bir zümre oluşturmak
- B) Mutlak ve merkezi bir yönetim kurmak
- C) Veraset usulünü sistemleştirmek
- D) Devşirme sistemini etkisiz kılmak
- E) Eyalet askerlerinin sayısını artırmak

2019-AYT

34. "Biz ki Sultan Murat Han oğlu padişah Sultan Mehmet Han'ız; Galata halkınin, bize bağlı olan diğer halklar gibi, âdet ve ibadetlerini serbestçe yapmalarına izin veriyoruz. Halkın barınakları, dükkan, bağ, değirmen, ticarethane ve diğer mallarına dokunulmayacaktır. Bu bölge halkı kiliselerinde dilekleri gibi ayin düzenleyebileceklerdir. Burada yazılı olduğu gibi vergisini verenler, kanunlara uyanlar serbesttir."

Bu metin aşağıda verilen Osmanlı yönetim uygulamasıyla ilgili terimlerden hangisinin karşılığıdır?

A) Müsadere	B) Mukataa
C) Ahidname	D) İltizam
E) İcazetname	

2021-AYT

35. Aşağıdakilerin hangisi Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'nin sonuçlarından biridir?

- A) Erbil, Musul ve Kerkük'ün Osmanlı Devleti'nin egemenliğine girmesi
- B) Safeviler ile Osmanlı Devleti arasında Amasya Antlaşması'nın imzalanması
- C) Şahkulu öncülüğünde Anadolu'da büyük bir isyan çıkması
- D) Venediklilerin Kıbrıs için verdikleri vergiyi Osmanlılara ödemeye başlaması
- E) Akkoyunlu Devleti'nin siyasi varlığına son verilmesi

2021-AYT

36. II. Bayezit Dönemi'nde Karamanoğulları, Memlükler ve Rodos Şövalyelerinin de desteklemesi sonucu Osmanlı Devleti'nin iç ve dış politikasını etkileyen gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyh Bedreddin'in Anadolu'da fikirlerini yayarak kargaşa çıkarması
- B) Şehzade Cem'in tahtta hak iddia ederek isyan etmesi
- C) Haçlı donanmasının İnebahti'da Osmanlı donanmasını bozguna uğratması
- D) Şahkulu İsyani'nın Anadolu'nun çeşitli yerlerinde asayı bozması
- E) Germiyanoğullarının Osmanlılara karşı topraklarını genişletmek istemesi

2023-AYT

Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı

37. Klasik Dönem'de Osmanlı padişahının ferman ve berat gibi emirnameleri üzerine tuğra çeken Divan görevlisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kazasker
- B) Nişancı
- C) Defterdar
- D) Reisülküttap
- E) Kaptanıderya

2022-AYT

Klasik Çağ'da Osmanlı Toplum Düzeni

38. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı toprak rejiminin özelliklerinden biri değildir?
- Toprak sipahi tarafından ekip biçilir.
 - Timar sisteminin esasını teşkil etmektedir.
 - Toprağın mülkiyeti devlete aittir.
 - Toprak sebepsiz yere boş bırakılmaz.
 - Hem toprak hem ürün üzerinden vergi ödenir.

2020-AYT

39. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde uygulanan "millet sistemi" aşağıdaki unsurlardan hangisine dayanır?
- Coğrafi mekân
 - Ekonomik durum
 - Sosyal statü
 - Dil
 - Din

2020-AYT

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)

40. Osmanlı Devleti'nin Kutsal İttifak'a karşı on altı yıl süren savaşını sona erdiren Karlofça Antlaşması'ndan sonra XVIII. yüzyılın başında Ruslarla imzaladığı ve Rus Çarlığı'nın Azak'ı ele geçirerek Karadeniz'e ulaşmasını sağlayan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?
- İstanbul Antlaşması
 - Prut Antlaşması
 - Pasarofça Antlaşması
 - Küçük Kaynarca Antlaşması
 - Yaş Antlaşması

2022-AYT

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı

41. Aşağıdakilerden hangisi, XVI. yüzyılda Martin Luther'in görüşlerinin Avrupa'da hızla yayılmasının nedenlerinden biri değildir?
- Sanayi Devrimi'nin yaşanması
 - Matbaanın rolü
 - Alman prenslerin desteği
 - İncil'in Almancaya çevrilmesi
 - Humanizm'in etkisi

2019-AYT

- 42. Aşağıdakilerden hangisi XVIII. yüzyılda Avrupa'nın genel durumunu yansıtan gelişmelerden biri değildir?**
- Veraset savaşlarının yaşanması
 - Ulus devlet düşüncesinin temellerinin atılması
 - Feodalitenin hâkim duruma gelmesi
 - Merkantilist ekonomi politikasının uygulanması
 - Mutlakiyete dayalı yönetim anlayışının hâkim olması

2020-AYT

- 43. Orta Çağ sonlarında Avrupa'da bilimin, kilisenin baskı ve denetiminden kurtulmaya başlamasında;**

- Feodal düzen,
- Haçlı Seferleri,
- Coğrafi Keşifler

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- Yalnız I
- Yalnız II
- Yalnız III
- I ve II
- II ve III

2021-AYT

- 44. "Bundan sonra Avrupa, kendi yasalarına göre hareket eden, kendi siyasal ve ekonomik çıkarlarını izleyen, serbestlik içinde ittifaklar kuran ve bozan, savaş ile barış arasında, güç dengesi kurallarına göre durum değiştiren, elçi gönderip kabul eden bağımsız ve özgür devletlerden oluşacaktır. Devletlerin üzerinde, onların ilişkilerini düzenleyen herhangi bir üstün otorite yoktur."**

Vestfalya Antlaşması'ndan alıntılanan bu ifadeler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- Katolik kilisesinin gücünü giderek artırdığına
- Devletler arası ilişkilerde yeni bir dönemin başladığına
- Mezhep temelli çatışmalara zemin hazırladığına
- Başarı sağlayarak uluslararası bir örgütün kurulduğuna
- Devletlerin iç politikasında demokrasinin öncelik kazandığına

2023-AYT

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri

- 45. III. Selim Dönemi'nde İngiltere'den başlayarak Avrupa ülkelerinde daimî elçilikler açılmıştır. Osmanlı Devleti'nin bu uygulamaya;**
- Avrupa'da İslamiyeti yaymak,
 - diplomatik ilişkileri sağlıklı yürütütmek,
 - Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip etmek

amaçlarından hangilerini gözettiği savunulabilir?

- Yalnız I
- Yalnız III
- I ve II
- II ve III
- I, II ve III

2020-AYT

46. XVIII. yüzyılda İngiltere'de başlayan ve daha sonra diğer Avrupa ülkelere yayılan Sanayi Devrimi'nin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Pazar rekabetinin artması
- B) Seri üretime geçilmesi
- C) İşçi sınıfının ortaya çıkması
- D) Ulus devletlerin zayıflaması
- E) Fabrikaların çoğalması

2024-AYT

47. Filistin'i işgal eden Napolyon'u Akkâ'da mağlup ederek önemli bir başarı elde eden Nizam-ı Cedit ordusu aşağıdaki Osmanlı padişahlarından hangisi tarafından kurulmuştur?

A) II. Abdülhamit	B) III. Selim
C) II. Osman	D) Abdülaziz
E) Abdülmecit	

2024-AYT

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)

48. Aşağıdakilerden hangisi Avrupalı devletlerin isteğiyle 1841 yılında, Londra Boğazlar Antlaşması'nın imzalanma nedenlerinden biri olarak gösterilemez?

- A) Avusturya'nın, Rusya ile Balkanlarda nüfuz mücadeleşine girmesi
- B) Rusya'nın Akdeniz'de güç kazanmasının, İngiltere ve Fransa'nın ekonomik ve siyasi çıkarlarına ters düşmesi
- C) Avrupalı devletlerin Boğazlar'ın kapalılığı ilkesini, uluslararası bir statüye bağlamak istemeleri
- D) Hünkâr İskelesi Antlaşması ile Rusya'nın Boğazlar üzerinde elde ettiği gücün ortadan kaldırılmak istenmesi
- E) Mehmet Ali Paşa İsyani'nın da etkisiyle Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletlerin desteğini araması

2018-AYT

49. Osmanlı Devleti'nde, II. Meşrutiyet'in ilanından sultanın kaldırılmasına kadar (1908-1922) geçen on dört yıl içinde İstanbul'da yirmi dört hükümet kurulmuştur.

Bu bilgiden hareketle, Osmanlı Devleti'nin sözü edilen dönemiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kanunuesesi'nin yürürlükten kaldırıldığı
- B) Padişahların sıklıkla değiştiği
- C) Çok partili bir siyasal yapının oluşturulduğu
- D) Parlamento seçimlerinin sık sık tekrarlandığı
- E) Ülke yönetiminde istikrarsızlığın yaşandığı

2019-AYT

50. Osmanlı Devleti'nin Tanzimat Fermanı'ını ilan ederek aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Anayasayı ilan ederek parlamenter bir sisteme geçmeyi
- B) Farklı dinlere mensup Osmanlı tebaası arasında birlik sağlamayı
- C) Mısır Meselesi'nde büyük devletlerin desteğini almayı
- D) Ülkedeki ayrılıkçı eğilimlerin önüne geçmeyi
- E) Avrupalı devletlerin, ülkenin iç işlerine karışmasını engellemeyi

2021-AYT

51. Osmanlı Devleti XVIII-XIX. yüzyıllarda Avrupa'nın büyük devletleri ile ilişkilerini bir denge politikası çerçevesinde yürütmüştür.

Osmanlı Devleti bu politika ile aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Mevcut sınırlarını koruyarak varlığını sürdürmeyi
- B) Viyana Kongresi'yle oluşan siyasi dengeyi değiştirmeyi
- C) Millet sistemini değiştirerek ulus devlet yapısına geçmeyi
- D) Avrupa devletlerine tanıdığı imtiyazları kaldırımı
- E) Sömürgecilik yapan devletler arasına katılmayı

2023-AYT

52. Osmanlı Devleti, XVI. yüzyılın ilk çeyreğinde Mısır'ı fethinden XX. yüzyılın başlarına kadar geçen süreçte Afrika'nın çeşitli bölgelerinde; topraklarını korumak, ticaret yollarının güvenliğini sağlamak ve stratejik noktaları ele geçirmek amacıyla Avrupalı devletlerle mücadele etmiştir.

Bu süreçte Osmanlı Devleti, Afrika kıtasında aşağıdakilerden hangisiyle mücadeleye girişmemiştir?

- A) İtalya
- B) İngiltere
- C) Fransa
- D) İspanya
- E) Rusya

2025-AYT

53. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde Mora İsyanı'nın çıkışmasında ve bağımsız Yunan devletinin kurulmasında etkili olmamıştır?

- A) Rusya'nın Balkanlardaki politikaları
- B) Fransız İhtilali sonucunda yayılan fikirler
- C) Filiki Eterya Cemiyetinin kurulması
- D) Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı
- E) Ortodoks Kilisesinin faaliyetleri

2025-AYT

20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya

54. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Balkan savaşlarında kaybettiği yerler arasında gösterilemez?

- A) Arnavutluk
- B) Bosna-Hersek
- C) Makedonya
- D) Ege Adaları
- E) Batı Trakya

2018-AYT

55. 1914-1918 yılları arasında İttifak Devletleri tarafından Birinci Dünya Savaşı'na katılan Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Alman subaylar, Osmanlı ordusunda görev almışlardır.
- B) Osmanlı ordusu Irak'ta bir İngiliz birliğini esir almıştır.
- C) Kafkas Cephesi'nde Ruslarla mücadele edilmiştir.
- D) Savaş başladığında padışah VI. Mehmet Vahdettin'dir.
- E) Osmanlı Devleti kapitülasyonları tek taraflı olarak kaldırılmıştır.

2019-AYT

**56. I. Ben size taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum.
 II. Hattı müdafaa yoktur, sathi müdafaa vardır. O satılık bütün vatandır.
 III. Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!
 IV. Geldikleri gibi giderler.**

Mustafa Kemal Atatürk'ün birtakım olaylar ve gelişmeler karşısında söylemiş olduğu bu sözlerin kronolojik sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - IV - II - III
- B) I - IV - III - II
- C) II - III - IV - I
- D) IV - II - I - III
- E) IV - I - III - II

2021-AYT

57. Mustafa Kemal'in "Minnet borcum var, bana yeni bir ufuk açtı." diyerek tarih öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Efendi'nin etkisinden söz ettiği ve Namık Kemal ile Tevfik Fikret'in eserlerini okuyarak vatan ve hürriyet fikirlerini geliştirdiği okul aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harbiye
- B) Manastır Askerî İdadisi
- C) Harp Akademisi
- D) Şemsi Efendi Mektebi
- E) Selanik Askerî Rüştiyesi

2023-AYT

58. Bulgaristan'ın Birinci Dünya Savaşı'ndan çekilmesi üzerine "Tamamen yok olmaktansa İstanbul ve Anadolu'da küçük fakat yine de bir devlet olarak kalmak daha iyidir." düşüncesiyle hareket eden Osmanlı Hükümeti, elinde kalan toprakları korumak amacıyla aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmiştir?

- A) Reval Görüşmelerine katılmıştır.
- B) İttihat ve Terakki Cemiyetini kurmuştur.
- C) Sevk ve İskan Kanunu'nu çıkarıp uygulamıştır.
- D) İtilaf Devletleri ile Mondros Mütarekesi'ni imzalamıştır.
- E) Limanlarına sığınan Alman gemilerini donanmasına katmıştır.

2024-AYT

59. Aşağıda Osmanlı Devleti'nin Trakya sınırına ait bir harita verilmiştir.

Osmanlı Devleti'nin kırmızı renkle gösterilen sınırı, aşağıdakilerden hangisinin bir sonucu olarak belirlenmiştir?

- A) Brest-Litovsk Antlaşması'nın imzalanmasının
- B) Birinci Balkan Savaşı'nın kaybedilmesinin
- C) 31 Mart Olayı'nın yaşanmasının
- D) Reval Görüşmesi'nin gerçekleştirilemesinin
- E) Çanakkale Zaferi'nin kazanılmasının

2025-AYT

✓ Millî Mücadele

60. Sivas Kongresi'ne katılan delegelerin ittihat ve Terakki Fırkasının yeniden canlandırılmasına çalışılmayacağı ve var olan siyasi partilerden hiçbirinin siyasi emellerine hizmet edilmeyeceği konusunda yemin etmelerinin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığı konusundaki tartışmaları önlemek
- B) Yeni partilerin kurulması için uygun zemin oluşturmak
- C) Hürriyet ve İtilaf Fırkasının desteğini almak
- D) Siyasi bölünmelerin önüne geçerek bütünlüğü sağlamak
- E) Yeni siyasi liderlerin ortayamasına ortam hazırlamak

2018-AYT

61. Millî Mücadele Dönemi'nde, Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak amacıyla faaliyet gösteren cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makabi
- B) Mavri Mira
- C) Taşnak
- D) Pontus Rum
- E) Hınçak

2019-AYT

62. Aşağıdakilerden hangisi, İngiltere'nin Doğu Akdeniz politikasının Fransa tarafından eskisi kadar desteklenmediğini gösteren bir gelişmedir?

- A) Amiral Bristol Raporu'nun hazırlanması
- B) Ankara İtilafnamesi'nin imzalanması
- C) Fransa'nın Çukurova'da Ermenilerle iş birliği yapması
- D) İstanbul'un resmen işgal edilmesi
- E) Milne Hattı'nın sınır olarak düzenlenmesi

2019-AYT

63. Mustafa Kemal Paşa, 19 Kasım 1918 tarihinde Vakit gazetesine verdiği demeçte; "Millet ve memleketimizin pek muhtaç olduğu sulhü kararlaştıracak hükümetin, Meclisi Mebusanımıza dayanması katı bir zorunluluktur." demiştir.

- Mustafa Kemal Paşa'nın bu demeciyile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?**
- A) Sultanat Şûrası'nın toplanmasını
 - B) Hükümetin imzalayacağı antlaşmanın her durumda desteklenmesini
 - C) Hükümetin antlaşma için meclisten yetki alması gerektiğini
 - D) Antlaşmanın Wilson İlkeleri'ne göre düzenlenmesini
 - E) Âyan Meclisinin daha aktif bir politika izlemesini

2020-AYT

64. Aşağıdaki haberlerden hangisinin, Hâkimiyet-i Millîye gazetesinde yer alması beklenemez?

- A) Bugün kutlu bir gün, Büyük Millet Meclisi açıldı!
- B) Rauf Bey dün Mondros Mütarekesi'ni imzaladı.
- C) Yüreğimiz yanıyor, İstanbul İtilaf Devletleri tarafından işgal edildi!
- D) Yunan kuvvetleri İnönü önlerinde geri püşkürtüldü!
- E) Sevr Antlaşması, Büyük Millet Meclisinde reddedildi.

2020-AYT

65. Bir tarih öğretmeni, Batı Cephesi'ndeki savaşları anlatırken şu bilgiyi vermiştir: "Yunanların harekete geçtiği sırada TBMM Hükümeti bir yandan Pontus çetelerinin saldıruları diğer yandan Koçgiri Aşireti'nin isyanı ile uğraşmak zorundaydı."

Öğretmenin, hakkında bilgi verdiği savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birinci İnönü
- B) İkinci İnönü
- C) Eskişehir-Kütahya
- D) Gediz
- E) Sakarya

2020-AYT

66. Aşağıdakilerden hangisi Millî Mücadele Dönemi'nde faaliyet gösteren Temsil Heyeti'nin özelliklerinden biridir?

- A) İstanbul Hükümeti'nin isteğiyle kurulmuştur.
- B) TBMM ile uyum içerisinde çalışmıştır.
- C) Başkanlığını Kazım Karabekir Paşa yapmıştır.
- D) Erzurum Kongresi'nde oluşturulmuştur.
- E) İstanbul'un resmen işgalini üzerine dağıtılmıştır.

2021-AYT

67. 16 Mart 1921 tarihinde TBMM Hükümeti ile Sovyet Rusya arasında imzalanan Moskova Antlaşması'yla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sovyet Rusya'nın Anadolu'ya asker göndermesi kabul edilmiştir.
- B) Sovyet Rusya'nın Misakımillî'yi tanımıştır.
- C) Sakarya zaferi sonrasında görüşmeler sonucunda imzalanmıştır.
- D) Antlaşma sonrasında Ali Fuat Paşa Moskova'ya elçi olarak gönderilmiştir.
- E) Hükümeti adına antlaşmayı Rauf Bey imzalamıştır.

2022-AYT

68. Mustafa Kemal Paşa Başkomutan sıfatıyla "Hattı müdafaa yoktur, sathi müdafaa vardır. O satılık bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanyla sulanmadıkça terk olunamaz." şeklindeki ifadeyi aşağıdakilerden hangisinde kullanmıştır?

- A) Büyük Taarruz
- B) Sakarya
- C) Kütahya - Eskişehir
- D) Birinci İnönü
- E) İkinci İnönü

2022-AYT

69. Amasya Genelgesi'nde yer alan "Bütün illerin her sancajından, halkın güvenini kazanmış üç temsilcinin hemen yola çıkarılması gerekmektedir. Her olasılığa karşı bu durum millî bir sırları tutulmalı ve temsilciler gerekli görülen yerlerde kimliklerini gizleyerek gelmelidir." ifadeleri aşağıdakilerden hangisi için kullanılmıştır?

- A) Osmanlı Mebusan Meclisinde yer alacak mebuslar
- B) Sultanahmet mitingine katılacak sivil ve askerî görevliler
- C) Sivas'ta toplanacak kongreye gönderilecek delegeler
- D) Merkez Ordusu'nda görev yapacak komutanlar
- E) Saltanat Şurasında seçilecek yerel yöneticiler

2023-AYT

70. Millî Mücadele yıllarında Birinci ve İkinci İnönü Muharebelerinde kazanılan zaferlerle ortaya çıkan iyimser hava, Kütahya-Eskişehir Muharebesi sonucu yerini kısmî bir karamsarlığa bırakmıştır. Türk ordusunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekildiği bu dönemde Yunan ordusu yeni bir saldırı hazırlığına girişmiştir.

Yunan saldırısına karşı Türk tarafının hazırlıklar yaptığı bu sırada, aşağıdakilerden hangisi gündeme gelmiştir?

- A) Ali Fuat Paşa'nın Moskova'ya elçi olarak atanması
- B) Ankara Müftüsü Rıfat (Börekçi) Efendi'den mücadele için fetva alınması
- C) Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ankara'dan Kayseri'ye taşınması
- D) İsmet Paşa'nın Batı Cephesi Komutanlığı'na getirilmesi
- E) Kuveyimilliye'nin yerine düzenli ordunun kurulması

2023-AYT

71. 18 Eylül 1922'de Anadolu'nun düşman işgalinden tümüyle temizlenmesi sonrasında Mustafa Kemal Paşa'nın teklifiyle Fevzi (Çakmak) Paşa'ya üstün hizmetlerinden dolayı "mareşallik" rütbesi verilmiştir.

Fevzi (Çakmak) Paşa'ya bu rütbe aşağıdaki hizmetlerinin hangisi üzerine verilmiştir?

- A) İstanbul'un işgal edilmesi üzerine TBMM'ye katılması
- B) Birinci Dünya Savaşı sırasında önemli görevler üstlenmesi
- C) Bir süre Millî Savunma Bakanlığı görevini yürütmüş olması
- D) Başkomutan Meydan Muharebesi'nin kazanılmasında rol oynaması
- E) Osmanlı Hükümetindeki görevinden istifa etmesi

2023-AYT

72. Osmanlı Hükümeti'nin Millî Mücadele aleyhindeki faaliyetlerini önlemek isteyen Heyet-i Temsiliye, Sivas Kongresi sonrasında aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi için çaba sarf etmiştir?

- A) Kâzım Karabekir Paşa'nın XV. Kolordunun Komutancı olması
- B) Mustafa Kemal Paşa'nın resmî görevinden ve askerlikten istifa ederek sine-i millete dönmesi
- C) Osmanlı Sadrazamı Damat Ferit Paşa'nın istifa etmesi
- D) İstanbul'daki Osmanlı Mebusan Meclisinin dağıtılması
- E) Erzurum'daki kongreye vatansever temsilcilerin gönderilmesi

2024-AYT

73. Mustafa Kemal Paşa "İtiraf etmek lazımdır ki bu yetki büyük bir yetkidir. Meclisin yetkisidir ki bana veriyor. Böyle olmakla beraber, üç ay sonra elbette ya yenilersiniz veya yürürlükten kaldırırsınız."

sözleriyle ifade ettiği yetkiyi, aşağıdaki görevlerden hangisine getirilmesiyle almıştır?

- A) Ataşemiliterlige
- B) Başkomutanlığa
- C) Dokuzuncu Ordu Mufettişliğine
- D) Heyet-i Temsiliye Başkanlığına
- E) Yıldırım Orduları Grup Komutanlığına

2024-AYT

74. Millî Mücadele yıllarda Osmanlı Hükümetinin, Heyet-i Temsiliyeye karşı politikasını değiştirmesi ve Amasya Görüşmesi'ne temsilci göndermesi aşağıdakilerden hangisinin bir sonucu olarak gerçekleşmiştir?

- A) Heyet-i Temsiliyenin Ankara'ya gelmesinin
- B) İstanbul'un resmen işgal edilmesinin
- C) Misakimillî'nin dünyaya duyurulmasının
- D) Ali Rıza Paşa Hükümetinin kurulmasının
- E) Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanmasının

2025-AYT

75. Mustafa Kemal Paşa Sakarya Meydan Muharebesi sırasında “Hattı müdafaa yoktur, sathi müdafaa vardır. O satılık, bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanı ile ıslanmadıkça terk olunamaz. Onun için küçük-büyük birlikler, ilk durabildiği noktada tekrar düşmana karşı cephe teşkil edip savaşa devam eder. Yanındaki birliğin çekilmeye mecbur olduğunu gören birlikler, ona tabi olmaz. Bulunduğu yerde sonuna kadar dayanmaya mecburdur.” demiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın bu sözlerle

- I. savunma savaşı yapılması,
- II. geri çekilme ihtimaline karşı hazırlıklı davranışılması,
- III. çatışmaların dar bir alanda gerçekleşmesi

stratejilerinden hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
 D) II ve III E) I, II ve III

77. 1930 yılında çıkarılan Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'yla vatandaşlara; kolera, veba, çiçek, kızamık, kuduz, sıtmacı gibi hastalıkları yerel yönetimlere bildirme mecburiyeti getirilmiş ve devlet tarafından karşılanmak suretiyle bu gibi hastalıkların tedavisinin parasız yapılması için kararlar alınmıştır.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) Koruyucu sağlık hizmetleri konusuna önem verildiği
- B) Salgın hastalıklarla mücadelede halktan katkı beklendiği
- C) Bütçeden halkın sağlığı adına pay ayrıldığı
- D) Nüfus artışının kontrol altına alınmasının hedeflendiği
- E) Sosyal devlet anlayışına uygun hareket edildiği

2019-AYT

Atatürkçülük ve Türk İnkılabı

76. Cumhuriyet'in ilanından sonra Mustafa Kemal Atatürk'ün cumhurbaşkanı seçilmesiyle başlayan yeni dönemde Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Başbakanı ve ilk Meclis Başkanı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

Başbakan

- A) İsmet İnönü
 B) Ali Fethi Okyar
 C) Kâzım Karabekir
 D) İsmet İnönü
 E) Rauf Orbay

Meclis Başkanı

- Ali Fethi Okyar
 Rauf Orbay
 Ali Fethi Okyar
 Ali Fuat Cebesoy
 İsmet İnönü

2025-AYT

78. Atatürk İlkeleri, Atatürkçü düşünce sisteminin esaslarını belirlemek ve hayata geçirmek için oluşturulmuştur. Türk inkılabı ise Atatürk İlkeleri'nin uygulamaya dönüştürülmüş şeklidir.

Buna göre, aşağıdaki ilke ve inkılap eşleştirmelarından hangisi yanlışdır?

- A) Cumhuriyetçilik - Saltanatın kaldırılması
- B) Halkçılık - Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
- C) Milliyetçilik - Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması
- D) Laiklik - Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- E) Devletçilik - Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanması

2020-AYT

79. Türk kadınının 1930'da belediye, 1933'te muhtarlık ve 1934'te milletvekili seçimlerine katılma hakkı kazanması;

- I. Cumhuriyetçilik,
- II. Devletçilik,
- III. İnkılapçılık

İlkelerinden hangileriyle ilişkilidir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

2021-AYT

80. Türkiye'de ekonomiyle ilgili yapılan aşağıdaki yasal düzenlemelerden hangisi, Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilmemiştir?

- A) Yol Mükellefiyeti Kanunu
 B) Teşvik-i Sanayi Kanunu
 C) Kabotaj Kanunu
 D) Millî Korunma Kanunu
 E) Türk Ticaret Kanunu

2021-AYT

81. 1921 Anayasası'nın bazı maddeleri aşağıda verilmiştir:

- Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir. Yönetim şekli, halkın mukadderatını bizzat ve fiili olarak yönetmesi ilkesine dayanır.
- Yürütmeye yetkisi ve yasama yetkisi, milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde belirir ve toplanır.
- Türkiye Devleti, Büyük Millet Meclisi tarafından idare olunur ve hükûmeti "Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti" adını taşır.

Bu maddelere göre 1921 Anayasası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Cumhuriyet rejimine geçişte önemli bir aşamadır.
 B) Güçler ayrılığını esas almaktadır.
 C) İstanbul Hükûmetini yok saymaktadır.
 D) Meclis Hükûmeti sistemini öngörmektedir.
 E) Ulusal egemenlik kavramına dayanmaktadır.

2022-AYT

82. 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihleri arasında İzmir'de düzenlenen Türkiye İktisat Kongresi'nde yapılan bazı öneriler ve alınan kararlar aşağıda verilmiştir:

- Demir yolları inşasının hükümetçe bir programa bağlanması
- Koruyucu gümrük tarifelerinin kabulü ve bu konudaki dış müdahalelerin reddedilmesi
- Günlük çalışma süresinin azami sekiz saatle sınırlandırılması
- Ham maddesi yurt içinden temin edilebilen sanayi tesislerinin kurulmasına ağırlık verilmesi
- Türk limanlarına kabotaj hakkının tanınması

Bu öneriler ve kararlar göz önünde bulundurulduğunda aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Tarımsal ürünlerin ithalatının özendirilmesi
- B) Millî ve yerli bir deniz ticareti ağının kurulması
- C) Ülke kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılması
- D) Ulaşımın belli bir planlama çerçevesinde düzenlenmesi
- E) Çalışma hayatıyla ilgili düzenleme yapılması

2024-AYT

83. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Mustafa Kemal Paşa'nın, 10. Yıl Nutku'nda "Az zamanda çok ve büyük işler yaptık." ifadesini kullandığı dönemde henüz gerçekleşmemiştir?

- A) Kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkının tanınması
- B) Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girmesi
- C) Latin esaslı yeni Türk alfabetesinin kullanılmaya başlanması
- D) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi
- E) Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinin faaliyete geçmesi

2025-AYT

II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya

84. Aşağıdakilerden hangisi savaşa fiilen girilmemesine rağmen ikinci Dünya Savaşı'nın Türk ekonomisini olumsuz etkilemesinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Yaklaşık bir milyon kişinin silahaltına alınması
- B) Yeni sanayi işletmelerinin açılmasının ertelenmesi
- C) Uluslararası ticaretin yavaşlaması
- D) Tarımsal üretimin azalması
- E) Yabancı devletlerin ambargo uygulaması

2022-AYT

85. İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD ve İngiltere tarafından 6 Haziran 1944'te başlatılan ve Alman ordusuna büyük bir darbe vurularak başta Fransa olmak üzere bütün Avrupa'nın kısa sürede işgalden kurtarılmasında etkili olan saldırısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küba Krizi
- B) Pearl Harbor Baskını
- C) Barbarossa Harekâti
- D) Stalingrad Kuşatması
- E) Normandiya Çıkarması

2024-AYT

II. Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Dünya

86. ABD; Orta Doğu'nun SSCB'nin kontrolüne girmesini engellemek ve bölge halkını kendi yanına çekmek için Orta Doğu ülkelerine ekonomik ve askerî yardım yapmak, bu ülkelere komünist bloktan bir saldırısı gelmesi hâlinde silahlı kuvvetleriyle onları savunmak amacıyla çalışmalar yapmış, böylece Orta Doğu ile ilişkilerini geliştirmiştir.

Bu politikaların dayanağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balfour Deklarasyonu
- B) Eisenhower Doktrini
- C) Marshall Planı
- D) Truman Doktrini
- E) Schuman Bildirgesi

2018-AYT

Toplumsal Devrim Çağında Dünya ve Türkiye

87. Sayın Başbakan,

Kıbrıs'a yapılacak olan Türk müdahalesi Türk-Yunan kuvvetleri arasında askerî bir çatışmaya sebep olabilir. [...] NATO'nun rızası olmadan Türkiye'nin girişeceği bir hareket sonunda doğabilecek bir Sovyet müdahalesinе karşı müttefiklerin Türkiye'yi savunma konusunu müzakere etmedikleri kanaatindeyim. Türkiye ile aramızda mevcut bulunan askerî yardımın, maksatlarının dışında kullanılması için hükümetinizin ABD'den onay alması gerekmektedir.

ABD Başkanı Johnson'ın Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı İsmet İnönü'ye yazdığı bu mektupta yer alan ifadeler de dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Türkiye'nin Kuzey Atlantik Paktı üyesi olduğuna
- B) Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs Sorunu'nu takip ettiğine
- C) Kıbrıs'ta yaşayan Türklerin güvenlik sorunları yaşadığına
- D) İki kutuplu dünya düzeninin bulunduğu
- E) ABD'nin Kıbrıs'ta iki devletli yönetim istedigine

2025-AYT

21. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye ve Dünya

88. 1996 yılında “Dolly” adlı koyunun kopyalanmasıyla gerçekleştirilen canlı kopyalama uygulamasının;
- soyları tükenmekte olan canlı türlerinin varlığını sürdürme,
 - doku ve organ nakli gerektiren hastalıkların tedavisine katkıda bulunma,
 - nanoteknoloji uygulamalarının tip dışındaki alanlarda da yaygınlaşmasını sağlama
- beklentilerinden hangilerine yönelik olarak gerçekleştirildiği söylenebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2018-AYT

COĞRAFYA-2

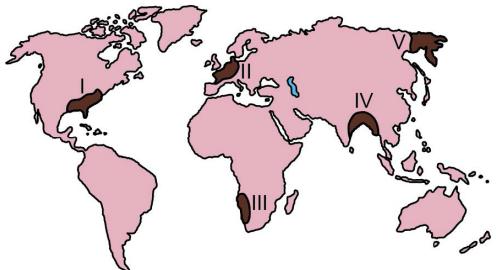
ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

NO	SAFEA ÜNİTE	KONU	TOPLAM					
			2018	2019	2020	2021	2022	2023
141	DOĞAL SİSTEMLER	Eкосистемlerin Özellikleri ve İşleyışı	1	1	1	1	2	1
		Ekstreml Doğa Olayları	-	-	1	1	1	-
		Küresel İklim Değişikliği ve Doğa Olaylarının Geleceği	1	1	1	1	-	5
		Nüfus Politikaları ve Projeksiyonları	-	1	1	-	1	4
		Şehirler ve Kırsal Yerleşmeler	1	1	-	1	-	-
		Dünyada Doğal Kaynak ve Ekonomi	-	-	3	-	-	1
		Türkiye'de Tarım, Sanayi, Maden ve Enerji Kaynakları	1	-	1	2	-	7
		Ekonomi, Şehirleşme ve Göç	1	-	1	1	1	-
		İşlevsel Bölge ve Kalkınma Projeleri	1	1	-	1	-	6
		Hizmet Sektörünün Ekonomideki Yeri ve Ulaşım	-	-	-	1	-	1
145	BEŞERİ SİSTEMLER	Türkiye'de ve Dünyada Ticaret	-	-	-	-	-	0
		Türkiye'de Turizm	1	2	1	-	1	6
		Kültür Bölgeleri ve Türk Kültürü	-	-	1	1	-	4
		Küreselleşen Dünya	1	-	1	1	1	6
		Uluslararası Örgütler	1	1	-	1	-	3
		Ülkeler Arası Etkileşim	-	1	-	-	-	1
		Jopolitik Konum	-	-	-	1	-	2
		Cevre Sorunları ve Geri Dönüşüm	1	1	2	1	1	9
		ÇEVRE VE TOPLUM	1	1	-	-	-	2
		Çevre Sorunlarının Çözümüne Yönelik Yaklaşımlar	1	-	-	-	-	-

Ekosistemlerin Özellikleri ve İşleyisi

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde, insan faaliyetlerinin biyoçeşitliliğe olan olumsuz etkilerinin daha az olması beklenir?

A) I ve II	B) I ve IV
C) II ve III	D) III ve V
E) IV ve V	

2018-AYT

3. Denizel ve karasal olmak üzere iki bölüme ayrılan su ekosistemleri biyoçeşitlilik açısından dünyanın önemli alanlarını oluştururlar. Bu ekosistemlerde; suyun fiziksel ve kimyasal özellikleri, durgun veya hareketli olması, sıcaklığı, derinliği, ışık ve besin madde miktarı gibi faktörler biyoçeşitlilik üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

Bu ekosistemlerdeki biyoçeşitlilikle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Kıyılarda karalardan taşınan besin maddelerinin açık denizlerden daha fazla olması canlı çeşitliliğini artırır.
- B) Okyanus ve denizlerde 500 metreden daha derin ortamlarda canlı çeşitliliği daha fazladır.
- C) Akarsuların yukarı çıkışlarında yatak eğiminin fazla, akış hızının yüksek ve suların soğuk olması biyoçeşitliliği artırır.
- D) Akarsuların okyanus veya denize döküldüğü ağız kısmı sıcaklık ve tuzluluk yönünden elverişsiz olduğu için biyoçeşitlilik düşüktür.
- E) Kapalı havzalarda bulunan göllerde su sıcaklığının ve seviyesinin mevsimden mevsime değişmesi biyoçeşitliliği artırır.

2020-AYT

2. Tropikal Yağmur Ormanları, bitki ve hayvan türleri bakımından Dünya'nın en zengin alanlarıdır.

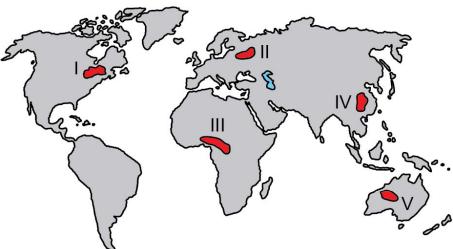
Bu alanların tür bakımından zengin olmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Mutlak konumları
- B) Sürekli yağış almaları
- C) Su kaynaklarının bolluğu
- D) Tarımın yaygın olması
- E) Yıllık sıcaklık farklarının düşük olması

2019-AYT

4. Yıllık ortalama yağışın 200 mm'nin altına düştüğü alanlarda bitkilerin pek çoğu yaşayamaz.

Haritada numaralandırılan alanların hangisinde belirtilen koşuldan dolayı bitki yaşamının daha sınırlı olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2021-AYT

5. Bir ekosistemde canlıların yaşamı için gerekli döngülerden biri de karbon döngüsüdür. Atmosfer, su ve yer kabuğu gibi farklı ortamlardaki karbon çeşitli olaylar sonucu bir ortamdan diğerine geçebilmektedir.

Bu döngü sırasında karbonun açığa çıkması;

- I. fosil yakıtların yanması,
- II. kireç taşının ayrışması,
- III. bitkilerin fotosentez yapması

olaylarından hangileri sonucu gerçekleşir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

2022-AYT

6. I. Kıyıya yakın kesimler canlı çeşitliliği açısından zengindir.
 II. Akıntılar canlı türlerinin dağılışında önemlidir.
 III. Işığın ulaşamadığı derinliklerde canlı yaşamı yoktur.

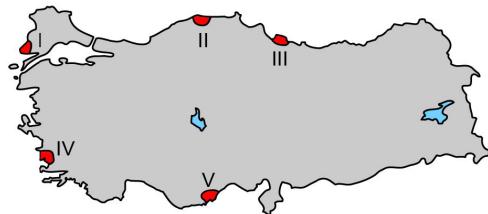
Denizel ekosistemlerle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

2023-AYT

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde biyoçeşitliliğin daha düşük olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2024-AYT

8. Sulak alanların çeşitli gerekliliklerle kurutulması genellikle bazı sorunların ortayamasına neden olabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu sorunlara örnek gösterilemez?

- A) Biyoçeşitlilikteki tür zenginliğinin azalması
 B) Kurutulan alanlarda erozyon riskinin artması
 C) Kurutulan alanlarda tektonik depremlerin artması
 D) Göl tabanındaki tuzların etkisiyle çoraklaşma oluşması
 E) Kurutulan alanlarda taban suyu seviyesinin azalması

2024-AYT

9. Denizel su ekosistemlerinde canlı çeşitliliğinin okyanus ve denizlerin 200 metre derinliğine kadar olan kısmında daha fazla olduğu görülür.

Bu durumun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Su basıncının bu alanlarda düşük olması
- B) Karalardan taşınan besin maddelerinin varlığı
- C) Planktonların suların yüzey kısmında yaşamaması
- D) Fosfor ve azotun kıyılarda az olması
- E) Suyun saydamlığının daha fazla olması

2025-AYT

11. Jeolojik ve jeomorfolojik kökenli ekstrem doğa olayları ortaya çıkardığı sonuçlar nedeniyle doğal ve البشری süreçlerin işleyişini önemli oranda etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu türdeki ekstrem olaylar ve sonuçlarından biri değildir?

- A) Buz fırtınalarının enerji nakil hatlarına zarar vermesi
- B) Tsunamilerin çok sayıda can ve mal kaybına neden olması
- C) Volkanlarla püsküren küllerin hava ulaşımını engellemesi
- D) Depremlerin yerleşmeleri tahrif etmesi
- E) Kütle hareketlerinin kara yolu ulaşımını engellemesi

2021-AYT

Ekstre Doğa Olayları

10. Herhangi bir yerde mevsim normallerinin üzerindeki yüksek sıcaklıkların belirli bir süre yaşanması, başta insanlar olmak üzere tüm canlıları etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun ortaya çıkardığı bir olumsuzluk değildir?

- A) Tarımda verimliliğin azalması
- B) Orman yangınlarının artması
- C) Evsel enerji tüketiminin artması
- D) Barajlardaki su seviyesinin düşmesi
- E) Nöbetleşe ekim alanlarının azalması

2020-AYT

12. Sıcaklık değerlerinin mevsim normallerinin altına düşmesi ve bir süre devam etmesi soğuk hava dalgası olarak ifade edilir. Bu hava dalgası ekstrem hava olayı olarak kabul edilir ve pek çok doğal, insanlı ve ekonomik etkiye neden olur.

Bu ekstrem hava olayının yarattığı etkiler arasında;

- I. enerji tüketiminin artması,
- II. bitki türlerinin yok olması,
- III. üretim faaliyetlerinin aksaması

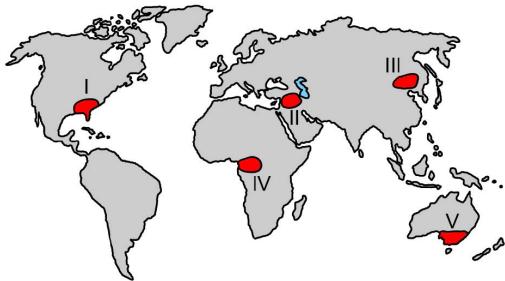
durumlarından hangileri yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2023-AYT

13. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde ocak ayında sıcaklığın sıfır derecenin altına düşmesi ekstrem bir durum olarak kabul edilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

2024-AYT

Küresel İklim Değişikliği ve Doğa Olaylarının Geleceği

14. İnsan faaliyetlerine bağlı olarak doğal sistemlerdeki bazı değişimler gelecekte birçok olumsuz durumun ortayamasına neden olacaktır.

Buna göre;

- I. küresel ısınmaya bağlı olarak buzulların hızla erimesi,
- II. artan nüfusa bağlı olarak yerleşmelerin dikey yönlü büyümesi,
- III. orman alanlarının hızla yok edilmesi,
- IV. gelişen teknolojiye bağlı yeni araçların yapılması

faaliyetlerinden hangileri bu olumsuz durumlara daha fazla neden olacaktır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

2018-AYT

15. İnsan etkisine bağlı olarak doğal sistemlerde meydana gelen değişimler bütün canlı yaşamını ciddi oranda etkiler. Bu etkinin artarak devam etmesi hâlinde doğal sistemlerde geri dönülmeye sorunların yaşanacağı öngörlmektedir.

Aşağıdakilerden hangisinin devam etmesi durumunda gelecekte bu sorunlar daha fazla ortaya çıkacaktır?

- A) Enerji üretiminde fosil kaynakların kullanımının teşvik edilmesi
 B) İhtiyaç duyulduğu kadar tüketim yapılarak israfın önlenmesi
 C) Enerji verimliliği yüksek teknolojilere geçilerek enerji tasarrufunun sağlanması
 D) Mevcut ormanların korunması ve ağaçlandırma faaliyetlerinin artırılması
 E) Atıkların geri dönüştürülerek tekrar kullanımının sağlanması

2019-AYT

16. I. Ulaşım sistemleri
 II. Temiz su kaynakları
 III. Sanayi kuruluşları
 IV. Tarım toprakları

Küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkileri yukarıdakilerden hangileri üzerinde daha fazla görülmektedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

2020-AYT

17. Kurak ve yarı kurak alanlarda, iklim değişiklikleri ve insan faaliyetlerinin etkisiyle toprakta ve ekolojik şartlarda bozulmalar oluşabilir. Arazinin niteliğindeki bu tür bozulmaların son aşaması ise çölleşme olarak adlandırılır. Çölleşme sonucunda ekolojik ve ekonomik yapıda çeşitli kayıplar meydana gelir.

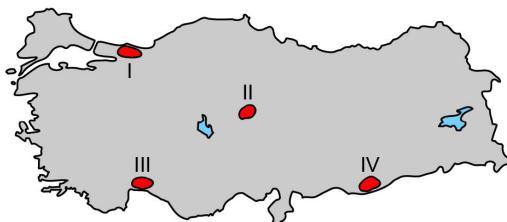
Bu arazilerde aşağıdaki uygulamalardan hangisinin yapılması, çölleşmeye karşı alınacak bir önlem olarak gösterilemez?

- A) Çayır ve meraların ıslah edilmesi
- B) Yer altı suyu kullanımının kontrol altına alınması
- C) Sazlık ve bataklık alanlarının kurutulması
- D) Çölleşmenin zararlarına dönük eğitim çalışmaları yapılması
- E) Bölgenin iklimine uygun tarım ürünlerinin yetiştirilmesi

2022-AYT

18. Türkiye'de son yıllarda küresel iklim değişikliğinin etkileri görülmektedir. Bu etkiler zaman içerisinde bazı alanlarda çölleşme riskinin artmasına neden olacaktır.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu risk daha azdır?

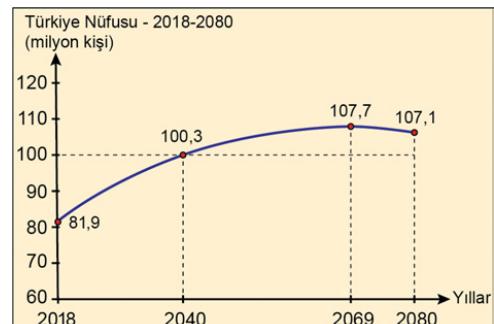
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2023-AYT

Nüfus Politikaları ve Projeksiyonları

19. Aşağıda, Türkiye'nin 2017 yılı nüfusu baz alınarak TÜİK tarafından hazırlanan ve Türkiye'nin 2018-2080 yılları arasındaki nüfusunun olası durumunu gösteren bir grafik verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında nüfusun geleceğeyle ilgili olarak,

- I. 2069 yılından sonra toplam nüfus miktarı azalacaktır.
- II. 2040 yılına kadar olan nüfus artışında göçler etkili olacaktır.
- III. 2040-2069 yılları arasında nüfus miktarı sürekli artacaktır.

yargılarından hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

2019-AYT

20. Türkiye'de; doğum, ölüm ve göçler sonucu değişen nüfus özelliklerine bağlı olarak belirli dönemlerde farklı nitelikte nüfus politikaları uygulanmıştır. Bunlardan biri de 1923 ile 1963 arası dönemde olup bu dönemde nüfusun artırılmasına yönelik politikalar izlenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde uygulanan nüfus politikalarının gerekçelerinden biridir?

- A) Doğal kaynakları işleyebilecek nüfusun az olması
- B) İstihdam sorunları sebebiyle işsizliğin artması
- C) Çok çocuklu ailelerin sayıca fazla olması
- D) Nüfusa bağlı yatırımların artması ve tasarrufların azalması
- E) Makineleşme sonucu tarım alanında iş gücüne duyulan ihtiyacın azalması

2020-AYT

21. Cumhuriyet Dönemi'nde; Türkiye'de, farklı dönemlerde çeşitli nüfus politikaları uygulanmıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında nüfus artışına yönelik politikalar, 1960'lı yıllarda sonra artış hızını azaltacak politikalar, 2014 yılından sonra ise artış hızını yükseltme yönünde nüfus politikaları uygulanmıştır.

2014 yılı sonrasında uygulanan bu politikanın temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dinamik genç nüfusun korunması
- B) Bebek ölüm oranlarının azaltılması
- C) Ülke dışına göçlerin sınırlandırılması
- D) Boşanma oranlarının azaltılması
- E) Eğitimli nüfusun artırılması

2023-AYT

22. Türkiye'de geçmişte yaşanan savaşların nüfusta meydana getirdiği etkiler cumhuriyetin ilk yıllarındaki nüfus sayımlarının sonuçlarına belirgin olarak yansımıştır. Bu etkilerden biri de nüfus artış hızının düşük olmasıdır. Bu nedenle özellikle 1965 yılına kadar olan süreçte nüfus artışını teşvik etmeye yönelik bazı uygulamalar yapılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu uygulamalardan biridir?

- A) Nüfus Planlama Kanunu'nun çıkarılması
- B) Çok çocuklu ailelere bakıcı desteği verilmesi
- C) Çok çocuklu ailelerin ödüllendirilmesi
- D) Çalışan kadınların doğum izinlerinin artırılması
- E) Çalışan anneler için mesai saatinin azaltılması

2025-AYT

✓ Şehirler ve Kırsal Yerleşmeler

23. Aşağıdaki şehirlerden hangisinin nüfuslanması ve büyümesinde sanayi fonksiyonunun etkisi belirleyici olmuştur?

- A) Roma
- B) Tokyo
- C) Hong-Kong
- D) Dubai
- E) Johannesburg

2018-AYT

24. Şehirlerin etki alanları birbirinden farklıdır. Örneğin New York'un günümüzdeki küresel etki alanı Kiev'den daha genişdir.

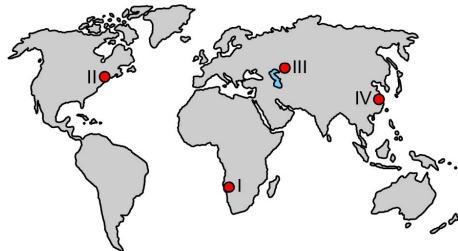
Aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel nedenidir?

- A) Mutlak konumları
- B) Yüz ölçümleri
- C) Fonksiyonları
- D) Yeryüzü şekilleri
- E) Bulundukları kıta

2019-AYT

25. Uluslararası ticaret, borsa, bankacılık gibi ekonomik faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı şehirler aynı zamanda küresel etkiye de sahiptir.

Haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerden hangilerinde bu niteliklere sahip bir şehir bulunur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2024-AYT

26. Aşağıdaki haritada ilk şehir yerleşmelerinin bulunduğu bazı alanlar kırmızı renkle gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yerleşmelerin ortaya çıkmasının temel nedenlerinden biri değildir?

- A) Su kaynaklarının varlığı
B) Nüfusta sosyal tabakalaşma
C) Tarım alanlarının bulunması
D) İliman iklim koşulları
E) Toprak yapısının elverişli olması

2024-AYT

27. Gelişmiş ülkelerde yer alan bazı şehirlerdeki fonksiyon çeşitliliği bu şehirlerin dünya genelinde bir etki alanına sahip olmasını sağlamıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Çeşitli yer altı zenginliklerinin varlığı
B) Küresel düzeyde ulaşım ağının varlığı
C) Banka ve sigorta hizmetlerinin gelişmişliği
D) Eğitim ve kültür faaliyetlerinin yoğunluğu
E) Bilim ve teknolojide uzmanlaşma

2024-AYT

✓ Dünyada Doğal Kaynak ve Ekonomi

28. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Taş kömürünün sanayide enerji kaynağı olarak kullanımı, ilk olarak bu alanların hangisinde başlamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2020-AYT

29. Ekonomik açıdan yeterince kalkınmamış bazı ülkeler çeşitli ham madde kaynaklarına sahip olmalarına rağmen bunları işleyerek mamul maddeye dönüştürecek sanayileri yetersiz olduğu için, ihtiyaç duydukları işlenmiş ürünlerin diğer ülkelerden satın alırlar.

Kalkınmamış bazı ülkelerde görülen bu durum üzerinde, aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır?

- A) Doğal kaynaklarının yetersiz olması
- B) Sahip oldukları nüfus miktarının düşük olması
- C) Teknoloji ve nitelikli insan gücünün yetersiz olması
- D) Ülke yüzölçümülarının küçük olması
- E) Tarım topraklarının yetersiz olması

2020-AYT

30. Enerji üretiminin sağlandığı doğal kaynaklardan bir bölümü belirli bir rezerve sahip olup bu kaynakların zaman içerisinde tükeneceği öngörülmektedir.

Aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisi bu öngörü içerisinde değerlendirilemez?

- A) Petrol
- B) Doğal gaz
- C) Taş kömürü
- D) Jeotermal
- E) Linyit

2020-AYT

31. Bazı tarımsal ürünlerin çabuk bozulabilecek nitelikte olması bu ürünlerin pazara hızla sevk edilmesini gerektirmektedir. Ancak günümüzde bozulabilir nitelikteki bu ürünlerin daha uzak pazarlara götürülebildiği, sözü edilen ürünlerin pazarlanmasında pazara yakın olma zorunluluğunun yer yer ortadan kalktığı görülmektedir.

Bu ürünlerin günümüzde uzak pazarlara taşınabilmesinde;

- I. tüketim alışkanlıklarının değişmesi,
- II. tarımsal üretimin giderek artması,
- III. soğutmalı ulaşım araçlarının yaygınlaşması,
- IV. paketleme sistemlerinin gelişmesi

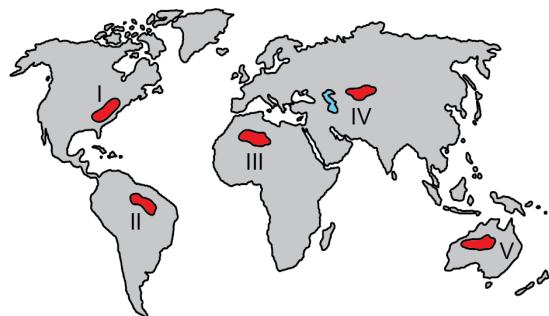
faktörlerinden hangileri daha fazla etkili olmuşdur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2022-AYT

32. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde üretim, dağıtım ve tüketim faaliyetlerinin diğerlerine göre daha yoğun olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

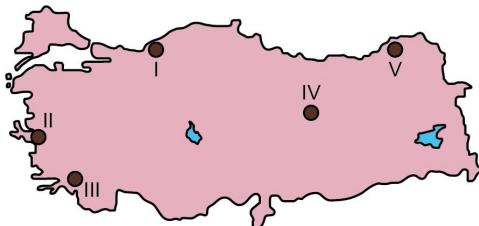
2025-AYT

Türkiye'de Tarım, Sanayi, Maden ve Enerji Kaynakları

33. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu yerlerdeki maden ve enerji kaynaklarıyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlışdır?

- A) I numaralı yer, Türkiye'de taş kömürü üretiminde büyük bir paya sahiptir.
- B) II numaralı yerde Türkiye'nin en büyük doğal gaz çıkarması yapan tesisi bulunmaktadır.
- C) III numaralı yer, Türkiye'nin önemli krom rezervine sahip sahalarından biridir.
- D) IV numaralı yer, Türkiye'nin önemli demir cevheri sahalarından biridir.
- E) V numaralı yerde Türkiye'nin önemli bakır işletmelerinden biri kurulmuştur.

2018-AYT

34. I. Dağlık ve eğimli alanların fazlalığı tarımsal etkinlikleri kısıtlamaktadır.
 II. Topraktaki organik ve mineral madde miktarı her yerde yeterli değildir.
 III. İç kesimlerdeki geniş düzler önemli tahıl üretim alanlarını oluşturur.
 IV. Nadasa bırakılan alanlar giderek azalmaktadır.

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de yer şekillerinin bitkisel üretim üzerindeki etkisini göstermektedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2020-AYT

35. Bir coğrafya öğretmeni, dersinde sanayi faaliyetlerinin dağılışını etkileyen faktörleri anlatırken: "Türkiye'de genellikle tarım ürünlerini işleyen sanayi tesisleri, ürünlerin yetiştiirdiği alanlara yakın yerlerde kurulmaktadır." demiştir.

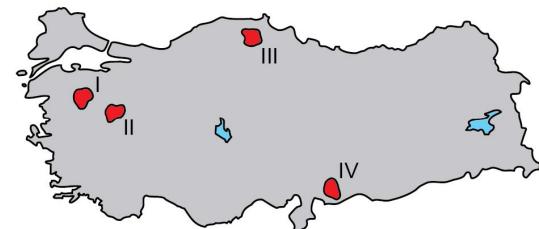
Öğretmen, bu ifadesinde sanayi tesislerinin aşağıdaki kuruluş koşullarından hangisini vurgulamıştır?

- A) Enerji kaynakları
- B) Pazar
- C) Ham madde
- D) İş gücü
- E) Sermaye

2021-AYT

36. Eski göl tabanlarındaki tortul depolar içerisinde gerçekleşen birtakım süreçlerin ürünü olarak ortaya çıkan ve enerji üretiminden kimya sanayisine kadar çok geniş bir alanda kullanılmakta olan bir madendir. Metalik olmayan söz konusu madene ait bilinen Dünya rezervlerinin % 70'inden fazlası Türkiye'de yer almaktır ve ülke genelinde farklı sahalarдан çıkarılmaktadır.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu maden rezervi bulunur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2021-AYT

37. Organik tarım, tohumun toprağa bırakılmasından hasada kadar olan süreçte kimyasal girdi kullanmadan her aşaması kontrollü ve sertifikalı bir üretim biçimidir. Türkiye'de bu üretim biçimi son yıllarda artarak devam etmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu tarımsal üretim biçiminin temel amaçlarından biri değildir?

- A) Sertifikalı ürün temini
- B) Toprağın korunması
- C) Yer altı sularını koruma
- D) Güvenilir gıda erişim
- E) Tarımsal verimi artırma

2023-AYT

38. Türkiye'de elektrik elde etmek için kullanılan enerji kaynakları giderek çeşitlenmeye birlikte yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam enerji üretimi içerisindeki payı da giderek artmaktadır.

Buna göre günümüzde yenilenebilir enerji kaynakları içerisinde en fazla pay aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Rüzgâr enerjisi
- B) Hidrolik enerji
- C) Güneş enerjisi
- D) Biyoenerji
- E) Jeotermal enerji

2023-AYT

39. Türkiye'nin doğal kaynak potansiyeli ve bu kaynakların kullanımıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Bor ve krom gibi bazı yer altı kaynakları bakımından zengin rezerve sahiptir.
- B) Taş ve toprağa dayalı sanayi ham maddeleri bazı bölgelerde daha yaygındır.
- C) Enerji üretiminde en yüksek pay yenilenebilir enerji kaynaklarına aittir.
- D) Enerji kaynaklarına olan ihtiyacın bir kısmı ithalat yoluyla karşılanmaktadır.
- E) Bazı hayvancılık faaliyetlerinde ormanlardan yararlanılmaktadır.

2024-AYT

Ekonomi, Şehirleşme ve Göç

40. Günümüz toplumlarının bir bölümünün gelecek için en önemli hedefleri arasında, bilginin ve nitelikli insan gücünün artırılması ve refah seviyesinin yükseltilmesi bulunmaktadır.

Bu hedeflere ulaşmada;

- I. bilgi ve teknolojinin geliştirilmesi,
- II. kaynak verimliliğinin artırılması,
- III. modern şehirlerin kurulması,
- IV. nüfus artışının sağlanması

faaliyetlerinden hangileri daha fazla etkili olacaktır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2018-AYT

- 41. Sanayileşme sürecine bağlı olarak büyüyen şehirlerde;**

- I. şehirlere olan göçün hızlanması,
- II. tarımsal üretimin artması,
- III. ulaşım hizmetlerine talebin artması

durumlarından hangileri ortak özellik gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) I ve III

2020-AYT

- 42.** Nüfusun fazla, sanayi ve hizmet sektörünün ağırlıkta olduğu kentlerde yaşayanlar; kentin sıkıcı yaşamından kurtulmak, eğlenmek, dinlenmek ve kendilerini geliştirmek amacıyla çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilirler.

Bu faaliyetlere;

- I. boş zamanlarında sanatsal veya sportif etkinliklere katılmaları,
- II. zorunlu çalışma zamanlarının dışında daha fazla gelir için ek işler yapmaları,
- III. kendini geliştirmek isteyenlerin beceri ve hobi kurslarına devam etmeleri

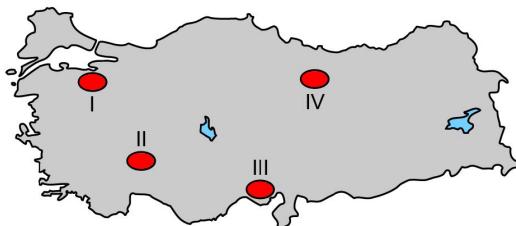
durumlarından hangileri örnek gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

2021-AYT

- 43. Hızlı sanayileşme ve kentleşme doğal kaynaklar üzerindeki baskısı büyük oranda artırır. Bu durum özellikle büyük nüfuslu kent merkezleri ile yakın çevresinde daha belirgindir.**

Buna göre haritada numaralandırılan alanların hangilerinde doğal kaynaklar üzerindeki bu baskının daha fazla olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

2022-AYT

- 44. Cumhuriyet'in ilk yıllarda hemen her alanda olduğu gibi sanayi alanında da önemli yatırımlar yapılmış ve bazı kırsal yerleşmeler hızla büyütürek bir şehrə dönüşmüştür.**

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

- A) Batman B) Denizli C) Gaziantep
 D) Konya E) Bursa

2023-AYT

45. Küreselleşme ve yüksek teknolojiye bağlı olarak geleceğin ekonomisinde ticari örgütlenmenin artacağı ve dünyanın büyük bir pazar alanı hâline geleceği öngörülmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu öngörüye uygun değildir?

- A) Araştırma ve geliştirmeye önem verilmesi
- B) Rekabetin küresel ölçekte olması
- C) Sürekli eğitime ihtiyaç duyulması
- D) Üretim süreçlerinde dijitalleşmenin artması
- E) Birincil sektördeki istihdam oranının artması

2024-AYT

47. Türkiye'de bölgesel gelişmişlik bakımından bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu gelişmişlik farklılıklarını azaltmak ve kaynakları daha etkin kullanmak için bazı bölgesel kalkınma projeleri geliştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu projelerden biri değildir?

- A) Doğu Karadeniz Projesi
- B) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi
- C) Konya Ovası Projesi
- D) Doğu Anadolu Projesi
- E) Kalkınmada Öncelikli İller Projesi

2019-AYT

48. Tarıma dayalı ekonominin ön planda olduğu Doğu Anadolu'da; çok parçalı tarım alanlarının, düşük verimliliğin, iklime bağlı olarak özellikle ulaşım hizmetlerinde sorunlar yaşanmasının ve kırsal kesimin pazar ekonomisi ile bütünlüğememesinin önüne geçmek için Doğu Anadolu Projesi geliştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu kalkınma projesinin temel amaçlarından biri değildir?

- A) Kentleşme, altyapı ve çevre sorunlarını azaltmak
- B) Tarım ve hayvancılık sektöründe verim ve gelir artışı sağlamak
- C) Bölge dışına göçü azaltmak ve göçlere bağlı olarak gelişen sorunları en aza indirmek
- D) Bölge halkın refah seviyesini yükseltip bölgeler arası dengesizliği azaltmak
- E) Bölgede ağır sanayiye bağlı bir ekonomiye geçiş yapmak

2021-AYT

İşlevsel Bölge ve Kalkınma Projeleri

46. Güneydoğu Anadolu Projesi ile Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde kurulacak barajlarla tarım alanlarının sularlanması ve hidroelektrik üretimi hedeflenmiştir. Günümüzde projenin büyük bir bölümü tamamlanmış ve bölge ekonomisindeki etkileri görülmeye başlanmıştır.

Bu proje, bölge ekonomisinde aşağıdaki sektörlerden hangisini daha az etkilemiştir?

- A) Sanayi
- B) Ulaşım
- C) Enerji
- D) Tarım
- E) Turizm

2018-AYT

49. I. Kış turizmi potansiyelinin artması
 II. Tarımsal ürün çeşitliliğinin ve verimin artması
 III. Organize Sanayi Bölgesi sayısının artması

Yukarıdakilerden hangileri Güneydoğu Anadolu Projesi'nin, bölgenin ekonomik kalkınması üzerindeki etkilerine örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

2022-AYT

51. Bir coğrafya öğretmeni bölge türleri konusunu işlerken aşağıdaki özelliklere degenmiştir.
- Türkiye'nin tamamını kapsamakta ve üç düzeyden oluşmaktadır.
 - “Düzey 1” kapsamında yer alan bölgeler, “Düzey 2”nin gruplandırılması ile oluşmaktadır.
 - “Düzey 3” kapsamında yer alan bölgeler 81 adet olup il düzeyindedir.

Öğretmenin bazı özelliklerini vurguladığı bu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye Kalkınma Ajansı bölgeleri
 B) Büyükşehir belediyeleri hizmet bölgeleri
 C) Karayolları Genel Müdürlüğü hizmet bölgeleri
 D) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü hizmet bölgeleri
 E) Türkiye İstatistik Kurumu istatistik bölgeleri

2025-AYT

50. Doğu Karadeniz Kalkınma Projesi; kapsamında yer alan illerde doğal kaynakların değerlendirilerek yöre insanının yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölge içi ve bölgeler arası gelişim farklılıklarını gidermeyi amaçlayan bir kalkınma projesidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu proje kapsamında yer alan illerden biri değildir?

- A) Ordu B) Tokat C) Bayburt
 D) Amasya E) Çankırı

2024-AYT

Hizmet Sektörünün Ekonomideki Yeri ve Önemi

52. I. Kara yolu yapımında engebeli alanlarda tünelerin inşa edilmesi
 II. Sis, yoğun kar yağışı ve çığ gibi nedenlerle ulaşımın kesintiye uğraması
 III. Teknolojik gelişmelerin ulaşım hizmetlerinin süresini kısaltması

Yukarıdakilerden hangileri doğal faktörlerin ulaşım üzerindeki etkilerine örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

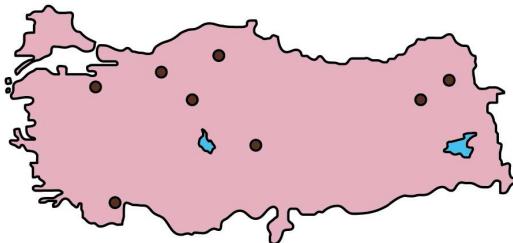
2022-AYT

Türkiye'de Turizm

53. Aşağıdaki haritada bazı turizm merkezleri koyu renkli noktalarla gösterilmiştir.

Bu merkezlerin tümü aşağıdaki turizm türlerinden hangisine uygun yerleri göstermektedir?

- A) Termal B) Rafting C) Kış
D) Mağara E) Yayla

2018-AYT

54. Uluslararası turizm, ülkeler arası etkileşimde önemli bir rol oynar. Bu etkileşim sonucunda birtakım olumlu sonuçlar ortaya çıkar.

Aşağıdakilerden hangisi bu sonuçlardan biri değildir?

- A) Döviz girdisinin artması
B) Kültürel etkileşimin artması
C) İstihdam olanaklarının artması
D) Yoğun yapılaşmanın artması
E) Ülkeler arası ticaretin canlanması

2019-AYT

55. Ülkelerin sahip olduğu nadir doğal ve kültürel varlıklar, UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmaktadır. Bu listeye girecek değerler belirlenirken, doğal özelliklerin yanında, kültürel varlıklar da dikkate alınmaktadır. Türkiye'de, bu listede bulunan çok sayıda eser ve alan bulunmaktadır.

Bu listede bulunan aşağıdaki alanlardan hangisinde Türk kültürüne ilişkin unsurlar daha baskındır?

- A) Pamukkale-Hierapolis (Denizli)
B) Safranbolu Şehri (Karabük)
C) Troya Antik Kenti (Çanakkale)
D) Nemrut Dağı (Adıyaman)
E) Efes (İzmir)

2019-AYT

56. Günümüzde teknolojik gelişmeler, refah düzeyinin artması, ulaşım sektöründeki gelişmeler gibi durumlar turizme katılan insan sayısını artırarak bu sektörün gelişmesini sağlamıştır. Uluslararası turizmin gelişmesi ülkeler arası etkileşimde önemli bir role sahip olduğu gibi, olumsuz bazı sonuçlar da ortaya çıkarmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu olumsuz sonuçlardan biri değildir?

- A) Geleneksel yaşam biçiminde değişim
B) Yerel dilin yapısında bozulma
C) Konukseverliğin yerini ekonomik çıkarların alması
D) Doğal ve kültürel koruma alanlarının sayısının artması
E) Turizm faaliyetlerinin doğal dengede tahribat oluşturması

2020-AYT

57. Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahip olan turizm, bu sektörün doğrudan sağladığı gelir ve istihdamın yanında çeşitli alanları harekete geçirerek ekonomiye katkı sağlamaktadır.

Bu sektörün, aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkisi daha azdır?

- A) Seyahat şirketlerinin sayısı
- B) Konaklama tesislerinin kapasitesi
- C) Ulaşım sektörünün gelişimi
- D) Eğlence sektörünün yaygınlaşması
- E) Hastanelerin dağılışı

2023-AYT

58. Bazı iller sahip oldukları doğal veya kültürel varlıklarından dolayı UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek gösterilemez?

- A) Edirne - Selimiye Camii ve Külliyesi
- B) Adıyaman - Nemrut Dağı
- C) Kayseri - Erciyes Dağı
- D) Şanlıurfa - Göbeklitepe Arkeolojik Alanı
- E) Konya - Çatalhöyük Neolitik Alanı

2025-AYT

Kültür Bölgeleri ve Türk Kültürü

59. Kapladığı alan bakımından dünyanın önemli kültür bölgelerinden birini oluşturan Avrupa Kültür Bölgesi, geçmişte sadece Avrupa kıtası ile sınırlı iken daha sonra Amerika, Avustralya ve Yeni Zelanda'yı içine alarak genişlemiştir.

Bu kültür bölgesinin genişlemesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Tarımda makineleşme
- B) Ulaşımındaki gelişmeler
- C) Turizmin çeşitlenmesi
- D) Uluslararası ticaretin artışı
- E) Dünya nüfusunun artması

2021-AYT

60. Dünyanın en eski kültürlerinden biri olan Türk kültürü, ilk olarak Orta Asya'da şekillenmiş olup göçebe yaşam tarzı ve hayvancılık faaliyetleri bu kültürün önemli öğeleri olarak ön plana çıkmıştır.

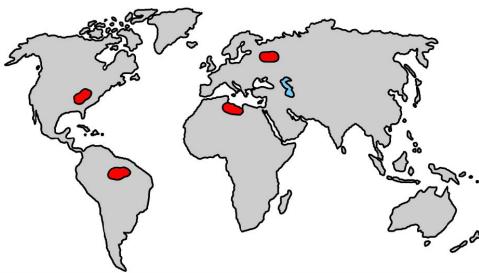
Bu iki ögenin ön plana çıkmasında aşağıdakilerden hangisi daha fazla etkili olmuştur?

- A) Coğrafi özellikler
- B) İpek yolu
- C) Dini inanış
- D) Sosyal yapı
- E) Diğer kültürlerle olan yakınlık

2022-AYT

61. Aşağıdaki haritada bazı alanlar kırmızı renkle gösterilmiştir.

Buna göre haritada aşağıdaki hangi büyük kültür bölgelerini temsil edecek alan bulunmaz?

- A) Batı Avrupa Kültür Bölgesi
- B) Slav-Rus Kültür Bölgesi
- C) Latin Amerika Kültür Bölgesi
- D) Afrika Kültür Bölgesi
- E) İslam Kültür Bölgesi

2023-AYT

62. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangilerinin Türk kültür bölgeleri arasında olduğu söyledenez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2025-AYT

Küreselleşen Dünya

63. Tarımda çalışan nüfusun fazlalığı ve üretimin geleneksel yöntemlerle yapılması, az gelişmiş ülkelerin özelliklerinden biridir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu ülkelerin tarımsal faaliyet özelliklerine örnek gösterilemez?

- A) Modern tarım uygulamalarına dönük yatırımlarının düşük olması
- B) Tarımdan elde ettikleri gelirin düşük olması
- C) Anız yakma ve nadas uygulamalarına rastlanması
- D) Tarımsal üretimlerinin öncelikle dış satıma dönük olması
- E) Tarımsal faaliyetlerinin büyük ölçüde iklim koşullarına bağlı olması

2018-AYT

64. Gelişmekte olan bir ülkede, sektörlerin ekonomiye olan katkılarının son on yıla ait dağılımını gösteren bir tablo incelendiğinde tarım sektörünün ekonomideki payının azaldığı, sanayi ve özellikle de hizmet sektörlerinin paylarının arttığı görülmüştür.

Bu ülkenin sosyal ve ekonomik yapısıyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Enerji tüketimi artmaktadır.
- B) Kentleşme oranı artmaktadır.
- C) Ekonomik bakımdan gelişmektedir.
- D) Tarımsal üretim miktarı azalmaktadır.
- E) Eğitimli nüfus oranı yükselmektedir.

2021-AYT

65. Dünyadaki ham madde, üretim ve pazar alanlarının özellikleriyle ilgili, öğrenciler arasında şu konușmalar yaşanmıştır:

Özge: Kömür, petrol, doğal gaz gibi kaynakların çıkarıldığı alanlar, enerji kaynağı üretim bölgelerindendir.

Ali: Gelişmiş ülkeler, sanayi ürünleri bakımından hem üretim hem de pazar alanı durumundadır.

Büşra: Tarımsal ham madde üretiminin tamamı gelişmekte olan ülkeler tarafından karşılaşır.

Tuna: Bir bölgenin pazar alanı olarak nitelendirilebilmesi için yer altı kaynaklarının zengin olması gereklidir.

Bu öğrencilerin hangileri doğru yorum yapmıştır?

- A) Özge ve Ali
- B) Özge ve Büşra
- C) Ali ve Büşra
- D) Ali ve Tuna
- E) Büşra ve Tuna

2022-AYT

66. Az gelişmiş ülkelerin büyük bölümünde tarım, genellikle temel ihtiyaçların karşılanması yöneli olarak ve çoğunlukla geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır.

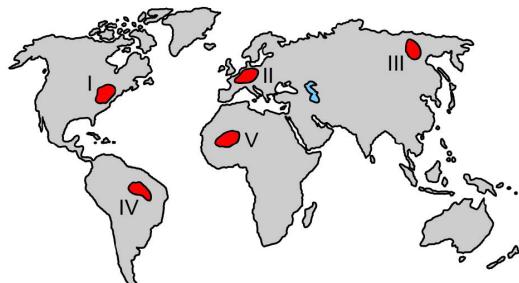
Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelerdeki tarımsal faaliyetlere ilişkin özelliklerden biridir?

- A) Üretimin büyük ölçüde doğal koşullara bağlı olması
- B) Tarıma dayalı sanayinin gelişmiş olması
- C) Üretimin çoğunlukla ihracata yönelik olması
- D) Daha az insan gücüne ihtiyaç duyulması
- E) Zararlılarla mücadele modern tekniklerle yapılması

2023-AYT

67. Dünya ticaretinde ham madde ve üretim ilişkilerinin devamlılığı açısından tüketim bölgesi olan pazarların büyük önemi vardır. Bu bakımdan günümüzde geniş pazar alanları durumundaki belirli bölgeler arasında ticaretin yoğun olarak yapıldığı görülmektedir.

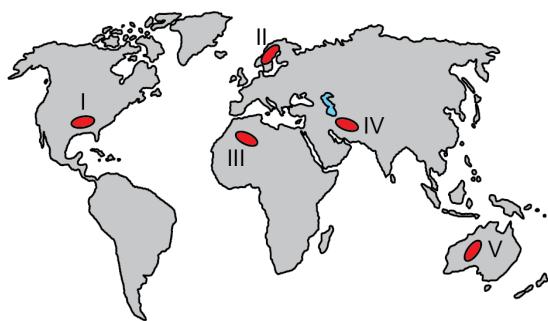
Haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangileri arasında bu yoğunluğun daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

2024-AYT

68. Dünyanın bazı bölgelerinde orman varlığı önemli bir ham madde kaynağı durumundadır. Buralar aynı zamanda söz konusu ham maddeye bağlı ticaret potansiyeli de yüksek olan yerlerdir.

Haritada numaralandırılan alanlardan hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2025-AYT

Uluslararası Örgütler

69. XX. yüzyılda yaşanan iki dünya savaşı ve 1950-1990 yılları arasında yaşanan soğuk savaş ya da farklı zamanlarda ekonomik, siyasi veya askerî alanlarda görülen uygulamalar, ülkeleri bölgesel ya da küresel çapta bir araya getirerek iş birliği yapmaya zorlamıştır. Bu iş birliğine bağlı olarak dünya üzerinde farklı ülkelerin oluşturduğu küresel veya bölgesel ölçekte örgütler kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisinin böyle bir süreçten geçerek oluşturduğu söylenemez?

- A) Birleşmiş Milletler
- B) NATO
- C) Greenpeace
- D) Avrupa Birliği
- E) OPEC

2018-AYT

70. Avrupa Birliği'nin ve G-8'in önemli ülkelerinden biri olan Almanya'da sanayileşme XIX. yüzyılın ilk çeyreğiyle birlikte başlamıştır. Almanya bu süreçte günümüzün önemli sanayi ülkelerinden biri hâline gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkenin sanayileşme sürecinde yaşanan özelliklerden biri değildir?

- A) Sürecin başında özellikle İngiltere'den ve diğer ülkelerden ithal edilen makineler taklit edilmiştir.
- B) Gümrük vergileri yüksek tutularak ülkenin yerli üretimi korunmuş ve sanayileşme geliştirilmiştir.
- C) Kömür madenleri kullanılarak demir-çelik üretimine önem verilmiş ve demir yolları geliştirilmiştir.
- D) Sanayi teşvik edilerek teknik eğitime önem verilmiş ve teknolojide ilerleme sağlanmıştır.
- E) Sürecin başından itibaren sanayi yatırımlarını devlet üstlenmiş, özel sektörün yatırım yapmasına izin verilmemiştir.

2019-AYT

71. I. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
II. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
III. Bağımsız Devletler Topluluğu

Yukarıdaki örgütlerin hangilerinde üye ülkelerin ekonomik iş birliğini artırmak ve ekonomik çıkarlarını korumak amaçları bulunmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2021-AYT

Ülkeler Arası Etkileşim

72. Ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesinde uluslararası kuruluşlar tarafından çeşitli ölçütler belirlenmiştir. Bu ölçütlerin bir kısmı ekonomik, bir kısmı da sosyal ve kültürel niteliklerle ilgilidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ölçütlerden biri değildir?

- A) Ülkelerin yer altı ve yerüstü kaynaklarının rezervi
- B) Temel hak ve özgürlükler sahip olma düzeyi
- C) Ülkelerde üretilen mal ve hizmetlerin değeri
- D) İhracata konu olan ürünlerin ekonomik değeri
- E) Sağlık ve eğitim hizmetlerinin yeterliliği

2019-AYT

73. I. Hizmet ve sanayi ürünlerinin ithalat oranının ihracat oranından fazla olması
 II. Çalışan nüfusun büyük bölümünün hizmet ve sanayi sektöründe yer alması
 III. Şehirlerde yaşayan nüfus oranının az olması
 IV. Bebek ölüm oranının düşük olması

Yukarıdakilerden hangileri gelişmiş bir ülkeye ait nitelikler arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

2025-AYT

75. Dünya üzerinde yeni su yolu ve kanalların açılması, kita ve okyanusların konumsal öneminde yerel veya küresel düzeyde değişimlere neden olabilmektedir.

Buna göre

- I. Süveyş,
 II. Kiel,
 III. Panama,
 IV. Korint

kanallarından hangilerinin açılması diğerlerine göre daha yerel bir etkiye sahiptir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

2024-AYT

Çevre Sorunları ve Geri Dönüşüm

76. Son yıllarda yeryüzünde;

- göl alanlarının küçülmesi,
- bitkilerin erken çiçek açması,
- göçmen kuşların göç dönemlerinin değişmesi,
- ilkbaharın erken gelmesi, sonbaharın gecikmesi gibi çevre sorunları daha sık yaşanmaya başlamıştır.

Bu sorunların temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya nüfusunun artması
 B) Tarım ilaçı kullanımının artması
 C) Atmosferdeki sera etkisinin artması
 D) Çok sayıda hidroelektrik santral kurulması
 E) Yeni maden yataklarının işletmeye açılması

2022-AYT

2018-AYT

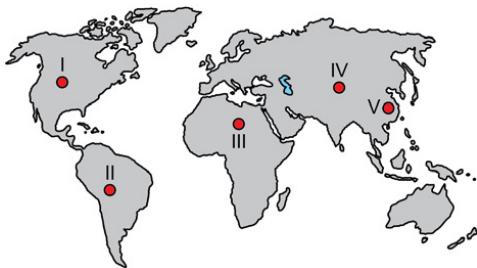
Jeopolitik Konum

74. Gemilerin geçiş için insanlar tarafından oluşturulan su yolları, yeni ulaşım güzergâhlarının ortaya çıkışmasını sağlamıştır. Bu durum, bazı eski ulaşım güzergâhlarının öneminin azalmasına neden olmuştur.

Buna göre Panama Kanalı açıldıktan sonra aşağıdaki su yollarından hangisinin önemi azalmıştır?

- A) Malakka Boğazı B) Cebelitarık Boğazı
 C) Macellan Boğazı D) Hürmüz Boğazı
 E) Dover Boğazı

77. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak gösterilmiştir.

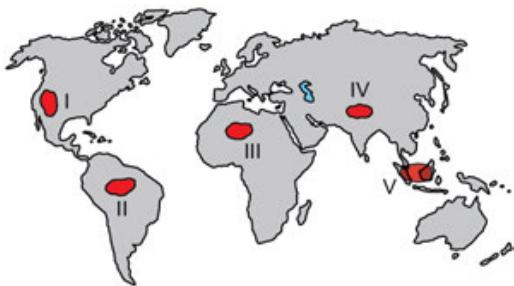
Bu yerlerin hangisinde, sanayide fosil yakıt tüketimine bağlı hava kirliliği yaygın olarak görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2019-AYT

78. Dünya ormanlarındaki aşırı tahribat orman alanlarının daralmasına ve buna bağlı olarak çeşitli çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Bu durum, haritada numaralandırılan alanların hangilerinde daha fazla görülmektedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

2020-AYT

79. I. Meralarda planlamaya dayalı dönüşümlü otlatma yapılması
II. Tarım arazilerinin yerleşim alanına dönüştürülmesi
III. Ormanlık arazilerde gençleştirme için bazı ağaçların kesilmesi
IV. Sulak alanların kurutularak tarıma açılması

Yukarıdaki uygulamalardan hangileri arazi potansiyeline uygun olmayan yanlış arazi kullanım uygulamalarına örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2021-AYT

80. Gelişmiş ülkeler; çevre sorunlarının önlenmesine yönelik etkili politikalar, yasal önlemler ve çeşitli uygulamalar geliştirmiştir. Bu politika ve uygulamalar, küresel ekosistemin korunması ve sürdürülebilirliği açısından önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelerin uygulamalarına örnek gösterilemez?

- A) Çevre sorunlarına karşı bütüncül ve katılıma dayalı bir çevre politikası geliştirmeleri
B) Sürdürülebilir doğal kaynak kullanımı için düzenlemeler yapmaları
C) Kirleten öder ilkesi gereği çevre sorunlarına neden olanlara yasal yaptırımlar uygulamaları
D) Kamu ve özel sektör ile toplumun çevre sorunlarına karşı sorumluluk almalarını sağlamaları
E) Koruma alanlarındaki ekonomik değer taşıyan maden rezervlerini işletmeleri

2021-AYT

- 81.** Dünya genelinde yaşanmakta olan deniz seviyesindeki yükselmeler, kıyı şeritleri ile okyanuslardaki yükseltisi az olan birçok adanın su altında kalma riskini beraberinde getirmiştir. Ayrıca kıyılardaki sulak alanların tuzlu su altında kalması, kıyı erozyonunun artması ve deniz suyunun tatlı yer altı sularına karışarak bu suların tuzlanması yol açması kıyı bölgelerinde yaşanabilecek sorunlar arasında bulunur.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi doğrudan etkilidir?

- A) Aşırı yağışlar
- B) Hava kirliliği
- C) Buzulların erimesi
- D) Ormanların tahrip edilmesi
- E) Fosil yakıtların tüketimi

2022-AYT

- 82.** Sanayileşme ile birlikte artan enerji ve ham madde ihtiyacı; doğal kaynakların aşırı ve hızlı tüketimine, buna bağlı olarak pek çok çevre sorununun ortayamasına yol açmıştır. Bu nedenle doğal kaynakların kullanımında sürdürülebilirlik yaklaşımı giderek daha önemli hâle gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yaklaşımı örnek gösterilemez?

- A) Yenilenebilir enerji kaynaklarının, toplam enerji üretimi içindeki payının artırılması
- B) Binalarda ısı kaybını azaltmak amacıyla yalıtım yapılması
- C) Enerji ihtiyacını karşılamak için fosil enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması
- D) Enerji verimliliği konusunda toplumun her kesiminin bilinçlendirilmesi
- E) Evsel atıkların, geri dönüşümünün sağlanması amacıyla kaynağında gruplandırılması

2023-AYT

- 83.** Sürdürülebilir kalkınma; doğal kaynak kullanımının planlanması, geri dönüşüm stratejilerinin benimsenmesi, çevrenin korunması ve gelecek nesillerin ihtiyaçlarının dikkate alınması gibi sosyal ve ekonomik politikaları kapsamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu kalkınma politikasına uygun bir yaklaşım olduğu söylenemez?

- A) Çöplerin türlerine göre ayırtırılarak depolanması
- B) Atık suların doğaya salınmadan önce arıtılması
- C) Kesilen ağaçların yerine yenilerinin dikilmesi
- D) Fosil yakıt tüketimini artıran politikaların benimsenmesi
- E) Geri dönüşüm tesislerinin yaygınlaştırılması

2024-AYT

- 84.** Elektrik üretmek amacıyla farklı türde enerji kaynakları ve üretim araçları bulunur. Ancak enerji üretim teknolojilerinin bazıları çevreyi olumsuz etkilemektedir. Olumsuz etki yapan bu enerji üretim teknolojilerinden biri de termik santrallerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu santrallerin etkisiyle oluşan muhtemel çevre sorunlarından biri değildir?

- A) Hava kirliliğinde artma
- B) Tarım alanlarında verimsizleşme
- C) Yer altı sularında kirlenme
- D) Bitkilerin gelişiminde yavaşlama
- E) Sel ve taşın olaylarında artma

2025-AYT

Çevre Sorunlarının Çözümüne Yönelik Yaklaşımlar

85. Günümüzde çevre sorunlarının küresel boyutlara ulaşması, bütün ülkelerin ortak kararlar alıp bunları uygulamasını zorunlu hâle getirmiştir. Ancak birtakım kaygılar sebebiyle bu kararlar bazı ülkeler tarafından gözardı edilip hâlen çevreye zarar veren faaliyetlerini sürdürmelerine neden olmaktadır. Dünyadaki kimi çevre örgütleri de, bu ülkelerin tutumlarına karşı şiddet içermeyen eylemler yapmaktadır.

Çevre örgütlerinin bu faaliyetlerinin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevre sorunlarına yol açan faaliyetleri engellemek
- B) Toplumu çevre sorunlarına karşı bilinçlendirmek
- C) Ülkelerin çevre konusunda politika üretmelerini sağlamak
- D) Uluslararası düzeyde çevresel iş birliğine öncülük etmek
- E) Doğal kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlamak

2018-AYT

86. Günümüzde doğal ve kültürel miraslara yönelik tehlikeler devam etmektedir. Her ne kadar doğal ve kültürel mirasların korunmasında devlet yönetimleri sorumluluklarını yerine getirmeye çalışsa da zaman zaman bazı tehditler ortaya çıkmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu tehditlerden biri değildir?

- A) Tarihî miras alanlarının millî park hâline getirilmesi
- B) Doğal ve kültürel miras alanlarındaki madencilik faaliyetleri
- C) Sel, kaya düşmesi ve yangın gibi afetlerin tarihî eserlere zarar vermesi
- D) Bazı endemik bitki türlerinin yerel pazarlarda gıda maddesi olarak satılması
- E) Savaşlarda kültürel miraslara yönelik saldırıların olması

2019-AYT

87. Küresel iklim değişikliği ile mücadelede bireysel faaliyetlerin rolü yadsınamayacak kadar önemlidir. İnsan etkinlikleri sonucu ortaya çıkan sera gazı miktarı karbon ayak izi olarak ifade edilir. Bireylerin karbon ayak izi ne kadar küçülürse küresel iklim değişimine etkisi o oranda azalmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu izin azaltılmasına yönelik faaliyetlere örnek gösterilemez?

- A) Şehir içi ulaşımda kısa mesafelerde bisiklet kullanmak
- B) Konutları aydınlatmada enerji tasarrufu sağlayan ampulleri kullanmak
- C) Tamiri mümkün olmayan ürünleri geri dönüşüme göndermek
- D) Termostatlı merkezî ısıtma yöntemleri ile konut alanlarının ısıtilmasını sağlamak
- E) Beslenme ihtiyacının giderilmesinde daha çok et içeren gıdaları tercih etmek

2025-AYT

88. Gelişmiş bir K ülkesi çevreye duyarlı iç politikaları uygulamanın yanında çevre sorunlarına dönük uluslararası anlaşma ve politikaları da uygulamaktadır.

Bu ülkenin aşağıdaki uygulamalardan hangisini yapması beklenmez?

- A) Sanayi tesislerinde yenilenebilir enerji kaynaklarını kullananlara vergi indirimi
- B) Kamusal alanlarda kullan-at ürünlerin kullanımının yaygınlaştırılması
- C) Karbon salımı düşük olan araç alımlarına destek verilmesi
- D) Tarım alanlarında su israfının ve pestisit kullanımının azaltılması
- E) Atık yönetim sistemleriyle atıkların geri dönüşümünün sağlanması

2025-AYT

FELSEFE

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU							TOPLAM	
			2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
167	FELSEFEYİ TANIMA	Felsefenin Anlamı Felsefi Düşüncenin Ortaya Çıkışı ve Özellikleri Felsefenin İnsan ve Toplum Hayatı Üzerindeki Rolü	-	1	-	2	1	1	1	6
170	FELSEFE İLE DÜŞÜNME	Düşünme ve Akıl Yürütmeye İlişkin Kavamlar Düşünme ve Dil İlişkisi	-	-	-	-	-	-	-	-
170	FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ		Varlık Felsefesinin Konusu ve Problemleri Evrende Amaçlılık ve Düzenlilik-Varlık Türlerinin Sınıflandırılması- Bir konunun Varlık Felsefesi Açısından Değerlendirilmesi	-	-	-	-	-	-	-
177	FELSEFI OKUMA VE YAZMA	Felsefenin Anlamı Felsefi Düşüncenin Ortaya Çıkışı ve Özellikleri Felsefenin İnsan ve Toplum Hayatı Üzerindeki Rolü Düşünme ve Akıl Yürütmeye İlişkin Kavamlar Düşünme ve Dil İlişkisi Varlık Felsefesinin Konusu ve Problemleri Evrende Amaçlılık ve Düzenlilik-Varlık Türlerinin Sınıflandırılması- Bir konunun Varlık Felsefesi Açısından Değerlendirilmesi Varlık Felsefesi Alanındaki Çağdaş Yaklaşımalar Bilgi Felsefesinin Konusu ve Bilginin İmkânı Problemi Bilginin Sınırları, Ölçütü- Doğruluğu ve Gerçeklik-Bilginin Değeri ve Güvenirliği Bilim Felsefesinin Konusu ve Problemleri Bilimin Değeri-Bilim Felsefe İlişkisi-Bilim ve Hayat ilişkisi Ahlat Felsefesinde Özgürlük ve Sorumluluk Ahlat Felsefesinde İyilik ve Mutluluk ilişkisi Din Felsefesinin Konusu ve Soruları Siyaset Felsefesinin Konusu ve Problemleri Sanat Felsefesinin Konusu ve Problemleri Felsefi Metin Analizi	-	-	-	-	-	-	-	

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

Felsefi Düşüncenin Ortaya Çıkışı ve Özellikleri

1. Felsefe tarihine bakıldığından büyük ölçüde İngiliz felsefesinin deneyci karakterinin, Fransız felsefesinin varoluşu niteliğinin, Alman felsefesinin ise idealist yönünün öne çıktığı görülür. Bu farklı renklere karşı felsefe, örneğin insanı tüm genel özellikleriyile ele alıp inceler. Bir ülkenin insanını başka bir ülkenin insanından ayırmaz. Ne yalnızca Avrupa'daki insanı ne de yalnızca Asya'daki insanı merkeze alır. Felsefe coğrafyadan bağımsız genel olarak "insan" adını verdigimiz varlığın doğasını araştırır. Başka bir deyişle, yetişikleri toprakların kokusu simmiş olsa da, filozoflar tüm insanlığı kapsayacak sonuçlara ulaşmaya çalışırlar.

Bu parçada felsefi düşünçenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Eleştirel olma B) Çözümleyici olma
C) Öznel olma D) Evrensel olma
E) Refleksif olma

*2019-AYT

2. Felsefenin gelişiminde onu çok farklı şekillerde algılayan ve kullanan birçok medeniyetin katkısı olmuştur. Kuşkusuz bunlar arasında en büyük pay Antik Yunan medeniyetine aittir. Diğer medeniyetlerde genellikle felsefe, halkın dinî gereksinimlerini besleyen ve zaman zaman da pratik bilgiler sağlayan bir özelliğe sahip olmuştur. Antik Yunan'da ise akıl yoluyla elde edilmiş, temellendirilmiş bilgiler bir birlik içinde derlenip sistemleştirilmiştir. Bu anlamda onlar, doğuya ve bilgiye sadece doğrunun ve bilginin kendisi için yönelik bilinen felsefenin temellerini atmışlardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefe, rasyonel ve sistematik olduğunda felsefe olmuştur.
B) Felsefe pratik amaçlarla kullanılmamalıdır.
C) Yunan felsefesi diğer kültürlerden etkilenmemiştir.
D) Bilimin gelişmesiyle din yerini felsefeye bırakmıştır.
E) Felsefe, dinin ve bilimin etkisinden kurtulduğunda gelişme göstermiştir.

2022-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

3. Hemen hemen herkesin felsefi problemler üzerine düşündüğü zamanlar olmuştur. Zihnimizin bedenimiz olmadan var olup olmayacağıni veya yaşadığımız her şeyin bir rüya olup olmadığını kim merak etmemiştir? Felsefi sorular son derece ilginçtir ancak hiç de kolay değildir. Onları, daha önce aynı sorunları ele almış başka insanların görüşlerinden faydalananmadan sadece kendi kendimize düşünmeye çalışmak yıldırıcı bir uğraştır. Bu biraz başka dağcıların deneyimlerinden yararlanmadan ve herhangi bir ekipman kullanmadan düz bir kayaya tırmanmak gibidir. Böyle bir girişimde yerden birkaç metre sonra bu kayaya "yapışıp kalma" ihtimalimiz hayli fazladır.

Bu parçada felsefi düşüncenin hangi özellikleri üzerinde durulmaktadır?

- A) Refleksif olma - Evrensel olma
- B) Sorgulayıcı olma - Yiğiliymi olma
- C) Sistemli olma - Tutarlı olma
- D) Evrensel olma - Sistemli olma
- E) Eleştirel olma - Rasyonel olma

4. Nietzsche, "Filozoflar, kendilerine verilen kavramları, yalnızca onları temizleyip cilalamak üzere kabullenmekte yetinmemeli, onları üretmek, yaratmak, ortaya koymakla işe başlamalı ve insanları bu kavramlara başvurmaya ikna etmelidir." sözleriyle kendisinden önceki felsefe yapma biçimlerini de ciddi anlamda sorgular. Ona göre kavramlar koşulsuz güvenilecek mucizevi varlıklar değildir. Bir filozofun yapması gereken şey, kavramlar konusunda güvenin yerine güvensizliği koymaktır.

Nietzsche'nin bu düşünceleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi bir filozoftan beklenebilecek bir yaklaşımdır?

- A) Hakikatin yapısını keşfetmeye çalışmalıdır.
- B) Kullandığı bütün kavramları kendisi yaratmalıdır.
- C) Topluma uygun felsefe yapmalıdır.
- D) Yerleşmiş kavramları sorgulamalıdır.
- E) Belirsiz kavramları netleştirmelidir.

2023-AYT

*2022-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

5. Felsefi düşünüş, kişinin doğru olduğunu varsayıdığı gerçeklere ve nicedir destekleyip onun için sarsılmaz gerçekler hâline gelen düşüncelere kuşkuyla baktığı an başlar. Nitekim Sokrates de insanlar ulu orta adalet üstüne konuşuyorken onlara yaklaşır alçak sesle: "Nedir o sözünü ettiğiniz şey?" diyor. "Hayat ve ölüm sorunlarını sana böyle kolayca çözümleyiveren, o soyut sözlerin anlamını söyler misin bana? Onur, erdem, ahlak, yurtseverlik dediğin nedir? 'Kendim' dediğin nedir?" diye sorarak varsayılan doğrulara yönelik bir irdeleme yürütürmektedir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Doğru bilgiye ulaşmak için zihnin akılçısı ve sistemli olması gereklidir.
- B) Hakikate ulaşmanın en iyi yolu genel kabulleri reddetmektir.
- C) Her düşünceye şüpheyle yaklaştığımızda felsefe yapmaya başlarız.
- D) Üzerinde uzlaşışlamayan bilgilerin doğruluğu tartışmalıdır.
- E) Felsefe, mutlak kavamlara ulaşana kadar sorgulamayı sürdürür.

6. Felsefe, konusu "her şey" olan bir disiplindir. Bilimler; doğa, devlet, dil, tarih gibi kendi belirli ve sınırlı alanları incelemeyi görevleri olarak bilirlerken felsefe belirli bir bilimin yoğunlaşmış ve sınırlanmış düşüncelerini alarak daha geniş bir bağlam içinde yeniden değerlendirir ve bütünlük içindeki yerine oturtur. Böylece felsefe, bilimler arasındaki ortaklıklar bulup çıkarır ve bunun yanında, bilimlerin verdiği sonuçları ilişkilendirip geniş bir açı içinde birleştirerek bütünlük içinde bir dünya görüşü oluşturur. Bu nedenle felsefenin, varoluşu bütünlüğü içinde kavraması ve araştırması onu diğer alanlardan ayrı bir yere koyar.

Bu parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Eleştirel olma
- B) Sistemli olma
- C) Refleksif olma
- D) Şüphe duyma
- E) Tutarlı olma

*2025-AYT

*2024-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Düşünme ve Dil İlişkisi

7. Elif ve Kadir arasında geçen bir tartışma şu diyalogla sonlanır:

Elif: Tamam tamam, sen haklısun.

Kadir: Haklı olduğumu söylediğine göre bu tartışmanın galibi ben oldum.

Elif: Doğruyu söylemek gerekirse tartışma biçimim yüzünden haklısun demeye mecbur kaldım.

Kadir: Nasıl tartıştıyormuşum ki ben?

Elif: İlk olarak konuyu yeterince bilmediğimi söyledin sonra seçtiğim sözcüklere takıldın. Ben sınırlenmeye başlayınca da beni öfkeli biri olmakla suçladın ve en sonunda da hiçbir gerekçe sunmadan fikrimin doğru olmadığını iddia ettin. Haklı olmak senin için bu kadar önemliyse fikirlerimi argümanlarla geçersiz kılmaya çalışman daha doğru olmaz mı?

Bu diyalogda Kadir, tartışma esnasında aşağıdaki yöntemlerden hangisine başvurmamıştır?

- A) Ana fikri çürütmeye
- B) Görüşü yalanlama
- C) Üslubu eleştirmeye
- D) Karakterle ilişkilendirme
- E) Yaftalama yapma

Bilgi Felsefesinin Konusu ve Bilginin İmkâni Problemi

8. Determinist evren modelinde gerçeklik, nedenin sonuç üzerindeki istisnásız etkisiyle ifade edilir. Yani eğer başlangıç koşulları ve fizik yasaları hakkında yeterli bilgiye sahipseniz bilardo masasında, topa vurmadan önce, topların birbirlerine hangi kuvvetle çarpacağını, topların hareket yönlerini ve masanın neresinde duracağını öngörebilirsiniz. Bilginiz yeterli ise sizin için masada hiçbir belirsizlik yoktur. Burada belirsizlik, sizin gerçekliği kuşatan ve belirleyen tüm koşulları bilmeniz veya bilmemeniz arasındaki farktan doğmaktadır.

Bu parçada söz edilen belirsizliğin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ön kabullerin ispatlanamazlığı
- B) Epistemik eksiklik
- C) Neden - sonuç ilişkisindeki kırılmalar
- D) Gerçekliğin ontolojik yapısı
- E) Kuramsal hatalar

2021-AYT

2024-AYT

Bilginin Sınırları, Ölçütü- Doğruluk ve Gerçeklik-Bilginin Değeri ve Güvenirliği

9. Bazı insanlar, kişisel bilgi dağarcığını yalnızca kendi deneyimleriyle oluştururlar ve bunların gerçeklikle uyuşup uyuşmadığını sınamakla pek ilgilenmezler. Bu insanlar herhangi bir yargıyı doğru saymak için başka ölçütleri dikkate alırlar: İlk olarak,larına çıkan yeni yargının önceden sahip olduklarıyla çelişip çelişmediğine bakarlar. Çelişmiyorsa, bu yargayı benimsemeyen işlerini kolaylaştırır kolaylaştmayacağını anlamaya çalışırlar. Bunu da başıryorsa, içinde yaşadıkları toplumun buna karşı çıkışık çıkmayacağını kontrol ederler. Bu ölçütlerin sıralaması zaman zaman değişse de, doğru sayılan yargı kümesinin büyük kısmı işte böyle oluşur.

Bu parçada sözü edilen insanlar bilgilerini oluştururken sırasıyla aşağıdaki ölçütlerden hangilerine başvurmaktadır?

- A) Uygunluk - Tutarlılık - Yarar
- B) Apaçıklık - Tümel ulaşım - Yarar
- C) Tutarlılık - Yarar - Tümel ulaşım
- D) Uygunluk - Apaçıklık - Tümel ulaşım
- E) Tutarlılık - Uygunluk - Apaçıklık

2019-AYT

10. Bilgi ve enformasyon kavramları genellikle eş anlamlı olarak kullanılsa da bu kullanım oldukça yanıldıcıdır. Enformasyon, insan bilgisine temel oluşturan bilişsel bir ham maddeye işaret ederken bilgi ise "bilmek" fiilinin işaret ettiği üzere bir eylemin ürünü olan zihinsel bir durumdur. Örneğin herhangi bir konu hakkında kitaplardan, *Internet*'ten veya kişilerden enformasyon parçaları elde edebiliriz ama bunların gerçekliğin taşıyıcısı olup olmadığını veya başka enformasyonlarla nasıl ilişkilendirilebileceği türünden soruları yanıtlamadan, yani kişi çoklu bir zihinsel işleyiş sürecinin aktif öznesi olmadan, bu enformasyonlara bilgi diymeyiz.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Enformasyon pratik, bilgi ise kuramsal bir etkinliktir.
- B) Doğruluk değerine sahip enformasyon, bilgi olarak adlandırılır.
- C) Enformasyon kanallarının zenginliği bilginin güvenilirliğini belirler.
- D) Bilgi sahibi olmadan enformasyon sahibi olmak mümkündür.
- E) Enformasyon, karmaşık zihinsel işleyişlerle ortaya çıkar.

2022-AYT

11. Nesneler, insanlara göründüğü gibidir. Yani insanlar nesneleri nasıl algılıyorrsa öyledir. Nesnelerin farklı göründüğü iki insandan biri, diğerini algısında yanıldığına ikna edemez. Çünkü bir şeyin bir insana görünme biçimi o insan için o şeyin bir var olma biçimini ifade eder. Bu demektir ki bir insan için kırmızı renkte olan bir nesne, renk körü başka bir insan için yeşil renkte olabilir. Yani nesne kırmızı iken yeşil görünüyor değildir; renk körü için nesne bizatihî yeşil bir nesnedir ve hiç kimse bu insana nesnenin yeşil olmadığını söyleme hakkı yoktur.

Bu parçadan aşağıdaki yargılara hangisine ulaşılabilir?

- A) Doğruluk algı durumlarına göre değişir.
- B) Varlık bilinemeyeceği için doğru diye bir şey yoktur.
- C) Duyumlar doğru bilgiye ulaşmamızı engeller.
- D) Doğruluğu belirlemede akıl yetersiz kalır.
- E) Bilgimizin temelinde herkes için geçerli olan doğrular vardır.

*2024-AYT

Bilimin Değeri-Bilim Felsefe İlişkisi-Bilim ve Hayat İlişkisi

12. Newton olmasaydı veya bilimle ilgilenmeseydi Evrensel Çekim Kanunu hep sırrı olarak mı kalacaktı veya elbet birisi bu kanunu keşfedecek miydi? Örneğin gazların hacim ve sıcaklık ilişkisiyle ilgili yasalar J. Charles ve ondan daha sonra gelen J. Gay-Lussac tarafından birbirinden bağımsız olarak bulundu. Bu nedenle yasalar Charles veya Gay-Lussac kanunları olarak ifade edilir. Oysa Mimar Sinan Selimiye'yi tasarlayıp yapmasaydı, bu eser hiç olmayacağındır. İşte felsefi eserler de sanat eserleri gibidir. Eğer Hobbes, *Leviathan* adlı eserini yazmasaydı, bu eseri bir başkası yazamayacaktı.

Bu parçadan aşağıdaki yargılara hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefeyi, bilim ve sanattan farklı kılan, hayatı sorgulamasıdır.
- B) Bilim evreni keşfeder, sanat ise evrendeki güzelliklerin peşindedir.
- C) Sanatçı da bilim insanı gibi doğanın evrensel bir tablosunu çizmeye çalışır.
- D) Filozofu bilim insanından ayıran nitelik, onun eserlerindeki özgünlüktür.
- E) Sanat ve felsefe, duyguların temelinde gerçekleştirilen etkinliklerdir.

2018-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Ahlak Felsefesinde Özgürlik ve Sorumluluk

13. Belirlenimcilik (determinizm), evrende meydana gelen bütün olayların daha önce gerçekleşmiş başka olayların sonuçları olduğunu, dolayısıyla olaylar arasında neden sonuç bağıntısı bulunduğu savunur. Bu bakımdan gelecekte ortaya çıkacak olaylar, geçmişte ortaya çıkan olayların kesinliği ve değiştirilemezliği oranında kesin ve değiştirilemezdir. William James'in "demirden evren" dediği tam da böyle bir evrendir. Evrendeki her şey olması gerektiği gibi olur. Her sonuç, zorunlu ve değiştirilemez olan nedene bağlıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan demirden evrende özgür iradeye sahip olmadığından eylemlerinden sorumlu tutulamaz.
- B) İnsanın hiçbir eylemi özgür seçimlerinin sonuçlarından bağımsız değildir.
- C) İnsan, akıl sahibi olması bakımından özgür ve sorumlu bir varlıktır.
- D) İnsan eylemleri demirden evrenin dışında gerçekleştiği için önceden öngörelemez.
- E) İnsan eylemleri nedensellik dışında olduğu için kişiye seçim sorumluluğu yükler.

Ahlak Felsefesinde İyilik ve Mutluluk İlişkisi

14. Mutluluk erdemli olmanın bir ödülü değil erdemin ta kendisidir. Dünyevi isteklerimizi bastırduğumuz için mutluluktan haz almayız; tersine, ondan haz aldığımız için dünyevi isteklerimizi bastırabiliz.

Spinoza'nın *Etika* adlı eserinden alınan bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Erdemli olma çabasının hedefi mutluluktur.
- B) Erdemli olmak için hazların bastırılması gereklidir.
- C) Erdemli olmak kendi başına mutluluktur.
- D) Mutluluktan haz almak olağanüstüdür.
- E) Mutluluk hak edilen bir şeydir.

2020-AYT

2018-AYT

Din Felsefesinin Konusu ve Soruları

15. İbn Sina, evrenin zaman içinde ve yoktan yaratıldığı görüşüne karşı çıkarak evrenin ezelî olduğunu ve Tanrı'nın kendi özünü düşünmesi sonucu Tanrı'dan zorunlu bir şekilde taşarak ortaya çıktığını söyler. Bu ezelî yaratım kavramı ile hem Yunan düşüncesindeki maddenin ezelîliği görüşünü hem de İslam'da evrenin Tanrı'nın eseri olduğu anlayışını korumak ister. Gazali ise İbn Sina gibi düşünüldüğünde Tanrı'nın hakiki anlamda evrenin faili veya fail nedeni olduğunu söylemeyeceğimizi ileri sürer çünkü bu görüşte bir eserin nedeninden zorunlu olarak çıkması vardır, bir karar ya da irade ile meydana gelmesi yoktur. Oysa Gazali'ye göre Tanrı, evreni özgür iradesi ile yaratmıştır.

Bu parça İbn Sina ile Gazali'nin hangi konudaki fikir ayrılığı vurgulanmaktadır?

- A) Tanrı'nın bilgisinin kapsamı
- B) Evrenin ortaya çıkışı
- C) İnsan iradesinin sınırları
- D) Maddenin niteliği
- E) Felsefe-din ilişkisi

Siyaset Felsefesinin Konusu ve Problemleri

16. *Iphigeneia Aulis* adlı tragedyada Menelaos, Truva seferi komutanı olan ağabeyi Agamemnon ile bir tartışmasında ona şunları söyler: "Ben bir şefi veya bir komutancı soyu ya da kralliyet ailesine mensubiyeti nedeniyle bir ülkenin başına getirme fikrinin bütünüyle karşısındayım. Bir devletin ordusunu kumanda edebilmek için akıl ya da siyasi yetenek gereklidir. Buna sahip olan her adam baş olmaya layıktır."

Bu parça siyaset felsefesinin aşağıdaki sorularından hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Sivil toplumun anlamı nedir?
- B) Devlet nasıl ortaya çıkmıştır?
- C) Egemenliği kullanmanın koşulu nedir?
- D) Bürokrasiden vazgeçilebilir mi?
- E) Birey devlet ilişkisi nasıl olmalıdır?

*2019-AYT

2024-AYT

Sanat Felsefesinin Konusu ve Problemleri

17. Umberto Eco sanat dilinin özelliği nedeniyle hiçbir sanat yapının gerçekte “kapalı” olamayacağını; her yapının belli bir görüşün ötesinde, sayılız olası “okuma” ya da “yorumlama”ya yatkınlık gösterdiğini söyler. Resimden şiir, müzikten yazına dek her sanat yapıtı, sayılız çoklukta tadıma açık bir nesnedir; kendi başına tükenmek bilmeyen bir deney kaynağıdır. Eğer bir sanat yapıtı, süjenin gözünde anlamlı olabiliyorsa, bu da aynı biçimde, onun daha önceki deneylerinden gelen ve sanat yapının sunmuş olduğu niteliklerle eriyip kaynaşabilen değerlerin ve anlamların varlığı sayesindedir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanat yapının yetkinliği, temsil ettiği düşünceyi yansıttığı oranda artar.
- B) Sanat yapının esas anlamı onu yaratan sanatçının zihnindedir.
- C) Sanat yapıtı daima kendisinde nesnel ve evrensel bir anlam taşıır.
- D) Sanat yapının taşıdığı mesaj onu yaratan sanatçının imgelemesinde gizlidir.
- E) Sanat yapının anlamı alımlayıcısıyla kurduğu bitimsiz bir ilişkide açığa çıkar.

*2018-AYT

18. Biri size Eyfel Kulesi'nin güzel olup olmadığını sorduğunda, yalnızca durup bakılsın diye yapılmış bir şey veya işe yaramaz bir metal yiğini olduğunu söyleyebilirsiniz. Fakat bunlar, sorulan sorunun cevabı değildir. Çünkü bir şeyin güzel olup olmadığı sorulduğunda, nesnenin bizde bir hoşlanma duygusu yaratıp yaratmadığı öğrenilmek istenir, yoksa nesnenin var olmasının gerekliliği değil.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Objenin estetik değerini onun yapılış amacı belirler.
- B) Estetik haz duygusunun kaynağı objenin nesnel varoluşudur.
- C) Bir nesneyi güzel yapan şey, o nesnenin biçimsel özellikleridir.
- D) Doğadan esinlenerek yapılan nesneler beğenisi yaratır.
- E) Beğeni, objeyi estetik nesne hâline getirir.

2019-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

- 19.** Yapay zekâ uygulamasına “İçinde felsefe, hakikat ve sevgi kavramlarını barındıran bir şiir yazar misin?” komutu verildiğinde şu şiri yazdı:

Düşlerin gizemli derinliğinde,
Felsefenin izlerini bulur insan.
Hakikati kendi içinde ararken yürek,
Sevgi bir umut ışığı gibi parlar her an.

Aynı komut hiç değiştirilmeden tekrar verildiğinde ise şu şiir ortaya çıktı:

Karanlıklar içinde hakikat arayıdı,
Felsefenin ışığında yol alır insan.
Sevgi varoluşun en derin gerçeği,
Felsefeyle buluşur, sevgiyle tamamlanır insan.

Aynı komut hiç değiştirilmeden ne kadar verilirse verilsin, yapay zekânın her defasında farklı bir şiir yazmayı başardığı görüldü. Ortaya çıkan eserler de okuyanların çoğunu beğenisini kazanmayı başardı.

Bu şiirler birer sanat eseri olarak kabul edilirse bir sanat eserinin taşıması gereken aşağıdaki özelliklerden hangisi tartışmaya açılmış olur?

- A) Estetik değer taşıması
- B) Alımlayıcı tarafından beğenilmesi
- C) Biricik olması
- D) Zaman geçse de ilgi uyandırıcı olması
- E) Duyguların ürünü olması

- 20.** Tolstoy, estetik üzerine görüşlerini Sanat Nedir? adlı eserinde ortaya koyarken şu örneği verir: “Çocuk, kurtla karşılaşlığı anda kapıldığı korkuya karşısındaki kişinin özlerinde canlandırılmak için ormanın nasıl olduğunu, ormanda neşeyle nasıl dolaşmaya çıktığını, sonra kurdu nasıl gördüğünü, kurdun hareketlerini, kurtla arasındaki uzaklıği gibi detayları ayrıntılarıyla anlatırken kurt karşısında kapıldığı korkuyu yeniden yaşı ve bu korkuyu dinleyen kişiye de aynı şekilde yaşatabilirse çocuğun burada yaptığı şey sanatın ta kendisidir.”

Buna göre Tolstoy'un sanat için aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenir?

- A) Gerçekliği daha estetik bir şekilde göstermenin aracıdır.
- B) Estetik hazırlı birincil amaç edinen öznel bir faaliyettir.
- C) Doğanın olduğu gibi yansıtılması edimidiir.
- D) İnsanların, duygularını olduğu gibi başkalarına hissettirmesidir.
- E) Estetik nesnenin belli bir teknik kullanılarak dönüştürülmesidir.

2025-AYT

2024-AYT

Felsefi Metin Analizi

21. Her düşünsel dönemin var olana bakışında, birbirine benzer ve farklı yönler bulunabilir. Bir dönem anlayabilmenin yolu, onu diğer dönemlerden benzersiz kılan yönleriyle ele almak ve önceki dönemlerin bakış açılarından neleri aldığına tespit etmekten geçer. Örneğin Orta Çağ'da Antik Çağ'a göre "yeni" olan nedir? Dahası Orta Çağ, sonraki dönemler için neler hazırlamıştır? Bu doğrultuda E. Gilson; Batı'nın, Orta Çağ'ı inkâr ettiğinde aslında kendini ve tarihini inkâr ettiğini söyleyerek dönemlerin birbirinden bağımsız ele alınamayacağını ifade eder.

Buna göre düşünce tarihindeki dönemlerle ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir dönem tüm yönleriyle betimlemek mümkün değildir.
- B) Dönemler arasındaki sınırlar net bir şekilde belirlenmiştir.
- C) Tarihsel açıklamalarda belli dönemler göz ardı edilebilir.
- D) Orta Çağ felsefesi, Batı felsefesinin en önemli dönemidir.
- E) Dönemler süreklilik ve farklılaşmayı birlikte içerir.

Sofistler ile Sokrates'in Bilgi ve Değer Anlayışları

22. Sokrates'e göre insanlar doğaları gereği mutlu olmayı ister. Dünyada insanı mutlu kılan ne varsa o şey özce iyi bir şey olduğuna göre insanların mutsuzluğa neden olan kötüyü istemeleri olanaksızdır. Buna karşın insanların sık sık kötü, zararlı ve degersiz bir şeyin peşine düştükleri olur ancak bu durum yalnızca onların bilgisizliklerinden kaynaklanmaktadır. Yani insan kötü bir eylemde bulunduysa o eylemin iyi olduğunu zannettiği için yapmıştır.

Bu parçadan Sokrates'in ahlak anlayışıyla ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Ahlaki davranışlar, edinilen alışkanlıkların ürünüdür.
- B) Bilgi insanın ahlaklı ve erdemli olmasını sağlar.
- C) Ahlaki doğrular toplumsal uzlaşıyla belirlenir.
- D) Ahlak doğuştan gelen bir yetidir ve eğitimle kazanılamaz.
- E) Ahlaki doğrulara sahip olmadan da bilgi sahibi olunabilir.

*2020-AYT

*2023-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

- 23.** Nasıl ki duyusal algı konusunda insanın bireysel algısı doğrunun tek ölçüsü ise aynı şekilde insan; hakikatin, ahlaki iyinin ve adaletin de ölçüsüdür. Güzel veya çirkin, iyi veya kötü, adil veya adaletsiz olan bir şey, onu bu şekilde gören insan için öyledir. Bu konularda bireyden bireye olduğu gibi toplumdan topluma da bir bilgelik farkı yoktur. Bu yüzden ahlaki ilkeler de ne ilahi bir otoritenin değişmez buyruğudur ne de herkes için geçerlidir. Onlar sadece ve sadece toplumsal uzlaşının ürünüdür ve bu iradenin değişmesine paralel olarak da değişirler.

Bu parçadaki görüşleriyle Protagoras'ın aşağıdaki sorulardan hangisini tartıştığı söylenebilir?

- A) Evrensel bir ahlak yasasından bahsedilebilir mi?
- B) Ahlaki eylemlerin bir amacı var mıdır?
- C) Neden ahlaklı olmak gereklidir?
- D) Eylemleri ahlaki kılan özellikler nelerdir?
- E) Ahlaki yargıları diğer yargılarından ayıran nedir?

2021-AYT

- 24.** Ben, yavaş ve dürtülmesi gereken bir atı andıran toplumu yerinden oynatmak için gönderilmiş bir at sineğiyim. Sizi her gün her yerde dürtüyor, uyarıyor, rahatsız ediyor ve ardınızı bırakmıyorum. Benim gibi bir at sineğini bir daha kolay kolay bulamazsınız. Ama belki de uykusundan birden uyandırılan biri gibi canınız sıkılarak, çok düşünmeden, benden kolayca kurtulabileceğiniz sanısına kapılabilirsiniz. Tanrı size acıyp benim yerime başka bir at sineği gönderinceye kadar yaşamınızın geri kalan bölümünde yine uykuya dalarsınız.

Sokrates'in Savunması adlı eserden alınan bu parçada Sokrates, hangi özelliğini vurgulamak için at sineği benzetmesine başvurmaktadır?

- A) Eleştirel ve sorgulayıcı olma
- B) Rasyonel ve tutarlı çıkarımlar yapma
- C) Hakikat arayışında olma
- D) Genelgeçer ve kesin bilginin peşinde olma
- E) Toplumsal kuralları benimseme ve uygulama

2025-AYT

Platon ve Aristoteles'in Varlık, Bilgi ve Değer Anlayışı

25. Hareket ediyormuş gibi görünen bir aslan heykeline bakan Ayşe, hayranlıkla "Ne güzel! Kim yaptı acaba bunu?" der. Sonra merakı daha da artarak "Heykeltraş hareket eden bir aslan biçimini buna nasıl verdi?", "Peki bunu yapmaktaki amacı neydi?", "Bu heykeli yaparken hangi malzemeyi kullandı?" sorularını peşpeşe sorar. Orada bulunan heykeltraş, Ayşe'nin yanına yaklaşıp "Gördüğüm kadarıyla Aristoteles'in varlık anlayışını gayet iyi kavramışsınız." der. Ayşe'nin hayranlığına bir de şaşkınlık ifadesi eklenir.

Bu parçada heykeltraş, Ayşe'nin sorularından hareketle Aristoteles'in hangi düşüncesine gönderme yapmaktadır?

- A) Felsefenin başlangıcının hayret olduğu görüşüne
- B) Davranışlarda orta olma ilkesine
- C) Madde-form öğretisine
- D) Bilginin sanından (doksa) farklı olduğu görüşüne
- E) Dört neden görüşüne

26. Bu dünyadaki en iyi şeyin mutluluk olduğu konusunda insanlar uzlaşmış gibi görünmekteyken mutluluğun ne olduğu veya nasıl elde edileceği konusunda tam bir fikir birliğinden söz etmek mümkün değildir. Aristoteles'e göre de mutluluk, insan için en iyi şeydir. Herhangi bir şeyin iyi olabilmesi için de özünün gerektirdiği işi doğru yapması gereklidir. Peki "İnsanın işi nedir?". Marangozun, ayakkabıcıının belli işleri ve yaptıkları vardır da, insanın bir işi yok mudur? Bu iş yaşamak olsa bitkiler de yaşıyor, besleniyor, büyüyor ve çoğalıyor. Duyumsama ise hayvanlarda da olan bir özellik. O hâlde insana bir tek düşünerek eylemde bulunmasını sağlayan akıl kalıyor.

Aristoteles'in bu düşüncelerine göre insan nasıl mutlu olur?

- A) Arzularını gerçekleştirdiğinde
- B) Diğer insanlara faydalı olduğunda
- C) Duyumsaması zenginleştiğinde
- D) Ayırt edici niteliğini gerçekleştirdiğinde
- E) Doğayla uyumlu yaşadığında

2023-AYT

2020-AYT

İslam Felsefesinin Özellikleri İnanç Akıl İlişkisi ve Filozofların Görüşleri

27. Yapılabilecek bütün üçgen tanımları, üçgenin özünü verir. Bu tanımlar üçgenin varlığı konusunda bize bir bilgi vermez; hatta üçgenin var olmasını zorunlu kılmaz. O hâlde bir şeyin özü sadece “Bu nedir?” sorusunun cevabıdır. Farabi’ye göre de şeyler özünde varlıklarını barındırmaz. Kendisine varlık veren bir varlık olmadıkça her öz, sadece bir kavram olarak kalır ve gerçekleşmez. Dolayısıyla evren, insan, ağaç ve benzeri bütün özler varlığını sonradan elde etmiş varlıklardır. Bu durumda onları varlığa getiren; özünde var olmayı içeren, yani var olmaması düşünülemeyen başka bir varlık olmalıdır. Bircik olan bu varlık da var olmak için başka bir varlığa ihtiyaç duymayan Tanrı’dır.

Farabi'nın varlık anlayışını yansitan bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Form kazanmadıkça madde var olamaz.
- B) Şeyler, özlerini gerçekleştirdiğinde varlığa gelir.
- C) Zorunlu varlığın dışındaki her şey mümkün varlıktır.
- D) Töz, özünde değişmeden kalandır.
- E) Varlıklar, tek bir gerçekliğin görünüşleridir.

2019-AYT

15-17. Yüzyıl Felsefesinde Öne Çıkan Görüşler

28. Descartes, *Felsefenin İlkeleri* adlı eserinde: “Gerçeği arayanın yaşamında bir kez tüm şeylerden gücü yettiği ölçüde kuşku duyması gereklidir.” ve “Bu nedenle kendilerinden kuşku duyulan tüm şeylere yanlış gözüyle bakmak da yararlı olur.” der. Böylelikle o, en ufak bir kuşku içeren her şeyin yanlış kabul edildiği bir başlangıç noktası belirler. Bu, hiçbir konuda kesin ve doğru bilgi diye bir şeyin olmadığını öne süren İlk Çağ kuşkucularının yaklaşımından farklıdır.

Buna göre Descartes'ı İlk Çağ kuşkucularından ayıran özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyu deneyiminden kuşku duymuyor olması
- B) Kuşkuya doğru bilgiye ulaşmak için bir yöntem olarak kullanması
- C) Gerçekliğin bilinemez olduğunu savunması
- D) Tüm bilgi iddialarının yanlış olduğunu düşünmesi
- E) Bilgi edinmede aklın tek başına yetersiz olduğunu öne sürmesi

*2021-AYT

29. Hümanizm; yazgisını kendisi dışında hiçbir güç emanet etmemesi gereken insanın, "insana yaraşır bir yaşam"a ancak kendi çabasıyla, kendi aklıyla ulaşabileceğini savunan görüş olarak betimlenebilir. Her şeyden önce, hümanizm salt bir düşünce okulu değildir; daha çok, salt insan olmayı bir "değer" olarak başköşeye yerleştiren bir dünya görüşüdür. Buna göre tüm yapıp etmelerde insanın söz konusu değeri her zaman göz önünde tutulmalıdır. Bu değerin göz ardı edilmesi insanın karşılaştiği pek çok entelektüel sorunun kökenini oluşturmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Hümanizm düşüncesiyle çelişen bir yargıdır?

- A) Felsefi ve bilimsel problemler, köken ve sonuçları açısından insana verilen değerle ilgilidir.
- B) Gerçeklige dair tüm çıkarımlarımızın kaynağı, insan deneyimi ve aklıdır.
- C) İnsan haklarının evrenselliği ve insanlar arası eşitlik, akl ile temellendirilebilir.
- D) İnsan yaşamının değeri, insana aşkin bir kaynaktan gelmektedir.
- E) Her bilgi ve hakikat iddiası, diğer tüm insanların şüphesine ve eleştirisine açıktır.

30. İdeal bir toplum arayışının kurgusal bir sonucu olan ütopyalar, dönemlerinin var olan siyasal ve toplumsal kurumlarını eleştirecek toplumlari kötülkülerden arındırıp huzurlu kılacak değişmez değerler ve ilkeler ortaya koymayı amaçlamışlardır. Ancak 20. asırda yaşanan büyük savaşlar, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin insan yaşamında meydana getirdiği olumsuz etkiler, insanların daha iyi bir topluma olan inançlarını köreltmış ve iyimser bir ütopya anlayışı yerini karamsar olan istenmeyen ütopyalara bırakmıştır.

Buna göre "istenmeyen ütopya"lara aşağıdakilerden hangisi neden olmuştur?

- A) Demokrasinin yaygınlaşmasıyla ideal devlet modellerine gerek kalmaması
- B) Bilim ve teknolojinin gelişmesiyle bütün devlet modellerinin birbirine benzemesi
- C) Daha iyi bir dünyanın var olabileceği dair umutların yitirilmesi
- D) Bireyselleşmenin artmasıyla ortak yaşam arzusunun zayıflaması
- E) Toplumların zenginleşmesiyle devletlerin küçülmesi

*2023-AYT

*2022-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

31. Rönesans ile birlikte Orta Çağ'ın erekSELci bilim anlayışı, yerini olgu ve olayları nedensel bir bakış açısıyla daha iyi açıklayan ve geleceği kestirmede daha başarılı olan yeni bilim anlayışına bıraktı. Orta Çağ'da bilim, kilisenin hizmetindeydi ve bir açıklamanın doğruluğunu, geçerliliğini saptamak onun Platon ve Aristoteles'in Hristiyanlıkça benimsenmiş düşüncelerine uygunluğunu araştırmaktan geçmekteydi. Dolayısıyla eski bilimin yıkılması; düşüncede söz konusu yetkelerin bir doğruluk ölçütü olmaktan çıkışmasına ve dogmaların terk edilerek düşünsel özgürlüğün filizlenmesine yol açtı. Modern bilim anlayışıyla birlikte açıklamaların doğruluğu yeni bir ölçüte göre saptanıyordu: Ussallık.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi modern bilim anlayışıyla birlikte bilimsel bilginin temel kaynağı hâline gelmiştir?

- A) Mutlak doğrular
- B) Otoritelerin görüşleri
- C) İnsan sezgisinin gücü
- D) Mantıksal akıl yürütümleri
- E) Ontolojik normlar

*2025-AYT

18-19. Yüzyıl Felsefesinde Öne Çıkan Problemler ve Görüşler

32. Kant'ın amacı, metafizikte de bilimlerdeki gibi bilgilerin elde edilip edilemeyeceğini göstermektedir. Bunun için önce bilginin oluşumunu açıklamaya çalışır. O, aklın kullanımını teorik ve pratik olarak ikiye ayırır. Teorik aklın sınırları içindeki doğa bilgimizin temelinde şekilsiz bir sıvıya benzeyen duyu verileri bulunur. Bu duyu verileri, anlama yetimizde önceden hazır olarak bulunan (apriori) ve bir kap gibi iş gören kategorilere yerleştirilerek bilgi hâline getirilir. Teorik akl; ruh, tanrı vb. ideler üzerinde düşünmeye başladığında celişkilere düşer. Çünkü bu ideler duyularla algılanmadığından kategorilerle de biçimlendirilemez. Artık duyular üstüyle ilgili olan pratik aklın alanına girilmiş demektir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Metafizik bilgi ancak teorik akl vasıtasiyla elde edilebilir.
- B) Bilginin oluşum sürecinde zihin ve duyum birlikte çalışır.
- C) Aklın çeşitli alanlarda geçerli farklı işlevleri vardır.
- D) Görünenin dışında akilla kavranan dünyaya pratik akılla geçirilir.
- E) Doğa ile ilgili bilgilerimizin temelinde duyu verilerinin kategorilerle işlenmesi vardır.

2018-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

20. Yüzyıl Felsefesinde Bazı Ana Akımlar

33. Diyelim ki okullarda öğretildiği şekliyle, suyun 100 °C'de kaynadığının bilimsel bir yasa olduğunu inanıyoruz. Sayısı ne kadar çok olursa olsun doğrulayıcı durumlar bu yasayı tam olarak kanıtlamaya yetmez; çünkü yasanın geçerli olmadığı durumların bir araştırması henüz yapılmamıştır. Yasanın geçerli olmadığı durumların araştırılması, örneğin suyun kaynama derecesinin kapalı kaplarda ve deniz seviyesinden yüksek yerlerde daha farklı olduğunun gözlemlenmesi, yasanın "Su deniz seviyesinde ve açık havada 100 °C'de kaynar." şeklinde yeniden düzenlenmesine yol açacaktır. Bu şekilde bir yasanın geçerli olmadığı durumların araştırılması aslında yasanın hakikate daha çok yaklaşırılması anlamına gelecektir.

Bu parçada bilimsel bir yasanın denetlenmesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Dolaylı doğrulanabilir olması
- B) Doğrudan doğrulanabilir olması
- C) Yanlışlanabilir olması
- D) Bilimsel bir devrime yol açması
- E) Bilimsel paradigmayı değiştirmesi

*2018-AYT

34. Nietzsche'nin "güç istenci" anlayışı oldukça farklı şekillerde yorumlanmış hatta bu yorumların bazıları onu suçlayacak bir noktaya dahi ulaşmıştır. "Güç istenci"nin, insanın diğer insanlar üzerinde egemenlik kurma isteği olarak yorumlanmasına karşı Nietzsche'nin çağdaş yorumcularından Deleuze, kavrama açıklık getirmek amacıyla şunları söyler: "İstencin gücü istemesi, gücü bir erek olarak arzulaması ve arzu etmesi demek olmadığı gibi, gücün, istencin dürtüsü olması demek de değil. Güçün iradesi özünde yaratıcı ve donandırıcıdır: Bir şeye iç geçirmez, aramaz, arzulamaz ve özellikle de gücün arzulamaz. Verir: Güç, istençte 'verici erdem' olarak vardır; istenç, güç vasıtasıyla bizzat anlam ve değer donatıcıdır.

Buna göre "güç istenci" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanın ihtiyaçları tarafından belirlenir.
- B) İnsanın yeni değerler oluşturabilmesini sağlar.
- C) İnsanların birbirleriyle mücadeleşinin ürünüdür.
- D) Zaman içerisinde egemenlik kurar.
- E) İnsanların mutluluğunu amaçlar.

2020-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

- 35.** Bilimsel devrim dönemlerinde, olağan bilimsel gelenek değiştiği zaman, bilim insanı çevresini algılamayı yeni baştan öğrenmek zorundadır yani tanıdığı koşullar içinde yeni kalıplar görmeyi öğrenmesi gerekmektedir. Bunu yaptıktan sonra araştırma dünyası birçok noktada eskiden yaşadığı dünyaya bağıdaşmayan ölçüler taşıyacaktır. Farklı paradigmaların içinde gelişen ekollerin her zaman birbirlerine biraz ters düşen amaçlar benimsemelerinin bir başka nedeni de budur.

Thomas Kuhn'un bu parçada öne sürdüğü bilim anlayışının temel savı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim, paradigmaların değişmesi yoluyla sıçramalar ve kopuşlar sergiler.
- B) Bilim, ilk teoriden son teoriye kadar paradigmatic devamlılık sergiler.
- C) Bilim, burada ve şimdi gerçekleştirilen fakat tarihsel süreklilik taşıyan bir etkinliktir.
- D) Bilim, olgular üzerinde yapılan deney ve gözlemlerle birikimsel olarak ilerler.
- E) Bilim, bilim insanların çalışmalarını sonucunda ortaya çıkan ürünlerin paradigmatic bütünüdür.

*2020-AYT

- 36.** H. G. Gadamer'e göre hermeneutik, tarihin ve kültürün bütünü hakkında konuşmanın olağrı olarak "anlamın anlamı" üzerine düşünmeyi ifade etmektedir. Bu düşünmeyi gerçekleştiren özne; düşünmesini belirleyen koşullardan bağımsız değildir, öznenin tarihi ve kültürü anlamasını sağlayacak araçlar olan dilsel eserler ve metinler de aynı koşullar içinde şekillenmektedir. Dolayısıyla hermeneutik, öznenin sahip olduğu anlam oluşturma araçlarının ve kendisine nüfuz edilecek kültürle tarihin bir arada ele alınmasını gerektirmektedir.

Bu parçadan hermeneutikle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Öznenin düşünsel süreçlerini dikkate alır.
- B) Yazılı kültür ürünlerini anlamın kaynağı olarak görür.
- C) Geçmiş ve günümüz arasında köprü kurulmasını sağlar.
- D) Özneyi bağımsız ve kendi içinde anlamlandırmayı hedefler.
- E) Tarih üzerine refleksiyonda bulunma olağrı sağlar.

2021-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

37. “İnsanın sıkıntılı olduğu durumlarda zaman sanki duruyor, hiç geçmiyor.” diyen Can'a, öğretmeni “Zaman her durumda aynıdır; anlar, saniyeler, dakikalar, saatlerden vb. oluşur. On dakika her durumda ‘on dakika’dır.” şeklinde yanıt verir. Buna karşılık Can “Ama bu dersteki on dakika benim için bir ömür gibil!” der.

Bu parçadaki öğretmen, zamanın her durumda aynı olduğunu savunarak Bergson'un felsefesindeki hangi görüşe karşı çıkmaktadır?

- A) Yaşam ve zaman bir ilk atılımla başlar.
- B) İnsan bilincinin dışındaki şeyler süre geçirmezler.
- C) Bilim şeyleri mekâna göre, felsefe ise oluşum hâlindeki süreye göre kavrar.
- D) Ölçülebilir zaman ile yaşanan zaman yani süre arasında ayırm yapmak zorunludur.
- E) Mekânda süre yoktur, sadece zamandaşlıklar vardır.

*2021-AYT

38. Nicolai Hartmann, modern felsefeye başlayan özne merkezli varlık anlayışına karşı çıkarak “yeni ontoloji” adını verdiği öğretisini ortaya koyar. Ona göre insanın kendisini dünyanın merkezine koyarak varlıklara yaklaştığı eski ontolojilerin en büyük yanılığısı, varlığa dolaylı bakarak var olanların nesnelliğini gözden kaçırırlarıdır. Hartmann; insana dünyanın merkezi değil, yalnızca bir parçası olarak yaklaşıldığından nesnelerin varlığının insana bağlı olmadığınnı anlaşılmalarını ileri sürer. O, sadece bu yolla varlığa ve bilgiye dair çözülemeyeş görünen sorunları üstesinden gelinebileceği düşüncesindedir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Metafizik problemlerle uğraşmaktan vazgeçmek gerekir.
- B) Varlık ve bilgi sorunlarına aynı perspektiften yaklaşılmamalıdır.
- C) Var olanların doğasına yönelik bir incelemede zihin esas alınmalıdır.
- D) Varlığın bilgisine, düşünülen nesneden yola çıkararak ulaşılabilir.
- E) Dünyaya yönelimimiz daima subjektif olmak zorundadır.

2022-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

39. Nurettin Topçu, Batı felsefesinin yöntem ve kavramlarını kullanmasına rağmen meselelere kendi ahlaki ve kültürel problemlerimiz açısından yaklaşmıştır. "İsyan ahlaki" olarak adlandırdığı felsefesinde onun amacı; kendi buhranlarımız karşısında geçmişe övgüler düzmek ya da ağıt yakmaktan daha çok, görev bilinciyle evrensel standartlarda, bugün yaşayan insanımız için yepyeni bir dünya kurma idealini harekete geçirmektir. Bu bağlamda Topçu'ya göre insandan başlayarak tabiatla ve hatta kainatla dost olup yeni bir dünya görüşü ve toplum düzeni kurmak temel hedef olmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "isyan ahlaki"nın bir özelliği olarak gösterilemez?

- A) Evrensel olması
- B) Toplumun bekłentilerini karşılaması
- C) Yerel problemlerden hareket etmesi
- D) Sorumluluk temelinde hareket etmesi
- E) Yenilikçi olması

2023-AYT

40. Akılın karşısına tutkuyu, bilmenin karşısına kişisel deneyimi koyan Kierkegaard, felsefe tarihinde alışılmadık bir hakikat anlatısına imza atmış, akıl egemenliğini sarsan yaklaşımıyla varoluşculuğun öncülerinden olmuştur. Ona göre evrensel ahlak yasaları ve onlarla ilgili kuramsal fikirler, hakikatin kavranması bağlamında kişiye ışık tutamaz. Hakikatin kendisi olan Tanrı'ya ulaşmanın biricik yolu imandır. İman ise aklı aşan, anlatılamaz ve öğretilemez bir yaşamsal güç olması dolayısıyla biricik bir ruhsal durumdur. Düşüncenin içinde değil ötesinde konumlanan imanın, bir bulunuşa ve olmaya işaret etmesi onu dile gelmez ve paylaşılamaz kılmaktadır.

Buna göre Kierkegaard'nun varoluşçuluğuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanın kuramsal bir açıdan irdelenmesini amaçlar.
- B) İnsana sadece imanı olan bir varlık gözüyle bakar.
- C) İnsanı evrenle ilişkisi çerçevesinde açıklar.
- D) İnsana tekilliğini göz önünde bulundurarak yaklaşır.
- E) İnsanın mutlak hakikate sorgulayarak ulaşabileceğini söyler.

2025-AYT

PSİKOLOJİ

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU	TOPLAM				
			2018	2019	2020	2021	2022
189	PSİKOLOJİ BİLİMLİNİN TANIYALIM	Psikolojinin Konusu-Bir Bilim Dali Olma Süreci	1	-	-	-	-
		Psikolojideki Yatılımlar	-	-	-	-	-
		Psikolojinin Bilim Dali Olarak Ölçütleri, Amaçları-Araştırmalarda Uyulması Gereken Etik Kurallar	-	-	-	-	-
		Psikoloji Araştırmalarında Uygulanan Yöntem ve Teknikler	-	-	-	-	-
		Psikolojinin Alt Dalları -iş Alanları-Diğer Bilim Dallarıyla İlişkisi	-	1	-	-	-
		Davranışın Oluşumu-Kalitim ve Çevrenin Davranışa Etkisi	-	-	-	-	-
		Gelişim ve Gelişim Kuramları	-	-	-	-	-
		Duyum ve Özelliğe Etki	-	-	-	-	-
		Uyarılmanın Davranışlara Etkisi- Alışma ve Duyarlılaşma	-	-	-	-	-
		Algı ve Algı Yanıtlamaları	-	-	-	-	-
191	PSİKOLOJİNİN TEMEL SUREÇLERİ	Algı Etkileyen Faktörler- Duyum ve Algı Arasındaki Farklar	-	-	-	-	-
		Güdülenmeyi Ortaya Çıkaran Faktörler- Güdülenmiş Davranışın Özellikleri	1	-	-	-	-
		Duygu ve Duygu Türleri	-	-	1	-	-
		Bilinc ve Bilincilik Türleri	-	-	-	-	-
		Dikkat ve Türleri	-	-	-	-	-
		Sosyal Psikoloji	-	1	-	-	-
		Öğrenme ve Öğrenme Türleri- Koşullanma Yoluyla Öğrenme	-	-	1	-	-
		Bilişsel Öğrenme	-	1	1	-	-
		Öğrenmeye Etkileyen Faktörler ve Öğrenme Stratejileri	-	-	1	-	-
		Bellek ve Bellek Türleri	1	-	-	-	-
194	ÖĞRENME, BELLEK, DÜŞÜNME	Düşünmenin Yapı Taşları, Dil, Doğru Düşünme ve İdeleme	-	1	-	-	-
		Zekâ ve Türleri	-	-	-	-	-
		Kişilik ve Kişiilik Kuramları	1	-	-	1	1
		Bireysel Farklılıklar, Kişiiliğin Ölçülmesi	-	-	-	-	-
196	RUH SAĞLIĞININ TEMELLERİ	Stres ve Savunma Mekanizmaları	-	1	-	1	-
		Ruh Sağlığı ve Önemi	-	-	-	-	-
	KİŞİLİK BOZUKLUKLARI	Kişilik Bozuklukları	-	-	-	-	-

Psiyolojinin Konusu-Bir Bilim Dalı Olma Süreci

1. I. Doğrudan gözlemlenebilen davranışlar
- II. Doğrudan gözlemlenemeyen zihinsel süreçler
- III. Fizyolojik tepkiler

Yukarıdakilerden hangileri, günümüz psikoloji araştırmalarının kapsamında yer almaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) II ve III E) I, II ve III

2018-AYT

3. Wilhelm Wundt, aşağıdakilerden hangisini yaparak psiyolojinin pozitif bilim oluşuna öncülük etmiştir?

- A) Bilinci incelemek amacıyla içe bakış yöntemini kullanarak
- B) İlk psikoloji laboratuvarını kurup psikolojik süreçlerin deneysel yöntemlerle incelenmesini sağlayarak
- C) Nesnel bir şekilde incelenmemeyen duygular ve zihinsel süreçleri psiyolojinin çalışma alanının dışında tutarak
- D) Beden ile ruh arasındaki ilişkiyi sorgulayarak
- E) Ruhsal durumların beden üzerinde etkili olduğunu kabul ederek

2024-AYT

2. I. Bireyin çocukluğunda yaşadığı travmatik olayların, yetişkinliğinde yaşadığı fobilerle ilişkisi var mıdır?
- II. Bir iş yerinde çalışanlar arasındaki çatışmalar, çalışanların iş yerine bağlılıklarını olumsuz yönde etkiler mi?
- III. Yeni doğmuş maymunların bir süre fiziksel temastan yoksun kalması maymunların yetişkinlikteki tepkilerini etkiler mi?

Yukarıdaki sorulardan hangileri, psikoloji bilimin konusu kapsamındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

2020-AYT

Psiyolojinin Bilim Dalı Olarak Ölçütleri, Amaçları-Araştırmalarda Uyulması Gereken Etik Kurallar

4. Bir araştırmacı, travmatik anıları hatırlamanın kaygı düzeyi üzerindeki etkisini incelemek ister. Bu amaçla düzenlediği araştırmada, katılımcılara "Şimdi travmatik bir anınızı düşünmenizi istiyorum." yönergusonunu verir. Katılımcılardan biri geçmişti yaşadığı travmatik bir anı düşünürken ağlamaya başlar ve araştırmacıya kendini çok kötü hissettiği için çalışmanın bu kısmını atlama istediğini söyler. Araştırmacı, katılımcıyla tüm kısımları eksiksiz tamamlaması gerektiğini bildirir.

Bu durumda araştırmacı:

- I. katılımcının araştırma sırasında yaşayabileceği risklerin azaltılması,
- II. katılımcının verdiği cevapların gizliliğinin sağlanması,
- III. katılımcının araştırmaya özgür iradesiyle devam etmesi

etik ilkelerinden hangilerini ihlal etmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

*2020-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Psikoloji Araştırmalarında Uygulanan Yöntem ve Teknikler

5. Bir araştırmacı, televizyonda şiddet sahneleri izlemenin çocukların vurma, tekmeleme gibi saldırgan davranışları artırduğunu düşünmektedir. Bu düşüncesini doğrulamak amacıyla tasarladığını deneyde araştırmacı, bir grup çocuğu bir deney odasına alır. Burada çocukların yarısı şiddet içerikli sahnelerin bulunduğu, diğer yarısı ise şiddet içerikli olmayan sahnelerin bulunduğu birer kısa film izler. Filmin ardından araştırmacı, her iki gruptaki çocukların deney odasında bulunan bir oyuncak bebeğe kaç kez vurduklarını gözlemler.

Bu araştırmada bağımlı değişken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuğun araştırmacıyla olan etkileşimi
- B) Çocuğun deney odasında geçirdiği zaman
- C) Çocuğun oyuncak bebeğe kaç kez vurduğu
- D) Çocuğun sunulan filmi izleyip izlemediği
- E) Çocuğun ne kadar süre televizyon izlediği

*2021-AYT

6. **Psikoloji araştırmalarında kullanılan deneysel yöntemle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlışdır?**

- A) Sebep-sonuç ilişkisini ortaya koymayı hedefler.
- B) Değişkenler arasındaki ilişkinin düzeyini ve yönünü belirlemeyi amaçlar.
- C) Araştırmacı tarafından kontrol altına alınmış değişkenlerle uygulanır.
- D) Bilimin açıklama amacına hizmet eder.
- E) Deneyde etkisi araştırılan değişken, bağımsız değişkendir.

2023-AYT

Psikolojinin Alt Dalları - İş Alanları-Diğer Bilim Dallarıyla İlişkisi

7. Büşra, Kadir ve Can stresin etkilerini araştıran psikologlardır. Büşra, erken yetişkinlikten yaşlılığa kadar stresin yaşa bağlı psikolojik etkilerini incelerken Kadir, yetişkinlerin çevrelerindeki insanlarla ilişkilerinin stresli durumlarda gösterdikleri davranışları nasıl etkilediğini araştırmaktadır. Can ise stresin, yetişkinlikte depresyon gibi duygudurum bozuklıklarının ortaya çıkışındaki etkisine odaklanmaktadır.

Buna göre Büşra, Kadir ve Can'ın araştırmaları psikolojinin aşağıdaki alt dallarından sırasıyla hangilerinin çalışma konusuyla ilgilidir?

- A) Klinik - sosyal - gelişim
- B) Gelişim - sosyal - klinik
- C) Sosyal - gelişim - klinik
- D) Gelişim - klinik - sosyal
- E) Klinik - gelişim - sosyal

2019-AYT

8. Uluslararası bir şirkette psikolog olarak çalışan Cansu, belirli aralıklarla çalışanların performans kayıtlarını inceler ve çalışma koşullarıyla ilgili bireysel görüşmeler yapar. Yaptığı görüşmelerden elde ettiği bilgiler ışığında çalışma koşullarında yapılabilecek değişiklikler hakkında yönetime görüş bildirir. Cansu'nun görevi, şirket çalışanlarının performansını ve iş memnuniyetini artırarak şirketin gelirini artırmaktır.

Cansu, psikolojinin aşağıdaki alt dallarının hangisinde uzmanlaşmıştır?

- A) Sağlık
- B) Endüstri ve örgüt
- C) Klinik
- D) Gelişim
- E) Bilişsel

2022-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

9. Ceren, futbol taraftarlarının stadyumda maç izlerken gösterdikleri davranışları rakip takım taraftarlarının yaptığı tezahüratlar ve taraftar kimliğinden nasıl etkilendiğini incelemektedir. Bu amaçla farklı futbol takımlarının taraftarlarıyla maç çıkışlarında görüşmeler yapmaktadır.

Buna göre Ceren, psikolojinin aşağıdaki alt dallarından hangisinde araştırma yapmaktadır?

- A) Bilişsel
- B) Gelişim
- C) Sosyal
- D) Klinik
- E) Deneysel

*2023-AYT

10. Aşağıdaki çalışma konularından hangisi psikolojinin uygulamalı alt dallarından birine aittir?

- A) Primatların bellek süreçlerinin incelenmesi
- B) Bireylerin toplum içinde yaşa bağlı olarak değişen sosyal konumlarının incelenmesi
- C) Ait olduğu grubun, bireyin davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi
- D) Bebeklikten çocukluk dönemine kadar değişen bilişsel süreçlerin incelenmesi
- E) Bireylerde görülen davranış bozuklıklarının nedenlerinin incelenmesi

2025-AYT

Uyarımanın Davranışlara Etkisi- Alışma ve Duyarlılaşma

11. Alışma ve duyarlılaşma kavramıyla ilgili;
- I. Alışma ve duyarlılaşmadaki ortak unsur uyarıcıların tekrarıdır.
 - II. Alışmada uyarıcıya verilen tepki artarken duyarlılaşmada azalır.
 - III. Duyarlılaşma hâlinde kişi, ilgili uyarıcıya karşı daha hassas hâle gelir.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

2023-AYT

Algıyı Etkileyen Faktörler- Duyum ve Algı Arasındaki Farklar

12. Algı, büyük oranda algılanan kendisinden kaynaklanan özelliklerden etkilenir. Algılanan kişinin kişilik özellikleri, içinde bulunduğu ortam/ çevre, tutumları, deneyimleri ve ihtiyaçları/güdüleri uyarılanları nasıl algılayacağını etkiler.

Aşağıdakilerin hangisinde algıyı etkileyen faktöre doğru örnek verilmemiştir?

- A) Kişilik özellikleri - Kaygılı bir yapıya sahip birinin bütün yüksek sesleri tehlike olarak algılaması
- B) Ortam/Çevre - Beyaz önlükli birinin hastanede doktor, okulda öğretmen olarak algılanması
- C) Tutumlar - İneğin Hindistan'da kutsal kabul edilirken diğer ülkelerde herhangi bir hayvan olarak algılanması
- D) Deneyimler - Yetişkinlerin verdiği sözleri çoğu zaman yerine getirmediğini gören bir çocuğun yetişkinleri güvenilmez olarak algılaması
- E) İhtiyaçlar/Güdüller - Bir insanın karnı açken öünden geçtiği fırından gelen ekmek kokusunu alırken karnı tokken bu kokuya fark etmemesi

2022-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

13. Uzun süredir aktif olarak araç kullanan bir şoför biraz ileride trafik lambasını fark eder ve kırmızı ışığın yandığını görerek yavaşlar. Trafik lambasının ışığı kırmızıdan sariya döner ancak sonrasında yeşil ışık yanmaz. Şoför trafik lambasının bozuk olduğunu anlar ve geçiş hakkının kendisinde olduğunu bilerek yoluna devam eder.

Trafik lambasının bozuk olmasını rağmen şoförün sıradaki ışığın yeşil olacağını bilmesi, aşağıdaki algı prensiplerinden hangisine örnektir?

- A) Şekil-zemin ilişkisi
- B) Tamamlama
- C) Yakınlık
- D) Benzerlik
- E) Sürekllilik

2023-AYT

**Güdülenmeyi Ortaya Çıkaran Faktörler-
Güdülenmiş Davranışın Özellikleri**

14. Birinci sınıf öğrencisi Ceyhun, yazı yazmaktan hoşlanmadığı için öğretmeninin verdiği yazma ödevlerini yaparken çok sıkılıyordu ve çoğu zaman ödevlerini tamamlayamıyordu. Bunu fark eden öğretmen, Ceyhun'un eksiksiz tamamladığı her ödevi için defterine bir mutlu yüz çıkartması; tamamlayamadığı her ödev için ise bir üzgün yüz çıkartması yapıştırır. Ailesi;
- I. Ceyhun beş mutlu yüz çıkartması topladığında, hafta sonu bilgisayarda oyun oynama süresini otuz dakika uzatır.
 - II. Ceyhun'un defterinde beş üzgün yüz çıkartması olduğunda, hafta sonu bilgisayarda oyun oynama süresini otuz dakika kısaltır.

Ceyhun'un ödev yapma davranışını artırmak için yapılan bu uygulamalar, aşağıdaki kavumlardan sırasıyla hangisine örnektir?

I	II
A) Olumsuz pekiştirme	Ceza
B) Olumlu pekiştirme	Ceza
C) Olumlu pekiştirme	Olumsuz pekiştirme
D) Söndürme	Olumsuz pekiştirme
E) Olumlu pekiştirme	Söndürme

2018-AYT

15. Psikolojide tanımlanan “güdü” ve “dürtü” kavramlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Açlık, susuzluk gibi fizyolojik kökenli güdülere dürtü denir.
- B) Sosyal güdüler, yaşıtlar sonucunda öğrenilir.
- C) Dürtüler, organizmanın yapısında doğuştan bulunur.
- D) Sevgi görme ve başarılı olma birer sosyal güdüdür.
- E) Her güdü aynı zamanda bir dürtüdür.

2021-AYT

16. İçsel güdülenme dışsal güdülenmenin aksine, bir davranıştı dışarıdan herhangi bir zorlama veya ödül olmaksızın kişinin kendi inanışını ve bekłentilerini tatmin ettiği için yapma durumudur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi “icsel güdülenme”ye örnektir?

- A) Bir üniversite öğrencisinin, harçlığını kazanmak için kalabalık sokaklarda gitar çalması
- B) Bir çocuğun, yiyeceği şekeri hayal ederek yemeğini hızlıca bitirmeye çalışması
- C) Bir gencin, ailesinin alacağına söz verdiği bilgisayar oyunu karşılaşlığında sınavlarına çalışması
- D) Bir doktorun, ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesi gerektiğini düşündüğünden haftanın bir günü onları ücretsiz muayene etmesi
- E) Bir bankacının, yeterince çabalarsa alabileceğine inandığı terfi için haftanın üç günü fazla mesai yapması

2025-AYT

✓ Duygu ve Duygu Türleri

17. Duygularla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bireyin engellendiği durumlar onda çoğu zaman öfke duygusuna yol açar. Öfke ise saldırgan davranışa neden olabilir.
- B) Kaygıının aksine korkunun nesnesi yoktur. Birey kendisini korkutanın ne olduğunu somut olarak hiçbir zaman bilemez.
- C) Korkuların bir kısmı doğuştan var olsalar da bazı korkular bireyin deneyimleri sonucunda sonradan edinilir.
- D) Bireyin duyduğu hazzın kaynağı farklı gelişim dönemleri boyunca değişkenlik gösterebilir.
- E) Bazı fizyolojik tepkiler birden çok duyu türünde ortak olarak görülür. Örneğin kalp atım hızı artan bireyin öfkeliğinden emin olamayız.

2020-AYT

✓ Dikkat ve Türleri

- 18.**
- I. Odasında sessizce ders çalışan Deniz'in dikkatinin, yan odada aniden başlayan yüksek müzik sesine yöneliksi
 - II. Aynı odayı paylaştığı kardeşi gürültülü bir şekilde bilgisayar oyunu oynarken Pelin'in, bu sesin hiç farkında olmadan dikkatle kitabı okuması
 - III. Kendisine sade bir mezuniyet elbisesi almak için bir mağazaya giren Ebru'nun dikkatini, mağazadaki sade elbiseler yerine parlak pullarla kaplı gösterişli bir elbisenin çekmesi

Numaralanmış bu durumlar, sırasıyla aşağıdaki dikkat türlerinden hangisine örnektir?

- A) Pasif - Aktif - Pasif
- B) Pasif - Pasif - Aktif
- C) Pasif - Aktif - Aktif
- D) Aktif - Pasif - Aktif
- E) Aktif - Aktif - Pasif

*2024-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Sosyal Psikoloji

19. Sosyal psikolojide, insan davranışlarının nedenlerini anlamaya çalışma sürecine yükleme adı verilir. Sosyal psikologlar bu süreci "îçsel" ve "dışsal" olmak üzere ikiye ayırrı. Bir kişinin herhangi bir davranışının, o kişiye ait özelliklerden kaynaklandığını düşünme "îçsel yükleme" olarak adlandırılır.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerin hangisi "îçsel yükleme"ye örnektir?

- A) O kadar cimri ki garsona bahşiş bırakmadan masadan ayrıldı.
- B) Karnı ağrıldığı için bugün yemek yemedi.
- C) Sınavda şansı yaver gittiği için tıp fakültesini kazandı.
- D) Bugünkü buluşmamızı hava koşullarından dolayı iptal etti.
- E) Sorular çok zor olduğu için sınavdan yüksek puan alamadı.

2019-AYT

20. Sosyal psikologların ilgilendikleri alanlar arasında şemalar, tutumlar, ön yargılar, yüklemeler gibi insanların sosyal bilişlerine yönelik çeşitli konular bulunmaktadır.

Yüklemeler konusunda çalışmalar yürüten bir psikolog, temel olarak aşağıdakilerden hangisine odaklanmaktadır?

- A) İnsanların, davranışlarının nedenlerine yönelik düşüncelerine
- B) İnsanların başkalarına hangi koşullarda yardım edeceğinine
- C) Sosyal uyarıcıların ne olduğuna yönelik kalıplılmış bilişlere
- D) Bir grubun tüm üyeleri tarafından paylaşıldığı düşünülen özelliklerine
- E) Kişiye veya gruplara yönelik olumlu ve olumsuz duygulara

2020-AYT

Öğrenme ve Öğrenme Türleri- Koşullanma Yoluyla Öğrenme

21. Şiddetli bir baş ağrısı yaşayan Yonca, ağrı kesici alır ve baş ağrısı kısa sürede hafifler. Yonca, o günden sonra şiddetli baş ağrısı çektiği her zaman ağrı kesici alarak baş ağrısından kurtulmaya çalışır.

Yonca'nın ağrı kesici alarak baş ağrısından kurtulması, aşağıdakileri öğrenme kavramlarından hangisine örnektir?

- A) Sönme
- B) Genellemeye
- C) Ayırt etme
- D) Olumsuz pekiştirme
- E) Kendiliğinden geri gelme

2021-AYT

22. Korkuların deneyimler sonucu nasıl öğrenildiğini anlamak için beyaz farelerden ve beyaz tavşanlardan korkmayan bir grup çocuk üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Küçük çocukların yüksek sesli uyarınlardan kendiliğinden korktuğu bilinmektedir. Öncelikle, çocuklara beyaz fare gösterilirken aniden yüksek sesli bir uyarın verilmiştir. Bu eşleştirme bir süre tekrarlandıktan sonra çocukların yüksek sesli uyarın olmadan da beyaz fareyi tek başına gördüklerinde korkmuşlardır. Ardından çocuklara beyaz tavşan tek başına gösterilmiş ve çocukların beyaz tavşanı görünce de korkmuşlardır.

Buna göre çocukların beyaz farelerden ve beyaz tavşanlardan korkmaya başlaması sırasıyla aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Edimsel koşullanma yoluyla öğrenme - Olumsuz pekiştirme
- B) Klasik koşullanma yoluyla öğrenme - Kendiliğinden geri gelme
- C) Klasik koşullanma yoluyla öğrenme - Sönme
- D) Klasik koşullanma yoluyla öğrenme - Genellemeye
- E) Edimsel koşullanma yoluyla öğrenme - Olumlu pekiştirme

*2022-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Bilişsel Öğrenme

23. Lise öğrencisi Özgür;

I. Beş aylık küçük kardeşi uykusundan uyanıp ağlamaya başladığında annesinin yaptığı gibi kardeşinin başını okşayarak yeniden uyumasını sağlar.

II. Çözmekte zorlandığı bir fizik problemiyle bir süre uğraştıktan sonra çözüm yolunu aniden bulur.

Özgür'ün birinci ve ikinci durumdaki öğrenme biçimini, aşağıdaki öğrenme türlerinden sırasıyla hangisine örnektir?

I II

A) Kavrayarak (Sezgisel)	Örtük (Gizil)
B) Model alarak	Kavrayarak (Sezgisel)
C) Model alarak	Örtük (Gizil)
D) Kavrayarak (Sezgisel)	Model alarak
E) Örtük (Gizil)	Kavrayarak (Sezgisel)

2019-AYT

24. Reklam müzikleri hazırlanırken dikkatle üzerinde durulan bazı noktalar vardır. Ritim, müzik ve sözlerin uyumu söyle olmalıdır ki bireyler dikkatle dinlemeseler bile farkında olmadan markayı öğrenmeli, gerektiğinde de hatırlayabilmelidir.

Buna göre reklam müziği hazırlanırken aşağıdaki öğrenme türlerinden hangisi gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır?

- A) Klasik koşullanma yoluyla öğrenme
- B) Edimsel koşullanma yoluyla öğrenme
- C) Gizil öğrenme
- D) Kavrayış yoluyla öğrenme
- E) Psikomotor öğrenme

2024-AYT

✓ **Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler ve Öğrenme Stratejileri**

25. Bir fizik öğretmeni öğrencileri öğrenmeye teşvik edeceğini inandığından onları zorlayacak seviyede örnek sorular kullanır. Öğrenciler bu soruları çözmede başarısız olur. Matematik öğretmeni ise öğrencilerin başarabildiklerini gördükçe motive olacaklarına inandığından temel düzeyde örnek sorular kullanır. Dönem sonunda bu iki öğretmenden ders alan öğrencilere fizik ve matematik bilgilerini ölçen birer sınav girerlerse ne kadar başarılı olacaklarını düşündükleri sorulur. Öğrencilerin tamamı matematik sınavında dersteki performanslarına benzer düzeyde başarılı olacaklarını söyleken fizik sınavında başarılı olamayacaklarını belirtir.

Öğrencilerin fizik sınavında başarılı olamayacaklarını belirtmesi, öğrenmeyi etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Öğrenmede transfer
- B) Öğrenilmiş çaresizlik
- C) Olgunlaşma
- D) Genel uyarılmışlık hali
- E) Türe özgü hazır olma

2025-AYT

Bellek ve Bellek Türleri

26. Bir bilgiyi hatırlamak istediğimizde; bilgiyle ilgili ne kadar çok ipucu varsa, bilgiyi hatırlamamız o kadar kolay olur.

Buna göre bir sınavda yer alan;

- I. Bilimsel psikolojinin kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?
A) W. Wundt B) W. James C) J. B. Watson
 - II. Bilimsel psikolojinin kurucusu olarak kabul edilir.
 - III. Bilimsel psikolojinin kurucusu kimdir? Yazınız.
- soru tiplerinden hangilerinde, istenen bilgi bellekten daha kolay çağrırlar?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

2018-AYT

28. Ömer, bir arkadaşının kendisiyle ilgili herkesin içinde yaptığı eleştirel yorumdan çok rahatsız olmuş ve arkadaşına öfkelenmiştir. Ömer, önce arkadaşına fiziksel saldırırda bulunarak öfkesini göstermek istemiş olsa da diğer arkadaşlarının tepkisinden çekindiği için kendini kontrol etmiştir. Bu arkadaşına saldırmak yerine ona tepkisini alaycı bir fıkra anlatarak göstermiş, hem onun kabalığına fiziksel saldırırıya kıyasla daha uygun bir şekilde cevap vermiş hem de anlattığı fıkrala diğer arkadaşlarının beğenisini kazanmıştır.

Psikanalitik kurama göre Ömer'in öfkesini daha uygun bir şekilde ifade etmesini sağlayan kişilik yapısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ego B) İd C) Bilinç öncesi
 D) Süperego E) Bilinçaltı

2022-AYT

Kişilik ve Kişilik Kuramları

27. Bir profesör üniversitede geçmişten günümüze popüler kişilik kuramları konusunda ders vermektedir. Öğrencilerinden; Freud'un psikanalitik kuramı bağlamında, kişilik konusunun temel kavramlarını anlatan karakterlere bürünerek kısa bir canlandırma yapmalarını ister. Bu canlandırma için gönüllü olup olmadığını sınıftakilere sordduğunda bir öğrenci "Beni seçin, beni seçin!" diye bağırrarak sırasından kalkar. Bunun üzerine profesör "Hadi gel, karakterlerden biri belli oldu." der.

Buna göre profesörün, öğrencisinin canlandırması için uygun gördüğü karakter aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Çatışma B) Ego
 C) Süperego D) İd
 E) Savunma mekanizmaları

2018-AYT

29. Uzun zamandır birlikte çalıştığı iş arkadaşları, Seda'yı konuşkan ve dışa dönük bir insan olarak tanımlar. Bir süre sonra işi gereği yurt dışına giden Seda, gittiği ülkenin diline henüz hâkim olamadığı için yeni iş arkadaşlarıyla daha az sohbet eder. Bu yüzden yeni iş arkadaşları, eski iş arkadaşlarının aksine Seda'yı içe dönük bir insan olarak tanımlar.

Seda'nın kişilik özellikleriyle ilgili bu farklı tanımlamalar, aşağıdakilerin hangisiyle açıklanır?

- A) Kişilik özelliklerinde kültürler arası farklılık görülmez, kişilik özellikleri evrenseldir.
 B) Kişilik özelliklerinin oluşumu genetik faktörlerle açıklanabilir.
 C) Çocukluktaki yaşıtlar yetişkinlikteki kişilik özelliklerine etki eder.
 D) İnsanların kişiliklerinin nasıl algılandığı farklı sosyal koşullarda değişebilir.
 E) Kişilik özelliklerinin gelişmesinde koşullanma önemli rol oynar.

2024-AYT

- 30. Kişilik, kişiliğin gelişimi ve şekillenmesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**
- Mizaç, kişiliğin sonradan kazanılan yönüdür.
 - Kişilik gelişimi bireyin içinde büyüğü ailenin tutumlarından bağımsızdır.
 - Kişiliğin şekillenmesi bireyin içinde bulunduğu sosyal koşullardan bağımsızdır.
 - Kişinin heyecanlı veya soğukkanlı olması kişiliğin karakter yönüyle ilgilidir.
 - Kişiliğin şekillenmesinde kalitim ve çevre birlikte etkilidir.

*2025-AYT

Stres ve Savunma Mekanizmaları

- 31. Aşağıdakilerin hangisinde yaklaşma-yaklaşma çatışması yaşanmıştır?**
- Canı dondurma isteyen Merve'nin kilo almaktan çekindiği için dondurma yemekten vazgeçmesi
 - Yeni bir televizyon almak isteyen Banu'nun istediği ürünün mağazada indirimde olmasına sevinmesi
 - Beğendiği iki araba arasında kararsız kalan Gülsah'ın bir süre düşündükten sonra ucuz olanı alması
 - Engin'in merakla beklediği konsere eski nişanlısıyla karşılaşma korkusuyla gitmekten vazgeçmesi
 - Riskli bir ameliyat ile ciddi yan etkileri olan ilaç tedavisi arasında kalan bir hastanın ameliyatı tercih etmesi

*2019-AYT

- 32. Kişiler bazen rahatsız edici buldukları, hoş gitmeyen veya tehdit edici içeriği duyu ve düşüncelerini başkalarına yönlendirler. Bu durum, kişinin benliğini kaygıdan koruyan savunma mekanizmaları içinde yer alır ve yansıtma olarak adlandırılır.**

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "yansıtma"ya örnektir?

- Bir kişinin eşine yalan söylediğinin yoğun suçluluk ve utanç duyusunu yaşaması
- Arkadaşına karşı sevgi dolu hisler besleyen birinin arkadaşının kendisinden hoşlanmadığını düşünmesi
- İş yerinde çalışma arkadaşıyla tartışma yaşayan bir kişinin evde çocuğunu nedensiz yere azarlaması
- Komşusunun yeni aldığı arabayı çekemeyen bir kişinin komşusunun sürekli onu kıskandığını söylemesi
- Hangi işi seçeceğini bir türlü karar veremeyen birinin psikolojik destek almaya karar vermesi

2021-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

SOSYOLOJİ

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

SAYFA NO	ÜNİTE	KONU	YIL					TOPLAM			
			2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
201	SOSYOLOJİYE GİRİŞ	Sosyolojiyi Tanıyalım	-	1	-	1	1	1	1	5	
		Toplum ve Toplumu Oluşturan Öğeler	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Sosyolojinin Kurucuları	-	-	-	-	-	1	-	1	
		Sosyolojide Kullanılan Başlıca Yöntemler ve Teknikleri	-	-	-	1	-	-	-	1	
		Türkiye'de Sosyoloji	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Sosyalleşme	-	1	-	-	1	-	1	3	
		Sosyalleşmenin Aşamaları ve Sosyalleşmenin Toplumsal İlişkiler Üzerindeki Etkisi	-	1	-	-	-	-	-	1	
204	BİREY VE TOPLUM	Toplumsal Statü, Rol, Saygınlık	-	-	-	1	1	1	-	3	
		Toplumsal Değer - Toplumsal Norm Toplumsal Kontrol	1	1	-	-	-	-	-	3	
		Toplumsal Sapma	-	-	1	-	-	-	-	2	
		Toplumsal Yapı ve Unsurları	1	-	-	-	1	-	-	2	
		Toplumsal Etkileşim Tipleri	-	-	1	-	-	-	-	1	
		Toplumsal Tabakalaşma	-	-	-	-	-	-	-	1	
		Toplumsal Değişme ve Toplumsal Değişmeyi Etkileyen Faktörler	-	-	1	1	-	-	-	2	
210	TOPLUMSAL YAPI	Toplumsal Değişme ve Kültür	-	-	-	-	-	-	-	1	
		Modernleşme ve Küreselleşme	-	-	-	-	-	-	-	1	
		Toplumsal Gelişme - Toplumsal Bütünleşme - Toplumsal Çözülme	1	-	1	-	1	-	-	3	
		Kültürün Anlamı ve İşlevleri	1	-	-	1	-	-	-	2	
		Kültüre İlişkin Kavramlar	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Toplumsal Kültürün Önemi	-	-	1	-	-	-	-	1	
		Kültürel Tutumlar ve Kültürler Arası Etkileşim	-	-	-	-	-	-	-	-	
215	TOPLUM VE KÜLTÜR	Kurum Kavramı ve İşlevleri	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Aile Kurumu ve Evlilik	1	-	-	1	-	-	-	1	
		Eğitim Kurumu, Önemi ve İşlevleri	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Din Kurumu, Önemi ve İşlevleri	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Ekonomi Kurumu, Önemi ve İşlevleri	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Siyasal Yönetim Bicimleri	-	1	1	-	-	-	-	2	

Sosyolojiyi Tanıyalım

1. Sosyolog, üyeleri tarafından hâlihazırda anlaşıldığı varsayılan bir dünyayı yeniden anlamaya çalışan kişidir. Fakat o sadece bir gözlemci ya da öznel bakışına göre yorum yapan herhangi bir kişi de değildir. Sosyolog, görününün, aşıkâr olanın altında yatan nedenleri bilimsel dayanaklarıyla araştırır. Sosyoloğun rolü, sosyal yaşama ilişkin gerçeklikleri, hiçbir olguya mutlaklaşmadan, bilimsel kuşkuculuk ve değerlendirme ölçütleri çerçevesinde ortaya koymaya çalışmaktadır. Sosyolog, düşünsel temeller ve bilimsel pratikler kapsamında tanımlamaya çalıştığı sosyal gerçekliği, onun çok boyutlu yapısını ve değişkenliğini dikkate alarak analiz etme çabasındadır.

Bu parçadan sosyologla ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Bilimsel ölçütleri esas alarak hareket etmelidir.
- B) Görünene değil, görünenen arkasındaki gerçekliğe odaklanmalıdır.
- C) Sosyal yaşamı bireylerin anladığı şekilde anlamaya çalışmalıdır.
- D) Sosyal gerçekliği tüm boyutlarıyla ortaya koymalıdır.
- E) Olguları mutlaklaşmadan sorgulayıcı bir biçimde incelemelidir.

2019-AYT

2. Sosyal davranış belirli bir yer ve zamandaki bireyler arasında gerçekleşir ve somut olarak gözlemlenebilir. Ancak sosyologlar bu davranışın analiz edebilmek için nerede gerçekleşmiş olursa olsun davranış biçimlerindeki benzerliği belirginştiren kavramları formlaştırmak zorundadır. Örneğin Kanada'da veya Çin'de eğitime dair pratikler farklılsa da eğitim sistemi kavramıyla ne demek istediği bilinir. Fransız köylülerinin aile içi davranışları, Amerikan gettolarında oturan ailelerin davranışlarından farklı olsa da ailenin ne olduğu ana hatlarıyla bellidir.

Bu parçadan sosyologlarla ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Kişisel düzeydeki davranışları geleneksel farklılıklara göre yorumlar.
- B) Sosyal davranışları çözümleyerek toplumsal ilişkilerin oluşumunu inceler.
- C) İnsanların özel ve farklı etkinlikleri üzerinden soyutlama ve genellemeler yapar.
- D) Sosyal davranışının oluşturan bireysel unsurların toplumsal yapıya etkilerini araştırır.
- E) Farklı kültürel verilerin yardımıyla ideal toplumsal davranışları tanımlar.

2021-AYT

3. Sosyologlar, insanların yaşadığı bireysel olayların daha geniş olguların yansımalarını olduğunu gösterir ve insanların deneyimleri arasındaki benzerliklerin ve bu benzerliklerin arasındaki farklılıklarını ortaya koyarlar. Sosyoloji bizi deneyimlerimizi yeniden değerlendirmeye yöneltir; toplumsal olgu ve olayların, olduğunu zannettiğimiz şekilde olmadığı düşünmemizi, başka yorumlarının da olduğunu görebilmemizi sağlar. Sosyolojik düşünmenin bireye sağlayacağı en önemli fayda, şimdide kadar düşündüğünden farklı bir şekilde düşünmeye başlamasını ve böylece o güne kadar tanıdığını düşündüğü dünyadan şimdiden olduğundan daha farklı bir dünya olabileceğini keşfetmesini sağlamasıdır.
4. Sosyoloji; insanların kendi anımlarını ürettiği bir dünyaya, sosyal dünyaya yönelikir. Sosyal dünya, doğal dünyadan farklıdır. Doğal dünyadaki nesneler, insanların onlar hakkındaki yorumlarına bakılmaksızın var olabilirler ancak sosyal dünyadaki olgular için aynı şey söylememez. Söz gelimi, "suç" ve "aşk" gibi olgular insanlar tarafından üretilmiştir. Bu olguların varoluşları insanların davranış, düşünce ve yorumlarına; onlara yükledikleri anımlara bağlıdır. Bu nedenle sosyolojinin nesnesi, doğal dünyayı inceleyen bilimlerden farklı olarak kendine özgü nitelikleriyle öne çıkan insan ve onun yapıp ettikleridir.

Buna göre sosyolojinin bireye kazandırmayı amaçladığı özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireysel bilgi ve deneyimlerin önemini kavramak
- B) Toplumsal olay ve olguları öznel bir bakış açısıyla ele almak
- C) Dünyadaki farklı toplumlar hakkında bilinc oluşturabilmek
- D) Konuları bilimsel akıl yürütmeyle ele almak
- E) Topluma farklı ve geniş açılardan bakabilmek

*2023-AYT

Bu parçada sosyolojinin hangi özelliğine vurgu yapılmaktadır?

- A) Pozitif bir bilim olmasına
- B) Konusunun özgünlüğüne
- C) Olgusal olmasına
- D) Yöntemsel farklılıklarına
- E) Kuramsal çeşitliliğine

2024-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

5. Sosyolojiyle uğraşmak sıradan bir bilgi edinme sürecinden ibaret değildir. Sosyoloji olaylara daha geniş bir açıdan baktamıza ve kendimizi gündelik hayatın sıradanlığından uzaklaştırmamıza olanak verir. Anladığımızı veya bildığımızı zannettiğimiz şeyleri sosyoloji aracılığıyla yeniden inceleyebiliriz. Sosyolojinin amacı sahip olduğumuz bilgileri "düzeltemek" veya yanlış bildiklerimizin yerine sorgulanamaz doğrular koymak değildir. Sosyolojik düşünmek, bugüne kadar tartışmasız kabul edilen doğruları eleştirmek, kesin olduğu iddia edilen görüşleri çözümleme ve sorgulama alışkanlığını kazanılmasını sağlar.

Bu parçadan sosyolojik düşünmeye ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsanların aşina olduğu durumlara eleştirel gözle yeniden baktmaya yarar.
- B) Gündelik hayatı bireyler tarafından yinelenen davranışları sorgular.
- C) Olayları genel ve kuşatıcı bir bakış açısıyla değerlendirmeye yardım eder.
- D) Bilgilerdeki eksik ve yanlışların uzlaşılmış doğrularla değiştirilmesini sağlar.
- E) Sosyal yaşamındaki ortak kabullerin sorgulanmasına dönük tutumlar geliştirir.

2025-AYT

Sosyolojinin Kurucuları

6. Max Weber, toplumsal sınıf kavramlaşmasını Karl Marx'ın üretim araçlarına sahiplik ve ekonomik belirleyicilik esası sınıf analizinden farklı bir biçimde değerlendirmiştir. Weber'in toplumsal tabakalaşma modelinde ekonomik durum belirleyici olmakla birlikte insanların sahip oldukları beceri, güç, işgal ettiğleri toplumsal konum ve saygınlık da önemlidir. Örneğin bir kasabada ekonomik bakımdan güçlü olan bir esnaf, bir kaymakamdan ya da bir okul müdüründen sadece ekonomik gücü olduğu için daha saygın ya da prestijli değildir. Aynı şekilde bir kimsenin ekonomik güçe sahip olmadığı hâlde siyasal açıdan itibarlı olabileceği açıklıktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Weber'in toplumsal sınıf analizinde belirleyici olan unsurlardan biri değildir?

- A) Bürokratik hiyerarşi
- B) Saygınlık
- C) Bireysel yetenekler
- D) Ekonomik durum
- E) Statü

2024-AYT

Sosyolojide Kullanılan Başlıca Yöntemler ve Teknikleri

7. Eğitim düzeyi ve suç işleme davranışları arasındaki nedenselliği açıklamaya çalışan toplumsal bir araştırma yapacağımızı düşünelim. Eğer verilerimizi sadece ilkokul ve ortaokul mezunlarından toplarsak okuryazar olmayanlar, okuryazar olup herhangi bir diploması olmayanlar, lise ve üniversite mezunları kapsam dışında kalacaktır. Bu durumda araştırmamızın sonuçları eğitim ve suç arasındaki ilişkiyi yansıtmaktan uzak olacak, bulgular genellendiği takdirde de toplumsal gerçeklik yanlış yansıtılmış olacaktır.

Bu parçada toplumsal araştırma sürecinde dikkat edilmesi gereken hangi unsur vurgulanmaktadır?

- A) Seçilen örneklem evreni temsil etmesi
- B) Uygun istatistiksel analiz yöntemlerinin kullanılması
- C) Araştırma hipotezlerinin oluşturulması
- D) Araştırmada nesnel davranışları
- E) Uygun veri toplama tekniklerinin seçilmesi

*2022-AYT

Sosyalleşme

8. Jean Baudrillard, medya egemenliğindeki bir çağda anlamlar, TV programlarında olduğu gibi, imajların akışıyla yaratıldığını söyler. Bizim dünyamızın çoğu bir tür yap-inan evreni hâline gelmiştir; bu evren içinde bizler gerçek kişilere ve yerlere değil, medya imajlarına tepki vermektedir. Nitekim 1997'de Galler Prensesi Diana öldüğünde sadece Britanya'da değil, dünyanın her tarafında büyük bir üzüntü vardı. Ancak insanlar gerçek bir kişinin yasını mı tutuyorlardı? Baudrillard buna hayır, diyecekti. Çoğu insan için Diana medya yoluyla mevcuttu. Diana'nın ölümü insanların gerçek yaşamda gerçek birinin ölümünü tecrübe etmesi olayından çok, dizi veya filmde meydana gelen bir olay gibiydi. Baudrillard buna "yaşamın TV içine çözülmesi" demektedir.

Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Medya gerçekleri olduğu gibi yansitan önemli bir kitle iletişim aracıdır.
- B) Televizyon insan davranışları üzerinde en çok etkiye sahip olan kitle iletişim aracıdır.
- C) Medya bireyler için farklı bir anlam ve gerçeklik dünyası yaratır.
- D) Bireylerin davranışlarındaki tutarsızlık medyanın gücünün yansımasıdır.
- E) Medyanın birey davranışlarındaki etkisi kalıcı olmamaktadır.

2019-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

9. Televizyon karşısında uzun zaman geçiren çocuk, izlediklerinden dolayı pek çok şey öğrenmekle birlikte onun gelişim aşamasıyla uyuşmayan ya da onu istenmeyen davranışlara yönlendirebilecek çeşitli olumsuz mesajlara da maruz kalabilmektedir. Bu mesajların çocuğun sosyalleşmesinde merkeze oturması endişe vericidir. Örneğin sosyalleşme sürecinde aile ya da okuldan değil de sürekli bir biçimde şiddeti meşrulaştıran, temel toplumsal değerleri zaafa uğratın ve bireylere renkli bir dünya sunan televizyondan etkilenmesi; çocuğun hem benliğinin gelişmesinde hem de yaşam algısında önemli hasarlar oluşturabilecektir.

Bu parçada aşağıdaki kavramlardan hangisinin önemine vurgu yapılmaktadır?

- A) Ailede sosyalleşme
- B) Sağlıklı sosyalleşme
- C) Yetişkinlikte sosyalleşme
- D) Hayat boyu sosyalleşme
- E) Okulda sosyalleşme

*2023-AYT

10. Şehirlerde yaşayan bireyler, özellikle de gençler, iletişim teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla arkadaşlık ilişkilerini daha çok sanal ortamda kurmaya başladı. Yapılan araştırmalar gençlerin internette yoğun bir etkileşim içinde olduğunu ve bu etkileşimin özellikle sosyal medya ve mesajlaşma uygulamaları üzerinden gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Bazı sosyologlar bu durumu, bireyin sosyal ilişkilerinin nitelik ve nicelik açısından yetersizliği şeklinde tanımlanan "sosyal yalnızlık" kavramına atıfta bulunarak açıklamaktadır. Bu bakış açısından göre sosyal ilişkilerin nicelik olarak artmasına karşın nitelik anlamında zayıflaması, bireyin sanal ortamda sıcak ve samimi ilişkiden uzak, "sosyal ama yalnız" olmasıyla sonuçlanmaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yüz yüze iletişim, eksikliği doldurulamaz bir sosyalleşme aracıdır.
- B) Her nesil kendi geliştirdiği iletişim yöntemini kullanır.
- C) Teknolojik gelişmeler zamanla sosyal ilişki kurmayı zorlaştırtır.
- D) Toplumsal değişim bireylerin sosyalleşmesiyle gerçekleşir.
- E) Yalnızlık günümüz insanı için modernleşmenin doğal bir sonucudur.

2025-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Sosyalleşmenin Aşamaları ve Sosyalleşmenin Toplumsal İlişkiler Üzerindeki Etkisi

11. Bir yetişkin mi, yoksa bir ergen misiniz? Reşit olmak siz yetişkin yapar mı? ABD'de yapılan bir araştırma, bir genci yetişkin statüsünde tanımlamanın birçok etkene bağlı olduğunu göstermektedir. Bu araştırmaya göre Amerikan toplumunda yetişkin kabul edilmek için en önemli etkenler, lise dengi bir okuldan mezun olmak, tam zamanlı işte çalışmak, aileyi ekonomik yönden desteklemek ve evlenip yuva kurmaktır. Aynı araştırma, görece düşük gelirli ailelere mensup ve üniversitede gitmeyen gençlerin, 20'li yaşlarının başında yetişkinlik ölçütlerini karşıladığı, daha yüksek gelir gruplarındaki gençlerden eğitimlerine üniversiteden sonra devam edenlerin ise, ancak 30'lu yaşlarda "yetişkin" olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Gelişim evrelerinin değişimini belirleyen ölçütler toplumdan topluma farklılık gösterir.
- B) Yetişkin olarak kabul edilmek için yasal açıdan reşit olmak yeterlidir.
- C) Yetişkinlik için bir işe sahip olunması, eğitime devam etmekten daha önemlidir.
- D) Toplumsal sınıf ergenlikten yetişkinliğe geçiş yaşını belirlemekte etkilidir.
- E) Bireylerin eğitim sürelerinin uzaması yetişkinlik yaşlarını etkilememektedir.

Toplumsal Statü, Rol, Saygınlık

12. "Ne yapmam gereklidir?" sorusu, "Kendimi hangi hikaye ya da hikâyelerin bir parçası olarak görüyorum?" sorusunun cevabına bağlıdır. Yani topluma, bize verilmiş karakterle ve bize biçilmiş rollerle katılırlız. Birinin oğlu veya kızıym, bir başkasının yeğeni veya amcası, bu veya şu şehrin yurtaşıyım, bir kabileye veya ulusa aitim. Buna göre benim için iyi olan, bu rolleri taşıyan için de iyi olmak zorundadır. Böyle biri olarak ailemin, şehrimin, kabilemin ve ulusumun geçmişinden çeşitli borçluluklar, meşru bekentiler ve yükümlülükler alırırmı.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aranmaktadır?

- A) Bizi biz yapan karakterim mi, yoksa bireysel kararlarım mı?
- B) Davranışları doğru yapan mutlak olana uygunluk mudur?
- C) Topluma uygun olmayan davranışlar ne zaman bir yaptırıım gerektirir?
- D) Sosyalleşme belli kalıplara göre mi gerçekleşir?
- E) Davranışlarımızın temelinde aslında ne vardır?

2022-AYT

2019-AYT

- 13.** Bizi yüksek statü arayışına yönelik konulmaz isteklerin neler olduğu konusunda yaygın birtakım yargılar vardır. İlk akla gelenler para, ün ve itibar edinme hırsıdır. Alain de Botton, *Statü Endişesi* adlı kitabında bu arayışın asıl sebebinin sevilme ihtiyacı olduğunu söyler. Seviliyorsak eğer varlığımızın farkına varılır, görüşlerimiz dinlenir, başarısızlıklarımıza hoşgörüyle bakılır, ihtiyaçlarımız karşılanır. Böylece ilgi odağı olan bizler kabul görmenin hazzını yaşıar, yaşamın keyfine varırız. Statümüzden dolayı sevgi gösterenlerin beklenileri farklı olabilir ama yine de sevilen kişi başkalarının iyi niyetli ve sevgi dolu bakışları altında korunuyor olmanın huzurunu duyar.

Bu parçaya göre statü arayışında aşağıdakilerden hangisi amaçlanmaktadır?

- A) Bulunulan statünün prestijini artırmak
- B) Doğuştan gelen statülerin değiştirmek
- C) Kendi belirleyebileceğim toplumsal rolleri oynamak
- D) Toplumsal hiyerarşide onaylanacağı bir yer edinmek
- E) Sahip olunan statüler arasından anahtar statü belirlemek

2023-AYT

- 14.** Geleneksel toplumlarda fiziksel etkileşim yoluyla kişi hakkında edinilen bilgilere dayanarak tanımlanabilen statü, modern toplumlarda artan nüfusun etkisiyle ilk elden tanımlanması zorlaşan bir kavram haline gelmiştir. Yaşam tarzıyla veya yaşam tarzının nasıl ifade edildiğiyle ilgili statü sembollerini, bireylerin toplumsal konumunu başkalarının gözünde şekillendirmede etkilidir. Ayrıca sosyologlar, verilmiş ve kazanılmış statü arasında ayırım yaparlar. Verilmiş statü, genellikle değiştirilemeyen fizikselli faktörlere dayanırken kazanılmış statüyü bireyler kendi çabalarıyla elde ederler.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Modern toplumlarda, kazanılmış statüyle birlikte başkalarının görüşlerine verilen önemin de arttığı gözlenir.
- B) Statünün yüz yüze etkileşim yoluyla tanımlanması, bireyleri kendi konumları üzerine düşünmeye zorlar.
- C) Verilmiş ve kazanılmış statünün çeşitli göstergeleri topluma, bireyin yaşamına ilişkin bir görünüm sunar.
- D) Bireyin; verilmiş ve kazanılmış statüsünün bilincinde olması, başkalarıyla kurduğu ilişkileri olumlu etkiler.
- E) Geleneksel toplumlarda, verilmiş statü kazanılmış statüye göre daha öncelikli kabul edilir.

*2024-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Toplumsal Değer-Toplumsal Norm-Toplumsal Kontrol

15. Grupların veya toplumların yararlı, cazip, istenilen ve beğenilen olarak benimsedikleri ve kullandıkları kültürel olarak belirlenmiş standartları vardır. Bu standartlar adeta sosyal yaşamın anahtarlarıdır. Kültürel olarak belirlenen kolektif fikirler, toplum olmaktan kaynaklı paylaşılan ortak bazı amaçları kapsar. Buna göre toplumdan topluma farklılık gösteren ve bir kültürü diğerinden ayıran en önemli özellik kültürde nelerin istenilir ve uygun olduğu hakkındaki kolektif onaylamalarıdır. Örneğin ataerkil sisteme; gençlerin aile rızası olmadan evlenmeleri ya da gencin aile büyüklerinin yanında bacak bacak üstüne atarak oturması hoş karşılanmazken eve gelen konukların ağırlanması ve memnun edilmesi beklenen bir durumdur.

Bu parça aşağıdaki kavamlardan hangisine örnek oluşturur?

- A) Toplumsal sapma
- B) Toplumsal değer
- C) Toplumsal statü
- D) Toplumsal etkileşim
- E) Toplumsal farklılaşma

16. Sosyalleşme aracılığıyla öğrenilen değerler ve normlar, insanların toplum hâlinde ve bir düzen içinde nasıl yaşayacaklarını bilmelerini sağlayan sosyal kuralları oluştururlar. Ancak değerlerin ve normların bilinmesi insanların onlara zorunlu olarak uyacağı anlamına gelmez. Bu nedenle resmî ve resmî olmayan kurumlar, bireylerin bu kurallara uymalarını sağlamak adına bir takım yaptırımlar uygular. Böylece toplumsal düzen için tehdit olarak görülen sapmanın ve suçun önlenmesi amaçlanır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Norm ve değerlerin etkisinin zayıflaması toplumsal çözümlemeye neden olur.
- B) Toplumsal kontrol, toplumdaki norm ve değerlere uyulmasını sağlar.
- C) Sosyalleşme insan yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir.
- D) Toplumsal normlar, hukuka uygun olduğunda yaptırım gücü kazanır.
- E) Toplumsal değerlere uymayan davranışlar suç olarak değerlendirilir.

*2019-AYT

2018-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

17. Toplumsal kurallar üzerine temellenen hukuk kurallarının, ahlak kurallarının nesnel boyutunu oluşturduğu söylenebilir. Hırsızlık ve yalan söyleme gibi davranışlar hukuk açısından olduğu gibi ahlak, din ve gelenekler açısından da yaptırımla karşılaşır. Hukuk kurallarının ayırt edici özelliği ise yaptırımlarının niteliğidir. Ahlak kurallarından farklı olarak, hukuk içinde tanımlanmış kuralların ihlali durumunda, ihlal eden kişiye yönelik hak yoksunluğu, hapis cezası veya tazminat ödeme gibi yine hukuk içinde tanımlanmış maddi yaptırımlar uygulanır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Değerler ve normlar toplumsal yaşamın vazgeçilmez unsurlarıdır.
- B) Hukuk kuralları evrensel ilkelere uygun olduğunda varlığını sürdürübilir.
- C) Ahlak ve hukuk kurallarının içerikleri, süreç içinde birbirinden farklılaşmıştır.
- D) Hukuk kuralları değerler ve normlardan bağımsız değildir ancak resmi yaptırımlara sahiptir.
- E) Toplumsal ilişkilerde ahlak kurallarının etkisi hukuk kurallarının önüne geçmiştir.

Toplumsal Sapma

18. Suç ve sapma bütün toplumlarda kaçınılmaz olarak görülen sosyal gerçekliklerdir. Pek çok durumda birbiriyle örtüşseler de suç, kanunları ihlal edenleri tanımlamakla sınırlıdır. Sapma ise bir topluluk veya toplumdaki insanların çoğu tarafından kabul edilen yerleşik kurallara uymama olarak tanımlanabilir. Çocukluk dönemindeki sosyalleşmenin bir sonucu olarak sosyal kurallara genellikle uymamıza rağmen bazen genel kabul görmüş kuralları ihlal ederiz.

Bu parçadan toplumsal sapma ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Sıra dışı değerleri içselleştirmekle ilgilidir.
- B) Sağlıklı sosyalleşmemiş bireyin edimidir.
- C) Suç kavramına göre çok daha kapsayıcıdır.
- D) Yetersiz toplumsal denetimin bir sonucudur.
- E) Suç oranının yüksek olduğu gruplarda işlevsizdir.

*2021-AYT

2020-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

19. 1800'lü yılların sonunda suç bilimci Lambroso, beden tipi ile suç arasında bir ilişki olduğunu iddia etmiştir. Bu iddiaya göre, suçlular ile suç işlemeyenlerin fiziksel görünüşleri farklı özellikler taşımaktadır. Lambroso; suçluları kafatası, alın biçimini, çene büyülüğünü, kol ve bacak uzunluğu gibi farklı açılardan sınıflandırmıştır. Oysaki beden tipi ile suç arasında iddia edilen bu ilişki günümüzde sosyologların birçoğu tarafından reddedilmekte ve suç toplumsal bir olay olarak açıklanmaya çalışılmaktadır.

Buna göre suç, sosyolojik açıdan incelenirken suçluların hangi özelliği dikkate alınmalıdır?

- A) Cinsiyet farklılıklarları
- B) Psikolojik durumları
- C) Sosyoekonomik durumları
- D) Kalitimsal farklılıklarları
- E) Zekâ düzeyleri

*2024-AYT

Toplumsal Yapı ve Unsurları

20. 1950'lerde Türkiye'de başta İstanbul olmak üzere sanayileşen kentlere göçler başlamıştır. Göç edenler, çoğunlukla kamu arazilerine izinsiz ve düşük standartlı evler yaparak barınma ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmışlardır. Kentte tutumaya çalışıkları mekânlar genellikle akraba ve köylülerine yakın yerler olmuştur. Gecekondu olarak tanımlanan bu yerleşim yerlerine yol, su, elektrik gibi altyapı hizmetleriyle eğitim ve sağlık hizmetleri daha sonraları gelmiştir. Buralarda yaşayan insanlar düşük ücretli işlerde çalışmışlardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Gecekondulasmayla birlikte kentlerde suç oranı artmıştır.
- B) Hızlı kentleşme toplumsal çözülmeyi artırmıştır.
- C) Göçlerle birlikte kentlerde eğitim önem kazanmıştır.
- D) Kentleşme göç edenlerin uyum sorunlarını ortaya çıkarmıştır.
- E) Hızlı ve plansız toplumsal değişme çarpık kentleşmeye neden olmuştur.

*2018-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

- 21.** Köyden kente göç, genellikle bir umut hikâyesidir. Bu nedenle göç edenler için kent; "modernlik", "özgürlük", "tüketim", "zenginlik" ve "çeşitlilik" gibi pozitif anımlar yüklenmiş kavramlarla anılmıştır. Fakat sonraki süreçte göç eden herkes için aynı algı devam etmemiştir. Bazıları için kent; "yalnızlık", "samimiyetsizlik", "karışma", "düzensizlik", "yoksulluk" ve "suç" gibi olumsuz kavramlarla ilişkilendirilmeye başlamıştır.

Bu parçadaki durumun yaşanmasında kentlerin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) Bireysellik
- B) Ekonomik unsurlar
- C) İkincil ilişkiler
- D) Heterojen kültür
- E) Uzmanlaşma

2023-AYT

✓ Toplumsal Etkileşim Tipleri

- 22.** Bazı etkileşim tiplerine ait örnekler şu şekildedir:

- Fizik dersinde Eylül ve arkadaşlarının birlikte bir proje üzerinde çalışması
- Derslerine gerekli özeni göstermeyen Ela'ya ailesinin bilgisayar kullanmasını yasaklaması
- En çok kitap okuyana hediye vereceğini öğrenen Ada'nın her fırsatта kitap okuması
- Köyden kente göç eden bir ailenen kent yaşamına adapte olmaya çalışması

Buna göre aşağıdaki etkileşim tiplerinden hangisine örnek verilmemiştir?

A) Rekabet	B) Mübadele	C) İş birliği
D) Uyum		E) Baskı

2020-AYT

- 23.** Gündelik yaşam içinde her birimiz ailedede, okulda, sokakta veya iş yerinde tanındık-tanımadık çeşitli insanlarla karşılaşır ve etkileşimde bulunuruz. Örneğin bir öğrencinin sabahleyin sınıfındaki öğrencilerle birincilik için yarışması, öğlen kantinden bir şeyler satın alırken kantinciyle satıcı-müşteri ilişkisi kurması, öğleden sonra bilim kulübündekilerle ortak bir çalışma yapması ve okul içinde uyulması gereken kurallara uygun davranışları farklı etkileşim tiplerine örnek verilebilir.

Bu parçada aşağıdaki etkileşim tiplerinden hangisine örnek verilmemiştir?

A) İş birliği	B) Rekabet	C) Çatışma
D) Uyum		E) Mübadele

*2025-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Toplumsal Tabakalaşma

24. Kast sistemi, bireylerin toplumsal konumunun yaşam boyu belirli olduğu bir toplumsal düzendir. Bu sistemde her birey ailesinin ait olduğu kastın içinde doğar ve yaşamı boyunca da bu kastta kalır. Bundan dolayı kast toplumlarında, kesin olarak belirlenmiş olan farklı toplumsal seviyeler birbirine kapalıdır.

Bu parçadan kast sistemiyle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Kastlar arasındaki ayırmaları belirleyen unsurlar değişken değildir.
- B) Bireylerin kastlar arasında toplumsal hareketliliği mümkün değildir.
- C) Bireylerin toplumsal konumları değişmeden devam eder.
- D) Bireylerin farklı kastlarda yer alması toplumsal etkileşimi güçlendirir.
- E) Bireylerin statü ve rollerini ait oldukları kast belirler.

*2020-AYT

Toplumsal Değişme ve Toplumsal Değişmeyi Etkileyen Faktörler

25. Toplumsal değişimyi anlamlı bir biçimde yorumlayabilmek için değişimmenin gözlenebileceği çeşitli genel görünümleri anlamamız gereklidir. Tüm değişimler geçicidir. Toplumsal değişim, insanların biyolojik yaşılanma sürecine benzemez; toplum veya kültür ne yorulur ne de güçten düşer. Davranış örüntülerinin yenilenmesi veya terk edilmesi belirli bir sürece bağlıdır.

Bu parçada toplumsal değişimden hangi unsurla olan ilişkisi vurgulanmaktadır?

- A) Ekonomi
- B) Çevre
- C) Nüfus
- D) Teknoloji
- E) Zaman

*2020-AYT

26. Sanayi öncesi toplumlarda ev ve çalışma hayatı iç içeydi. Üretim, zaten içinde yaşanan çiftlik veya atölyelerde yapılmıyordu. Ancak sanayileşmeyle birlikte büyük çaplı üretim alanları, fabrikalar ve ofisler yaygınlaştı; evde iş yapanların sayısı hızla bir biçimde azaldı. Son dönemdeki teknolojik gelişmeler ise birçok iş alanının uzaktan yapılabilmesine olanak sağlayarak evden çalışma örneklerini yeniden doğalttı. Covid-19 salgınının insanları evde kalmaya mecbur etmesi iş yaşamındaki bu dönüşümü hızlandıracak gelecekteki çalışma deneyimlerini de etkileyecik köklü değişimlere neden oldu.

Bu parçadan toplumsal değişimle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal gelişmeyi sağlayan, toplumların sahip olduğu kültürel değerlerdir.
- B) Toplumsal yaşam ile ekonomik koşullar arasında karşılıklı etkileşim vardır.
- C) Teknolojik gelişmeler her toplumda mesleki farklılaşmalara neden olur.
- D) Modernleşme sürecinde çalışma hayatı daha konforlu hâle gelmiştir.
- E) Sanayileşme sonrasında toplumlar gelişimlerini teknolojik bilgiye dayandırmıştır.

2021-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

Toplumsal Değişme ve Kültür

27. Kültürel gecikme; hızlı sosyal değişimelere bağlı olarak ortaya çıkan, toplumsal sistemde maddi ve maddi olmayan kültürün karşılıklı ilişkisindeki uyumsuzluk olarak tanımlanabilir. Diğer bir deyişle maddi kültürde meydana gelen değişikliklerin, maddi olmayan kültür tarafından eş zamanlı olarak takip edilememesi ya da bu iki kültürün birbiriley uyum sağlayamaması yüzünden aralarında bir boşluk olması durumudur. Özellikle teknolojik gelişmelerin toplumsal sisteme hızlı etkisi; hukuk, gelenek, görenek, toplumsal bilinc gibi kültürel ögelerce gecikmeli olarak kabul edilebilir ve bu durum bir boşluk doğmasına neden olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kültürel gecikme kavramına örnek olarak verilebilir?

- A) Internetten yapılan yeni bir tür dolandırıcılığın yasal düzenleme eksikliğinden ötürü cezasız kalması
- B) Ülkemizde geleneksel geniş aile tipinden çekirdek aile tipine geçişin gecikmesi
- C) Bayramların yaz dönemlerine geldiği zamanlarda ailelerin tatil gitmesi
- D) Akıllı telefonun özelliklerini kavramada güçlük çeken yaşlı bir bireyin elektronik cihaz kullanımını reddetmesi
- E) Büyük kentlerdeki bazı düğünlerin düğün salonları yerine evlerde yapılması

Modernleşme ve Küreselleşme

28. Bugün, geçmişle kıyaslandığında çok daha kapsamlı ve yıkıcı olabilen ve her birimizin karşılaşma olasılığı son derece yüksek risklerle dolu bir dünyada yaşıyoruz. Söz konusu risklerin önemli bir bölümү, insanoğlunun modernleşme çabasının ya da kapitalist sisteme daha çok kâr elde etme hırsının bir sonucu olarak karımıza çıkmaktadır. Modernleşmeye birlikte ortaya çıkan teknolojik araçlar, her geçen gün doğanın daha fazla kirlenmesine neden olmaktadır. İklim değişiklikleri ve küresel ısınmanın bizi hangi tehlikelerle yüz yüze bırakacağının konusunda belirgin bir tahminimiz de bulunmamaktadır.

Bu parçada modernleşmenin ortaya çıkardığı olumsuzluklardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Modern yaşam koşulları, insanlığı tehdit eden yeni riskler doğurmıştır.
- B) Modernlik, gelecekteki olası tehlikelere ilişkin belirsizliklerin kaynağıdır.
- C) Modernleşmenin sonuçlarından birisi de insanoğlunun doğal çevreye müdahalesidir.
- D) Modernleşme, insanoğlunun doğal yaşam alanlarından uzaklaşmasına neden olmuştur.
- E) Modern kapitalist sisteme sınırsız kazanç peşinde koşma büyük riskler yaratmaktadır.

2022-AYT

2024-AYT

29. "Yorgunluk Toplumu" kavramı modern toplumun bireyler üzerindeki aşırı performans baskısını ve tükenmişliği ifade eder. Böyle bir toplumda bireyler dışsal bir otorite yerine kendilerini "Yapabilirsin!", "Daha iyisini yap!" gibi içselleştirilmiş sloganlarla motive etmeye ve sürekli daha iyi olmaya zorlar. Bir ofis çalışanının sabah erken kalkıp spor yapması, iş yerinde proje geliştirmek için fazla mesaiye kalması, akşam sosyal medyada motive edici içerikler izlemesi ve kişisel gelişim kurslarına katılması bu duruma örnek verilebilir. Modernleşme sürecinde özgürce seçimlerde bulunduğu zannederken bir performans öznesi hâline gelen birey, aslında kendisinin ötekisi olmakta ve kendini tüketmektedir.

Bu parçadan modernleşmeye ilişkin așağıdakiyargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Modernleşme, toplum kesimlerini farklı açılardan etkileyebilir.
- B) Birey modernleşmeyi kendi amaçlarına göre içselleştirebilir.
- C) Toplumun öncelikleri modernleşme sürecinde bireyi geliştirebilir.
- D) Modernleşme, toplumun tümüne yayılan bir olgu hâlini alabilir.
- E) Modernleşme, bireyin kendine yabancılasmamasına yol açabilir.

Toplumsal Gelişme
Toplumsal Bütünleşme
Toplumsal Çözülme

30. Toplumun devamı ve istikrarı onu oluşturan birey ve grupların bir arada yaşamasına ve ortak hedeflere yönelmesine bağlıdır. Örneğin bir ülkeden başka bir ülkeye göç eden halkların burada karşılıklı evlilik, komşuluk ve ticaret yapmaları ile hızlı bir şekilde göç ettikleri ülkenin dilini öğrenmeleri o ülkenin millî kimliğini benimsemelerine etki etmiştir.

Bu parça vurgulanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal gelişme
- B) Toplumsal ilişki
- C) Toplumsal hareketlilik
- D) Toplumsal bütünleşme
- E) Toplumsal değişim

2018-AYT

2025-AYT

31. Bazı kavamlara örnek oluşturabilecek durumlar şun şeklidir:

- Bir banka müdürüne eğitim amacıyla uzun süre yurt dışına çıkması
- Bir öğretmenin doktorasını tamamlayıp üniversitede öğretim üyesi olması
- Sanayileşmeyle birlikte şehirde yaşayan nüfusun artması
- Yeni uzmanlık alanlarının ortaya çıkmasıyla birlikte orta sınıfın güç kazanması

Bu parçada aşağıdaki kavamların hangisine örnek verilmemiştir?

- A) Toplumsal tabakalaşma
- B) Kentleşme
- C) Dikey hareketlilik
- D) Yatay hareketlilik
- E) Toplumsal bütünlleşme

32. Her toplum, onu diğer toplumlardan ayıran belli ortak imgeler ve temsillere sahiptir. Bu imgeler toplumun üyelerine değerli idealler olarak aktarılır ve bunlarla duygusal bağlar kurmaları sağlanır. Toplumsal aidiyet duygusunun gelişimi ve ortak bir kimliğin oluşumu bu bağlar üzerinden gerçekleşir. Böylece ortak imgeler toplumun üyelerini kaynaştıran ve birlikteyi sağlayan bir çimento vazifesi görür.

Bu parçaya göre ortak imgelerin toplumsal işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal dayanışma
- B) Toplumsal tabakalaşma
- C) Toplumsal bütünlleşme
- D) Toplumsal iş bölümü
- E) Toplumsal kontrol

*2021-AYT

Kültürün Anlamı ve İşlevleri

- 33.**
- I. Kuzey Avrupa ülkelerinde görülen kalitsal Akdeniz anemisi vakalarının Akdeniz ülkelerindeki az olması
 - II. Modern yaşamdan uzak bir kabilenin dilinde aynı sözcüğün “böcek”, “uçak” ve “pilot” anlamlarına gelmesi
 - III. ABD’nin bazı eyaletlerinde erkeklerin selamlamak için yanaktan yanağa öpüşmelerinin yadırganması

Yukarıdakilerden hangileri kültür kavramı ile ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

*2018-AYT

- 34.** Çoğu zaman bir insanın dışardan görünümü bedenede dâhil olmak üzere onun sahip olduğu kültürü ve hayatı algılama biçimini yansıtır. Kimi zaman giydiği bir kıyafetten, jest ve mimiklerinden veya yürüyüşünden hatta sadece gülüşünden bile bir insanın hangi kültürde yetiştiğini, hangi dine mensup olduğunu, hangi siyasi görüşe sahip olduğunu hatta hangi takımı tuttuğunu anlayabiliriz.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Kültür, üyelerinin fiziksel ve zihinsel dünyalarına gözlenebilir anımlar yükler.
- B) Kültür, giyim kuşam beğenilerini yönlendiren moda üzerinden kendini gösterir.
- C) Kültürel yozlaşmayı engellemek için yerel kıyafetler tercih edilmelidir.
- D) İnsanın dış görünümü her zaman toplumun baskın kültürünü yansıtır.
- E) İnsan, içinde doğduğu kültürü kendi düşünceleriyle yeniden üretir.

*2022-AYT

Toplumsal Kültürü Önemi

35. Uzak coğrafyalarda farklı dinlere mensup, başka dilleri konuşan ve çok değişik yaşam biçimleri olan milyarlarca insan var. Yalnız başka ülkelerde değil, aynı şehirde hatta oturduğumuz apartmanda bile bizden farklı giyinen, konuşan ve bizimkinden farklı davranışlara sahip insanları görebiliriz. "Burada değil, orada doğmuş olsaydım." diye düşünmek, bizim kendi kültürümüzü anlamlı ve değerli bulduğumuz ölçüde başkalarının da kendi kültürlerini anlamlı ve değerli bulduklarını fark etmemizi sağlar.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Başka kültürleri tanıma sürecinde kendi kültür öğelerini benimsemek doğaldır.
- B) Çeşitli yaşam biçimleriyle empati kurmak, kültürel farklılıklarını anlamayı kolaylaştırır.
- C) Başka kültürleri değerlendirdirken kültürün maddi öğelerine odaklanmak gereklidir.
- D) Nesnel bir bakış açısıyla kıyaslamak, kültürler hakkında hükmü vermeye yardımcıdır.
- E) Farklı yaşam biçimlerine sahip bireyler, içinde yaşadıkları baskın kültüre uyum sağlar.

2021-AYT

Aile Kurumu ve Evlilik

36. İnsanlığın ilk dönemlerinden bu yana var olan aileyle ilgilenen birçok sosyolog, ailinin evrensel tek bir modeli olamayacağını belirtir. Aile kurumu zaman içinde ve kültürlerde göre farklılık gösterir. Örneğin İngiltere'de Viktorya Dönemi'ndeki aile içi ilişkilerde günümüzde kabul edilemez katı kurallara dayalı fiziksel cezalandırmalar, kadının ev ortamına kapatılması ve çocukların çalıştırılması söz konusuyken bugün birçok toplumda aile içi ilişkiler daha demokratikleşmiştir. Günümüzde dünya genelinde farklı toplumlarda geniş aile, çekirdek aile, tek ebeveynli aile gibi çeşitli aile türleri tanımlanmaktadır.

Bu parçada "aile kurumu"nın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Yetişkin üyelerin çocukların bakımından sorumlu olduğu
- B) Zaman içinde diğer toplumsal kurumlarla ilişkisinin zayıfladığı
- C) Modernleşmeyle birlikte bireylerin ihtiyaçlarına cevap veremediği
- D) Ortaya çıktığı zamana göre daha çok işlev yüklediği
- E) Tarihsel süreç içinde değişim geçirse de varlığını koruduğu

2018-AYT

- 37.** Geleneksel toplumlarda bireyin toplumsal konumunu en temel unsur ailedir. Ancak modern toplumlarda toplumsal konum sadece aileden devralınmaz. Ailenin içinde bulunduğu sosyal çevre ile toplumsal sınıf, bireyin toplumsallaşma kalıplarını etkiler. Çocuklar, anne babalarının yanı sıra yaşadıkları mahalle veya topluluk içindeki kişilerin de davranışları biçimlerinden etkilenirler.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmaktadır?

- A) Toplumsal bir kurum olarak aile, her toplumda aynı işlev sahiptir.
- B) Ailenin toplumsal konumu, içinde bulunduğu sosyal çevreyle ilgilidir.
- C) Toplumsal tabakalaşma ve eşitsizliklerin temelini, aile kurumu oluşturmaktadır.
- D) Modernleşmeyle birlikte ailenin sosyalleşme sürecine etkisi azalır.
- E) Modern toplumlarda aile ilişkileri geleneksel toplumlara göre daha yoğundur.

2022-AYT

- 38.** Sanayileşmenin gerçekleştiği toplumlarda tarım toplumunun yerini sanayi toplumu almaya başlamış ve böylece kırdan kente göçler artmıştır. Bu durumu gözlemleyen kimi sosyologlar, daha çok kırsal alanda yaygın ve işlevsel olan geniş aile tipinden zamanla çekirdek aileyeye doğru doğal bir geçişin yaşanacağı öngörüsünde bulunmuştu. Ancak özellikle günümüz kentlerinde anne ve babanın çalıştığı, büyükanne ile büyükbabanın ise torunlara bakmak için çocukların yanına taşındığı ailelere de sıkça rastlanmaktadır.

Bu parçadan aşağıdakı yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Aile tiplerinin varlığı toplumdaki işlevlerinin devam etmesine bağlıdır.
- B) Sanayileşme çalışma saatlerindeki artışla birlikte aile içi iletişim azalmıştır.
- C) Sanayileşme her toplumda benzer dönüşümlerin yaşanmasına neden olur.
- D) Kırsal alandan göç edenler kente kendi aile kültürünü yaşamaya devam eder.
- E) Sanayileşmeyle ortaya çıkan çekirdek aile gelecekte ortadan kalkacaktır.

*2025-AYT

Siyasal Yönetim Biçimleri

39. Son yıllarda İngiltere'de oy kullananların sayısı azalmakta, daha az insan seçimlerde aday olmakta ve siyasi partilere katılmaktadır. Çoğu insan yaşadığı bölgede veya genel olarak ülkede karar mekanizması üzerinde etkisi olduğuna inanmamakta ve seçilmiş temsilcilerle çok az iletişimde bulunmaktadır. İçinde yaşadıkları topluluklarda gönüllü işlere katılanların sayısında da ciddi bir düşüş yaşanmaktadır. Örneğin, 2009'da İngiltere'de yapılan bir araştırmada, nüfusun yarısından fazlasının, bir milletvekiliyle ya da belediye meclis üyesiyle iletişime geçmek veya siyasi bir mitinge gitmek gibi hiçbir siyasi aktiviteye katılmadığı tespit edilmiştir.

Bu parçada aşağıdaki kavamlardan hangisinin eksikliğinden bahsedilmektedir?

- A) Katılımcı demokrasi
- B) Hümanizm
- C) Kuvvetler ayrılığı
- D) Doğrudan demokrasi
- E) Temsilî demokrasi

*2019-AYT

40. Benim engelim konuşamam, engelliliğim ise benimle nasıl iletişim kuracağımı öğrenmek için insanların zaman ayıramaması ya da buna zahmet etmemesi gereğidir. Benim engelim yürüyemem, engelliliğim ise belediyenin engelliye uygun kaldırım ve yol yapmaması, toplu taşıma araçlarını engellilerin biniş ve inişine uygun hâle getirmemesidir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Engellilere her alanda pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.
- B) Engellilerin temel sorunu sosyal engellemelerdir.
- C) Sadece engellilerin faydalanaileceği özel otobüsler üretilmelidir.
- D) Engelliler arasında işaret dili yaygınlaştırılmalıdır.
- E) Engellilerin sağlık hizmetleri ücretsiz olmalıdır.

2020-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

MANTIK

ÜNİTE VE KONULARA GÖRE SORU DAĞILIM TABLOSU

NO	SAYFA	ÜNİTE	KONU	TOPLAM				
				2018	2019	2020	2021	2022
221	MANİĞA GİRİŞ	KLASİK MANTIK	Doğru Düşünme-Temel Kavramlar	-	-	-	-	-
			Akıllıkeleri	1	-	1	1	1
			Akıllı Yürütme Yöntemleri	1	1	-	1	1
			Mantığın Uygulama Alanları	-	-	-	-	-
			Kavram ve Terim	-	-	-	-	-
			Nelik, Gerçeklik, Kimlik-İçlem ve Kaplam	-	-	-	-	-
			Kavram Çeşitleri	1	-	-	-	-
			Beş Tümel	-	-	-	-	-
			Tanım	-	-	-	1	-
			Önerme ve Çeşitleri	-	-	1	-	-
224	MANTIK VE DİL	SEMBOLİK MANTIK	Çıkarım	-	-	-	-	-
			Eşdeğerlik Çıkarımları	-	-	1	-	-
			Kiyas	-	-	1	-	-
			Dilin Görevleri	-	-	1	-	-
			Bilgi Altarma ve Dil-Anlama ve Tanımlama	-	-	-	-	-
			Önerme ve Yapısı-Basit ve Bileşik Önermeler	-	-	-	-	-
			Çıkarım	-	-	-	-	-
			Sembolleştirme	-	1	-	-	-
			Önermelerin Doğruluk Değerleri	-	-	-	1	-
			Tutarlılık, Geçerlilik, Eşdeğerlik Denetlemesi	1	1	-	-	-
227			Çözümleyici Çizelge	-	-	-	-	-
			Niceleme Mantığı	-	-	-	-	-
			Çok Değerli Mantık	-	-	-	-	-
			TOPLAM	-	-	-	-	-

Doğru Düşünme - Temel Kavamlar

- Aşağıdakilerden hangisi bir önermedir?
 - A) Bugün hava sıcak olsa da balığa gitsek.
 - B) Bu çocuğu sevmemek mümkün mü?
 - C) Zor durumda olanlara yardım etmelisin!
 - D) Bugün umarım karnım ağrımaz.
 - E) Dünya dönmemektedir.

2019-AYT

- Mantık disipliniyle ilgili,

- I. Tartışılan konu üzerinde ortaya konan bilginin doğru olup olmadığını denetler.
- II. Tartışılan konuya ilişkin kavramların tanımlarına uygun kullanılıp kullanılmadığını denetler.
- III. Tartışılan konuya ilgili ortaya konan önermeler arası karışım ilişkilerini denetler.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I ve III

2020-AYT

Akıl İlkeleri

- Özdeşlik ilkesi: "Bir şey ne ise odur.", "Bir başka ifadeyle A, A'dır." anlatımıyla ortaya konulabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi özdeşlik ilkesine uygun bir ifadedir?

- A) Aynı malzemeden aynı şartlarda aynı fabrikada üretilen ürünler özdeştir.
- B) Aynı kaynaktan farklı şişelere doldurulmuş sular özdeştir.
- C) Aynanın karşısında duran bir kişi ile onun aynadaki görüntüsü özdeştir.
- D) Gazi Mustafa Kemal ile Atatürk özdeştir.
- E) İnsan ve ağaç birbirinden farklı iki yapı olsa da bunları oluşturan atomlar özdeştir.

2018-AYT

- Theseus'un Truvalılara karşı zafer kazandığı gemisi, zaferi onurlandırmak için limanda ziyarete açılır. Fakat zamanla geminin parçaları eskimeye başlar. Eskiye her bir parça yenisiyle değiştirilir. Yıllar içinde görülür ki geminin tüm parçaları değiştirilmiştir. Bu duruma üzülen görevliler depoda saklanan eski parçaları birleştirerek Theseus'un gemisini tekrar oluştururlar. Limanda şimdi iki gemi vardır: Tümüyle yeni parçalardan oluşmuş gemi ve eski parçaların yeniden birleştirilmesinden oluşmuş gemi. Bu durumda Theseus'un Truvalılara karşı zafer kazanan gemisi hangi gemidir? Yeni parçalardan oluşmuş gemi mi, depodaki eski parçalardan oluşturulmuş gemi mi, her ikisi de mi yoksa hiçbiri mi?

Bu parçada aşağıdaki ilkelerden hangisi tartışılmaktadır?

- A) Çelişmezlik
- B) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
- C) Yeter - sebep
- D) Özdeşlik
- E) Nedensellik

2020-AYT

5. Yazarlar; eserlerinde karakterlerini, onların duyu durumlarını ya da yaşanan olayları betimlerken etkileyici olmak için birlikte kullanılması uygun olmayan zıt anlamlı sözcükleri bir arada kullanarak oksimoron oluşturur. Oysa dikkatli bir okuyucu mantıksal ilkelere ve tanımlama kurallarına aykırı olan bu ifadeleri hemen fark edebilir. Örneğin “illerlemiş yaşına rağmen sapasağlam olan yetmişlik bir delikanlı, sonsuzluğun sınırında hiç kimsenin duymadığı ama derinden hissettiği sessiz çığlıklarıyla etrafına seslenir, ne var ki kimse bu adamı ne tanır ne görür ne de iştir.” ifadesi birden fazla oksimoron içermektedir.

Bu durumda oksimoron, mantıkta

- I. Özdeşlik,
- II. Çelişmezlik,
- III. Üçüncü hâlin imkânsızlığı,
- IV. Yeter-sebep

akıl ilkelerinden hangilerine aykırıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve III E) III ve IV

2023-AYT

6. Aşağıdakilerden hangisi özdeşlik ilkesine uygun bir örnektir?
- A) Tek yumurta ikizi olan Ali ve Veli'yi kimse birbirinden ayıramıyor.
 B) Ünlü markanın çantasını öyle taklit etmişler ki sahibi gelse ayırt edemez.
 C) Günlük gazeteler tek bir kalıptan basıldığı için hepsi birbirinin aynısıdır.
 D) Bana benzemeye çalışma boşuna, ben benim sen de sen.
 E) İki artı iki ile iki çarpı iki dörde eşittir.

2024-AYT

7. Özdeşlik, çelişmezlik, üçüncü hâlin imkânsızlığı ve yeter-sebep ilkeleri mantıkta temel akıl ilkeleri olarak kabul edilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu ilkelere uygun bir örnek değildir?

- A) Ya mutlusundur ya da değildir.
- B) Elma elmadır, armut da armut.
- C) Geleceksen gel, gelmeyeceksen gelme.
- D) Bir şeyin hareket edebilmesi için ona etki eden bir kuvvet olmalıdır.
- E) Şu an diye bir şey yoktur, ya geçmiş vardır ya da gelecek.

*2025-AYT

Akıl Yürütmeye Yöntemleri

8. Aşağıdakilerden hangisi tümdengelime dayalı bir akıl yürütme biçimi değildir?

- A) Tüm A'lar B'dir, X bir A'dır. O hâlde X bir B'dir.
- B) Şimdiye kadar çalıştığım tüm okul müdürleri erkekti. O hâlde bütün okul müdürleri erkektir.
- C) Bütün insanlar ölümlüdür. Ahmet de bir insandır. O hâlde Ahmet de ölümlüdür.
- D) Bir şey insan ise o şey kuştur. Ahmet bir insandır. O hâlde Ahmet de kuştur.
- E) Başlangıcı olan her şeyin bir sonu vardır. Dünyanın da bir başlangıcı vardır. O hâlde dünyanın da bir sonu vardır.

*2018-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

9. Hafta sonu Kuğulu Park'a gittim. Orada yedi kuğu dolaşıyordu ve yedisinde beyazdı. Parkta otururken çocukluğumda hayvanat bahçesinde gördüğüm kuğuları anımsadım. Onlar da beyazdı. Parktan kalkıp bir kitapçıya gittim. Orada hayvanlar üzerine bir kitap gördüm ve kitapta iki kuğunun resmi vardı. Bu resimdeki her iki kuğu da beyaz renkteydi.

Bu parçadan tümevarım yöntemi kullanılarak akıl yürütülürse aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılır?

- A) Dünyada en az bir siyah kuğu vardır.
- B) Bir şey beyaz ise o kuğudur.
- C) Hiçbir kuğu beyaz değildir.
- D) Bir şey kuğu ise o beyazdır.
- E) Bazı kuğular beyaz değildir.

2019-AYT

11. Mantıkta çeşitli akıl yürütme biçimleri vardır. Bu biçimlerin her birinin uygulanma alanları bulunmaktadır. Söz gelimi birden çok örneği ya da bileşeni bulunan bir olay veya olgu hakkında genel bir yargıya varabilmek için yeterli miktarda verinin ortaya konulması gereklidir. Tümevarım olarak da adlandırılan bu akıl yürütme, eksik ve tam tümevarım olarak ikiye ayrılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi eksik tümevarıma örnek olabilecek bir akıl yürütmedir?

- A) Üç öğrencisi olan bir sınıfta her bir öğrencinin sarışın olmasından yola çıkarak sınıfındaki bütün öğrencilerin sarışın olduğu sonucuna ulaşmak
- B) Haftanın günlerini sayıdıktan sonra her hafta yedi gündür sonucuna varmak
- C) O güne kadar görülen kurtların gri renkte olmasından kurtların hepsinin renginin gri olduğu yargısına ulaşmak
- D) Yılın 12 ayını tek tek gözlemediğinden sonra herhangi bir ayın 28, 29, 30 ya da 31 günden oluşan çarşımı yapmak
- E) Dört kişilik bir ailede baba, anne ve iki çocuğun tiyatro sevmesinden yola çıkarak ailenin tiyatro sevdiği yargısına ulaşmak

2022-AYT

10. Elçin ile Yalçın çeşitli yönlerden birbirine benzemektedir: İkisi de solak ve resim yapmaya yeteneklidir. Elçin'in bir özelliği daha vardır: Renkler içinde en çok kırmızıyı sevmektedir. O hâlde Yalçın da kırmızıyı sevmektedir.

Bu parçada kullanılan akıl yürütme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tümevarım
- B) Tümdengelim
- C) Analoji
- D) Kiyas
- E) Karşı olum

*2021-AYT

12. Aşağıdakilerden hangisi tümdengelim akıl yürütmesine örnek olabilir?

- A) Mengenlerin tamamı açı değildir. Öyleyse bazı mengenler açı değildir.
- B) Güzel olmayan çiçek yoktur. Seninki de çiçek olduğuna göre o da güzeldir.
- C) Her insan birini sever. Kimisi az kimisi çok sever.
- D) Bütün gün çalışın. Çok çalışmaktan yorgun düşeceksiniz.
- E) Tüm yeşil gömlekler bana yakışıyor. Yeşil tişört giysem o da yakışacak demek ki.

*2023-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

 Kavram ve Terim

- 13. Murat:** Hatırlıyor musun Hasan? İlkokul öğretmenimiz, "Elma ile armudu karıştırmayın!" derdi. Bunun mecazen ne anlama geldiğini biliyoruz. Ama şimdi düşünüyorum da elmayı ve armudu birbirlerinden nasıl ayırt edeceğimizi nereden biliyoruz?

Hasan: Haklısanın mesela kiraza daha çok benzeyen küçük elma var veya rengiyle daha çok armuda benzeyen sarı elmalar var. Bunlar ilk bakışta birbirine hiç benzemiyor ama hepsine de elma diyoruz. Bu nasıl oluyor?

Murat: Bence şöyle oluyor: Elmaları birbirinden farklı yapan tüm nitelikleri bir kenara bıraktığımızda örneğin kırmızıyı ve sarıyı veya tatlıyı ve ekşiyı onlardan çıkardığımızda elma dediğimiz seye ulaşıyoruz. Zaten bunu yaptığımızda elmayı hem armuttan hem de diğer meyvelerden ayırmış oluyoruz.

Bu diyalog, kavramların oluşum süreciyle ilgili aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Nelik ve gerçeklik B) Soyutlama ve genelleme
C) İçlem ve kaplam D) Tekillik ve tümellik
E) Somutluk ve soyutluk

2024-AYT

 Kavram Çeşitleri

14. Aşağıdakilerin hangisinde, kavram çeşitlerine uygun örnekler doğru verilmiştir?

Kolektif	Olumsuz	Soyut
A) Doğa	Yerli	Erdem
B) Tenisçi	Güvensiz	Kitap
C) Takım	Bulutlu	Toprak
D) Üniversite	Kararsız	Bardak
E) Sendika	Kaygısız	Kötülük

2018-AYT

 Beş Tümel

15. Varlıkların, sahip olması zorunluluk gerektirmeyen ancak yine de sahip oldukları ve başka varlıklarda da görülebilen bazı özellikleri vardır. Örneğin “düşünmek” insan için onu diğer canlılardan ayırmaya yarayan zorunlu bir özelliktir. Oysa “koşmak” veya “yüzmek” hem diğer canlılarda görülebilen hem de bunları yapamasak da yine insan olmaya devam edeceğimiz özelliklerdir.

Bu parçada aşağıdaki “beş tümel”den hangisi vurqlanmaktadır?

- A) Cins B) Tür C) Ayırım
D) Özgülük E) İlinti

2025-AYT

Tanım

16. Platon insan için “İki ayaklı ve tüysüz bir canlıdır.” diye bir tanım getirip bununla büyük bir övgü toplayınca Diogenes bir horoz bulup tüylerini yoldu ve okula getirip “İşte Platon'un insanı!” diye gösterdi.

Bu kısa hikâyede Diogenes'in Platon'un insan tanımına yönelik eleştirisi aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Tanımda kısır döngü bulunmamalıdır.
 - B) İlgili tüm fertler tanımın içinde, dâhil olmayanlar da dışarıda bırakılmalıdır.
 - C) Üstün cinslerin tanımı yapılamaz.
 - D) Tanımda anlatılmak istenen ne çok uzun ne de çok kısa olmalıdır.
 - E) Bir şey kendisinden daha açık olmayan başka bir şey ile tanımlanmamalıdır.

2023-AYT

Önerme ve Çeşitleri

17. Aşağıdakilerden hangisi klasik mantıkta bileşik önerme olarak kabul edilemez?

- A) Ali gelirse tüm aile çok sevinir.
- B) Ali ya bugün ya da yarın gelecek.
- C) Ali pilotluk sınavını kazandı.
- D) Ali hem hırslı bir insandır hem de çok çalışır.
- E) Ali insanları sevdiği kadar onlara saygı da gösterir.

2020-AYT

18. Aşağıdakilerden hangisi önerme değildir?

- A) Güneş Dünya'yı ısıtır.
- B) Keşke hava hep güneşli olsa.
- C) Güneş güneyden doğar.
- D) Bugün hava güneşlidir.
- E) Güneş işinları Dünya'ya 8 dakikada ulaşır.

2020-AYT

Çıkarım

19. I. ?

- II. Hava soğuktur.
- III. O hâlde gökyüzü güneşli değildir.

Bu çıkarımın geçerli olabilmesi için “?” ile belirtilen yere aşağıdaki önermelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hava soğuk ise gökyüzü güneşlidir.
- B) Gökyüzü güneşli değil ise hava soğuktur.
- C) Gökyüzü güneşli değil ise hava soğuk değildir.
- D) Hava soğuk değil ise gökyüzü güneşli değildir.
- E) Gökyüzü güneşli ise hava soğuk değildir.

*2024-AYT

Eşdeğerlik Çıkarımları

20. Klasik mantıkta ters döndürme, bir önermenin niteliğini ve doğruluk değerini değiştirmeden öznesinin karşıt hâlini yüklem, yükleminin karşıt hâlini öze yapma işlemidir.

Buna göre “Bütün martılar kuştur.” önermesinin ters döndürmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı kuş olmayanlar martı olmayandır.
- B) Hiçbir kuş martı değildir.
- C) Hiçbir martı olmayan kuş olmayan değildir.
- D) Bütün kuş olmayanlar martı olmayandır.
- E) Bütün kuşlar martıdır.

*2020-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

21. Doktorluğun insanlara özgü bir meslek olduğunu “Tüm doktorlar insandır.” şeklinde ifade edebiliriz. Sadece bu bilgiden “Bazı insanlar doktordur.” önermesine kolaylıkla akıl yürüterek ulaşabiliriz. Benzer şekilde “Hiçbir doktor bitki olmadığına göre hiçbir bitki de doktor olamaz.” diyebiliriz.

Bu parçadaki akıl yürütme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tümdengelim	B) Tümeyerim
C) Döndürme	D) Kiyas
E) Analoji	

2023-AYT

Kiyas

22. Aşağıdaki akıl yürütümlerden hangisi geçerli bir kiyas örneğidir?

- A) Bazı insanlar mutladır. Bazı insanlar da neşelidir. O hâlde bazı insanlar hem neşeli hem mutladır.
- B) Bazı meyveler tatlıdır. Bazı meyveler ekşidir. O hâlde hiçbir meyve acı değildir.
- C) Hiçbir insan hayvan değildir. Hiçbir hayvan bitki değildir. O hâlde hiçbir insan bitki değildir.
- D) Mantık dersi alanlar nitelikli düşünün insanlardır. Ali nitelikli düşünün bir insandır. O hâlde Ali, mantık dersi alandır.
- E) Bazı çiçekler papatyadır. Bütün papatyalar beyazdır. O hâlde bazı çiçekler beyazdır.

2021-AYT

Dilin Görevleri

23. J. L. Austin, dilin görevleriyle ilgili görüşlerini Söz Edimleri Teorisi’nde açıklar. Bu teoriye göre bazen bir şey söylemek, aynı zamanda bir şey yapmaktadır. Örneğin, nikah salonunda gelin veya damat “Evet, bu kişiyi eş olarak kabul ediyorum.” dediğinde hem bir şey söylüyor hem de evlenme işlemini gerçekleştiriyor.

Bu parçada dilin görevlerinden hangileri vurgulanmaktadır?

- A) Bildirme ve Eylemsel
- B) Belirtme ve Törensel
- C) Bildirme ve Yaptırma
- D) Belirtme ve Eylemsel
- E) Eylemsel ve Törensel

2021-AYT

24. Barış, Can ile konuşken ortak arkadaşları olan Ali'nin nasıl olduğunu sorar. Can “Nasıl olsun işte, onu biliyorsun hayatı işinden ibaret.” diye cevap verir. Can'ın bu cevabı birçok anlamda gelebilir.

Can'ın bu cevabı vermesindeki olası amaçlardan hangisi dilin duygusal bir tepkiyi veya tavrı ifade etme görevi olan “belirtme” içinde değerlendirilebilir?

- A) Ali'nin içinde bulunduğu durum hakkında bilgi vermek
- B) Barış'ın Ali ile görüşmesini engellemek
- C) Ali'nin bu durumundan hoşnut olmadığını anlatmak
- D) Barış'ın kendisinin de bildiği bir şeyi sormasını engellemek
- E) Sorulan soruya nezaketen karşılık vermek

2025-AYT

Sembolleştirme

25. $((p \Rightarrow q) \vee (r \wedge p)) \Leftrightarrow \sim((q \Rightarrow \sim r) \wedge r)$

bileşik önermesinin ana eklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) \Rightarrow B) \wedge C) \sim D) \vee E) \Leftrightarrow

*2019-AYT

26. "Ali evden çıktı." önermesi p , "Ali okuldadır." önermesi de q ile sembolleştirilirse "Ali evden çıktı ama okulda değil." önermesi aşağıdakilerden hangisiyle sembolleştirilir?

- A) $p \Rightarrow \sim q$ B) $p \Leftrightarrow \sim q$ C) $p \vee \sim q$
 D) $p \wedge \sim q$ E) $\sim(p \Leftrightarrow q)$

2024-AYT

Önermelerin Doğruluk Değerleri

27. Önermeler mantığı tanımlarına göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Öncüllerı birbiri ile tutarsız olan bütün çıkarımlar geçerlidir.
 B) Her geçerli önerme aynı zamanda tutarlı bir önermedir.
 C) Her geçerli önermenin değili tutarsız bir önermedir.
 D) Ön bileşeni geçerli bir önerme olan bütün koşullu önermeler doğrudur.
 E) Art bileşeni geçerli bir önerme olan bütün koşullu önermeler doğrudur.

*2022-AYT

28. Aşağıdakilerden hangisi "Ali egzersiz yapmazsa sağlıklı yaşamaz." önermesinin değillermiş hâlidir?

- A) Ali egzersiz yapmazsa sağlıklı yaşar.
 B) Ali egzersiz yaparsa sağlıklı yaşar.
 C) Ali hem egzersiz yapar hem de sağlıklı yaşar.
 D) Ali ne egzersiz yapar ne de sağlıklı yaşar.
 E) Ali egzersiz yapmaz ama sağlıklı yaşar.

2025-AYT

✓ Tutarlılık, Geçerlilik, Eşdeğerlik Denetlemesi

29. $(p \vee \sim q) \Rightarrow r$ önermesinin eş değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(\sim p \vee \sim q) \vee r$
 B) $(\sim p \wedge q) \vee r$
 C) $(p \Rightarrow q) \vee r$
 D) $\sim(p \vee \sim q) \Rightarrow \sim r$
 E) $(p \Rightarrow \sim q) \wedge r$

2018-AYT

30. Bütün yorumlamaları doğru değeri alan önermeye totoloji denir.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi bir totolojidir?

- A) $\sim p \wedge p$ B) $\sim p \vee p$ C) $\sim p \Rightarrow p$
 D) $p \Rightarrow \sim p$ E) $\sim \sim p \wedge p$

2019-AYT

* Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi yerine

31. Birden fazla önermenin birbiriyle tutarlı olması, bu önermeleri birlikte doğru kılan ortak doğrulayıcı yorumun bulunmasıyla mümkündür.

Buna göre bir arada tutarsız olan,

- I. Ali evdedir veya iş yerindedir.
- II. Ali evde değildir.
- III. Ali iş yerinde değildir.

önermelerinde aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılrsa önermeler birbirleri ile tutarlı hâle gelir?

- A) I. önerme "Ali hem evdedir, hem iş yerindedir." olursa
- B) I. önerme "Ali evde değildir ama iş yerindedir." olursa
- C) II. önerme "Ali evdedir." olursa
- D) II. ve III. önermeler yer değiştirilirse
- E) III. önerme "Ali evde olmadığı için iş yerinde değildir." olursa

2021-AYT

Çok Değerli Mantık

32. I. Bir önerme, doğru ve yanlış dışında başka bir değer daha alabilir.
II. Bütün tümel önermeler geçersizdir.
III. Geçerlilik denetimi yapılamaz.
IV. Bir önermenin doğruluk değeri, olasılık olarak ifade edilebilir.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri çok değerli mantığın özelliklerindendir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) II ve IV

2022-AYT

CEVAP ANAHTARI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI									
1. B	2. D	3. D	4. C	5. A	6. B	7. B	8. C	9. E	10. A
11. B	12. A	13. D	14. C	15. E	16. C	17. E	18. C	19. D	20. C
21. E	22. D	23. C	24. A	25. C	26. D	27. E	28. D	29. C	30. A
31. E	32. C	33. D	34. A	35. A	36. B	37. D	38. C	39. D	40. E
41. C	42. D	43. E	44. B	45. C	46. B	47. E	48. A	49. B	50. D
51. A	52. D	53. C	54. E	55. C	56. B	57. E	58. E	59. B	60. D
61. E	62. C	63. A	64. D	65. C	66. E	67. E	68. E	69. C	70. C
71. B	72. D	73. B	74. A	75. E	76. C	77. B	78. C	79. A	80. B
81. E	82. E	83. E	84. D	85. C	86. D	87. B	88. A	89. A	90. C
91. A	92. C	93. E	94. B	95. E	96. A	97. C	98. C	99. C	100. D
101. B	102. A	103. E	104. D	105. E	106. E	107. A	108. B	109. E	110. B
111. C	112. E	113. B	114. D	115. B	116. C	117. B	118. A	119. E	120. B
121. A	122. B	123. B	124. D	125. E	126. D	127. D	128. B	129. D	130. D
131. A	132. D	133. E	134. A	135. E	136. C	137. B	138. A	139. D	140. A
141. C	142. D	143. A	144. D	145. A	146. B	147. A	148. C	149. A	150. A
151. B	152. A	153. E	154. B	155. C	156. C	157. B	158. A	159. E	160. A
161. B	162. D	163. C	164. B	165. D	166. E	167. C	168. D	169. E	170. B
171. C	172. A	173. E	174. C	175. E	176. E	177. D	178. A	179. A	180. E
181. B	182. C	183. A	184. D	185. C	186. C	187. A	188. A	189. D	190. C
191. C	192. B								

CEVAP ANAHTARI

TARİH-1									
1. D	2. D	3. D	4. B	5. B	6. E	7. A	8. C	9. A	10. C
11. C	12. C	13. A	14. B	15. E	16. B	17. B	18. C	19. A	20. A
21. C	22. A	23. C	24. C	25. C	26. E	27. A	28. E	29. A	30. E
31. D	32. D	33. A	34. A	35. B	36. D	37. D	38. C	39. C	40. A
41. C	42. E	43. D	44. D	45. A	46. B	47. A	48. E	49. D	50. E
51. C	52. C	53. C	54. C	55. A	56. A	57. A	58. C	59. E	60. E
61. B	62. C	63. E	64. E	65. D	66. A	67. A	68. C	69. E	70. A
71. E	72. C	73. A	74. D	75. D	76. D	77. A	78. A	79. B	80. A

COĞRAFYA-1									
1. D	2. D	3. A	4. E	5. C	6. D	7. C	8. B	9. E	10. B
11. C	12. A	13. B	14. B	15. B	16. E	17. D	18. D	19. B	20. C
21. B	22. C	23. A	24. A	25. C	26. C	27. D	28. C	29. A	30. B
31. A	32. D	33. D	34. E	35. E	36. D	37. E	38. B	39. C	40. C
41. B	42. E	43. E	44. D	45. A	46. E	47. B	48. D		

TARİH-2									
1. A	2. A	3. A	4. E	5. E	6. C	7. A	8. D	9. C	10. D
11. E	12. D	13. A	14. A	15. A	16. B	17. C	18. E	19. D	20. A
21. D	22. C	23. D	24. D	25. C	26. E	27. C	28. A	29. D	30. E
31. B	32. E	33. B	34. C	35. D	36. B	37. B	38. A	39. E	40. A
41. A	42. C	43. E	44. B	45. D	46. D	47. B	48. A	49. E	50. A
51. A	52. E	53. D	54. B	55. D	56. A	57. B	58. D	59. B	60. D
61. B	62. B	63. C	64. B	65. B	66. D	67. B	68. B	69. C	70. C
71. D	72. C	73. B	74. D	75. C	76. A	77. D	78. C	79. C	80. D
81. B	82. A	83. A	84. E	85. E	86. B	87. E	88. C		

COĞRAFYA-2									
1. D	2. D	3. A	4. E	5. D	6. D	7. B	8. C	9. D	10. E
11. A	12. B	13. E	14. B	15. A	16. D	17. C	18. B	19. E	20. A
21. A	22. C	23. B	24. C	25. D	26. B	27. A	28. B	29. C	30. D
31. E	32. A	33. B	34. B	35. C	36. A	37. E	38. B	39. C	40. A
41. E	42. B	43. B	44. A	45. E	46. E	47. E	48. E	49. E	50. E
51. E	52. D	53. C	54. D	55. B	56. D	57. E	58. C	59. B	60. A
61. D	62. A	63. D	64. D	65. A	66. A	67. A	68. B	69. C	70. E
71. E	72. A	73. D	74. C	75. D	76. C	77. E	78. C	79. D	80. E
81. C	82. C	83. D	84. E	85. A	86. A	87. E	88. B		

CEVAP ANAHTARI

FELSEFE									
1. D	2. A	3. B	4. D	5. C	6. B	7. A	8. B	9. C	10. D
11. A	12. D	13. A	14. C	15. B	16. C	17. E	18. E	19. E	20. D
21. E	22. B	23. A	24. A	25. E	26. D	27. C	28. B	29. D	30. C
31. D	32. A	33. C	34. B	35. A	36. D	37. D	38. D	39. B	40. D

PSİKOLOJİ									
1. E	2. E	3. B	4. C	5. C	6. B	7. B	8. B	9. C	10. E
11. D	12. C	13. B	14. B	15. E	16. D	17. B	18. A	19. A	20. A
21. D	22. D	23. B	24. C	25. B	26. A	27. D	28. A	29. D	30. E
31. C	32. D								

SOSYOLOJİ									
1. C	2. C	3. E	4. B	5. D	6. A	7. A	8. C	9. B	10. A
11. D	12. E	13. D	14. C	15. B	16. B	17. D	18. C	19. C	20. E
21. E	22. B	23. C	24. D	25. E	26. B	27. A	28. D	29. E	30. D
31. E	32. C	33. D	34. A	35. B	36. E	37. D	38. A	39. A	40. B

MANTIK									
1. E	2. C	3. D	4. D	5. B	6. D	7. C	8. B	9. D	10. C
11. C	12. B	13. B	14. E	15. E	16. B	17. C	18. B	19. E	20. D
21. C	22. E	23. A	24. C	25. E	26. D	27. D	28. E	29. B	30. B
31. C	32. C								

